

STRATEŠKI PLAN RAZVOJA OPŠTINE TIVAT

2024-2029

NACRT

2024. godina

1. Uvodna riječ predsjednika opštine

Poštovani građani Tivta,

Pred vama je Strateški plan razvoja Tivta koji se odnosi na period do 2029. godine. Cilj izrade ovog dokumenta je sasvim objektivno i realno sagledati trenutno stanje, precizno definisati trenutak u kojem se Tivat nalazi kada su u pitanju brojni aspekti života u gradu, ali i definisanje strateških ciljeva koje je potrebno ostvariti kako bi Tivat bio mjesto udobno za život, perspektivno za rad, otvoreno za inovativne vidove poslovanja, lider u primjeni principa održivosti. Razumijevanje aktuelnog trenutka, svih prilika, ali i postojećih i potencijalnih izazova, ključno je kako bi se na realnim osnovama planirao dalji razvoj Tivta.

Kako bi razvojni ciljevi navedeni u ovom dokumentu realno odgovorili očekivanjima i potrebama građana, sprovedeno je ispitivanje javnog mnjenja na temu daljeg razvoja grada u periodu maj/jun 2024. godine. Istraživanje nam je nedvosmisleno pokazalo da su građani zainteresovani za razvoj lokalne infrastrukture sa akcentom na saobraćajnu i komunalnu mrežu. Jasna je njihova želja da se svi djelovi Tivta razvijaju ravnomjerno, a da se veliki, sada neiskorišteni kompleksi zemljišta privedu namjeni. Posebno me raduje činjenica da građani Tivta prepoznaju značaj brige o zelenim površinama i zaštićenim područjima, ali i njihova spremnost da se u dogledno vrijeme na odgovoran i održiv način unaprijedi sistem upravljanja otpadom. Sve sugestije proizašle iz ovog istraživanja imale su snažan uticaj na definisanje specifičnih ciljeva i smjerova daljeg razvoja grada.

Želim istaći da smo vodili računa o tome da svi projekti, koji su dio Strateškog plana, budu izvodljivi, precizno definisani, sa jasnim ciljevima, te da kao takvi budu dio slagalice u mnogo većoj i široj slici Tivta koju želimo vidjeti za pet godina. Prateći ubrzani tempo pretpristupnih pregovora sa Evropskom unijom, potrebno je da lokalna uprava što prije počne sa primjenom EU standarda u svome poslovanju i djelovanju. Usklađenost sa EU politikama i benefiti njihove primjene, u ovom slučaju najprije će se osjetiti na lokalnom nivou, pa je samim tim naša odgovornost veća.

Posvećena je pažnja svim oblastima koje su od značaj za Tivat i njegove građane: saobraćaju, javnim objektima, zdravstvu, obrazovanju, kulturi, sportu, biznisu, turizmu, planiranju prostora, digitalizaciji, energetske efikasnosti... U razmatranje smo uzeli i sve one projekte za koje se očekuje da budu realizovani, a nisi u nadležnosti lokalne uprave, no nesumnjivo utiču na život u Tivtu. Mnogi pobrojani projekti, poput izgradnje bulevara kroz grad ili daljih radova na vodovodnoj i kanizacionoj mreži mogu se učiniti poznatim, aktuelnim, jer o njima govorimo u javnom prostoru, ali je njihova realizacija tek pred nama, a njihov značaj nemjerljiv. Njihovom realizacijom stvorićemo osnovne pretpostavke daljeg razvoja i rasta, uvijek budno motreći da razvojem upravljamo na način da kvalitet života građana bude mjera našeg uspjeha.

Predsjednik opštine Tivat

Željko Komnenović

2. Prikaz strateškog plana razvoja opštine Tivat za period 2024- 2029

Strateškim planom razvoja opštine Tivat za period 2024- 2029 utvrđuje se postojeće stanje razvoja, opšti cilj razvoja, specifični strateški ciljevi sa prioritetima za njihovo ostvarivanje, projekti i programi u određenom vremenskom periodu, orijentaciona sredstva za sprovođenje i način sprovođenja praćenja i evaluacije sprovođenja plana. Kao primarni razvojni dokument opštine Tivat, ovaj plan detektuje polazno stanje i razvojne šanse. Takođe, definiše i indikatore za mjerenje uspješnosti realizacije. Strateški plan je uskladjen sa razvojnim strategijama i politikama na nacionalnom i evropskom nivou, uz uvažavanje društvenih, kulturnih i ekonomskih karakteristika Tivta.

Proces izrade ovog dokumenta je realizovan na osnovu metodologije utvrđene "Pravilnikom o metodologiji za izradu strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave ("Službeni list Crne Gore", br. 068/16 od 31.10.2016)", u saradnji sa Ministarstvom ekonomskog razvoja.

Imenovana koordinatorka izrade Strateškog plana Ivona Petrović, savjetnica za projekte u Službi predsjednika opštine, koordinirala je poslovima pripreme i finalizacije Strateškog plana, te radom Radne i Konsultativne grupe.

Odlukom predsjednika Opštine je formirana Radna grupa u sastavu:

- Olivera Mišković Vidojević, sekretarka Sekretarijata za društvene djelatnosti
- Milica Manojlović, sekretarka Sekretarijata za uređenje prostora
- Mirela Jarić, sekretarka Sekretarijata za saobraćaj i stambeno komunalne djelatnosti
- Vedran Božinović, sekretar Sekretarijata za privredu
- Lidija Bakalbašić, sekretarka Sekretarijata za finansije
- Vlado Brguljan, direktor Direkcije za investicije
- Vatroslav Belan, odbornik

Imajući u vidu da izrada Strateškog plana podrazumijeva postojanje participativnog i inkluzivnog procesa, predsjednik opštine je donio Odluku o formiranju Konsultativne grupe za pripremu Strateškog plana, u sastavu:

- Rita Mitrović, direktorica Direkcija za imovinu Opštine Tivat
- Milorad Giljača, komandir Službe zaštite i spašavanja
- Elvis Mustajbašić, rukovodilac Službe za saradnju sa investitorima
- Jelena Šćekić, sekretarka Sekretarijata za lokalnu upravu
- Krsto Pejović, sekretar Sekretarijata za komunalni i inspeksijski nadzor
- Sandra Škatarić, JP za upravljanje morskim dobrom
- Vučeta Stanišić, direktor DOO "KOMUNALNO" TIVAT
- Alen Krivokapić, direktor VODOVOD I KANALIZACIJA TIVAT d.o.o.
- Snežana Vukosavović Novosel, direktorica Parking servisa Tivat doo
- Nina Lakičević, direktorica Turističke organizacije opštine Tivat

- Marko Kontić, načelnik Uprave za katastar
- Lidija Vržina, savjetnica, Zavod za zapošljavanje CG - Biro rada Tivat
- Jovanka Vučetić, sekretarka za pravno-kadrovske poslove JZU Dom zdravlja Tivat
- Slavka Mirković, direktorica JU Osnovna škole D. Milović
- Jelena Perunović Samardžić, direktorica JPU „Bambi“
- Vladimir Prašević, direktor Aerodroma Tivat
- Ivica Tošev, direktor JU Osnovna škola Branko Brinić
- Marija Čučković Vujnović, direktorica JU Srednja mješovita škola „Mladost“
- Milijana Dubak, direktorica Biznis info centra
- Danijela Djukić, direktorica JU Muzej i galerija Tivat
- Goran Božović, direktor JU Centar za kulturu Tivat
- Predrag Kovačević, direktor JU „Sportska dvorana“ Tivat
- Antonela Stjepčević, NVO Evropski dom
- Marko Vukašević, rukovodilac odnosa sa Vladom i lokalnom zajednicom, Luštica development AD
- Predrag Leković, direktor za upravljanje imovinom i odnose s vladom, Adriatic Marinas d.o.o.
- Djordje Bulajić, predsjednik Privrednog savjeta opštine Tivat
- Tamara Vučinović, direktorica Radio Tivta

Uloga Radne grupe je bila da na operativnom nivou podrži funkcionisanje Konsultativne grupe, kroz prikupljanje podataka i informacija, pripremanje inicijalnih verzija poglavlja Strateškog plana razvoja, prikupljanje i analizu komentara od strane Konsultativne grupe i unos izmjena. Uloga Konsultativne grupe je bila ta da analizira materijale koje je pripremila Radna grupa i kroz inpute i komentare doprinese finalizaciji poglavlja i Godišnjeg akcionog plana za sprovođenje Strateškog plana razvoja. Konsultativna grupa će učestvovati u nadgledanju sprovođenja Godišnjeg akcionog plana kroz redovne godišnje sastanke na kojima će se analizirati izveštaj za prethodnu godinu i finalizovati Godišnji akconi plan za sljedeću godinu.

Nakon detaljne analize postojećeg stanja i prateće SWOT analize, sprovedeno je ispitivanje javnog mnjenja na temu strateškog planiranja razvoja Tivta. Agencija za istraživanje tržišta i javnog mnjenja “Stars UP doo” je sporovela istraživanje na uzorku od 528 ispitanika na temu: „Stavovi građana/ki Opštine Tivat o budućim pravcima razvoja grada“¹.

Istraživanje je realizovano shodno cilju involviranja stavova građana/ki za potrebe razvoja strategije Opštinu Tivat za period 2024-2029. Dobijeni inputi su osigurali da rezultirajući planovi i politike budu odgovorni, inkluzivni i odražavaju potrebe i težnje zajednice kojoj ova strategija služi.

---

¹ Anex I- Zaključci i preporuke istraživanja javnog mnjenja „Stavovi građana/ki Opštine Tivat o budućim pravcima razvoja grada“

Glavni nalazi istraživanja ukazuju na to da su građani opštine Tivat najviše fokusirani na poboljšanje infrastrukture, stanovanje, održivost životne sredine i ekonomski razvoj. Takođe, žele veći građanski angažman, bolju informisanost i uvođenje pametnih rešenja za razvoj grada. Neke od preporuka za strategiju razvoja opštine Tivat, bazirane na stavovima javnosti iz istraživanja su da po pitanju infrastrukture, prioritet je izgradnja bulevara kroz Tivat i zaobilaznice, te implementacija kružnih raskrsnice na mjestima gdje je moguće kako bi se poboljšala efikasnost i sigurnost saobraćaja. Dalje, građani smatraju prioritetnim unaprjeđenje javnog prevoza kako bi bilo pristupačan osobama sa invaliditetom, i uvođenje električnih autobusa u vozni park javnog prevoza jer smanjuju emisiju štetnih gasova i doprinose održivosti. Kada je u pitanju zelena infrastruktura, preporuka je povećati i održavati zelene površine kao što su parkovi, vrtovi i javni prostori. Na temu upravljanja otpadom, građani smatraju da treba postaviti više reciklažnih centara i kontejnera širom opštine i organizovati edukativne kampanje kako bi se građani podstakli da recikliraju. Na temu podsticaja zapošljavanja i investicija, poželjno je fokusirati se na ključne sektore poput turizma, ugostiteljstva, logistike i poljoprivrede, te razviti strategije za privlačenje investicija i podršku lokalnim preduzetnicima u ovim sektorima. Na temu povećanje angažovanja zajednice, poželjno je redovno organizovati javne forume i sastanke na kojima građani mogu izraziti svoje mišljenje i učestvovati u donošenju odluka. Uvođenje koncepta pametnog grada građani smatraju da bi trebalo realizovati uvođenjem sistema pametnog parkiranja koji omogućava efikasnije korišćenje parking prostora i smanjuje saobraćajnu gužvu.

Na osnovu svega navedenog definisan je opšti strateški cilj:

“Razvoj Tivta utemeljen na principima održivosti uz unaprjeđenje kvaliteta života građana, očuvanje životne sredine, digitalnu transformaciju i atraktivan poslovni ambijent.”

Ovaj cilj je planirano postići realizacijom četiri specifična strateška cilja.

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina

- Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja
- Prioritet 1.2: Unaprjeđenje vodenog/pomorskog saobraćaja
- Prioritet 1.3: Izgradnja vodovodne i kanalizacione infrastrukture
- Prioritet 1.4: Izgradnja javnih objekata
- Prioritet 1.5: Izgradnja i uredjenje javnih površina

SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života građana i raznovrsnosti ponude grada

- Prioritet 2.1: Poboljšanje uslova za razvoj kulture
- Prioritet 2.2: Poboljšanje uslova za rekreaciju i razvoj sporta
- Prioritet 2.3: Unaprjeđenje uslova iz oblasti obrazovanja
- Prioritet 2.4: Unaprjeđenje omladinske politike

- Prioritet 2.5: Razvoj Smart City koncepta

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Unaprjeđenje oblasti zaštite životne sredine i povećanje stepena energetske efikasnosti

- Prioritet 3.1: Unaprjeđenje upravljanja otpadom
- Prioritet 3.2: Unaprjeđenje zaštićenih područja I unaprjeđenje sistema zelene infrastrukture
- Prioritet 3.3: Poboljšanje energetske efikasnosti

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 4: Kreiranje ambijenta za održivi ekonomski razvoj

- Prioritet 4.1: Unaprjeđenje turističke ponude
- Prioritet 4.2: Kreiranje povoljnog investicionog ambijenta
- Prioritet 4.3: Poboljšanje uslova za ruralni razvoj

3. Analiza postojećeg stanja

3.1 Opšti podaci

3.1.1 Prirodne karakteristike i demografija

Tivat se nalazi u centralnom dijelu Bokokotorskog zaliva, na 42°26' sjeverne geografske širine i 18°42' istočne geografske dužine. Smješten je na jugozapadnim padinama brda Vrmac i dijelu poluostrva Luštica.

Zahvaljujući povoljnim klimatskim uslovima i dobrom geografskom položaju, Tivat je bogat hortikulturnim potencijalom. Pored raznovrsnog domaćeg mediteranskog bilja, na njegovoj teritoriji zastupljeno je i puno egzotičnih vrsta koje su moreplovci donosili sa svih meridijana svijeta. Prijatna klima, Tivat čini atraktivnim turističkim mjestom.

Prema preliminarnim podacima sa posljednjeg popisa stanovništva iz 2023. godine, Tivat broji 16.340 stanovnika. Uz konstantan priliv stanovništva, kako domaćeg tako i inostranog, grad iz godine u godinu raste u pravu internacionalnu zajednicu. Prema zvaničnim podacima Ministarstva unutrašnjih poslova na dan 22.04.2024. u Tivtu je boravilo 7.130 stranih državljana.

3.1.2 Istorijat

U istorijskom razvoju Boke Kotorske, pa samim tim i Tivta, zapažaju se sljedeće epohe: ilirska, rimsko-vizantijska, nemanjićka, mletačko-osmanska i austro-ugarska do 1918. godine.

Veliki uticaj na razvoj Tivta imala je odluka Opštinskog vijeća o ustupanju zamljišta za izgradnju Arsenala austro-ugarske ratne mornarice u Tivtu 1889. godine. Do tada orjentisani na poljoprivredu, stanovnici Tivta okreću se ka zanatima i tekovinama industrijalizacije. Kao grad, Tivat se počinje razvijati upravo tada, krajem XIX vijeka.

U periodu nakon Drugog svjetskog rata postaje prepoznatljiv po velikom Mornaričko-tehničkom remontnom zavodu "Sava Kovačević", koji je okosnica razvoja cijelog grada. Po okončanju ratnih sukoba 90-tih godina XX vijeka, Tivat i Crna Gora bivaju dijelom Savezne Republike Jugoslavije, kasnije državne zajednice Srbije i Crne Gore. Od 2006. godine, Tivat je u sastavu nezavisne države Crne Gore i jedna je od 25 crnogorskih opština.

3.1.4 Tivat danas

Danas je Tivat moderan mediteranski grad orijentisan na razvoj turizma i komplementarnih privrednih grana. Od 2007. godine MTRZ "Sava Kovačević" doživljava transformaciju u luksuznu marinu za jahte, te se na toj i na lokaciji u tivatskom dijelu luštičkog poluostrva uporedo razvijaju dva velika i ambiciozna investiciona projekta, a prati ih i niz manjih. Zahvaljujući vazdušnoj luci grad je povezan sa cijelim svijetom i avionskim linijama.

Tivat je grad kulture, sa bogatim i prepoznatljivim programom koji je sastavni dio turističke ponude, ali i grad sporta sa više od 40 aktivnih sportskih klubova i velikim potencijalom za razvoj sportskog turizma.

Na površini od 46 kvadratnih kilometara tivatske opštine egzistiraju četiri područja zaštićenog prirodnog dobra, a 70% od ukupne teritorije u zelenoj je zoni. Aktivnosti sprovedene na njihovom očuvanju posljednjih godina osvajaju nagrade, među kojima je i Green Destinations bronzana nagrada.

Transformacija koju Tivat, kao jedna od najmanjih ali najrazvijenijih crnogorskih opština, doživljava posljednjih 15 godina predstavlja veliki izazov da se smjer njegovog rasta stavi pod kontrolu, oiviči održivošću i da se tom rastu da forma i jasna vizija.

3.4. Hidrografija

Teritoriji opštine Tivat pripada centralni dio akvatorijuma Bokokotorskog zaliva ali i dio uvale Trašte koja je okrenuta prema otvorenom moru i geografski odvojena od ostalog dijela akvatorijuma. Ukupna dužina obalne linije na području opštine Tivat iznosi 41,81 km (4,75 km je obim ostrva i 37,06 km dužina obale). Površina Tivatskog zaliva iznosi 34.439 km² što predstavlja 36,4% od ukupne zapremine vodene mase Bokokotorskog zaliva, a dubina doseže do 40 m u centralnom dijelu akvatorijuma i u tjesnacu Verige. Veća površina plitke vode pruža se oko ostrva Sveti Marko. Područje zaliva Trašte se odlikuje relativno malom dubinom koja u središnjem dijelu dopire do 27m.

U hidrološkom pogledu područje opštine Tivat po svojim karakteristikama izdvaja se od ostalih područja na Crnogorskom primorju. Na hidrološke posebnosti utiču klimatske odlike, blizina mora, morfološke odlike, elementi reljefa, geološke prilike terena i stijenski masiv u zaleđu.

Zaleđe Tivta je poznato po obilnim padavinama čija srednja godišnja količina iznosi 1990 mm. Pod uticajem podzemnih i površinskih voda nastaju geološki procesi koji se manifestuju u vidu spiranja, krunjenja, odrona, stvaranja vododerina i jaruga. S obzirom da je više od jedne trećine područja opštine Tivat pokriveno slivnim područjima, jasno je kakve probleme stvaraju inženjersko-geološki procesi i pojave. Iz tog razloga je odvođenje površinskih voda na ovom području jedan od prioriteta.

Na osnovu poznavanja prilika, čitava teritorija može se podijeliti na sedam velikih bujičnih slivova i niz malih slivova sa različitim karakteristikama oticanja. Na većim slivnim područjima su formirani vodotoci: rijeka Gradiošnica i potoci Kovačev, Tušovina, Vodice, Leskovački, Jerma, Koložun, Močali i Vodolježnica.

namjeni služi korišćenju mora za pomorski saobraćaj i morski ribolov i za druge svrhe koje su u vezi sa korišćenjem mora, a koji je širok najmanje šest metara, računajući od linije koja je horizontalno udaljena od linije do koje dopiru najveći talasi za vrijeme najjačeg nevremena. Korisna površina kupališta koja su predviđena Atlasom crnogorskih plaza i kupališta za period od 2019. do 2023. godine u opštini Tivat iznosi cca 47.900m².

3.1.6 Mreža naselja urbanizacija i prostorni pokazatelji

Površina opštine Tivat u pogledu teritorijalne organizacije podijeljena je na sljedeća naselja: Bjelila, Bogdašići, Bonići, Brdišta, Cacovo, Donja Lastva, Donji Bogišići, Donji Kalimanj, Donji Krašići, Donje Seljanovo, Dumidran, Vrijes, Gošići, Gornje Seljanovo, Gornji Kalimanj, Gornji Bogišići, Gornji Krašići, Gradiošnica, Gornja Lastva, Kalimanj, Kava, Kakrc, Kaluđerovina, Kostići, Krašići, Kukuljina, Lepetane, Mažina, Marići, Milovići, Mrčevac, Novo Naselje, Nikovići, Obala Đuraševića, Opatovo, Podkuk, Radovići, Seljanovo, Tripovići, Đuraševići, Župa i Češljar.

Prostorni plan Crne Gore (PPCG) predviđa formiranje i rast urbane aglomeracije na pravcu Herceg Novi – Tivat. Tivat, Herceg Novi i Kotor stvaraju konurbaciju i dijele funkcije centra od regionalnog značaja.

Funkcije centra šireg regionalnog značaja, locirane u opštinskom centru i njegovoj okolini, obuhvataju, tipično: ekološki-prostorno prihvatljive proizvodne aktivnosti; obrazovanje višeg ranga; aktivnosti kulturnih centara; odgovarajuće zdravstvene usluge; usluge socijalnog staranja; posebne sportske i turističke programe; razvijenu trgovinu i druge komercijalne aktivnosti. Centri od regionalnog značaja opslužuju gravitaciona područja sa preko 40.000 stanovnika.

Naselje Radovići po PPCG spada u lokalni centar. Lokalni centri su manja naselja sa najosnovnijim snabdijevanjem stanovništva, u kojima se održava tradicionalni sistem naseljenosti seoskih područja.

Prijedlog razvoja naselja u opštini Tivat zasniva se na demografskim projekcijama, uvažavanju morfološke strukture i oblikovanosti prepoznatljivih funkcijsko-gravitacionih područja, mogućnosti očuvanja ili razvoja žarišnih naselja i uključivanje ograničavajućih faktora (prirodnih vrijednosti, infrastrukturnih koridora). Tivat će se razvijati i dalje kao opštinski centar, a njegovo šire gradsko područje u centar regionalnog značaja.

Demografski rast u vezi sa planiranim razvojem turizma, predviđa veći rast stanovništva na području Krtola i posljedično Radovića, koji zajedno sa naseljem Donji Radovići, preuzimaju funkciju značajnog opštinskog centra.

Kao značajni lokalni centri šireg gradskog područja razvijaju se Donja Lastva i Mrčevac.

Lokalni centri u funkciji razvoja turizma su Krašići, Bjelila-Kakrc i Đuraševići-Bogišići. Lepetane i Gradiošnica razvijaju se u lokalne centre urbanog značaja.

Urbano tkivo šireg gradskog područja Tivta čine urbani raster tradicionalnog grada (Tivat centar), ambijentalne cjeline graditeljskog nasljeđa (Lepetane, Donja Lastva), urbani blokovi kolektivne

stambene gradnje i rasuto urbano tkivo individualne gradnje. U silueti grada istupaju visinski gabariti kompleksa kolektivne gradnje u Centru i Seljanovu. Treća lokacija, koja ima dobre predispozicije za veće gabarite je u Mrčevcu, uz buduću gradsku aveniju.

Shodno Odluci o mjesnim zajednicama ("Sl.list Crne Gore-opštinski propisi" br. 43/17, 32/18) i Odlukama Skupštine opštine o davanju saglasnosti na formiranje mjesnih zajednica, u Opštini Tivat su formirane sljedeće mjesne zajednice: Tivat, Gradiošnica, Lepetane, Seljanovo, Lastva, Krtoli i Krašići. Mjesne zajednice su dio jedinstvenog sistema lokalne samouprave i osnovane su radi zadovoljenja potreba i interesa lokalnog stanovništva. U Mjesnim zajednicama građani odlučuju o ostvarivanju lokalnih interesa i potreba stanovništva, sa posebnim osvrtom na stanje životne sredine, uređivanje naselja i ulica, komunalnu infrastrukturu, pitanja obrazovanja, kulture i ostalog. Iste se finansiraju iz sredstava opštine, sopstvenih sredstava, kao i donacija pravnih i fizičkih lica, poklonima i na druge propisane načine.

3.1.7 Pokrivenost opštine planskim dokumentima

Prostorni urbanistički plan Tivta do 2020.godine (PUP) usvojen je 2010.godine ("Sl.list CG - Opštinski propisi" br. 24/10), a površina opštine Tivat je 4.631,60 ha (46,31 km²).

PUP je osnovni dokument prostornog uređenja koji razrađuje načela prostornog uređenja i utvrđuje ciljeve prostornog razvoja, te podjele na centre, planske cjeline i zone, sveobuhvatnu zaštitu, korišćenje i namjenu cjelokupnog prostora. PUP obuhvata cjelokupan prostor opštine Tivat i osnovni je razvojni dokument na osnovu kojeg su doneseni lokalni planski dokumenti nižeg reda. Odlukom o donošenju Prostorno-urbanističkog plana Opštine Tivat ("Sl.list CG - Opštinski propisi" br. 24/10) definisano je da se donosi za period do 2020. godine, ali je odredbom člana 218 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Sl.list CG", br. 64/17, 44/18, 63/18, 82/20 i 4/23) propisano da se, do donošenja Plana generalne regulacije Crne Gore, primjenjuju važeći planski dokumenti donijeti do stupanja na snagu ovog zakona odnosno do roka iz člana 217 ovog zakona.

Prostorni plan posebne namjene za obalno područje Crne Gore ("Sl.list CG" br. 56/18) (PPNPOPCG) sadrži razvojne smjernice i pravila koja će se koristiti pri izradi Plana generalne regulacije. I nadalje područje opštine će se uređivati prema važećoj planskoj dokumentaciji nižeg reda sve do donošenja Plana generalne regulacije, ali na način da se poštuju odredbe i smjernice iz PPNPOPCG u smislu poštovanja koridora infrastrukture i mjera zaštite zaštićenih prirodnih i kulturnih dobara. Dodatno ograničenje za područje opštine Tivat je što se nalazi u granicama prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora sa njegovom zaštićenom okolinom (bafer zona), za koju je neophodno prethodno sprovesti proceduru u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast kulturnih dobara (odlučivanje o potrebi izrade HIA studije).

PUPom je definisano da se prostor opštine bliže planira odnosno uređuje donošenjem lokalnih planskih dokumenata i to: dvadeset dva (22) DUP-a ukupne površine 934,05 ha, dvadeset jedan (21) UP ukupne površine 69,78 ha i jednom (1) lokalnom studijom lokacije (LSL) površine 1.331,14

ha. Ukupna površina lokalnih planskih dokumenata je 2.334,97 ha. Na prostoru opštine Tivat prema PUP-u planirano je donošenje državnih i lokalnih planskih dokumenata u ukupnoj površini od 3.259,76 ha. Pored lokalnih planskih dokumenata, dio teritorije opštine, obala, uređuje se državnim planskim dokumentima i to sa deset državnih studija lokacije (DSL). Površina morskog dobra, odnosno površina obuhvaćena državnim planskim dokumentima je 924,79 ha i predstavlja najveći potencijal za razvoj opštine.

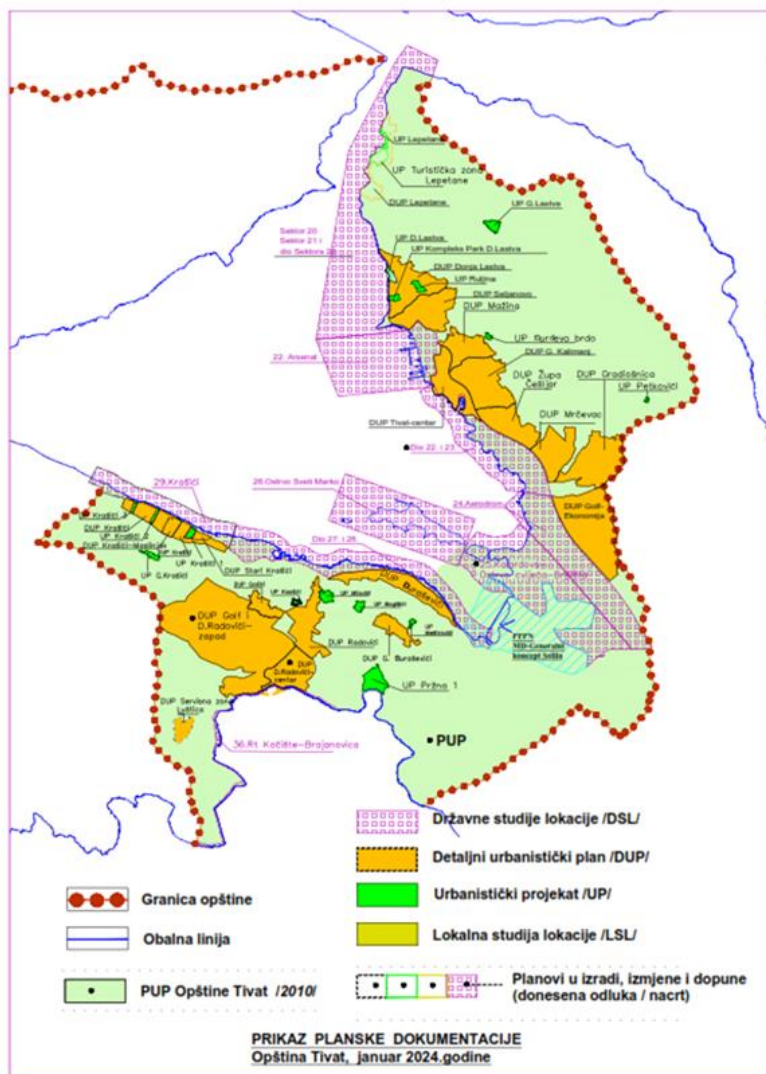
Prema PUP-u planirano je da se površina od 1.003,83 ha pokrije sa lokalnim planskim dokumentima (DUP i UP), odnosno 21,67% teritorije, plus površina od 1.331,14 ha za koju se planira donošenje Lokalne studije lokacije-Park prirode Vrmac, pa je to ukupno 50,41 % teritorije koji će se pokriti lokalnim planskim dokumentima. Od planiranih 1.003,83 ha pokrivenosti sa lokalnim planskim dokumentima 881,78 ha je površina pod važećim planskim dokumentima, što je realizacija od 88%.

Po odredbama važećeg Zakona izrada i donošenje planskih dokumenata je u nadležnosti Ministarstva. U izradi od strane Ministarstva su: Izmjene i dopune prostorno urbanističkog plana Opštine Tivat, Izmjene i dopune DSL „dio Sektora 22 i Sektor 23“, Izmjene i dopune Državne studije lokacije “Kalardovo-Ostrvo cvijeća-Brdišta“, Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Golf i Donji Radovići Zapad“, Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Donji Radovići Centar“.

Sinteza karta sa granicama planskih dokumenata²:

---

² Anex II - SVI PLANSKI DOKUMENTI KOJI UREĐUJU PROSTOR OPŠTINE TIVAT PREMA PUP-u

Trenutne zakonske odredbe predviđaju donošenje prostornog plana Crne Gore i plana generalne regulacije Crne Gore. Zbog specifičnosti na teritoriji samo jedne opštine, te u cilju što boljeg sagledavanja prostora, planovi detaljne razrade su nivo na kome treba sagledavati prostor. Poslove na izradi i donošenju planskih dokumenata treba vratiti u nadležnost jedinica lokalne samouprave. Neprihvatljiv je koncept potpune centralizacije planiranja i upravljanja prostorom. Nivo uticaja političke nestabilnosti na procese upravljanja prostorom potrebno je svesti na minimum, te smanjiti „periode stagnacije“, nečinjenja institucija i dalje devastacije prostora koji su redovna posljedica kadrovskih izmjena na državnom nivou. Od stupanja na snagu važećeg Zakona, opština Tivat je konstantno u procesu stagnacije kada je u pitanju donošenje planskih dokumenata. Sam Prostorni plan u svom nazivu ima odredbu „do 2020. godine“ što jasno ukazuje na to koliko je zreo za izmjenu ili donošenje novog. Vremenom su se stvorile nove potrebe za sadržajima koje grad mora obezbijediti za nesmetano funkcionisanje. Nijedan planski dokument

ne može sa sigurnošću predvidjeti kako će se razvijati stanje na terenu toliko dugoročno. Mnogo je prepoznatih problema kojima je uzrok nepostojanje ili neadekvatna planska dokumentacija. Vraćanje nadležnosti za planiranje lokalnim samoupravama, uz organizaciju privrednih društava u kojima će raditi stručnjaci koji poznaju lokalne potrebe, može biti najbolje rješenje.

Bolja saradnja između organa državne uprave i lokalnih samouprava neophodna je za uspješnu realizaciju postojećih ali i privlačenje novih investicija pa je potrebno pojednostaviti procedure, podstaći efikasnost i dostupnost institucija i informacija, a sve u cilju bolje i lakše predvidivosti poslovnog okvira i dovođenja investicija do finalne realizacije uz jačanje vladavine prava, a na zadovoljstvo svih ljudi koji se bave biznisom i na dobrobit svih naših građana.

Namjena površina: generalni bilans

Opšte kategorije namjena površina su: površine naselja, površine tehničke infrastrukture, poljoprivredne površine, šumske površine, površine za specijalne namjene, vodne površine i ostale prirodne površine.

Površine naselja obuhvataju građevinsko zemljište (izgrađene i neizgrađene površine namijenjene za stanovanje, rad i odmor, javne objekte, infrastrukturu i površine posebne namjene, zelene površine) i negrađevinsko zemljište (površine koje nijesu opredijeljene za izgradnju). Površine tehničke infrastrukture obuhvataju površine i koridore saobraćajne i ostale infrastrukture. Poljoprivredne površine obuhvataju: obradivo zemljište i drugo obradivo zemljište (agrikulturni pejzaž i travnjaci). Šumske površine obuhvataju površine zaštitnih šuma i šuma sa posebnom namjenom. Površine za specijalne namjene i posebne režime korišćenja obuhvataju zaštićena područja. Vodne površine obuhvataju površinske vode potoka. Ostale prirodne površine obuhvataju: goleti, sipare, kamenjare, strme stjenovite padine, stjenovite obale, pješćane i šljunčane plaže i sl.

Tabela broj 1. Generalni bilans namjena površina

Namjena površina	Površina u ha	%
A. IZGRADIVE POVRŠINE		
građevinska područja naselja	386,9	8,4
turizam	100,1	2,1
komunalni servisi i industrija	35,6	0,8
golf	58,8	1,3
specijalna namjena	111,3	2,4
Ukupno izgrađive površine	692,7	15,0
B. SAOBRAĆAJNE POVRŠINE		
aerodrom	110,4	2,4
ostale saobraćajne površine	90,0	1,9
Ukupno saobraćajne površine	200,4	4,3
C. NEIZGRADIVE POVRŠINE		
gradsko zelenilo i rekreacija	326,5	7,0
poljoprivredne površine	619,4	13,4
šume	504,5	11,0

garige i šiblji	1998,6	43,0
melioracija	110,5	2,4
travnjaci	142,1	3,1
Vodne i ostale prirodne površine	37,9	0,8
Ukupno neizgradive površine	3738,5	80,7
SVEUKUPNO A+B+C	4631,6	100

Izvor Prostorni plan Opštine Tivat 2020

Šumske površine su najzastupljenija opšta kategorija na području Opštine Tivat (47%). Druga kategorija po zastupljenosti su površine naselja (27%). Bilans namjena površina ukazuje na to da sa 67% nenaseljenog prostora Tivat ostaje 'zelena' opština. To je prezentnije pokazano na bilansu površina detaljne namjene gdje neizgrađene površine (3.388,9 ha), koje obuhvataju i zelene površine naselja, čine 73% teritorije Opštine Tivat.

3.2 Stanovništvo, domaćinstva i stanovi

Dinamičan rast i razvoj u posljednjih dvadesetak godina doprinio je pozicioniranju opštine Tivat kao jedne od najrazvijenijih i najkonkurentnijih opština u Crnoj Gori, čineći je kao poželjnu destinaciju za život i rad. Uporedo sa privrednim razvojem prisutan je dinamičan demografski razvoj praćen rastom broja stanovnika, domaćinstava i stanova.

Prema preliminarnim podacima popisa 2023. godine, opština Tivat ima 16.340 stanovnika, 6.165 domaćinstava i 15.440 stanova. U odnosu na prethodni popis iz 2011. godine, broj stanovnika je porastao za 2.309, odnosno 16,5%. U istom periodu broj domaćinstava je povećan za 1.447, odnosno 30,7%, dok je broj stanova porastao za 5,784 stambenih jedinica, odnosno 59,6%, što ujedno predstavlja najveći porast broja stanova u Crnoj Gori.

Podaci ukazuju na trend smanjenja prosječnog broja članova domaćinstava (sa 3,0 na 2,7 po domaćinstvu), kao i na rast broja stambenih jedinica čija primarna namjena nije stanovanje, već sezonsko korišćenje ili obavljanje djelatnosti.

Tabela 2: Broj stanovnika, domaćinstava i stanova, popis 2011. i popis 2023. godine (p)

	2011	2023 ^(p)	Indeks (2011=100)
Stanovnici	14.031	16.340	116,5
Domaćinstva	4.718	6.165	130,7
Stanovi	9.656	15.440	159,9

Izvor Monstat

Opština Tivat je najgušće naseljena opština u Crnoj Gori sa 347,7 stanovnika/km². Najveći broj stanovnika skoncentrisan je u gradskom naselju Tivat u kome živi 10.894 stanovnika, odnosno dvije trećine. Od ostalih naselja sa značajnijim brojem stanovnika izdvajaju se: Mrčevac sa 2.609 stanovnika (16,0%) i Donja Lastva sa 898 stanovika (5,5%). Sličan teritorijalni raspored je i sa domaćinstvima. Kada je u pitanju prostorni raspored stanova, pored gradskog naselja Tivat, u

okviru koga je skoncentrisana polovina stambenih jedinica, izdvajaju se još i naselja: Krašići, Mrčevac, Donja Lastva i Radovići.

Tabela 3: Stanovništvo, domaćinstva i stanovi po naseljima, popis 2023.(p)

Naselje	Stanovnici		Domaćinstva		Stanovi	
	Broj	Učešće	Broj	Učešće	Broj	Učešće
Bogdašići	45	0,3%	17	0,3%	50	0,3%
Bogišići	196	1,2%	71	1,2%	228	1,5%
Donja Lastva	898	5,5%	377	6,1%	1.453	9,4%
Đuraševići	467	2,9%	176	2,9%	494	3,2%
Gornja Lastva	4	0,0%	3	0,0%	22	0,1%
Gošići	207	1,3%	74	1,2%	312	2,0%
Krašići	138	0,8%	63	1,0%	1.717	11,1%
Lepetani	204	1,2%	78	1,3%	459	3,0%
Milovići	79	0,5%	43	0,7%	267	1,7%
Mrčevac	2.609	16,0%	877	14,2%	1.458	9,4%
Nikovići	62	0,4%	23	0,4%	128	0,8%
Radovići	537	3,3%	209	3,4%	1.118	7,2%
Tivat	10.894	66,7%	4.154	67,4%	7.734	50,1%
Ukupno	16.340	100,0%	6.165	100,0%	15.440	100,0%

Izvor Monstat

Na rast broja stanovnika uticale su u većoj mjeri pozitivne unutrašnje migracije stanovništva unutar Crne Gore ka Tivtu i nešto manje pozitivni prirodni priraštaj.

Prema dostupnim podacima, u periodu 2011-2023. godine, zabilježen je rast od 658 stanovnika kao rezultat prirodnog priraštaja. U posmatranom periodu, prirodni priraštaj u opštini Tivat je imao pozitivan trend, sa izuzetkom 2021. godine koju je obilježio Covid-19 i veća stopa mortaliteta. Dodatno, može se primjetiti nešto veći broj rođene muške djece, ali isto tako i veći broj umrlih muškaraca u odnosu na žensku populaciju.

Tabela 4: Prirodno kretanje stanovništva, period 2011-2023. godine

	Živorodeni			Umrli			Prirodni priraštaj
	ukupno	muški	ženski	ukupno	muški	ženski	
2011	153	78	75	137	68	69	16
2012	166	93	73	125	60	65	41
2013	174	89	85	130	71	59	44
2014	205	123	82	130	67	63	75
2015	175	84	91	135	69	66	40
2016	201	104	97	134	76	58	67
2017	254	140	114	155	81	74	99
2018	201	112	89	152	92	60	49
2019	223	112	111	168	96	72	55
2020	227	115	112	161	87	74	66
2021	191	106	85	202	109	93	-11
2022	216	112	104	147	88	59	69

2023	198	100	98	150	83	67	48
Ukupno	2.584	1.368	1.216	1.926	1.047	879	658

Izvor Monstat

Kao što je prethodno pomenuto, rast broja stanovnika u opštini Tivat, u periodu 2011-2023. godine, rezultat je pozitivnog migracionog salda, na osnovu čega je broj stanovnika opštine uvećan za 1.137. Migraciona kretanja su imala dvosmjerni karakter, tako da je sa područja opštine Tivat emigriralo 1.490 stanovnika, dok je znatno veći broj stanovnika 2.627 imigrirao iz neke od crnogorskih opština.

Tabela 5: Migracije unutar Crne Gore – Tivat, period 2011-2023. godine

	Doseljenja	Odseljenja	Migracioni saldo
2011	181	104	77
2012	159	80	79
2013	115	81	34
2014	128	81	47
2015	162	86	76
2016	234	92	142
2017	225	102	123
2018	264	142	122
2019	256	145	111
2020	206	123	83
2021	248	195	53
2022	270	161	109
2023	179	98	81
Ukupno	2.627	1.490	1.137

Izvor Monstat

Najčešće migracije su prisutne sa okolnim primorskim opštinama, zatim najveće dvije opštine centralnog regiona, ali i pojedinim opštinama sjevernog regiona, posebno kada su u pitanju imigracije. Prema dostupnim podacima, u periodu 2011-2023. godine najveći broj stanovnika opštine Tivat je emigrirao u opštine Kotor, Podgoricu, Herceg Novi, Nikšić i Budvu (81,1% odseljenih), dok su sa druge strane najveće imigracije zabilježene iz opština Kotor, Podgorica, Nikšić, Herceg Novi i Bijelo Polje (72,4% doseljenih).

Tabela 6: Migracije unutar Crne Gore – Tivat, period 2011-2023. godine

Opština	Odseljenja		Opština	Doseljenja	
	Broj	Procenat		Broj	Procenat
Kotor	440	29,5%	Kotor	724	27,6%
Podgorica	391	26,2%	Podgorica	408	15,5%
Herceg Novi	141	9,5%	Nikšić	354	13,5%
Nikšić	133	8,9%	Herceg Novi	214	8,1%

Budva	114	7,7%	Bijelo Polje	203	7,7%
Bijelo Polje	45	3,0%	Cetinje	140	5,3%
Bar	44	3,0%	Budva	112	4,3%
Cetinje	44	3,0%	Pljevlja	108	4,1%
Ostale	138	9,3%	Ostale	364	13,9%
Ukupno	1.490	100,0%	Ukupno	2.627	100,0%

Izvor Monstat

Podaci Popisa 2023. godine o strukturi stanovništva prema: polu, starosti, ekonomskoj aktivnosti i obrazovanju još uvijek nijesu dostupni, a njihovo objavljivanje se može očekivati u drugoj polovini 2024. godine. Prema podacima Popisa iz 2011. godine opština Tivat je imala ujednačenu strukturu po polu, čije stanovništvo sa prosječnom starošću od 38,0 godina pripada stadijumu demografske starosti (35-39 godina), kao i najveći broj opština, pri čemu je žensko stanovništvo nešto starije (39,0) u odnosu na muško (37,0). Dodatno, urbano stanovništvo sa prosječnom starošću od 38,3 godine je nešto starije od ruralnog 37,3 godine.

3.3. Analiza ekonomske situacije

3.3.1 Ambijent za bavljenje preduzetništvom u Tivtu

Ambijent za bavljenje biznisom u Tivtu je generalno povoljan u odnosu na ostatak Crne Gore. Pravni okvir Crne Gore je podsticajan za otvaranje biznisa na nivou cijele države, dok je u Tivtu izražen niz lokalnih faktora koji pozitivno utiču na ambijent. Prisustvo stranih investitora kao lokomotive razvoja lokalne ekonomije se ogleda povoljno i na razvoj biznisa prije svega u sferi servisiranja potreba klijentele koju Tivat sa svojim specifičnostima privlači. Orijentacija Tivta ka cijelogodišnjoj turističkoj destinaciji, uz povoljne geografske i klimatske uslove i efikasnu lokalnu upravu, predstavlja ambijent u kojem se Tivat pozicionira kao poželjno mjesto za bavljenje biznisom.

Investicioni bum u opštini Tivat doveo je do rekordnih prihoda budžeta opštine Tivat, što je posljedično dovelo i do rekordnog iznosa kapitalnog budžeta, kojeg je potrebno investirati u područja koja će dovesti do eliminacije ograničenja za dalji dinamičan razvoj opštine Tivat.

Posmatrajući kretanje broja aktivnih privrednih subjekata, opština Tivat je imala dinamičan privredni rast od 2016. do 2023. godine. Aktivni privredni subjekti su oni koji su u posmatranoj godini obavljali određenu privrednu djelatnost, imali zaposlene radnike i ostvarili promet.

Prema podacima Statističkog biznis registra (SBR) Monstat-a o broju i strukturi poslovnih subjekata, broj aktivnih subjekata na području opštine Tivat u 2023. godini je iznosio 2.593, što predstavlja povećanje za 1.427 ili 122,38% u odnosu na 2016. godinu.

Tabela 7: Broj aktivnih poslovnih subjekata

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mali	1.298	1.562	1.623	1.751	1.886	2.212
Srednji	6	11	12	3	8	11
Ukupno	1.304	1.573	1.635	1.754	1.894	2.223

Izvor: Monstat

Rast ekonomske aktivnosti u prethodnom periodu ogleda se najviše kroz značajan i trajan trend porasta aktivnih privrednih subjekata u Tivtu. Isti je bio usporen, ali ne i zaustavljen pandemijom COVID-19, te je trend nakon oporavka u 2022. i 2023. godini ubrzan sa rastom broja aktivnih subjekata od preko 15% godišnje u tom periodu.

Tabela 8: Broj preduzeća po sektorima djelatnosti

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Primarni	10	11	12	13	14	14
Sekundarni	255	286	288	302	324	340
Tercijarni	1.011	1.133	1.156	1.244	1.481	1.716
Kvartarni	26	26	28	33	39	46
	1.302	1.456	1.484	1.592	1.858	2.116

Izvor: Poreska uprava

U 2023 udjeli pojedinih sektora djelatnosti³ je iznosio:

- primarni sektor 0,66% - smanjenje u odnosu na 0,77% iz 2018
- sekundarni sektor 16,07% - smanjenje u odnosu na 19,59% iz 2018
- tercijarni sektor 81,10% - povećanje u odnosu na 77,72% iz 2018
- kvartalni 2,17% - povećanje u odnosu na 2,00% iz 2018

Evidentan je trend kretanja poslovanja u smjeru tercijarnih i kvartalnih djelatnosti, a na uštrb primarnog i sekundarnog sektora. Kao jedna od solucija za preokretanje trenda smanjenja poslovnih subjekata u ovim sektorima nameće se dalje povećanje aktivnosti, kako finansijskih, tako i nefinansijskih opštine Tivat u podršci njihovom razvoju.

³ **Primarni sektor** (A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo); **sekundarni sektor** (B - Vađenje ruda i kamena, C - Prerađivačka industrija, D - Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija, F - Građevinarstvo); **tercijarni sektor** (E - Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti, G - Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikala, H - Saobraćaj i skladištenje, I - Usluge smještaja i ishrane, J - Informisanje i komunikacije, K - Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja, L - Poslovanje nekretninama, M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti, N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, R - Umjetnost, zabava i rekreacija i S - Ostale uslužne djelatnosti) i **kvartarni sektor** (O - Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje, P - Obrazovanje i Q - Zdravstvena i socijalna zaštita)

Ovakav porast aktivnih privrednih subjekata neminovno se morao odraziti i na rast broja zaposlenih lica u Tivtu.

Tabela 9: Prosječan broj zaposlenih po godinama

Godina	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Broj zaposlenih	5.324	5.992	4.893	5.285	6.789	7.696

Izvor Monstat

Broj zaposlenih u 2023. godini je za 2.372 ili 44,55% veći nego u 2018. godini što samo govori u prilog brzini oporavka privrede Tivta od posljedica pandemije COVID-19 virusa. Sa druge strane, broj aktivnih privrednih subjekata uticao je da prosječan broj zaposlenih po aktivnom privrednom subjektu padne sa 3,38 zaposlena u 2018. na 2,96 zaposlena u 2023, što nam daje jasnu sliku da privredni subjekti u Tivtu postaju sve manji i da je vrlo malo onih koji uspiju napraviti iskorak među srednja ili velika preduzeća.

Rastu privrednih subjekata doprinijelo je i povoljno stvaranje ambijenta za razvoj biznisa od strane Opštine Tivat. Mjere podsticaja su se najviše ogledale u razvoju podrške poslovanju malih preduzeća, kako savjetodavne tako i finansijske. U cilju bolje podrške razvoju biznisa službenici Opštine Tivat prošli su obuku za mentore u skladu sa metodologijom japanske agencije za međunarodnu saradnju (JICA). U prethodnom periodu fondovi Ministarstva ekonomskog razvoja su veoma slabo korišćeni od strane privrednika u Tivtu, te su sprovedene aktivnosti na edukaciji privrednika u cilju što efikasnijeg korištenja, kako ovih linija podrške, tako i ostalih koje su dostupne na državnom i međunarodnom nivou. Rezultati su vidljivi, te je u 2023. godini ostvarena podrška za 5 privrednika u iznosu od preko 20.000€.

Posebno je potrebno izdvojiti mjere podrške koje Opština realizuje kroz Konkurs za žensko preduzetništvo, gdje su u proteklom periodu ostvareni značajni rezultati. Budžetska sredstva za pvu namjenu sa 10.000€ u 2019. godini, uvećana su na 40.000€ u 2023., a broj prijavljenih sa 4 na 18, dok je broj odobrenih biznis planova porastao sa 3 na 9.

Ipak, pored svih pozitivnih stvari postoji i niz ograničenja koja onemogućavaju brži razvoj, kao i diverzifikaciju privrede u Tivtu.

Kao glavna ograničenja ističu se:

- Loša komunikacija između i unutar državnih (lokalnih) organa koji sprovode procedure kao nezavisna tijela, a ne kao sistem u cijelini, posebno u dijelu komunikacije sa investitorima;

- Neujednačina primjena propisa od strane lokalnih samouprava, katastarskih službi i područnih jedinica državnih organa;

- Otpor službenika u smislu nedostatka volje i ambicija za sprovođenje reformi u punom kapacitetu (Izvor: Analiza Crna Gora kroz međunarodne ekonomske indikatore, str.7).

Uz gore navedena ograničenja koja su identifikovana dokumentom Analiza Crne Gore kroz međunarodne ekonomske indikatore još 2017. godine, ali su nažalost još uvijek prisutni, možemo dodati i ona koja su eskalirala povećanjem broja stanovnika i privrednih subjekata u opštini Tivat:

- ograničena putna infrastruktura koja dovodi do velikog gubitka vremena u saobraćaju
- ograničena elektro mreža koja dovodi do prekida u napajanju
- ograničena raspoloživa količina vode što može dovesti do ograničenja u vodosnabdijevanju
- sve veća razlika u efikasnosti rada lokalne i državne uprave na lokalnom nivou

Sve gore navedeno predstavlja otežavajuću okolnost za poslovni ambijent u Tivtu i dalji dinamični razvoj biznisa, te je neophodno u narednom periodu uložiti dodatne napore u diverzifikaciju privrednih aktivnosti.

Dalji razvoj preduzetništva biće podstaknut osnivanjem Biznis info centra koji za cilj ima promociju preduzetništva i osiguravanje osnovne infrastrukture početnicima u biznisu. Osim edukacije preduzetnika, Biznis info centar će ponuditi jedan dio svojih prostorija pod povoljnim uslovima, imajući u vidu potrebu diverzifikacije privrednih djelatnosti u opštini. Privreda opštine Tivat je zasnovana na sektoru mikro, malih i srednjih preduzeća, pri čemu dominantnu ulogu imaju mikro i mala preduzeća koja čine 99,57% ukupnih privrednih subjekata, stoga je veoma važno pružiti im podršku u razvoju.

Sve gore navedeno uticalo je i na rast prosječnih zarada u Tivtu. Iste su u 2018. godini iznosile 628€ dok su u 2023. godini iznosile 957€, što predstavlja rast od 329€ ili 52,39%.

3.3.2 Poljoprivreda i ruralni razvoj

Poljoprivreda u Crnoj Gori, zajedno sa sektorom turizma je razvojni i ekonomski prioritet nacionalne ekonomije, te stoga poljoprivredu treba razvijati kao djelatnost komplementarnu turizmu. Tivat se nalazi u primorskom regionu koji raspolaže sa oko 20.000 ha obradivih površina relativno dobre plodnosti, kojeg čine duboka aluvijalno - deluvijalna zemljišta u poljima i uvalama, kao i smeđa antropogena zemljišta na terasama i ravnima. Ovaj region posebno je pogodan za voćarsku i povrtarsku proizvodnju, dok njegovi brdoviti tereni bogati medonosnim, aromatičnim, ljekovitim biljem i divljim vrstama voća pogoduju gajenju sitnih preživara.

Prema statističkim podacima iz popisa poljoprivrede 2010. godine za opštinu Tivat, poljoprivredna gazdinstva se s obzirom na površinu obradivog zemljišta mogu svrstati u sljedeće kategorije:

- oranice 2,1 ha, broj gazdinstva 20
- povrće na otvorenom 0,5 ha, broj gazdinstva 9
- cvijeće i ukrasno bilje 0,1 ha, broj gazdinstva 2

Porodična poljoprivredna gazdinstva u tivatskoj opštini prema površini na kojoj se uzgaja povrće grupišu se na sljedeći način:

- povrće ukupno 10.387 m², broj gazdinstava 34 (paradajz, paprika, krastavci, grašak, pasulj),
- povrće ukupno 5.105 m², (luk, šargarepa, kupus, lubenica, dinja, ostalo)

Kada su u pitanju stabla voćnih vrsta u plantažnim voćnjacima, tivatska opština raspolaže površinom od 1,4 ha plantažnih voćnjaka, a broj gazdinstava 4.

Na navedenih podataka može se konstatovati da poljoprivreda na ovom području nije značajna djelatnost, već je više vid očuvanja tradicije i kulture ovog stanovništva. Znatno dio urbanog stanovništva (koji čini više od 70% ukupnog stanovništva opštine) se uglavnom povremeno, a znatno manje i trajno vraća selu, ne toliko zbog obezbjeđenja svoje egzistencije nego, prije svega u potrazi za alternativnim načinom života sa proizvodnjom manjih količina ekološke hrane.

U evidenciji Sekretarijata za privredu u okviru kojeg se vrše poslovi poljoprivrede, upisano je 69 individualnih poljoprivrednih proizvođača na području Tivta u 2023. godini. Takođe, 69 poljoprivrednih gazdinstva registrovano je u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Pčelarska proizvodnja je veoma zastupljena na području Tivta, a u Savezu pčelara Crne Gore registrovano je oko 40 pčelara iz Tivta.

Uprkos ograničenim površinama koje se koriste za poljoprivrednu proizvodnju, poljoprivreda u Tivtu je veoma raznovrsna. Zastupljenost više poljoprivrednih grana uslovljena je, prije svega, različitim prirodnim preduslovima za obavljanje proizvodnje. Tako je na području Tivta, zastupljeno maslinarstvo, gajenje citrusa i drugog suptropskog voća, gajenje rasada povrća, pčelarstvo, kao i u manjoj mjeri zastupljena grana stočarstva - gajenje ovaca, goveda i koza.

U prethodne 3 godine, godišnji budžet opredjeljen za poljoprivredu iznosio je 45.000€ koji je korisnicima raspoređivan u skladu sa odobrenim zahtjevima i to uglavnom u oblasti maslinarstva, povrtarstva, pčelarstva, stočarstva i promociju poljoprivrede.

Na području opštine Tivat poljoprivredna djelatnost dominira kao dopunska djelatnost. Razlozi ovakvom stanju su:

- mala površina poljoprivrednog zemljišta koje se može privesti kulturi i na kojem je moguće organizovati intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju bez većih ulaganja u meliorativne i druge infrastrukturne radove;
- nedovoljna motivisanost za bavljenje poljoprivredom;
- za većinu poljoprivrednika poljoprivredna djelatnost predstavlja dodatni izvor prihoda osnovnim prihodima iz nepoljoprivrednog sektora, što destimuliše proizvođače za intenzivnijim bavljenjem poljoprivredom, većim ulaganjem sredstava;
- neadekvatna poreska politika i politika naslijeđa dovela je do usitnjavanja ionako malih posjeda i na taj način do marginalizacije poljoprivrede;
- pitanje vodosnabdijevanja u pojedinim ruralnim djelovima opštine nije adekvatno riješeno.

Opština Tivat na godišnjem nivou donosi Program podsticajnih mjera za oblast poljoprivrede. Budžet za 2018. godinu iznosio je 25.000€, dok je taj iznos u 2023. godini porastao na 45.000€. Uvedene su sljedeće linije podrške:

- 1) Podrška razvoju ruralnog turizma
- 2) Podrška razvoju voćarske proizvodnje
- 3) Podrška razvoju maslinarstva
- 4) Podrška razvoju povrtarske i cvjećarske proizvodnje
- 5) Podrška razvoju pčelarstva
- 6) Podrška razvoju stočarstva
- 7) Podrška razvoju organske poljoprivrede
- 8) Premija na obradive površine – planirana novim nacrtom Odluke o podsticajima u razvoj poljoprivrede
- 9) Podrška unaprjeđenju seoske infrastrukture
- 10) Podrška unaprjeđenju manifestacija i promocija ruralnog područja i poljoprivrede
- 11) Podrška razvoju ribarstva i marikulture
- 12) Podrška korisnicima staračke naknade
- 13) Podrška posebnoj namjeni - unaprjeđenje lovstva

Sa ciljem podrške razvoju poljoprivrede i agroturizma pokrenut je projekat razvoja Centra za maslinarstvo i mediteranske kulture. Centar je zamišljen kao multifunkcionalni objekat u kojem bi se vršila prerada maslina i ostalih mediteranskih kultura, a koji bi ujedno predstavljao i mjesto odvijanja turističkih prezentacija sa naglaskom na okupljanje malih proizvođača koji bi na taj način mogli plasirati svoje proizvode. U okviru Centra planirana je izgradnja laboratorije za provjeru ispravnosti proizvoda, kao i rasadnika za proizvodnju sertifikovanog sadnog materijala. Proizvodnja sertifikovanog sadnog materijala koja bi se temeljila na istraživanju lokalnih autohtonih sorti je ključna za dalji razvoj maslinarstva kao tradicionalne poljoprivredne proizvodnje na području Tivta i Boke Kotorske.

Ulaganje u poljoprivredu znači i ulaganje u ruralni razvoj, te se sprječava napuštanje seoskih domaćinstava. Podrškom koju sprovodi Opština Tivat, uz ostale mogućnosti definisane Agrobudžetom, direktno se utiče na razvoj poljoprivrede. Pored sredstava iz nacionalnog i lokalnog budžeta, proizvođačima su dostupna sredstva iz evropskih predpristupnih fondova kroz IPARD projekte bespovratne podrške, kako za primarnu proizvodnju tako i za preradu.

Brojna su naselja u tivatskoj opštini koja se mogu okarakterisati kao ruralna, a značajan je i broj seoskih turističkih naselja koja imaju izuzetan potencijal za razvoj ruralnog turizma, a to su: na području Krtola - Đuraševići Meštrovići, Milovići, Nikovići, Bogišići, Gošići i Gornji Krašići, brdska naselja Vrmca, te vangradska naselja - Gornja Lastva, Đurđevo brdo, Petkovići, Bogdašići, Peani, Gornji dio naselja Mrčevac. Na području opštine Tivat, u skladu sa Zakonom o turizmu, registrovana su 3 seoska domaćinstva i to u: Đuraševićima, Lepetanima i Bogdašićima.

U narednom periodu aktivnosti treba usmjeriti na jačanje kapaciteta za unaprjeđenje ruralnog turizma, obnovu seoske infrastrukture i promociju.

3.3.3 Ribarstvo i marikultura

Ribe i drugi morski organizmi u ribolovnom moru Crne Gore, kao dobro od opšteg interesa, uživaju posebnu zaštitu i koristi se na način i pod uslovima utvrđenim Zakonom o morskom ribarstvu i marikulturi i drugim propisima. Upravljanje živim resursima u ribolovnom moru i zaštita morske sredine, vrši se u skladu sa Strategijom razvoja ribarstva i akvakulture Crne Gore.

Mali obalni ribolov osnovna je aktivnost ribolova u tivatskom akvatorijumu. Zakon pravi razliku između malog i velikog privrednog ribolova. Ova podjela se zasniva na dužini plovila i opremi koje ove kategorije mogu koristiti prilikom obavljanja ribolova. U evidenciji opštinskog organa evidentiran je 31 nosilac dozvole za mali i veliki privredni ribolov. Uglavnom su registrovani za mali privredni ribolov dužine plovila do 12m LOA.

Marikultura - potencijali

U akvatorijumu opštine Tivat imamo registrovana tri uzgajališta i to:

- uzgajalište brancina i orade na lokaciji rt Verige,
- uzgajalište školjki na obali Đuraševića,
- uzgajalište školjki u uvali Kukuljina.

Razvoj ribarstva i marikulture u privrednom smislu u nadležnosti je države. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je državni organ zadužen za izradu i sprovođenje politike ribarstva i marikulture.

More je bogat resurs i, sa ekonomskog aspekta, razvoj ribarstva i marikulture veoma je važna oblast. Većina aktivnosti iz oblasti ribarstva obavlja se u teritorijalnim vodama, dok se dio aktivnosti odvija u uskom pojasu priobalnih voda. Uopšteno, sektor crnogorskog ribarstva je generalno nedovoljno razvijen i priobalnog je karaktera, u većini slučajeva ribolovne aktivnosti su vezane za vremenske uslove na moru, prvenstveno usled nesigurnosti i zastarjelosti ribolovne flote (izvor Strategija razvoja ribarstva 2015.- 2020.).

Opština Tivat je prethodnih godina kroz podrške za razvoj poljoprivrede podržavala nosioce dozvole za privredni ribolov u nabavci opreme za ribarstvo i plovne objekte, kao i za marikulturu. Podrška je iznosila 50 % od ukupne investicije. Aktivnosti kojima će se sprovesti na unaprjeđenju ribarstva i marikulture treba da se ogledaju u podršci kako za nabavku opreme, materijala tako i za označavanje, standardizovanje i analizu kvaliteta proizvoda, logistici, unaprjeđenju korišćenja ribarskih posti, kao i u uređenju i modernizaciji ribarske pijace.

3.3.4 Turizam

Posljednjih dvadesetak godina izražena je rastuća važnost uslužnog sektora u međunarodnoj razmjeni, u kojem turizam zauzima istaknuto mjesto. Turizam je danas jedna od najprofitabilnijih i najvećih industrija u svijetu, a predviđa se da će svjetska ekonomska i društvena klima, uprkos nesigurnim prilikama u pojedinim dijelovima svijeta i globalnoj ekonomskoj krizi, rezultirati porastom turizma u sljedećih dvadeset godina, te da će turizam postati najvećom privrednom granom i najvažnijim izvoznim sektorom u svijetu.

Tivat kao naselje i njegov razvoj u status opštine poslednjih stotinu godina bio je orijentisan isključivo na vojnu i manjim dijelom na ciglarsku industriju. Stogodišnji rad remontnog zavoda uslovio je nedovoljan razvoj turizma i teško mijenjanje svijesti lokalnog stanovništva Tivta o budućem razvoju grada kao turističke destinacije. Tek posljednjih decenija stvorena je klima razumijevanja da je turizam glavni stub razvoja privrede Crne Gore, a samim tim i Tivta čiji geostrateški položaj, klimatski, kulturno istorijski i ostali uslovi daju dobru osnovu za razvoj turizma. Budući strateški pravac razvoja Tivta bazira se na stvaranju kvalitetnog i prepoznatljivog turističkog proizvoda koji će u sebi sjediniti vrijednosti pejzaža, tradicije, kulture, blagotvornog dejstva morske vode uz neophodno ekološko djelovanje.

Smještajni kapaciteti

Tabela 10: Učešće smještajnih kapacitetima u hotelima kategorije od 2** do 5*****
Februar 2024. godine

VRSTA SMJEŠTAJNE JEDINICE	*****	****	***	**	UKUPNO
HOTELI	6	9	5	2	31
Broj ležaja	477	643	144	421	1.618

Izvor Sekretarijat za privredu

Upoređujući podatke o smještajnim kapacitetima u hotelima sa podacima iz prethodnog Strateškog plana za period 2019-2022, uočava se dalji porast broja ležajeva u hotelima sa 4**** u ukupnim smještajnim kapacitetima (na 643 u odnosu na 599 iz 2018, dakle porast za 7,35%) kao i dalje smanjenje udjela smještajnih kapaciteta hotela sa 2** i 3*** (na 565 u odnosu na 599 iz 2018. godine, dakle smanjenje od 5,68%). Hoteli kategorije 4**** i 5***** čine 69,22% smještajnih kapaciteta dok su u 2018-oj iznosili 62,04%, što odražava dalji zaokret turističke ponude ka smještajnim kapacitetima višeg kvaliteta. U prethodnom periodu su uglavnom otvarani novi ili proširivani kapaciteti hotela visoke kategorije. Kada se u obzir uzme podatak da 2012. godine u Tivtu nije bilo hotela sa 5*****, dok ih danas ima 6 sa ukupno 477 ležajeva, jasan je napredak smještajnih kapaciteta u Tivtu i smjer razvoja ka izgradnji ekskluzivne turističke i nautičke destinacije sa odgovarajućim smještajnim kapacitetima. U narednom periodu svakako treba nastaviti dalje u pravcu razvijanja Tivta kao turističke destinacije u kojoj je ekonomski rentabilna gradnja hotela visoke kategorije (4**** i 5*****).

Pored hotela ponudu kolektivnog smjetaja čine kampovi, odmarališta I hosteli. Prema podacima Sekreterijata za privredu u 2024. Godini na teritoriji opštini tivat nalazi se 5 objekata sa ukupnim kapacitetom 142 ležaja.

Tabela 11: Kolektivni smještaj

VRSTA SMJEŠTAJNE JEDINICE	Broj zvjezdica	Broj objekata	Broj ležaja
Kamp	*	1	40
Kamp odmorište za mobile home	/	2	30
Odmaralište	/	1	50
Hostel	/	1	22
UKUPNO LEŽAJA			142

Izvor Sekretarijat za privredu

Kada je u pitanju privatni i ostali kolektivni smještaj, situacija je sljedeća:

Privatni smještaj obuhvata pružanje usluga smještaja u domaćinstvu do 20 ležaja(sobe, apartmani, kuće za iznajmljivanje I stanovi). Prema podacima Sekreterijata za privredu u 2024. Godini na teritoriji opštini tivat nalazi se ukupno 1865 smještajnih jedinica sa ukupnim kapacitetom 5.335 ležaja.

Tabela 12: Struktura privatnog smještaja

PRIVATNI SMJEŠTAJ (Pružanje usluga smještaja u domaćinstvu-do 20 ležaja)						
VRSTA SMJEŠTAJNE JEDINICE	5*****	4****	3***	2**	1*	UKUPNO
SOBE	0	51	148	140	27	366
Br. ležaja	0	136	348	340	65	889
APARTMANI	12	425	403	159	20	1019
Br. ležaja	40	1.144	1.167	422	37	2.810
KUĆE ZA IZNAJMLJIVANJE	13	20	8	3	0	44
Br. ležaja	102	125	54	16	0	297
STANOVI	436					436
Br. ležaja	1.339					1.339
UKUPNO LEŽAJA						5.335

Izvor Sekretarijat za privredu

Kroz analizu prethodnih tabela, za period od 2017. do 2024. godine uočava se porast kapaciteta u privatnom smještaju od 38,46%. Povećanje u ovom segmentu je značajno veće nego u segmentu smještajnih kapaciteta u hotelima (povećanje od samo 2,53%) što dovodi do disbalansa u ponudi smještajnih kapaciteta i velikog opterećenja na infrastrukturu grada. U narednom periodu potrebno je više raditi na povećanju hotelskih kapaciteta sa ciljem razvoja cjelogodišnjeg turizma kao temelja razvoja turističke industrije u Tivtu.

Turistički promet

U Tivtu je primjetan porast broja gostiju iz godine u godinu, bez obzira na poremećaje izazvane posljedicama pandemije COVID-19. Oporavak turističkog sektora je bio veoma brz i već u 2021. godini su se pokazatelji turističkog prometa približili onima iz predpandemijskog perioda. U narednim godinama rast je nastavljen, te je u 2023. godini ostvareno 44,44% više noćenja nego u 2018. godini.

Tabela 13: Turistički promet u Tivtu 2018 - 2023

TURISTIČKI PROMET U TIVTU		
GODINA	DOLASCI TURISTA	NOĆENJA TURISTA

2018	123.217	926.579
2019	160.980	1.167.101
2020	37.516	350.552
2021	108.950	1.021.287
2022	139.177	1.243.119
2023	160.739	1.338.394

Izvor Sekretarijat za privredu

Prema strukturi smještaja u kome su ostvarena, odnos noćenja u kolektivnom i individualnom smještaju stabilan. Tokom prethodnih par godina 17% noćenja ostvareno u kolektivnom smještaju, a u individualnom 83%.

Tabela broj 14: Struktura smještaja

	2021	2022	2023
Kolektivni smještaj	173,667	206,631	228,525
Individualni smještaj	847,620	1,036,488	1,109,869
Ukupno	1,021,287	1,243,119	1,338,394

Izvor: Turistička organizacija Tivat

Broj noćenja koji ostvaraju domaći gosti u ukupnom broju noćenja se kreće na nivou od oko 1.3% godišnje, dok veliku većinu noćenja od 98,7% ostvaraju gosti iz inostranstva.

Tabela broj 15: Struktura gostiju

	2021	2022	2023
CRNA GORA	15,674	15,903	18,264
INOSTRANSTVO	1,005,613	1,227,216	1,320,130
UKUPNO	1,021,287	1,243,119	1,338,394

Izvor: Turistička organizacija Tivat

Kada uporedimo podatke o broju smještajnih jedinica i broju ostvarenih noćenja dolazimo do popunjenosti smještajnih kapaciteta u kolektivnom smještaju od 141 dan godišnje ili 38,63%, dok je popunjenost u individualnom smještaju 208 dana ili 56,99%.

Svi navedeni pokazatelji posljedično su uticali i na povećanje naplate boravišne takse. Povećanje u odnosu na 2018. godinu iznosi 57,80% čime je omogućeno dalje ulaganje u razvoj Tivta kao turističke destinacije, kao i podrška organizovanju manifestacija i ostalih programa sa ciljem privlačenja turista.

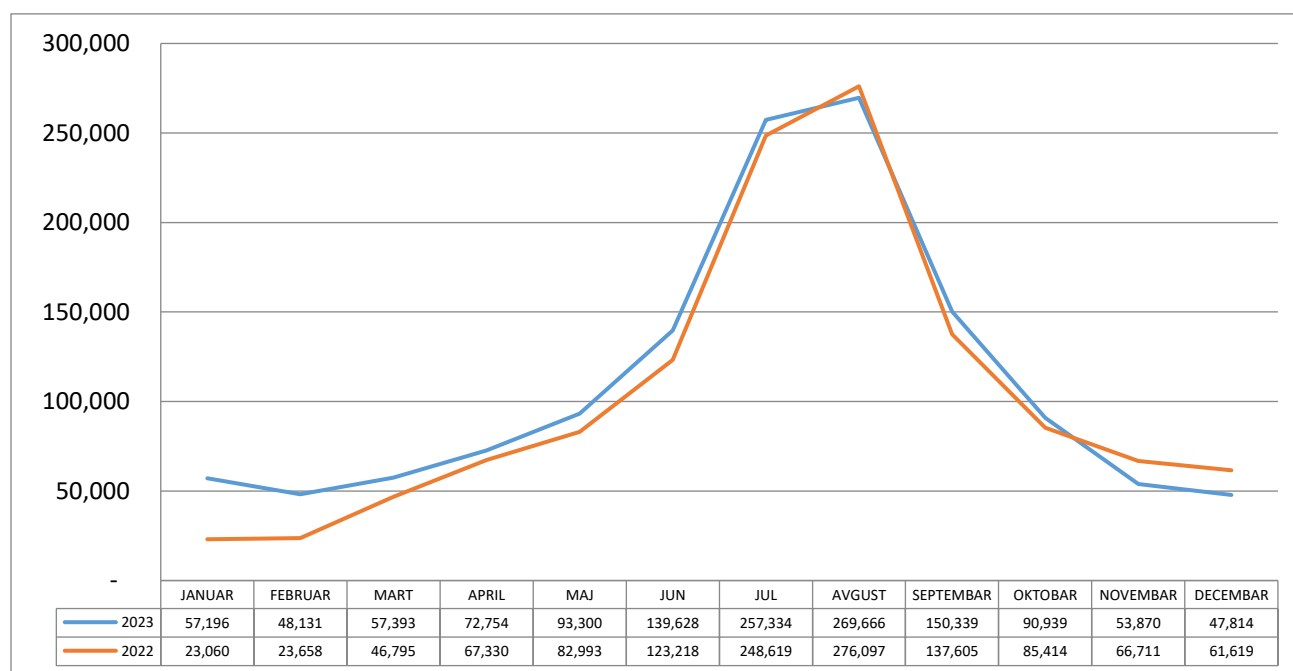
Tabela 16: Pregled naplate

STANJE NAPLATE BORAVIŠNE TAKSE U PERIODU OD 2018 - 2023 GODINE						
GODINA	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Iznos naplaćene boravišne takse	517,160.09	641,774.24	167,311.15	484,776.64	633,021.27	816,079.55

Izvor Sekretarijat za privredu

Sezonalnost je jedan od najizraženijih problema turizma u Tivtu. U toku godine broj noćenja se kreće u prosjeku od 51.000 u zimskim mjesecima do 220.000 u periodu glavne sezone. Smanjenje sezonalnosti mora biti imperativ u narednom periodu, a sve u cilju ostvarivanja boljih turističkih pokazatelja uz smanjenje opterećenja u okviru glavne sezone.

Pregled noćenja za 2022. i 2023. godinu.

Opština Tivat ulaže značajne napore u pravcu produženja turističke sezone, odnosno stvaranja preduslova za što veću posjećenost i u drugim mjesecima mimo glavne ljetnje sezone. Održavanje manifestacija poput novogodišnjeg programa se pokazalo uspješnim, te je neophodno nastaviti i razvijati je dodatnim proširenjem ponude. Prepoznata je i potreba za ulaganjem u razvoj MICE turizma u cilju popunjavanja "turističkih praznina" pogotovo u novembru i početkom decembra, a sve u cilju omogućavanja održivog cjelogodišnjeg poslovanja, prije svega hotela.

U narednom periodu posebnu pažnju treba posvetiti diverzifikaciji turističkog proizvoda. Osim daljeg razvijanja izletničkog turizma na lokalitetima Velikog gradskog parka, Solila, Gornje Lastve i Vrmca, potrebno je uzeti u obzir i nove trendove čiju popularnost je dodatno podstakla pandemija COVID-19. U tom smislu veoma je značajno aktiviranje ruralnih područja opštine Tivat, te razvoj ruralnog i agroturizma kao vida turizma koji ima veću dodanu vrijednost i kroz koji je

moгуće predstaviti tradiciju, kulturu i običaje. Jedan od osnovnih preduslova je razvoj Vrmca kao parka prirode koji bi omogućio zaštitu tog područja, očuvanje kulturnih i prirodnih posebnosti i dalji razvoj tog lokaliteta sa ciljem formiranja očuvane i turistički atraktivne cijeline. Na taj način bi se, uz već postojeću turističku bazu nastalu u saradnji sa velikim investitorima i turizma oslonjenog na sunce i more, obezbijedila nadogradnja i razvoj turizma posebnih interesa.

3.4. Analiza tržišta radne snage

3.4.1. Nezaposlenost

Na evidenciji Biroa rada Tivat na dan 31.12.2023. godine, bilo je 250 nezaposlenih lica (žena - 155 ili 62,00%), što u odnosu na isti dan prethodne godine (31.12.2022.), kada ih je bilo 392 (žena - 252 ili 64,29%), predstavlja smanjenje od 142 lica ili 36,22%. Takođe, na dan 31.12.2022. godine bilo je 392 nezaposlena lica (žena 252 ili 64,28%), što je u odnosu na 2021. godinu predstavlja 50,98% manje nezaposlenih lica.

Tabela 17: Nezaposlena lica

		Starosne grupe						Broj nezaposlenih
		15-24	25-30	31-40	41-50	51-60	61-67	
31.12.2023.	Ukupno	23	25	47	50	71	34	250
	Žene	12	15	33	36	43	16	155
31.12.2022.	Ukupno	40	39	91	83	104	35	392
	Žene	24	28	62	58	62	18	252
31.12.2021.	Ukupno	81	85	205	166	182	50	769
	Žene	39	53	140	102	94	24	452

Izvor Biro rada Tivat

Iz podataka u prethodnoj tabeli evidentano je značajno smanjenje nezaposlenosti u 2023. u odnosu na 2021. godinu od 519 lica ili za 67,49%, čime se potvrđuje trend povećanja ekonomske aktivnosti u opštini Tivat. Smanjenje je prisutno u svim starosnim grupama, pa tako imamo smanjenje nezaposlenosti u grupama koje se smatraju teže zaposlivim (50+ godina) od 127 lica ili 54,74%. Takođe, evidentno je smanjenje nezaposlenosti među ženama (koje su takođe jedna od teže zaposlovljivih grupa) za 297 lica ili 65,71%.

Broj osoba sa invaliditetom na Zavodu za zapošljavanje u opštini Tivat takođe bilježi pad u prethodnom periodu. Broj nezaposlenih lica sa invaliditetom je u 2023. godini u odnosu na 2021. godinu manji za 5 lica, odnosno 9,26% što pokazuje pozitivne trendove zapošljavanja ove kategorije lica.

Tabela 18: Pregled nezaposlenih osoba sa invaliditetom

Biro rada Tivat	Broj osoba sa invaliditetom na evidenciji nezaposlenih, po rješenju komisije za profesionalnu rehabilitaciju
31.12.2023.	49
31.12.2022.	46
31.12.2021.	54

Izvor Biro rada Tivat

Ako posmatramo dužinu traženja zaposlenja nezaposlenih na evidenciji Biroa rada Tivat na dan 31.12.2023., do 1 godine zaposlenje traži 36,80%, od jedne do tri godine – 19,20%, preko tri godine – 44,00% (na dan 31.12.2022. - do 1 godine zaposlenje traži 42,35%, od jedne do tri godine – 28,57%, preko tri godine – 29,08%)

Tabela 19: Vrijeme traženja zaposlenja

Biro rada Tivat		Dužina traženja zaposlenja		
		Do 1 godine	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine
31.12.2023.	Ukupno	92	48	110
	Žene	56	38	61
31.12.2022.	Ukupno	166	112	114
	Žene	110	74	68
31.12.2021.	Ukupno	402	228	139
	Žene	241	136	75

Izvor Biro rada

Iz svih gore navedenih podataka jasno je da nezaposlenost u Tivtu pada među svim kategorijama, pa čak i onim koje se uobičajeno smatraju teže zapošljivim. Imajući u vidu podatak da na kraju 2023. godine u Tivtu je 7.696 zaposlenih i samo 250 nezaposlenih lica, izvodi se zaključak da je postignuta puna zaposlenost.

3.4.2. Zaposlenost i zapošljavanje

Broj zaposlenih u opštini Tivat ima stabilan trend rasta u prethodnim godinama.

Tabela 20: Broj zaposlenih

Godina	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Broj zaposlenih	5324	5992	4893	5285	6789	7696

Izvor Biro rada Tivat

U 2023. godini Birou rada Tivat, poslodavci su prijavili 1.081 slobodnih radnih mjesta, što u odnosu na isti period prethodne godine (1.179) predstavlja smanjenje od 8,31%.

Tabela 21: Slobodna radna mjesta

Biro rada Tivat	Prijavljena SRM
1.1.-31.12.2023.	1,081
1.1.-31.12.2022.	1,179
1.1.-31.12.2021.	1,400

Izvor Biro rada Tivat

Poslodavci su u 2023. godini, u opštini Tivat, iskazali najveću potrebu za srednjoškolskim zanimanjima (III, IV, V nivo obrazovanja) – 613 prijavljena slobodna radna mjesta (56,71%), zatim za zanimanjima I i II nivoa obrazovanja – 236 prijavljenih slobodnih radnih mjesta (21,83%) i za visokoškolcima (VI, VII, VIII nivo obrazovanja) – 232 (21,46%). Potražnja za ovim nivoom kvalifikacija radnim mjestima proizilazi iz strukture privrede u Tivtu, koja je bazirana na radno intenzivnoj djelatnosti tj. turizmu.

Tabela 22: Nivo kvalifikacija

Biro rada Tivat	Nivo/ podnivo kvalifikacija obrazovanja										
	I-1	I-2	II	III	IV-1	IV-2	V	VI	VII-1	VII-2	VIII
1.1.– 31.12.2023.	3	219	14	179	396	3	35	3	219	10	0
1.1.– 31.12.2022.	31	230	26	268	354	8	47	1	214	0	0
1.1.- 31.12.2021.	97	234	120	224	482	43	51	5	142	2	0

Izvor Biro rada Tivat

Kada uporedimo broj oglašanih mjesta sa brojem lica koja su na Birou rada Tivat jasno je vidljiv razmjer neusklađenosti ponude i potražnje za radom u Opštini Tivat.

Tabela 23: Struktura lica koja su nezaposlena:

Biro rada Tivat	Nivo/ podnivo kvalifikacija obrazovanja ⁴										
	I-1	I-2	II	III	IV-1	IV-2	V	VI	VII-1	VII-2	VIII
31.12.2023.	17	23	14	38	77	2	7	20	48	4	0
31.12.2022.	23	31	21	69	108	3	14	39	76	8	0
31.12.2021	69	73	40	147	211	8	20	55	133	13	0

Izvor Biro rada Tivat

U 2023. godini najviše slobodnih radnih mjesta, u opštini Tivat, prijavljeno je u djelatnosti saobraćaj i skladištenje –372, zatim poslovanje nekretninama –205, obrazovanje –154, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti – 161, usluge smještaja i ishrane – 151 itd.

Tabela 24: Slobodna radna mjesta

Prijavljena slobodna radna mjesta – Tivat po djelatnostima poslodavca	1.1.-31.12. 2023.	1.1.-31.12. 2022.	1.1.- 31.12. 2021
A.Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	0	3	0
C.Prerađivačka industrija	13	22	35
D.Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	2	4	6
E.Snabdijevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	19	41	77
F.Građevinarstvo	22	114	175
G.Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala	70	111	174
H.Saobraćaj i skladištenje	372	203	83
I.Usluge smještaja i ishrane	52	151	253
J.Informisanje i komunikacije	0	1	4
K.Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	2	3	5
L.Poslovanje nekretninama	205	41	235
M.Stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti	12	31	21
N.Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	17	161	143
O.Državna uprava i odbrana; Obavezno socijalno osiguranje	66	36	62
P.Obrazovanje	154	169	45
Q.Zdravstvena i socijalna zaštita	69	79	61
R.Umjetnost,zabava i rekreacija	5	2	8
S.Ostale uslužne djelatnosti	1	7	7
Ukupno – Biro rada Tivat	1,081	1,179	1,400

Izvor Biro rada Tivat

3.5. Društvene djelatnosti

3.5.1. Obrazovni sistem

3.5.1.1. Predškolsko vaspitanje

JPU „Bambi“

Predškolsko vaspitanje u Tivtu odvija se kroz redovnu djelatnost JPU „Bambi“. Prema broju upisane djece djelatnost se odvija u tri vaspitne jedinice: u centralnom vrtiću i dvije područne jedinice (Gradiošnica i Donja Lastva).

Ova ustanova obuhvata djecu uzrasta od jedne do šest godina koja su organizovana kroz rad: jaslene grupe (rad sa djecom do tri godine); mlađe vaspitne grupe (rad sa djecom od tri do četiri godine); mješovite vaspitne grupa (rad sa djecom od tri do šest godina); srednje vaspitne grupe (rad sa djecom od četiri do pet godine); starije vaspitne grupe (rad sa djecom od pet do šest godina). Vaspitno-obrazovna aktivnost se realizuje kroz sljedeća područja: fizičke i zdravstvene aktivnosti, matematičko-logičke aktivnosti, muzičke aktivnosti, jezičke i govorne aktivnosti, socijalne aktivnosti i saznanja, aktivnosti upoznavanja i ovladavanja okolinom, likovne aktivnosti, aktivnosti za djecu sa posebnim potrebama i dramske aktivnosti.

Tabela 25: Broj djece koja pohađa vrtić

Objekat		Vrtić Tivat	Donja Lastva	Radovići	Ukupno
SVEGA	2020/2021	579	223	35	827
	2021/2022	653	243	62	958
	2022/2023	653	315	62	1.030

Izvor: JPU „Bambi“

Tokom školske 2023/2024 godine vaspitno-obrazovni rad izvode 37 vaspitača raspoređena u 27 vaspitnih grupa. Prema sistematizaciji, predviđeni broj izvršilaca na mjestu vaspitača je 52, što predstavlja problem zbog organizacije procesa rada.

Tabela 26: Prostorni kapaciteti ustanove

VASBITNA JEDINICA	POVRŠINA ZATVORENOG PROSTORA	POVRŠINA OTVORENOG PROSTORA	UKUPNA POVRŠINA RASPOLOŽIVOG PROSTORA
VRTIĆ TIVAT	2.050,00 m ²	1.674,41 m ²	3.724,41 m ²
DONJA LASTVA	1.289,00 m ²	1.791,00 m ²	3.080,00 m ²
RADOVIĆI	1.197,60 m ²	1.235,72 m ²	1.433,32 m ²

UKUPNO:	3.469,60 m2	4.701,13 m2	8.170,73 m2
----------------	--------------------	--------------------	--------------------

Izvor: JPU „Bambi“

Ukupna površina predškolskih ustanova u opštini Tivat iznosi 8.170,73 m². Prema standardima koji predviđaju 7,5 m² zatvorene i 15 m² otvorene površine po djetetu, predškolska ustanova na području opštine ipak ne zadovoljava potrebe djece.

Uzimajući u vidu porast broja upisane djece, postoji potreba za izgradnjom novog vrtića sa više prostornih kapaciteta.

3.5.1.2. Osnovno obrazovanje

U opštini Tivat osnovno obrazovanje se obavlja u dvije škole, OŠ “Drago Milović” i OŠ “Branko Brinić”.

OŠ “Drago Milović”

Nastava JU OŠ „Drago Milović“ Tivat se odvija u gradskoj matičnoj školi, kao i u dvije područne jedinice (Gradiošnica i Donja Lastva) u tri smjene.

Tabela 27: Broj učenika i odjeljenja

CENTRALNA JEDINICA TIVAT, GRADIOŠNICA, DONJA LASTVA		
GODINE	BROJ ODJELJENJA	BROJ UČENIKA
2021/2022.	66	1715
2022/2023.	70	1818
2023/2024.	72	1938

Izvor JU OŠ „Drago Milović“-Tivat

Broj učenika i odjeljenja se konstantno povećava, što je uslovljeno prilivom stanovništva u Tivat i okolna mjesta. Standard broja učenika u odjeljenju je 28, a skoro sva odjeljenja u školi broje po 30 učenika. Samim tim se povećao i broj profesora u odnosu na 2021/2022. sa 74 na 84 u dok je ostali nastavni kadar ostao u istom broju kao prethodnih godina.

Školska 2023/24. godina započela je sa 1938 učenika raspoređenih u 72 odjeljenja. U centralnoj školi nastava se odvija u smjenama, što značajno otežava rad zbog organizacije korišćenja prostora. Po pedagoškim preporukama poželjno da se nastava izvodi u jutarnjoj smjeni, pogotovu kada su u pitanju odjeljenja sa djecom sa posebnim obrazovnim potrebama.

Tabela 28: Površina škole

PODRUČNA JEDINICA	POVRŠINA ZATVORENOG PROSTORA	POVRŠINA OTVORENOG PROSTORA
GRADIOŠNICA	513 m ²	2.127 m ²
DONJA LASTVA	427 m ²	4.737 m ²
CENTRALNA ŠKOLA	10.368 m ²	9.025 m ²
UKUPNO	11.308 m²	15.889 m²

Napomena: Površine otvorenog prostora predstavljaju prostor oko objekta, kada se od ukupne površine odbije površina objekta.

Kad su u pitanju prostorni uslovi, evidentan je nedostatak učionica (kabineta), što ukazuje na hitnu potrebu za izgradnjom još jedne osnovne škole.

OŠ „Branko Brinić”

U 2023/24. školskoj godini upisan je 151 učenik i učenica. U ovoj školskoj godini, po prvi put u bogatoj istoriji škole, upisana su dva odjeljenja prvog razreda.

Tabela 29: Broj odjeljenja i upisanih učenika

GODINE	UKUPAN BROJ ODJELJENA U ŠKOLI	BROJ UČENIKA
2021/2022.	9	140 učenika
2022/2023.	9	125 učenika
2023/2024.	10	151 učenika

Izvor JU OŠ „Branko Brinić“- Tivat

Prvobitna škola OŠ „Branko Brinić“ montažnog karaktera je srušena u cilju izgradnje novog, savremenog školskog objekta. Trenutno, nastava se odvija u prostorijama doma kulture u naselju Đuraševići.

Ukupan broj nastavnog i vannastavnog osoblja je 26, što zadovoljava potrebe škole i učenika.

Projekat nove škole u kojem će, pored osnovne, biti smještena i područna jedinica Muzičke škole Tivat, kao i JPU “Bambi”, vrijedan je 4,1 miliona €. Radove realizuje Uprava javnih radova, a izgradnju finansira Vlada Crne Gore. Opština Tivat obezbjedila je projektnu dokumentaciju i organizovala privremenu nastavu u obližnjim domovima kulture u Đuraševićima i Gošićima. Rok za završetak radova je februar 2025. godine.

Tabela 30: Površina privremenog prostora (m²)

POVRŠINA ŠKOLE	POVRŠINA ZATVORENOG PROSTORA	POVRŠINA OTVORENOG PROSTORA
1000 m ²	1000 m ²	244 m ²

Izvor: JU OŠ "Branko Brinić" - Tivat

NTC Sistem učenja

Tivat je prva crnogorska opština u kojoj će vaspitači, učitelji i nastavnici u vrtićima i školama sprovesti NTC sistem učenja. NTC sistem predstavlja inovativni pristup rada sa djecom starosti do 14 godina i praktičnu primjenu neuronauke u vaspitanju i obrazovanju.

Tivatski vaspitači i učitelji su u okviru prve faze projekta pohađali edukaciju, a u planu je i specijalistički program za nastavni kadar i vaspitače. Održane su razne aktivnosti, poput stručnih tribina, nabavke odgovarajuće opreme i sprava za dječija igrališta.

3.5.1.3 Srednje obrazovanje

U opštini Tivat srednje obrazovanje se odvija u JU SMŠ "Mladost".

SMŠ "Mladost"

Teorijska nastava, vježbe obaveznih i izbornih predmeta i praktična nastava izvode se u školskoj zgradi, fiskulturnoj sali i na otvorenim sportskim terenima. SMŠ Mladost broji ukupno 72 člana nastavnog i vannastavnog osoblja.

Tabela 31: Broj učenika i odjeljenja

GODINE	SMJER	BROJ ODJELJENJA/	BROJ UČENIKA
2023/2024.	Gimnazija	7	145
	Mašinstvo i obrada metala	4	57
	Elektrotehnika	9	210
	Ekonomija	4	110
	Kuvari	3	76

Izvor SMŠ „Mladost“-Tivat

Nastava SMŠ Mladost Tivat se odvija u jednom objektu, u dvije smjene.

Škola raspolaže sa:

- 18 učionica- kabineta,
- 8 učionica- priprema,
- 2 radionice (po jedna za program Automehatroničar i elektro radionica),
- kabinetom opremljenim za potrebe praktične nastave „Preduzeće za vježbu“,
- fiskulturnom salom,
- tri otvorena sportska terena,
- kuhinjom opremljenom za potrebe realizovanja pojedinih modula obrazovnog programa Kuvar,
- bibliotekom i otvorenim amfiteatrom

Tabela 32: Površina prostora

POVRŠINA ŠKOLE	POVRŠINA ZATVORENOG PROSTORA	POVRŠINA OTVORENOG PROSTORA
3.816,55 m ²	3.816,55 m ²	564 m ²

Izvor: SMŠ "Mladost" –Tivat

Škola posjeduje solidno opremljene kabinete i školske radionice. Potrebna je sanacija krova i vodovodno-kanalizacione mreže objekta.

Učenici praktični dio nastave, osim kod poslodavca, izvode i u školskim radionicama.

Međunarodna škola Knightsbridge Schools International Montenegro (KSI Montenegro)

Kao prva licencirana IB škola u zemlji, KSIM nudi obrazovanje za učenike uzrasta od 3 do 19 godina, kroz sva tri programa međunarodne mature (IB): Primary Years Program (PYP), Middle Years Program (MYP) i Diploma program (DP). Trenutno KSIM ima oko 250 učenika, sa preko 30 različitih nacionalnosti. KSI Montenegro nudi zajednički učenički dom uzrasta 11-18 godina sa odvojenim sadržajima za dječake i djevojčice. Trenutno u njemu živi 12 učenika. Od osnivanja 2010. godine Knightsbridge School International Montenegro (KSIM) škola je rasla i evoluirala kako bi zadovoljila različite potrebe učeničke zajednice i prilagodila se dinamičnom globalnom obrazovnom okruženju.

JU Muzička škola Tivat

Muzička škola svoje korijene ima u tradiciji prvog orkestra u Tivtu, osnovanog 1891 godine pod nadzorom muzički obrazovanog učitelja Antuna Žeželića. 1964. godine Opština Tivat formira školu pri Radničkom univerzitetu, a svoja vrata prvoj generaciji srednjoškolaca za duvačke instrumente i klavir škola otvara 2012/13. godine, od kada nosi naziv JU Muzička škola Tivat.

Muzička škola Tivat danas ima nekoliko stotina učenika koji stižu osnovno i srednje muzičko obrazovanje. Svoju politiku razvoja usmjerava ka duvačkim instrumentima, te niže značajne rezultate, kako na međunarodnim, tako i na državnim takmičenjima.

Tabela 33: Broj upisanih učenika i odjeljenja

Školska godina		Ukupan broj učenika u školi	Ukupan broj odjeljenja u školi
2021-22	Osnovna škola- matična ustanova	306	30
	Osnovna škola- područna ustanova	38	5
	Srednja škola	26	4
	UKUPNO:	370	39
2022-23	Osnovna škola- matična ustanova	322	33
	Osnovna škola- područna ustanova	35	5
	Srednja škola	24	4
	UKUPNO:	381	42
2023-24	Osnovna škola- matična ustanova	370	38
	Osnovna škola- područna ustanova	39	5
	Srednja škola	18	4
	UKUPNO:	427	46

Izvor JU Muzička škola Tivat

Nastavno osoblje JU Muzička škola Tivat raspoređeno je u nastavi osnovne i srednje muzičke škole u matičnoj ustanovi i područnom odjeljenju osnovne muzičke škole u Radovićima. Ukupan broj nastavnog i vannastavnog osoblja je 64.

Školski objekat se nalazi na površini od 385m² zatvorenog prostora, i spada u veoma dobro opremljene i osposobljene prostore za savremen način školovanja. Adekvatan prilaz i lift omogućavaju dobru komunikaciju i osobama sa invaliditetom, dok neregulisano parkiranje stvara probleme kako zaposlenima, tako i učenicima škole.

3.5.1.4. Visoko obrazovanje

U Tivtu je 2009. godine osnovan Fakultet za mediteranske poslovne studije (FMS) na bazi javno-privatnog partnerstva. Od avgusta 2016. godine član je Univerziteta „Adriatik“ Bar.

Tabela 34: Ukupan broj upisanih i svršenih studenata u periodu od 2021 – 2023. godine

Niv.	2021		2022		2023	
	Upisanih	Svršenih	Upisanih	Svršenih	Upisanih	Svršenih
Ig	59	0	71	0	79	0
IIg	82	0	44	0	61	0
IIIg	65	51	72	68	44	71
IVg	50	37	38	40	28	27
VgMR	7	5	10	2	9	10
VgMA	17	0	22	0	43	1
VgDR	0	0	0	0	0	0
Ukupno	280	93	257	110	264	109

Izvor: FMS

*NAPOMENA: Navedeni podaci u tabeli predstavljaju ukupan broj studenata Fakulteta za mediteranske poslovne studije u Tivtu zajedno sa isturenim odjeljenjima u Ulcinju i Nikšiću.

Ukupan broj kadrova na Fakultetu za mediteranske poslovne studije Tivat u 2023. godini je 50.

Stipendiranje studenata

Broj studenata osnovnih studija sa prebivalištem u opštini Tivat upisanih 2022/2023. godine je bio 292.

Tabela 35: Broj studenata upisanih na osnovne studije

Godina	Broj studenata
2018/2019	363
2019/2020	367
2020/2021	371
2021/2022	335
2022/2023	292

Izvor Monstat

Opština Tivat stipendira studente koji ispunjavaju kriterijume iz opštinske odluke o stipendiranju studenata (prosjeak iznad devet).

Tabela 36: Broj stipendiranih studenata po godinama studija (2021/2022/2023)

Studijska godina	I godina	II godina	III godina	IV godina	V godina	VI godina	Master	Ukupno
2021/22	15	12	11	9	3	1	8	59
2022/23	18	9	11	6	-	2	11	57
2023/24	12	11	8	5	-	1	12	49

Izvor: Sekretarijat za društvene djelatnosti

3.5.2. Zdravstveni sistem

Zdravstvena zaštita na području opštine Tivat organizovana je na nivou primarne zdravstvene zaštite za teritoriju opštine Tivat - ZU Dom zdravlja Tivat (djelatnost se obavlja u Domu zdravlja Tivat i Ambulanti Radovići). Primarna zdravstvena zaštita u DZ Tivat je organizovana po modelu: izabrani doktor, centri za podršku i jedinice za podršku.

U DZ Tivat, kada su u pitanju Izabrani doktori, radi: šest izabranih doktora za odrasle, jedan izabrani doktor za djecu, jedan izabrani doktor za žene, i u ambulanti u Radovićima radi jedan izabrani doktor za odrasle. U Domu zdravlja funkcionišu populaciono savjetovalište (savjetovalište za dijabetes), savjetovalište za mlade i savjetovalište za reproduktivno zdravlje.

ZU DZ Tivat smještena je u jednospratnom objektu površine 1.220 m², dok se ambulanta u Radovićima nalazi u prizemlju novoizgrađene zgrade u Radovićima, površine 200 m². Što se tiče opreme, ova ustanova ispunjava uslove propisane važećim propisima za pružanje primarne zdravstvene zaštite.

Shodno povećanju stanovnika i posjetilaca Tivta pojavila se potreba za otvaranjem novih ambulanti. U tom smislu planirano je rušenje starog i gradnja potpuno novog objekta na katastraskoj parceli u neposrednoj blizini glavne zgrade Doma zdravlja koja je u vlasništvu Vlade Crne Gore.

Zavod za hitnu medicinsku pomoć izdvojio se kao posebna oblast zdravstvene djelatnosti, formirana je Jedinica zavoda hitne pomoći u Tivtu. Jedinica Zavoda u Tivtu djeluje u prostorijama Doma zdravlja.

U sklopu DZ Tivat posluju i dvije stomatološke ordinacije koje saradjuju sa Fondom za zdravstveno osiguranje Crne Gore.

3.5.3. Socijalna zaštita

Socijalnu i dječju zaštitu u opštini Tivat obavlja zasebna jedinica međuopštinskog JU Centra za socijalni rad za opštine Kotor, Tivat i Budva, sa sjedištem u Kotoru.

Shodno Zakonu o socijalnoj i dječjoj zaštiti prava mogu ostvariti crnogorski državljani sa prebivalištem na teritoriji države, stranac sa odobrenim privremenim boravkom ili stalnim boravkom u državi, azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom.

Osnovna materijalna davanja u socijalnoj zaštiti obuhvataju materijalno obezbjeđenje, ličnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć, zdravstvenu zaštitu, troškove sahrane, jednokratnu novčanu pomoć, naknadu roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu.

Tabela 37: Presjek osnovnih materijalnih davanja

God.	Materijalno obezbjeđenje	Pravo na dodatak za njegu i pomoć	Pravo na ličnu invalidninu	Naknada roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu	Pravo na jednokratnu novčanu pomoć	Pravo na troš. sahrane	Pravo na zdravstvenu zaštitu
2021	38	226	31	31	101	8	50
2022	26	295	38	38	25	8	12
2023	20	286	43	43	34	8	13

JU Centar za socijalni rad

Osnovna materijalna davanja iz dječje zaštite podrazumijevaju naknadu za novorođeno dijete, dodatak za djecu, troškove ishrane u predškolskim ustanovama, pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama, refundacija naknade zarade i naknada zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo, naknada po osnovu rođenja djeteta, refundacija naknade zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena.

Tabela 38: Presjek osnovnih davanja iz dječje zaštite:

God.	Pravo na dodatak za djecu do navršene 18. godine života	Pravo na naknadu za novorođeno dijete	Pravo na naknadu po osnovu rođenja djeteta	Troškovi ishrane u predškolskim ustanovama	Pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama	Refundacija naknade zarade i naknada zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo, naknada po osnovu rođenja djeteta	Pravo na naknadu zarade za rad sa polovinom radnog vremena
2021	1.094	160	75	16	12	74	2
2022	3.129	177	53	16	11	73	2
2023	3.355	186	48	18	11	122	4

JU Centar za socijalni rad

Osim materijalnih davanja, Centar obezbjeđuje i usluge iz socijalne i dječje zaštite, kao što su: podrška za život u zajednici, savjetodavno-terapijska i socijalno-edukativne usluge, smještaj, neodložne intervencije i druge usluge.

Tabela 39: Broj korisnika usluga

God.	Pomoć u kući	Dnevni centar za djecu i mlade sa smetnjama i teškoćama u razvoju	Pravo na smještaj u ustanovu	Pravo na smještaj u drugu porodicu
2021	50	13	10	3
2022	24	18	20	3
2023	31	17	16	3

Izvor Centar za socijalni rad

Osim navedenog Centar postupa i u oblastima starateljstva, usvojenja, rada sa poremećenim porodičnim odnosima, maloljetničke delikvencije, delinkvencije mladih i odraslih lica, savjetodavni rad.

Usluga Pomoć u kući

Opština Tivat za sva stara lica /starija od 67 godina/ i lica sa invaliditetom, kojima je neophodna podrška za obavljanje svakodnevnih aktivnosti na zadovoljavanju osnovnih životnih potreba, pruža uslugu Pomoć u kući. Za sprovođenje ove usluge angažovana je opštinska organizacija

Crvenog krsta Tivat. Pravo na korišćenje ove usluge u prethodnom periodu ostvarivalo je između 35 i 40 korisnika, u trajanju od 16 sati po korisniku na mjesečnom nivou. Korišćenje ove usluge korisnicima se odobrava na osnovu rješenja Centra za socijalni rad, a Opština Tivat u potpunosti finansira troškove koji padaju na teret korisnika.

Ljudska i manjinska prava

Opština Tivat kontinuirano radi na socijalnoj inkluziji populacije Roma i Egipćana. Svojim proaktivnim pristupom Opština je prepoznata kao primjer dobre prakse u primjeni politike održive integracije ove populacije u javni život i razvoj opštine.

Lokalni akcioni plan za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u opštini Tivat za period 2023-2027 usvojen je u januaru 2024. godine i predstavlja lokalnu platformu politike prema svim pitanjima od značaja za romsku i egipćansku zajednicu. U skladu sa nacionalnom strategijom definisano je devet prioriternih oblasti na kojima će biti fokus kada je riječ o integraciji RE populacije, a to su: diskriminacija, siromaštvo, politička i društvena participacija, stanovanje, obrazovanje, zapošljavanje, zdravlje, građanski status i socijalna i porodična zaštita. U okviru prioriternih oblasti definisano je 17 operativnih ciljeva sa 57 aktivnosti /mjera.

ROMACTED program

Opština Tivat, zajedno sa predstavnicima još sedam crnogorskih Opština, potpisnica je Memoranduma o učešću u drugoj fazi ROMACTED projekta. Ciljevi projekta su usmjereni na poboljšanje lokalne demokratije, odgovornosti, inkluzivnosti i reagovanja prema romskim građanima.

Evidentna je potreba da se izgrade novi smještajni kapaciteti za RE populaciju. Mogućnost izgradnje oslanja se na saradnju sa nadležnim Ministarstvom i međunarodnim organizacijama.

JU Dnevni centar za djecu i mlade sa smetnjama i teškoćama u razvoju – Tivat

Opština Tivat je 2019. godine osnovala JU "Dnevni centar za djecu i mlade sa smetnjama i teškoćama u razvoju – Tivat". To je trenutno jedina ustanova socijalne i dječije zaštite na lokalnom nivou. Uprkos trenutnom broju korisnika koji ne prevazilazi kapacitete propisane pravilnikom (20 korisnika), Dnevni centar Tivat ima oformljenju listu čekanja za potencijalne korisnike. Broj korisnika odražava samo trenutno stanje, a realna situacija je mnogo kompleksnija. Zbog ograničenosti prostornih kapaciteta, Dnevni centar za sada nema mogućnost da primi više korisnika nego što je predviđeno pravilnikom. Da bi se zadovoljile potrebe procijenjenih korisnika neophodno je prostorno proširenje kapaciteta, i na taj način bi se licenca ove ustanove proširila u dijelu prijema broja korisnika. Takođe, sa proširenjem prostornih kapaciteta stvorili bi se uslovi da Dnevni centar Tivat, pored licence za uslugu dnevnog boravka, dobije i licencu za uslugu savjetovanja i time bude prepoznat kao centar za pružanje različitih usluga. Dodatno, jedan od ključnih problema, prisutan još od osnivanja Dnevnog centra, je

nedostatak dvorišta. Dvorište opremljeno odgovarajućim mobilijarom prilagođenom potrebama korisnika bi korisnicima služilo za sprovođenje adekvatnih fizičkih aktivnosti koje su usmjerene, prije svega, na razvoj grube motorike, a sve sa ciljem kvalitetno provedenog vremena na otvorenom.

Poseban problem predstavlja nedostatak prostora i potreba da Dnevni centar licencira uslugu dnevnog boravka i za odrasle korisnike koji nakon navršanih 27 godina ne mogu da nastave da koriste ovu uslugu. Osim za same korisnike, ovo predstavlja problem i njihovim roditeljima, a Dnevni centar nema mogućnosti da odgovori na njihove potrebe.

Tabela 40: Korisničke grupe prema uzrastu i polu

KORISNIČKE GRUPE DJECE I MLADIH PO GODIŠTU	MUŠKI	ŽENSKI	UKUPAN BROJ KORISNIKA PO GRUPAMA
Do 3 godine	0	0	0
Od 4 do 5 godina	2	0	2
Od 6 do 11 godina	6	1	7
Od 12 do 15 godina	3	2	5
Od 16 do 17 godina	0	0	0
Od 18 do 26 godina	5	1	6
Ukupno:	16	4	20

Izvor Dnevni centar

Na osnovu navedenog, prepoznata je urgentna potreba izgradnje novog objekta Dnevnog centra sa servisom 27+ na drugoj adekvatnoj lokaciji.

Opštinska organizacija Crvenog krsta

Opštinska organizacija Crvenog krsta je nezavisna, neprofitabilna i dobrovoljna humanitarna organizacija koja vrši djelatnost od javnog interesa. Crveni krst sprovodi svoje aktivnosti u skladu sa Zakonom o Crvenom krstu Crne Gore i principima Pokreta na globalnom nivou. Pored osnovne djelatnosti – podjele humanitarne pomoći, ova organizacija sprovodi niz servisa, usluga i aktivnosti namijenjenih najranjivijim kategorijama zajednice. Takođe, jedini su licencirani pružalac usluga socijalne zaštite u Tivtu, a pored usluga podrške za život u zajednici organizuju i aktivnosti iz domena zdravstvene djelatnosti.

Broj korisnika u toku 2023. godine je bio oko 80-90 domaćinstava (240-255 lica).

Udruženje penzionera Tivat

Udruženje penzionera Tivat broji 2.954 penzionera, od čega je 645 porodičnih, 295 invalidskih i 2.014 starosna penzionera.

Prosjek porodične penzije u Tivtu je 502,91€; invalidske penzije 515,70€; starosne penzije 579,80€.

3.5.4. Kultura

Ustanove iz oblasti kulture

Realizacija poslova iz oblasti kulture ostvaruje se kroz institucionalni okvir koji na lokalnom nivou čine organ lokalne uprave zadužen za praćenje kulture – Sekretarijat za društvene djelatnosti, te JU Centar za kulturu Tivat (CZK), JU Muzej i galerija Tivat i JU Gradska biblioteka Tivat.

Skupština opštine Tivat donijela je odluku o osnivanju JU Gradska biblioteka kao samostalne ustanove, reorganizacijom JU CZK, tj. izdvajanjem RJ biblioteke.

JU Centar za kulturu Tivat

Nakon osnivanja dvije nove ustanove kulture, JU Muzej i galerija Tivat i JU Gradska biblioteka Tivat, JU Centar za kulturu Tivat je profilisana kao ustanova kulture koja u programskom smislu pokriva četiri grane stvaralaštva – pozorište, muziku, film i izdavaštvo.

Pozorišna djelatnost Centra podrazumijeva pozorišnu produkciju, organizaciju Festivala mediteranskog teatra Purgatorije, pozorišni repertoar u toku cijele godine i gostovanja sopstvene produkcije. Preko 30 pozorišnih produkcija/koprodukcija od 2000. godine i organizacija Festivala mediteranskog teatra Purgatorije punih 18 godina, učinili su Tivat prepoznatljivim pozorišnim gradom na regionalnoj mapi.

Muzička djelatnost Centra podrazumijeva organizaciju koncerata različitih žanrova tokom cijele godine, organizaciju, pokroviteljstvo i sponzorstvo raznih muzičkih festivala, te gradski hor. Centar je dugogodišnji pokrovitelj međunarodnih festivala harmonike i gitare. Generalni je pokrovitelj Tivatskog muzičkog festivala, novog projekta umjetničke muzike u okviru kojeg će se realizovati događaji kroz više mjeseci u toku godine na različitim lokacijama. Početkom 2024. godine osnovan je i gradski hor koji radi pri Centru.

Filmska djelatnost podrazumijeva kreiranje redovnog bioskopskog repertoara, projekciju dokumentarnih filmova i filmsku produkciju (samostalna, pokroviteljstvo, sponzorstvo). Iako nema specijalizovanu salu za bioskop, po broju projekcija se svrstava u sami vrh kinooperatera u Crnoj Gori, sa uspostavljenom saradnjom sa svim distributerskim kućama u regionu, kao i nezavisnim produkcijama. Centar je do sada produkovao osam dokumentarnih filmova.

Izdavačka djelatnost podrazumijeva samostalno izdavaštvo ili sponzorsko učešće.

Kroz programske aktivnosti Centra, stanovnici Tivta, kao i turisti, dobijaju visoko kvalitetne sadržaje koji prate ubrzani infrastrukturni, turistički i demografski razvoj grada. Cilj je da Tivat

bude umjetnički pozicioniran ne samo u Crnoj Gori i regionu, već i na prostoru cijelog Mediterana, kao referentna međunarodna adresa kulture i kao istinska luka umjetnosti.

Centar obezbjeđuje značajnu stručnu, organizacionu i tehničku podršku različitim manifestacijama, programima drugih ustanova i organizacija.

Program CZK odvija se na tri scene:

- Velika sala (zatvorena scena) kapaciteta publike 372 mjesta, višenamjenska je sala u kojoj se odvija pozorišni, muzički/koncertni i filmski program;
- DTV Partizan (zatvorena scena) je mala scena kapaciteta do 200 stolica koja se uglavnom koristi za promocije, književne večeri, manje koncertne forme i probe gradskog hora;
- Ljetnja pozornica (otvorena scena) kapaciteta publike 1061 sjedišta, koja se koristi isključivo u ljetnjem periodu (polovina juna – početak septembra) uglavnom za vrijeme trajanja Festivala mediteranskog teatra Purgatorije.

Scena u Atrijumu Buća, koja je korištena za ambijentalni teatar, više ne postoji.

U toku su radovi na obnovi Ljetnje pozornice u Donjoj Lastvi (otvorena scena) koja je bila potpuno devastirana, i nije u funkciji više od 30 godina. Nakon obnove biće korištena uglavnom kao ljetnji kino, te za određene koncertne i pozorišne forme manjeg formata u ljetnjem periodu.

JU Muzej i galerija Tivat

Osnovna djelatnost JU Muzej i galerija Tivat je istraživanje, sakupljanje, dokumentovanje, prezentacija baštine sa teritorije Tivta, Boke Kotorske i šire. S obzirom da ustanova posjeduje mali broj arheoloških predmeta potrebno je vršiti dalja istraživanja, ali je prije svega potrebno izvršiti povrat predmeta sa arheoloških nalazišta vršenih 70tih i 80tih godina na teritoriji Tivta koji su pohranjeni u drugim muzejima i ustanovama.

Centralno mjesto u likovnom životu opštine Tivat je JU Muzej i galerija Tivat, ali je potrebno unaprijediti i druge djelove i prostore muzeja. Ustanova posjeduje arheološku, umjetničku i etnografsku zbirku. U toku je formiranje pomorske zbirke. Kompleks Buća-Luković u kojem se nalazi ustanova, svojim različitim i slojevitim arhitektonskim rješenjima, nastalim u više stilskih epoha, jedinstven je i rijedak primjer graditeljstva ovog karaktera na cijelom prostoru Boke. Zaštićeno kulturno dobro je kula Luković.

Prostorni kapaciteti Ustanove zadovoljavaju minimalne uslove za obavljanje muzejske djelatnosti, što znači da se prepoznala potreba za proširenjem prostornih kapaciteta (prostor za preventivnu zaštitu predmeta, prostor za skladištenje predmeta, prostor za izolaciju, dezinfekciju i dezinsekciju predmeta, opremanje predmeta smještenih u depoima i opremanje prostora predviđenih za stalnu postavku vitrinama i td.).

JU Gradska biblioteka Tivat

JU Gradska biblioteka Tivat osnovana je 2021. godine, izdvajanjem iz JU Centar za kulturu Tivat. Od osnivanja završena je revizija i reorganizacija knjižnog fonda koji broji 19.700 knjiga, udvostručen je broj članova biblioteke sa jedva 150 na preko tristotine. Održano je pedesetak književnih programa, realizovan festival Tivatsko književno ljeto dva puta i festival književnosti mladih i za mlade jednom. Organizovano je na desetine radionica i posjeta biblioteci, a duže od dvije godine biblioteka organizuje školu stripa i crtanja. Manji programski sadržaji realizuju se u čitaonici i dječijem odjeljenju, dok se književne večeri organizuju u velikoj sali CZK, u prostoru galerije JU Muzej i galerija, u jaht klubu Porto Montenegro, DTV Partizan itd.

Nevladine organizacije, značajne za kulturne djelatnosti

Opština Tivat je prepoznala tri nevladine organizacije kao organizacije sa posebnim statusom za opštinu Tivat koje godinama daju veliki doprinos u domenu kulture: Glazbeno-prosvjetno društvo Tivat, Bokeljska mornarica – podružnica Tivat i KUD „Boka“. Ove organizacije predstavljaju izuzetno značajan segment kulturne i tradicijske prepoznatljivosti Tivta.

Glazbeno prosvjetno društvo Tivat osnovano davne 1909. godine, kontinuirano obavlja svoju djelatnost. Kroz višegodišnje djelovanje, broj članova se značajno uvećao. Društvo vrši stalno održavanje i kupovinu instrumenata, uniformi, muzičke literature, te bi u narednom periodu bilo neophodno raditi na obezbjeđivanju stabilnijih uslova za rad kako bi nesmetano funkcionisali i kvalitetnije radili.

Bokeljska mornarica 809 (podružnica Tivat) - Bokeljska mornarica osnovana je u IX vijeku (809. godine) i od tada djeluje kao najstarija organizacija pomoraca na svijetu. Stanovnici Gornje Lastve, Lepetana, Bogdašića i drugih tivatskih naselja tradicionalno su učestvovali u radu organizacije, pa je 1972. godine osnovana Podružnica Bokeljske mornarice u Tivtu.

KUD „Boka“ je osnovano 1977. godine. U svom dosadašnjem radu bilo je jedan od oslonaca razvoja kulture u opštini, a i šire. Društvo je aktivni učesnik gotovo svih kulturnih i turističkih aktivnosti u regiji. Društvo broji oko 240 aktivnih članova i posjeduje 27 kompleta nošnji, a više od 450 pojedinačnih kostima iz svih krajeva bivše Jugoslavije. Aktivno učestvuje na brojnim festivalima u zemlji i inostranstvu, te prikazuju raznolikost i bogatstvo folklornog nasljeđa svoje zemlje i okruženja. Za svoje djelovanje dobijaju prestižne nagrade. Takođe, ova organizacija je u prethodne tri godine bila nosilac značajnog projekta “Kolo bez granica” koja okuplja veliki broj učesnika iz inostranstva. Porastom broja članova ovoj organizaciji javlja se problem prostora za rad, tako da bi u narednom periodu Opština trebala raditi na obezbjeđivanju adekvatnih uslova za funkcionisanje.

Klapa „Jadran“ osnovana je 1973. godine od članova Gradskog zbora iz Tivta i djeluje u kontinuitetu do danas. Kroz klapu je u dosadašnjem radu prošlo oko 50 članova. Klapa radi

kontinuirano, predstavljajući naš grad kroz brojne manifestacije kako na lokalnom nivou, tako i u regionu.

NVO „Ars praesentia Boke Kotorske” osnovana je 2002. godine sa ciljem da podstiče i afirmiše razvoj muzičke kulture kod mladih, u saradnji sa visokoškolskim institucijama iz oblasti kulture u zemlji i inostranstvu. Zahvaljujući duvačkim radionicama, u Crnoj Gori su se u obrazovnom procesu osnovne muzičke škole počeli učiti instrumenti trombon, oboa i saksofon.

Kulturno-zavičajno udruženje “Napredak”, Gornja Lastva- Lastovljani su se 1975. godine organizovali u Društvo prijatelja Gornje Lastve, koje je 1991. godine preimenovano u Kulturno-zavičajno udruženje „Napredak” Gornja Lastva.

Matica Boke - podružnica Tivat je osnovana 2001. godine kao NVU u Boki Kotorskoj koje zastupa interese regije kao jedinstvene kulturne i privredne cjeline. Njeni ciljevi su stalna težnja za uspostavljanjem jedinstvenog, kulturnog, duhovnog prostora, promovisanje sveukupnog privrednog i kulturnog razvoja regiona Boke Kotorske. Ova organizacija prepoznatljiva je po organizovanju brojnih kulturnih manifestacija.

NVU “Maškarada” je osnovano 2015 godine sa ciljem očuvanja, afirmacije i promocije karnevalaske tradicije, kako u Tivtu tako i u Crnoj Gori i inostranstvu. Ono po čemu je postalo prepoznatljivo jeste Međunarodni karneval koji se organizuje već tri godine. Ova manifestacija je obilježila Tivat kao kulturno turističku destinaciju koja privlači veliki broj posjetilaca. Udruženje aktivno predstavlja grad Tivat na brojnim festivalima i karnevalima, kako u Crnoj Gori tako i širom teritorije bivše Jugoslavije.

Foto kino klub „Mladost” osnovan je 1961. godine. Bez obzira što intenzitet rada u klubu nije kao nekada, „Mladost” nastavlja i dalje sa aktivnostima i popularizacijom vizuelne umjetnosti i dokumentaristike.

Odlukom o kriterijumima, načinu i postupak raspodele sredstava nevladinim organizacijama, Opština Tivat raspoređuje sredstva nevladinim organizacijama sa sjedištem u opštini Tivat. Sredstva za nevladin sektor su povećavaju iz godine u godinu što je rezultat njihovog aktivnog rada.

Tabela 41: Raspodela sredstava NVO

Godina	Ukupan iznos sredstava za NVO	Raspoređena sredstva	Realizovana sredstva
2021	31.000,00 €	31.000,00 €	30.999,98 €
2022	58.000,00 €	58.000,00 €	53.582,93 €

2023	70.000,00 €	70.000,00 €	64.229,26 €
------	-------------	-------------	-------------

Izvor Sekretarijat za društvene djelatnosti

Kulturne manifestacije

Tokom godine u Tivtu se organizuje veliki broj festivala i manifestacija. Opština Tivat je u protekle tri godine pružila finansijsku podršku velikom broju kulturnih manifestacija, kao što su: Festival mediteranskog teatra „Purgatorije” (CZK), „Noć muzeja” (JU Muzej i galerija Tivat), „Tivatsko književno ljeto” (JU Gradska biblioteka), „Međunarodni karneval” (NVU „Maškarada”), „Tivatske ljetnje fešte”, „Dani magnolije” i „Turistički cvijet” (Turistička organizacija Tivat), „Žućenica fest” (NVO „Organizacija žena Tivat”), „Lastovski karneval” (NVO „Harlekin”), „Lastovska fešta” i „Dani pejzaža” (KZD „Napredak Gornja Lastava”), „Tivat World festival” (NVO „Fluid drum”), „Kolo bez granica” (KUD „Boka”), „Tivatski matine” (GPD), „Smotra dječijih ansambala” (KUC „Kadena”), „Festival vjetra” (JK „Delfin”), Bućarska olimpijada, „Novembarski dani” (Opština Tivat, lokalne ustanove, škole, sportske organizacije i NVO); doček Nove godine (Opština i TO Tivat).

Svi navedeni kulturni sadržaji doprinijeli su da Tivat postane prepoznat po bogatom i kvalitetnom kulturnom programu.

Kulturna dobra

Opština Tivat pripada „bafer zoni” područja pod zaštitom UNESCO-a, i na njenoj teritoriji nalaze se sljedeće kategorije kulturne baštine: kulturna dobra, sakralna arhitektura, profana arhitektura, ambijentalne cjeline, fortifikaciona arhitektura, spomen obilježja.

U registru Uprave za zaštitu kulturnih dobara popisana su sledeća kulturna dobra na teritoriji opštine Tivat: poluostrvo Prevlaka sa ostacima Manastira i crkve sv. Mihaila; Kula Buća – Luković; crkva Sv. Gospođe, Krtoli; crkva Sv. Antuna, Belani (kompleks Pima-Paskvali); crkva Sv. Vida, Gornja Lastva; crkva Sv. Petra, Bogdašići; crkva Sv. Srđa, Nikole i Dimitrija, Đurđevo brdo; crkva Sv. Luke Gošići, Krtoli; crkva Sv. Trojice, Manastir Sv. Arh. Mihaila, Prevlaka; crkva Gospe od anđela, Lepetani; Palata Verona, Račica; spomen-ploča Marku Lukšiću, Lepetani; spomen-ploča na mjestu pogibije Nika Anđusa i dr. Mrčevac; spomenik Tivćanima poginulim u NOB-u, spomen-ploča u znak sjećanja na borbe koje je vodila II Dalmatinska brigada tokom 1944. godine, Lepetani; spomen-ploča u znak sjećanja na borbe koji su poginuli prilikom uništenja njemačkog garnizona 1943, Lepetani; spomen-ploča poginulim članovima Sreskog i Okružnog komiteta KPJ za Boku, Gradiošnica; spomen-ploča poginulim rodoljubima u borbi protiv italijanskih fašista Podgorac, Krtole; spomen-ploča obješenim rodoljubima od strane okupatora Radović, Krtole; spomenik rodoljubima iz Grblja, Plaža „Pržno”, Krtole; spomenik rodoljubima obješenim 1944. godine od strane okupatora, spomenik posvećen palim borcima NOV-a i žrtvama fašističkog terora sela Donja Lastva, Donja Lastva; spomenik sa bistama oficira bivše Jugoslovenske vojske Gradski park; zbirka crkve Vaznesenja, Krtole; zbirka crkve Uspenja Bogorodičinog, Radović;

zbirka župske crkve Sv. Marije Župske, Gornja Lastva; slika Svetog Ivana Krstitelja, župska crkva Svetog Ivana, Krtole; oltarska slika Svetog Antuna Padovanskog, župska crkva Svetog Antuna Padovanskog, Lepetane; zbirka Župske crkve Sv. Antuna, Tripovići; zbirka župske crkve Sv. Roka, Donja Lastva; drveni kip Bogorodice, župska crkva Gospe od Milosti.

Sekretarijat za društvene djelatnosti na godišnjem nivou vrši uvid u stanje spomen obilježja. Na osnovu poslednjeg izvještaja uvrđeno je da pored redovnog održavanja, postoje određene nepravilnosti koje je potrebno otkloniti, tj. na kojima je neophodno preduzeti neophodne mjere i radove, te omogućiti pristup nepristupačnim spomen- obilježjima.

Informisanje

U cilju ostvarivanja javnog interesa u oblasti informisanja Opština Tivat je formirala lokalni javni emiter Radio Tivat, koji ove godine obilježava 43. rođendan. Sklapanjem trogodišnjih ugovora o finansiranju programskih sadržaja i obezbjeđivanjem sredstava iz budžeta Opštine za tehničko-tehnološki razvoj Radio Tivta, Opština Tivat stvara uslove za dalje jačanje svog lokalnog javnog emitera u cilju objektivnog i korektnog informisanja građana Tivta.

Dalja vizija lokalne uprave kreće se u pravcu osnivanja lokalne televizije ili RTV Boka. Takođe, u saradnji sa novinskim medijskim kućama, potrebno je obezbijediti uslove za jačanje dopisničke mreže iz Tivta.

3.5.7 Omladinska politika

U periodu 2021-2023 omladinska politika, mjere i aktivnosti za poboljšanje položaja mladih u našoj opštini kreirani su i realizovani u saradnji sa mladima, institucijama sa teritorije naše opštine, NVO i međunarodnim organizacijama.

Lokalni Akcioni plan za mlade Opštine Tivat 2020-2021 imao je procenat realizacije aktivnosti 79,1%. Naime, od 43 aktivnosti realizovane i djelimično realizovane su 34 aktivnosti usmjerene na promociju zdravih stilova života, zaštitu životne sredine, uključivanje mladih u kreiranju kulturnih sadržaja, aktivizam, mobilnost mladih i edukaciju o mehanizmima njihovog uključivanja u aktivne mjere zapošljavanja.

U toku 2021. godine vršeno je istraživanje u sklopu Regionalnog programa lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu. Istraživanje o stavovima i potrebama mladih u Tivtu je pokazalo da se mladima iz naše opštine obezbjeđuje kvalitetan, informativan i kulturni sadržaj, programi neformalne edukacije, raznovrsnost sportskih sadržaja, dobra institucionalna podrška za zapošljavanje. Glavni problemi mladih u Tivtu su: nedostatak omladinskog servisa, nepostojanje organizacija nevladinog sektora koje se bave mladima, nedovoljna promocija i podrška omladinskom aktivizmu i volonterskom radu. Glavne preporuke proizašle iz istraživanja su da je potrebno uspostaviti efektivne kanale komunikacije između lokalne uprave i mladih, osnažiti

aktivnosti kancelarija koje se bave problemom bolesti zavisnosti i njihovom prevencijom među mladima, uspostaviti intenzivniju saradnju sa NVO sektorom koji se bavi problematikom mladih u zajednici, kreirati mehanizme koji će omogućiti nadgledanje efektivnosti sprovedenih mjera, nasuprot efikasnosti njihovog sprovođenja, usmjeriti fokus planova i programa na edukaciju i pripremu mladih za rad u privatnom sektoru i preduzetništvu i opredijeliti potrebna finansijska sredstva za formiranje omladinskog kluba.

Opština Tivat je 2023. godine potpisala Ugovor o saradnji sa NVO "Centar za omladinsku edukaciju" na realizaciji projekta Evropske omladinske kartice (EYCA). Evropska omladinska kartica je jedina zvanična benefit kartica za mlade, koja svim građanima i građankama uzrasta od 13 do 29 godina omogućava da koriste preko 250 popusta u Crnoj Gori i preko 30 hiljada popusta u čitavoj Evropi. Društveno odgovorni projekat Evropske omladinske kartice (EYCA) doprinosi ostvarivanju njihovih potreba, a program na dugi rok promoviše značaj odgovornog trošenja novca, štednje, mobilnosti mladih, neformalne edukacije, umrežavanja sa vršnjacima na lokalnom, nacionalnom i evropskom nivou, što se može nadovezati na primarne potrebe mladih na teritoriji opštine Tivat. Tokom posljednje tri godine mladima Tivta uručeno je preko 500 EYCA kartica.

3.5.6. Sport

Sekretarijat za društvene djelatnosti jednom godišnje raspisuje Javni konkurs za sufinansiranje progama rada sportskih organizacija za tekuću godinu. U posljednje tri godine korisnici sredstava su bili klubovi: FK „Arsenal”, KK „Teodo”, RK „Partizan 1949”, ŽRK „Tivat”, KK „Pro basket”, ŽKK „Sea stars”, OK „Akademija”, RK „Arsenal”, Kik boks klub „Rebel”, OKK „Mawashi 2015”, Judo klub „Tivat”, Judo klub „Monte tatami”, BK „Vrmac”, BK „Palma 1972”, BK „Bacchus”, BK „Kalimanjac”, BK „Budućnost”, BK „Mladost”, BK „Brđanin 1926”, SRD „Košarkaški veterani Tivat”, SRD „Sportikus”, Kuglaški klub „Mornar”, Ženski kuglaški klub „Mornar”, Bodibilding i fitness klub „Crossfit arena”, Fitness bodybuilding klub „FITNESS 4 LIFE”, Powerlifting klub „Natural 100%”, Stonoteniski klub „Tivat”, Teniski klub „Teodo”, Gimnastički klub „Tivat”, Golf klub „Knjaginja Milica”, Sportsko ribarski klub „Pagar”, Sportsko ribolovni klub „Galeb”, Jedriličarski klub „Delfin”, Šahovski klub „Mimoza”, Sportski plesni klub „Diamond”, Sportski plesni klub „Bellissima”, Padel klub „Montenegro”, SRD „Kajak” Tivat i FK „Sloga”.

Tabela 42: Finansiranje sporta iz budžeta

Godina	Iznos za sportske organizacije	Ukupan budžet
2021	350.000,00 €	16.945.200,00 €
2022	400.000,00 €	20.135.700,00 €

2023	800.00,00 €	24.055.700,00 €
------	-------------	-----------------

Izvor: Budžet Opštine

Uz zatvoreni sportski objekat u okviru JU Sportska dvorana, opština Tivat ima i boćarsku halu u Kalimanju (2.000,00 m²) sa 150 mjesta za sjedenje. U Tivtu za sportske i rekreativne aktivnosti koriste se četiri školske dvorane, kao i brojni otvoreni tereni. Otvorenih terena za male sportove ima jedanaest i četrnaest dječijih igrališta. Terena za fudbal ima dva (Arsenal i Sloga iz Radovića), i jedan pomoćni teren. Terena za boćanje ima petnaest, dok terena za tenis ima sedam.

Sportska dvorana Tivat je najveći sportski objekat na teritoriji opštine Tivat sa (2655m²), sa dvije sale: velikom (površine 900m², sa kapacitetom od 1000 sjedećih mjesta) i malom (površine 250m²). Drugi prostori dvorane: multisala, crossfit arena, hol, kuglana i dvije teretane. U cilju poboljšanja kvaliteta usluga, kao i sigurnosti korisnika, potrebno je krenuti u kompletnu rekonstrukciju i renovaciju dvorane, kao i nabavku nove opreme (semafor, koševi, table, golovi...). Takođe, planirani su i završni radovi i finalno opremanje terena u Donjoj Lastvi i terena u parku, a kojima će upravljati JU Sportska Dvorana Tivat. Navedeni tereni će se koristiti za klupske potrebe, kao i za potrebe rekreacije građana. Teren u parku će se koristiti pretežno za rukomet i odbojku, dok će se tereni u Donjoj Lastvi, koji su otvorenog tipa, koristiti uglavnom za rekreativne djelatnosti.

Opština Tivat u saradnji sa Fudbalskim savezom Crne Gore uložila je značajna sredstva na stadionu FK "Arsenal" koji se nalazi u Velikom gradskom parku. U cilju stvaranja uslova za odigravanje prvoligaških utakmica, što je zajednički prioritet uprave kluba i lokalne samouprave uložena su sredstva u ukupnom iznosu od 880.550,00€. Pomenuta sredstva su usmjerena na postavljenje nove montažne tribine (306 sjedišta), postavljanje reflektora, svlačionice, tribine i ograde na pomoćnom terenu Arsenala, ograde oko glavnog terena kao i na adaptaciju klubskih prostorija.

Dvije sportske manifestacije koje su posebno značajne za Opštinu Tivat su Bućarska olimpijada, koja se tradicionalno održala po 67. Put, i Bokeški maraton. Naime, Bokeški maraton u organizaciji Triatlon kluba, predstavlja manifestaciju koja je uspjela da u tri godine preraste iz polu maratona u maraton, te kao takva predstavlja jednu od značajnih sportskih manifestacija za tivatsku opštinu.

Osnovni nedostaci i problemi sporta u Tivtu: zastareli, nedovoljno i neadekvatno opremljeni sportski objekti i tereni, nepostojanje otvorenih i zatvorenih bazena za vaterpolo, plivanje i druge sportove u vodi.

3.6. Analiza stanja tehničke infrastrukture

3.6.1. Saobraćaj

Mreža saobraćajnica

Jedan od najbitnijih uslova razvoja društva i države jeste i tehnička infrastruktura, među kojima je od izuzetnog značaja saobraćajna infrastruktura kao poveznica neophodna za objedinjavanje svih segmenata života, neophodnih za svakodnevno funkcionisanje i ispunjenje osnovnih zahtjeva današnjeg društva koje se susreće za brojnim razvojnim izazovima.

Sva naselja na teritoriji opštine su povezana bilo magistralnim ili opštinskim putevima, u ukupnoj dužini putne mreže od 126,95km, odnosno: magistralni put 10km, a opštinski putevi 116,95km (od čega je 106,95km pokriveno savremenim kolovozom odnosno novim asfaltom i betonom, a ostalih 10km tucanikom).

Najvažniji putni pravac na teritoriji opštine jeste magistralni put M11, koji pored svoje primarne funkcije (povezivanje evropskog i republičkog karaktera) ima i funkciju gradske saobraćajnice koja omogućava lokalnu saobraćajnu vezu prigradskih naselja sa gradom, kao i pristup samom centralnom gradskom jezgru. Preklapanje tranzitnog i lokalnog saobraćaja na oskudnoj tehničkoj infrastrukturi izaziva brojne probleme u pogledu saobraćajnog opterećenja koje je izraženo tokom cijele godine, a naročito u toku ljetnje turističke sezone koja je sve duža. Zbog navedenih problema Opština Tivat u saradnji sa predstavnicima na državnom nivou u kontinuitetu radi na proširenju i unaprjeđenju postojeće saobraćajne infrastrukture, a posebno na izgradnji lokalnih saobraćajnica.

Za razvoj grada, posebno u smislu osiguranja integriteta prostora i kvalitetnog povezivanja sa susjednim opštinskim centrima, od vitalnog je značaja izgradnja gradske obilaznice, koja bi činila dio brze saobraćajnice, ukoliko bi se realizovala varijanta izgradnje brze ceste preko tjesnaca Verige. Ova varijanta brze saobraćajnice ima jasno ograničenje sa aspekta zaštite UNESCO područja, zbog uticaja na izgled pejzaža u Bokokotorskom zalivu, pa je stoga predloženo da se istraže i druge varijante prelaska trase brze saobraćajnice.

Okosnicu mreže saobraćajnica bi činila i dalje Jadranska magistrala, koja bi izgradnjom zaobilaznice postati primarna gradska saobraćajnica - gradska avenija. U tom cilju Uprava za saobraćaj je planirala izgradnju profila sa po dvije trake u oba smjera ukupne širine 5,5m, razdvojene razdjelnom trakom širine 2m, koja se ozelenjava; zelenim drvorednim pojasom širine 1,50m, sa obostranom biciklističkom stazom i pješačkom stazom ukupne širine od 3,00 m. To iznosi ukupno 22m, te se lokalno prilagođava razmjerama za skretanje vozila i eventualnim suženjima. U vidu poboljšanja saobraćajne bezbjednosti i smanjenja brzina predviđa se izgradnja sistema kružnih raskrsnica na potezu magistralnog puta kroz čitav grad.

Uvođenjem paralelne ulice sa magistralom na višoj koti obezbijedilo bi se uzdužno povezivanje gradskih područja na višoj koti i na taj način bi se smanjilo saobraćajno opterećenje sadašnjeg

magistralnog puta. Stoga, Opština Tivat neprekidno radi na ovom rješenju kroz svoje godišnje investicije.

Uprava za saobraćaj započela je realizaciju projekta rekonstrukcije magistralnog puta, dionica Tivat-Budva. Za potrebe povećanja kapaciteta aerodroma, planirano je izmještanje magistralnog puta M-11 istočno u odnosu na kompleks aerodroma.

Generalno, saobraćajna mreža u opštini Tivat nije na zavidnom nivou. Postojeću saobraćajnu mrežu rađenu davnih godina ne prati projektna dokumentacija, već je građena u skladu sa mogućnostima na terenu. Prati je odsustvo pješačkih i biciklističkih površina, problemi sa odvođenjem amosferskih voda i sl. Saobraćajnice izgrađene u skorije doba prati uredna projektna dokumentacija rađena po tehničkim standardima i normativima koji prate ovu oblast uz obezbjeđenje nesmetanog kretanja OSI u pogledu obaranja ivičnjaka, postavljanja taktilnih površina u centru grada čije se proširenje planira i van strogog centra. Takođe, u kontinuitetu se radi na uređenju saobraćajne infrastrukture vertikalnom i horizontalnom signalizacijom uz izradu revidovanih glavnih projekata, kao što je izrađen glavni projekat u zoni škola, glavni projekat obilježavanja pješačkih prelaza na tri nove lokacije na magistralnom putu i sl. Postavljeni su specijalni sistemi za obilježavanje pješačkih prelaza na magistralnom putu M11, dionica Krtoljska raskrsnica – Lepetani, kao i na dijelu lokalne saobraćajnice u Radovićima, sve u cilju povećanja bezbjednosti pješaka.

Javni prevoz putnika u drumskom saobraćaju

Na teritoriji opštine Tivat oganizovan je linijski gradski i prigradski prevoz koji obavlja prevoznik "Blue Line" d.o.o. Herceg Novi koji je do sada sa lokalnom samoupravom potpisivao ugovor na period od 5 godina. Trenutno, javni gradski i prigradski prevoz preklapa se i sa đlačkim prevozom i isti se organizuje na sljedećim linijama: Tivat centar-Gradiošnica-Tivat centar, Tivat centar-Krašići-Tivat centar, Tivat centar-Radovići-Tivat centar, Tivat centar-Ostrvo cvijeća-Tivat centar, Tivat centar-Lepetane-Tivat centar.

Problematiku postojećeg prevoza predstavlja nepostojanje autobuskih niša na većini stajališta za bezbjedan ukrcaj/iskrcaj putnika već se vozila javnog prevoza zaustavljaju na samim saobraćajnim trakama, što prije svega nije bezbjedno za učesnike u saobraćaju, i dodatno otežava protočnost saobraćaja. Takođe, problem je nepostojanje autobuskih linija u pojedinim djelovima grada kao i smanjena učestalost polazaka, zatim potreba za povezivanjem opštine Tivat sa industrijskom zonom opštine Kotor u mjestu Radanovići za koje ne postoji zakonsko rješenje koje omogućava realizaciju istog, budući da bi se stajališta tog prevoza preklapala sa stajalištima međugradskih prevoznika, u čijim daljinarima su ta stajališta naznačena, što bi bilo kršenje zakonskih odredbi. Najuticajniji faktor na kvalitet javnog prevoza je pak saobraćajno zagušenje na putevima, zbog

čega putnici čekaju na autobuse i preko pola sata, a što je veoma izraženo u toku turističke sezone.

Zbog cjelokupne problematike opština Tivat je u saradnji sa Saobraćajnim fakultetom univerziteta u Beogradu izradila Studiju javnog gradskog i prigradskog prevoza putnika koja predviđa uvođenje novih linija i broja polazaka što zahtijeva ulaganje značajnih finansijskih sredstava u pogledu povećanja subvencionisanja javnog prevoza. Cilj je buđenje svijesti građana u pogledu upotrebe javnog prevoza što bi doprinijelo smanjenju saobraćajnog opterećenja, odnosno saobraćajnih gužvi, manjeg opterećenja javnih parkirališta i potreba za istima, smanjenja zagađenja životne sredine itd. Međutim, problemi novog doba kao što je manjak radne snage na tržištu, nedostatak konkurencije među prevoznicima, onemogućava potpunu realizaciju predloga Studije. Opština Tivat planira raditi na postepenom uvođenju novih linija, u skladu sa mogućnostima, stavljajući akcenat na liniju koja bi povezala zonu aerodroma i naselje Lepetane u cilju kraćih vremenskih raspona u redu vožnje, kao i brzih transfera.

Auto-taksi prevoz organizovan je na teritoriji opštine Tivat sa ukupno 126 taksi vozila, od čega 57 vozila pripadaju preduzećima a 69 vozila pripada preduzetnicima pri čemu je izdato 66 licenci.

Na području Tivta registrovano je 79 agencija, koje ukupno broje 505 vozila. Ove agencije su pretežno usmjerene na goste aerodroma, kao što je i auto-taksi prevoz, obzirom da ne postoji autobuska linija od aerodroma do centra Tivta, što je u planu izmjene u budućem tenderu za javni gradski i prigradski prevoz.

U 2017. godini otpočela je sa radom i Autobuska stanica doo Tivat. Od otvaranja, broj putnika koji svake godine prolazi kroz istu je u porastu, sa izuzetkom perioda COVID-19 gdje se djelatnost drumskog prevoza putnika pokazala kao jedna od najteže pogođenih djelatnosti. Promet se u potpunosti oporavio u 2023. Godini, te se pozitivan trend očekuje i u 2024.

Tabela 43: Broj putnika

Godina	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Broj putnika	58,662	66,574	17,770	34,299	54,607	74,729

Izvor Sekretarijat za saobraćaj i stambeno-komunalne djelatnosti

U okviru autobuske stanice Tivat obavljaju se međugradske i međunarodne autobuske linije u ukupnom broju od 45 linija, od kojih u prosjeku dnevno sa stanice u sezoni polazi 116 autobusa, a u vansezoni 62 autobusa. Rad autobuske stanice organizovan je u toku 24h, odnosno 365 dana u godini. Objekat autobuske stanice sastoji se od 8 parking mjesta ukupne površine 906m² na peronima i od stanične zgrade na tri etaže.

Stacionarni saobraćaj

Povećana urbanizacija grada i izgradnja velikog broja stambeno-poslovnih prostora na cijeloj teritoriji opštine je dovela do porasta potreba za parking prostorom. Strogi centar grada je već urbanistički uređen, te su male mogućnosti za izgradnjom dodatnih parking mjesta što predstavlja veliki problem u funkcionisanju grada. Planirana je izgradnja javnih garaža na pojedinim lokacijama, koje tek djelimično svojom funkcijom mogu ublažiti postojeće probleme u lokacijski već opterećenoj zoni, jer lokacije koje su u razmatranju nisu površinski velike. Na rješavanje navedenog problema uticala bi i realizacija predloga iz Studije javnog gradskog i prigradskog prevoza putnika, koja predviđa uvođenje novih linija i povećanje broja polazaka što bi doprinijelo većoj upotrebi javnog prevoza, smanjenju stepena motorizacije i potrebom za parking prostorom.

Upravljanje parking prostorom je povjereno preduzeću „Parking Servis“ d.o.o. Tivat, a trenutno raspolaže sa 656 parking mjesta za automobile u sklopu uličnog parkiranja i parkiranja u okviru stambenih blokova, uz to i sa 18 označenih mjesta za motocikle, kao i 506 parking mjesta u sklopu posebnih javnih parkirališta, uz obilježena mjesta za OSI. U 2023. godini je izgrađen privremeni parking kod JU „Muzička škola“ Tivat. Preduzeće upravlja i posebnim parkiralištem na lokaciji kod JPU „Bambi“, a koji prostor zakupljuje od Centralne Banke Crne Gore.

U sklopu regularnih aktivnosti održavanja parking mjesta i naplate parkiranja, preduzeće takođe posjeduje vozilo „pauk“ kojim reguliše nepropisna parkiranja.

Biciklistički i pješački saobraćaj

Svojom pozicijom opština Tivat je pogodna za razvoj biciklističkog saobraćaja što bi doprinijelo i dodatnoj turističkoj ponudi. Međutim, ono što otežava razvoj jeste slabo razvijena saobraćajna mreža koja onemogućava dovoljno prostora za istovremeno odvijanje biciklističkog i motornog saobraćaja, a da pritom svi učesnici u saobraćaju budu bezbjedni. U samom centru grada saobraćajnice su većinom jednosmjerne sa organizovanim uličnim parkiranjem koje je prijeko potrebno gradu, a profili saobraćajnica nisu dovoljni za organizovanje biciklističkih traka i parkirališta. Postojeće biciklističke trake u centru grada nisu dovoljno afirmisane niti korišćene zbog dalje nerazvijenosti biciklističke mreže, na čemu treba raditi i dalje širiti i uvezivati biciklističku mrežu.

Što se tiče pješačkog saobraćaja, na teritoriji opštine postoje pješačke zone i to: ulica Maršala Tita, šetalište Pine-obala, šetalište Iva Vizina i ulica obala Filipa Miloševića, zatim Veliki gradski park i Mali gradski park. Pješački saobraćaj na saobraćajnicama odvija se preko trotoara, sa oborenim ivičnjacima u zoni pješačkih prelaza i pristupa urbanističkim parcelama, tamo gdje ih ima, s tim što i dalje postoji veliki broj lokacija koje nisu trotoarski uređene, te je nužno dodatno raditi na poboljšanju bezbjednosti pješaka. U posljednje vrijeme bezbjednost saobraćaja veoma ugrožava upotreba električnih trotineta i sličnih lakih električnih vozila koji zakonski u Crnoj Gori još uvijek nisu definisani, pa je Opština Tivat u cilju zaštite svojih pješaka na sjednici Skupštine u

maju 2024. godine usvojila Odluku kojom se zabranjuje upotreba istih na teritoriji opštine Tivat u pješačkim zonama.

Pomorski saobraćaj

Najslabije organizovan vid transporta u Tivtu predstavlja pomorski saobraćaj. Međunarodni putnički pomorski saobraćaj ne ispunjava mogućnosti zbog nedostatka infrastrukture, dok se sa druge strane predviđa popravka postojećih i izgradnja novih pristaništa lokalnog značaja.

Ovaj vid transporta putnika ima najveći potencijal da se ponovo uspostavi i tako zaokruži potrebe lokalnog stanovništva kao i potrebe turističkog sektora. Pokušaji da se ovaj vid javnog prevoza ponovo aktivira u prethodnom periodu nažalost nisu bili uspješni. Razloga je više, ali među najznačajnijim možemo istaći navike stanovništva i nedostatak infrastrukture.

Pravilnikom o vrstama objekata nautičkog turizma, minimalno tehničkim uslovima i njihovoj kategorizaciji razvrstani su prihvatni objekti nautičkog turizma u: marine, luke i lučice, pristaništa, privezišta (mandraći) i sidrišta.

Usvajanjem Zakona o lukama započeta je reforma u lučkoj djelatnosti kojom je izvršena podjela luka prema značaju na: luke od nacionalnog značaja i luke od lokalnog značaja. Vladinom Odlukom o određivanju luka prema značaju u Tivtu su određene luke od lokalnog značaja : luka Boniće - Tivat, Luka Tivat-Porto Montenegro i Luka Tivat – Kalimanj.

Zakonom o lukama izvršena je i podjela luka prema vrsti pomorskog saobraćaja i prema namjeni. Luka za međunarodni pomorski saobraćaj je Tivat (Gat I i Gat II), a luke za unutrašnji pomorski saobraćaj: Luštica Bay, Tivat (Gat I i Gat II) i Boniće – Tivat. Luke su svrstane na osnovu Odluke o određivanju luka prema namjeni u sljedeće kategorije: luke nautičkog turizma- marine: Luštica Bay (4.6ha), Luka Tivat - Porto Montenegro (61ha) i brodogradilišne luke: Brodogradilišna luka Boniće - Tivat (1.5ha).

Prema Zakonu o lukama (član 4) luka nautičkog turizma - marina je luka namijenjena za vezivanje, smještaj, čuvanje, zaštitu, održavanje, popravku, opremanje i sidrenje jahti, čamaca i drugih plovnih objekata.

Marine kao objekti nautičkog turizma, predstavljaju specijalizovane turističke luke čiji je akvatorij prirodno ili vještački zaštićen. Osposobljene su za prihvatanje, snabdijevanje posade i turista, održavanje i opremanje plovila nautičkog turizma, sa direktnim pješačkim pristupom svakom plovilu na vezu i mogućnosti njegovog korišćenja u svakom trenutku. Marine podliježu kategorizaciji, zavisno od stepena opremljenosti nautičkom infrastrukturom, vrste, obima i kvaliteta usluga koje pružaju te je shodno navedenom marina Porto Montenegro velika servisna marina, a Luštica Bay standardna marina.

Tabela 44: Luke u opštini Tivat

Luke za međunarodni saobraćaj	Tivat (gat 1 i 2)
Brodogradilišne luke	Boniće – Tivat.

Vazdušni saobraćaj

Primarnu mrežu aerodroma Crne Gore čine Aerodrom Podgorica i Aerodrom Tivat. Aerodrom u Tivtu je drugi po značaju aerodrom u Crnoj Gori koji obezbjeđuje direktan pristup turističkim centrima na primorju sa kojima je povezan putnom saobraćajnom mrežom. Aerodrom Tivat ima ključnu ulogu za razvoj turizma, pa je samim tim označen kao strateški resurs turističke privrede. Pored ove osnovne uloge, Tivat je alternativni aerodrom za aerodrome u okruženju, a posebno za aerodrom u Podgorici.

Aerodrom Tivat se nalazi u neposrednoj blizini Tivta, na udaljenosti 8 km od centra Kotora i 20 km sjeverozapadno od Budve. Pored vazduhoplova komercijalne avijacije sve prisutniji su vazduhoplovi biznis avijacije.

Aerodrom ima jednu poletno-sletnu stazu (14/32), dužine 2500 metara i širine 45 metara, čiji se kraj nalazi na svega 88 metara od obalske linije Bokokotorskog zaliva. Aerodrom Tivat prema ICAO klasifikaciji ima 4C kategoriju, posjeduje 2 putnička terminala (terminal 2 je samo odlazni i otvoren je u ljetnjoj sezoni), platformu za komercijalnu avijaciju sa 7 parking pozicija, i platformu za biznis avijaciju. U blizini putničkih terminala nalazi se taksi stajalište, parkiralište za putnička vozila, parkiralište za turističke autobuse, pristupna saobraćajnica na magistralni M11 put. Aerodrom Tivat je sezonskog karaktera saobraćaja sa izuzetno visokim vršnim opterećenjima tokom ljetnje IATA sezone, a redovnim i čarter aviolinijama direktno je povezan sa skoro 40 gradova iz 20 država u Evropi, na Bliskom i Srednjem istoku. Slijeću avioni više od 30 stranih kompanija.

Tivat ima direktnu cjelogodišnju povezanost sa Beogradom i Istanbulom. Sezonski je povezan direktno sa najvećim zapadnim emitivnim tržištima i to u Velikoj Britaniji sa Londonom (aerodromi Gatwik, Luton i Stansted), Mančesterom, a od ove godine Bristolom i Birmingemom, a kada je u pitanju tržište Njemačke sa Minhenom, Frankfurtom, Berlinom, Dizeldorfom i Štutgartom. Aerodrom Tivat je povezan sa Tel Avivom i evidentan je porast broja izraelskih putnika koji je prošle godine premašio 60,000. Veoma je dobra direktna konekcija sa Baltičkim i Skandinavskim zemljama i to letovima za Kopenhagen, Oslo, Helsinki, Štokholm, Rigu, Talin, Vilnius, a za Tivat se leti i iz Jerevana, Bakuja, Kuvajta, Taškenta. Nastavljaju se redovne sezonske linije sa Briselom, Parizom, Bečom, Pragom, Cirihom, Varšavom, Luksemburgom, Ženevom, a od regionalnih letova pored Beograda i sa Ljubljanom, Nišem i Kraljevom. Nacionalni avioprevoznik Air Montenegro je, pored redovnih linija, najavio i seriju čarter letova ka zapadnim zemljama.

Aerodrom Tivat je od 1. januara do 31. decembra 2023. godine opslužio 848,188 putnika, što je povećanje od 30% u odnosu na 2022. godinu kada je promet putnika bio 652,711. U 2021. promet putnika je bio 671,333. Ukoliko se realizuje najavljeni saobraćaj za predstojeću ljetnju sezonu,

pozitivan trend rasta će se nastaviti uz očekivanje da broj putnika premaši million u 2024. godini. Takođe, potrebno je napomenuti da je zbog aktuelnih dešavanja aerodrom Tivat uskraćen za direktne letove iz Rusije, Ukrajine i Bjelorusije pri čemu su ova tržišta generisala blizu 830,000 putnika u 2019. godini.

U smislu zadovoljavanja sve većih saobraćajnih zahtjeva, Aerodrom Tivat će u bliskoj budućnosti biti predmet izgradnje novih sadržaja i kapaciteta. U cilju unaprjeđenja kvaliteta opsluge putnika, planira se izgradnja nove putničke zgrade i prateće saobraćajne infrastrukture. Treba imati u vidu da je prostor planiran za budući razvoj aerodroma ograničen, te sa tog aspekta treba biti oprezan prilikom budućeg planiranja.

3.6.2. Elektonergetska infrastruktura

Na osnovu podataka Društva sa ograničenom odgovornošću „Crnogorski elektrodistributivni sistem“ Podgorica (CEDIS-a) stanje na sekundarnoj mreži (10 kV mreža, niskonaponska mreža) je prosječno, sa tendencijom daljeg urušavanja. Prisutan je negativan uticaj više faktora, od kojih su dominantna dva: intenzivna gradnja i priključenje velikog broja novih potrošača. U posljednje dvije godine je izgrađeno toliko stambenih objekata da se ne mogu priključiti na NNM, koja je na većini lokacija postala “usko grlo”. Poseban problem predstavljaju nelegalni potrošači, koji se najčešće samoincijativno priključuju na mjesta gdje nema uslova za priključenje, što utiče na pogoršanje naponskih parametara na mreži.

Tabela 45: Napojna strana snabdijevanja opštine

Broj i snaga trafostanica TS 110/35 kV	1 (83 MVA)
110 kV dalekovod dužina u (km)	-
35 kV dalekovod dužina u (km)	19.261
Trafostanica 35/10 kV instalisana snaga(MVA)	4 (65 MVA)
Trafostanica 35/10 kV angažovana snaga(MVA)	15.92 (TS 35/10 kV Tivat)
Trafostanica 10/04 KV instalisana snaga(MVA)	96 (58.31 MVA)
Trafostanica 10/04 KV angažovana snaga(MVA)	0.356 (TS 10/0.4 kV Pine)
Broj 10 KV-nih izvoda	kablovski odvod
	nadzemni odvod

Izvor Cedis

Tabela 46: Struktura i karakteristični podaci trafostanice na 10/0,4kV

Inst.snaga	Potrošnja	Inst.snaga/priključak	Potrošači (broj/potrošnja)			
			privredni subjekti	Domaćinstva	Ostali	Ukupno
630	120585	16	0	287	0	287

Izvor
Cedis

Tabela 47: Specifičnosti trafostanica, mreža i postrojenja

RB	Naziv	Dužina /broj	Snaga transf.	Broj TS	Inst.snaga
			(kVA)	(kom)	(kVA)
1	Dalekovod 35 kV (km)	3 (6.91 km)			
2	Dalekovod 10 kV (km)	8 (14.947)	1600	0	0
3	Naponska mreža 0.4 kV (km)		1000	16	14000
4	Ukupno nadzemna mreža (km)	21.857	630	45	28350
5	Broj stubova 35 kV	96	400	18	7200
6	Broj stubova 10 kV	621	250	12	3000
7	Broj stubova 0.4 kV		160	0	0
8	Ukupno stubova	717	100	4	400
9	Kablovska mreža 10KV (km)	22 (69.93)	50	2	100
10	Kablovska mreža 0.4KV (km)				
	Ukupno kablovska mreža (km)	22 (69.93)	Ukupno	97	53050

RB	PTS 35/10 kV		DTS 10/0.4 kV	Potrošači	Domaćinstva	Ostali potrošač
		(kVA)	(kVA)	na 10 kV	na 0,4 kV	na 0,4 kV
1	TS 35/10 kV	2*8	1000		182	14

Izvor Cedis

Podaci u tabeli su za TS 35/10kV "Tivat" i za TS 10/0,4kV "Mažina".

Elektroenergetska mreža u Tivtu, kao što se da zaključiti iz priloženog, nije pouzdana da napoji konzum opštine Tivat pa može doći do određenih komplikacija u turističkoj sezoni, kao i sezoni grijanja.

Cijeneći značaj sigurnog i kvalitetnog napajanja električnom energijom korisnika, vodeći računa prije svega o sadašnjem stanju postojeće elektro distributivne mreže koje utiče na kvalitet snabdijevanja električnom energijom korisnika, CEDIS kroz svoje investicione planove je opredijelio značajna sredstva čijom realizacijom se unaprijeđuje elektro distributivni sistem, a time postižu i zahtijevani standardi, kada je u pitanju isporuka električne energije.

3.6.3. Telekomunikacije

Pregled tržišta elektronskih komunikacionih usluga na teritoriji opštine Tivat, na kraju 2023. godine, kreiran je prema podacima koje Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost dostavljaju operatori elektronskih komunikacionih usluga.

Na teritoriji opštine Tivat četiri operatora pruža usluge fiksne telefonije, i to:

- Crnogorski Telekom;
- Mtel;
- Telemach i
- One Crna Gora.

Svi operatori usluge fiksne telefonije pružaju putem IMS (IP Multimedia Subsystem) platforme koja je zasnovana na IP protokolu.

Tabela 48: Broj korisnika po operatorima

Operator	Fizička lica	Pravna lica	Ukupno
Crnogorski Telekom	3.925	716	4.641
Mtel	1.922	232	2.154
Telemach	945	89	1.034
One Crna Gora	0	716	716
Ukupno	6.792	1.753	8.545

Izvor Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost

Na teritoriji opštine Tivat tri operatora pruža usluge mobilne telefonije, i to:

- Crnogorski Telekom;
- Mtel i
- One Crna Gora.
-

Tabela 49: Broj korisnika po operatorima

Operator	Postpaid	Prepaid	Ukupno
----------	----------	---------	--------

	Fizička lica	Pravna lica	Ukupno		
Crnogorski Telekom	3.808	2.366	6.174	2.159	8.333
Mtel	3.321	1.341	4.662	3.612	8.274
One Crna Gora	5.259	1.402	6.661	4.775	11.436
Ukupno	12.388	5.109	17.497	10.546	28.043

Izvor Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost

Pokrivanje teritorije i stanovništva, po operatorima i tehnologijama (procjene na 21.12.2023. godine) je sljedeće:

CT	2G	3G	4G	5G
Populacija ¹	99,97%	77,54%	99,92%	97,84%
Teritorija	98,93%	70,07%	98,21%	81,65%

ONE CG	2G	3G	4G	5G
Populacija ¹	99,85%	99,70%	99,81%	35,15%
Teritorija	97,72%	95,82%	97,10%	10,08%

MTEL	2G	3G	4G	5G
Populacija ⁵	99,91%	99,74%	99,89%	0,00%
Teritorija	97,32%	94,85%	97,11%	0,00%

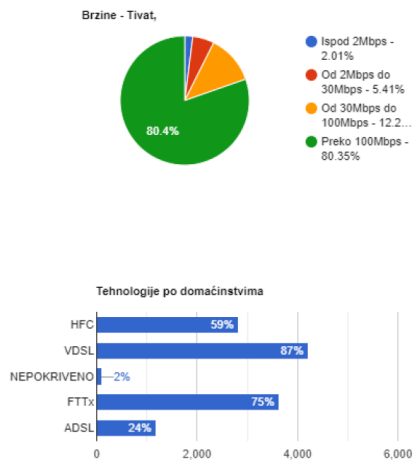
Na teritoriji opštine Tivat pet operatora pruža usluge distribucije AVM sadržaja do krajnjih korisnika, a sedam operatora pruža usluge širokopojasnog pristupa internet. Detaljni podaci se nalaze u prilogu dokumenta⁶.

Što se tiče pokrivenosti domaćinstava na teritoriji opštine Tivat internetom (pokrivenost po brzinama i tehnologijama), na osnovu Geoportala koji daje pregled postojeće elektronske komunikacione infrastrukture i dostupnost širokopojasnog pristupa internetu, situacija je sljedeća:

⁵ po popisu iz 2011. godine.

⁶ Anex II- Broj korisnika po operatorima i tehnologijama

Pokrivenost internetom

Domacinstava: 4831, stanovnika: 14022.

3.6.4 Upravljanje otpadom

U skladu sa organizacionim propisima, preduzeću DOO "Komunalno" Tivat je povjereno obavljanje komunalnih djelatnosti: sakupljanje komunalnog otpada, gabaritnog otpada i zelenog otpada, transport do deponije, održavanje javnih površina i javnih zelenih površina, davanje u zakup prodajnih mjesta na pijacama i održavanje istih, redovno održavanje i čišćenje gradskih groblja, pogrebne i prateće aktivnosti, građevinski radovi, odražavanje javne rasvjete, djelatnost marina, održavanje lokalnih puteva, održavanje lokalnih bujičnih potoka na javnim površinama, održavanje i usluge javnog toaleta i obezbjeđenje imovine (stražarska služba).

Više od 97% teritorije opštine obuhvaćeno je sistemom organizovanog sakupljanja otpada. Sa značajnog broja plovnih objekata koji koriste luke, odnosno marine u opštini, vrši organizaciono sakupljanje ove vrste otpada.

Shodno ranijem Državnom planu upravljanja otpadom, Društvo svojim specijalnim vozilima odvozi značajne količine prikupljenog otpada na sanitarnu deponiju "Možura" Bar, koja je pomenutim planom definisana kao lokacija na kojoj se deponuje otpad sakupljen na teritoriji opštine Tivat. Komunalna društva Tivta, Kotora, Budve i Herceg Novog su 2015. godine potpisala Sporazum o saradnji u vezi korišćenja postrojenja za kompostiranje kojim upravlja DOO „Komunalno Kotor“ Kotor. Opština Tivat, DOO "Matej" Cetinje i Društvo zaključili su 2019. godine ugovor o pružanju usluga odlaganja kabastog i neopasnog građevinskog otpada na deponiju "Matej".

Funkcionisanjem kompostane u prostoru DOO "Komunalno Kotor" u Kotoru, a svakako i zahvaljujući velikom broju savjesnih sugrađana postigao se dobar rezultat kada je u pitanju

prikupljanje i propisno deponovanje zelenog otpada. Svakodnevno su za potrebe sakupljanja zelenog otpada angažovana 3 specijalna vozila kao i kombinovana građevinska mašina. Velike količine zelenog otpada uklanjaju su i iz kontejnera za mješani komunalni otpad, čime se umanjuje trošak njegovog transporta i deponovanja na sanitarnu deponiju.

Tabela 50: Količine otpada u posljednjih tri godine

	2021	2022
Vrsta otpada	količina	količina
Miješani komunalni otpad	9379,70 t	9882,08 t
Papir - karton	197,17 t	192,99 t
Miješani metali	2 t	1,5 t
Zeleni otpad iz vrtova i parkova	3122 t	3683 t
Građevinski otpad	18,4 t	18,4 t
Kabasti otpad	2500 t	1505 t
Plastika	1,3 t	1 t
Potrošene gume	1,3 t	1,3 t
PET ambalaža	15,1 t	3,6 t
Metalna ambalaža - Al. limenke	0,20 t	0,30 t
UKUPNO	15.237,17 t	15.289,17 t

Izvor Doo Komunalno

Broj korisnika usluga (domaćinstva i pravna lica) kojima se pruža usluga organizovanog sakupljanja komunalnog otpada na teritoriji opštine Tivat je:

Tabela 51: Podaci o broju korisnika (fizička lica) u posljednjih tri godine

Godina	2021	2022	2023
Fizička lica (domaćinstva)	9154	9874	10343

Izvor Doo Komunalno

Radovi na održavanju javnih površina, koji podrazumijevaju i skupljanje otpada sa istih, vrše se tokom godine kontinuirano na čitavoj teritoriji opštine Tivat, a u periodu ljetnje turističke sezone, od 1. maja do 30. septembra uvodi se dvokratni rad.

Tabela 52: Broj korisnika

Fizička lica (domaćinstva)	10343
Pravna lica	605 stalnog karaktera
	63 sezonskog karaktera

Izvor DOO Komunalno

U opštini Tivat ne postoji postrojenje za obradu komunalnog otpada, kao ni reciklažno dvorište, stoga je saradnja sa opštinom Kotor u oblasti upravljanja otpadom važna i dalje će se nastaviti.

Opštine Tivat i Kotor imaju slične strategije upravljanja otpadom i imaju razvijenu međuopštinsku saradnju. I pored činjenice da opština Tivat nema gore navedeno, DOO "Komunalno" vrši, koliko je to moguće, primarnu selekciju određenih reciklabilnih komponenti (papir-karton, PET ambalaža i aluminijumske limenke). Sakupljeni ambalažni otpad se presuje u balama koje se pripremaju za prodaju registrovanim sakupljačima. Važno je naglasiti da se pored prodaje značajnih količina primarno selektovanog ambalažnog otpada, vrši i značajna ušteda, koja se ogleda u tome što se za ovako sakupljen otpad ne plaća trošak njegovog deponovanja. Stoga je bitno raditi na proširenju odnosno unaprjeđenju primarne selekcije otpada, počevši od samih domaćinstava.

U aprilu 2024. godine usvojen je novi Zakon o upravljanju otpadom koji diktira rok za donošenje Državnog plana upravljanja otpadom, na osnovu kog će nadležni organ Opštine Tivat će izraditi Lokalni plan upravljanja otpadom.

Velika problematika u opštini je nedostatak lokacija koje bi se mogle odrediti za formiranje reciklažnog dvorišta, transfer stanice i kompostane, koji bi znatno podigli nivo kvaliteta upravljanja otpadom, i doprinijeli razvoju cirkularne ekonomije u budućnosti. Pored toga, problem je i nalaženje lokacija za obična kontejnerska mjesta, obzirom da je opštinska zemlja sve zauzeta, a planski dokumenti ne definišu ista za urbanističke parcele. Izražena izgradnja novih stambenih zgrada znači i veći broj korisnika komunalnih usluga, ali bez rješenja za sopstvena kontejnerska mjesta. Komunalno d.o.o. u saradnji sa lokalnim nadležnim organom planira izradu Studije opravdanosti uvođenja sistema polupodzemnih kontejnera, kojima bi na više lokacija značajan broj manjih metalnih kontejnera od 1,1m³ bio zamijenjen. Ovaj sistem bi podrazumijevao i kupovinu mehanizacije koja je neophodna za operativno održavanje ovih polupodzemnih kontejnera. Pored opštinskog finansiranja, razmotrila bi se mogućnost finansiranja i preko dostupnih fondova.

3.6.5 Vodovod i kanalizacija

Sistem vodosnabdjevanja sastoji se od dva segmenta:

- izvorišta pijaće vode "Plavda" i "Topliš" (van upotrebe -uključuje se jedino u slučaju havarije na sistemu regionalnog vodosnabdjevanja),
- sistema regionalnog vodosnabdjevanja

Izvorište Plavda nalazi se na krajnjem sjeverozapadu oboda Vrmca u naselju Lepetane, na udaljenosti od oko 30 m od morske obale, na koti 1,5 mnm. Kaptirano je 1905. godine, dok je sanacija kaptaze izvršena prije 30-tak godina. Zahvaćena su dva izvora površinskom betonskom kaptazom, ukupnog kapaciteta u hidrološkom minimumu 20l/s. Preko ovog izvora kaptira se karstno zaleđe Vrmca izgrađeno od karbonatnih stijena jurske i kredne starosti u okviru kojih je zastupljen karstni tip izdani. Voda je izvorska, prikuplja se u kaptazi, hlorige i potiskuje u sistem preko pumpi u PS Plavda. Problem sa izdašnošću ovog izvorišta je sličan kao i kod drugih izvorišta

sa lokacijama na ovom području. Naime u toku godine, izdašnost ovog izvora varira od 20l/s do 300l/s, s tim što je ona najbliža minimumu u periodu kada na predmetnom području, usled turističke ljetnje sezone, dolazi do maksimalne potrošnje, koja višestruko prevazilazi potrošnju tokom ostalog dijela godine. U periodu male izdašnosti (ljeti) dolazi i do povećanja saliniteta, uslijed uticaja morske vode.

Na lokalitetu Topliš zahvataju se karstne izdanske vode. U zoni Topliša izvedena su 3 bunara i to:

- 2 bušena bunara dubine 15 metara izvan same zgrade
- 1 bušen bunar u okviru same zgrade dubine do 15 metara

Karakteristike ovog izvorišta su:

- minimalna izdašnost mu pada ispod 15 l/s,
- padom izdašnosti javlja se zaslanjenje vode.

Izgradnja i održavanje vodovodnih sistema, jedne su od najvećih investicionih aktivnosti koje u kontinuitetu sprovodi javni servis. Svaki objekat, posmatran kao sistem, sastoji se od više drugih sistema i podsistema, i kao takav čine jednu cjelinu. Vodovodni sistem Tivta se sastoji iz podsistema:

Pumpne stanice - U sklopu vodovodnog sistema Tivta posoje 4 pumpne stanice od kojih se dvije, Topliš i Plavda, nalaze na samim izvorištima i služe za pumpanje vode sa izvora direktno u vodovodnu mrežu i rezervoare, dok se druge dvije, Podkuk i Radovići, nalaze u funkciji prepumpnih stanica za drugu visinsku zonu i dopremaju vodu do rezervoara za druge visinske zone, odakle se vrši gravitaciono vodosnabdijevanje.

Rezervoari - U Tivatskom vodovodnom sistemu izgrađeni su sljedeći rezervoari: Lepetane, Lastva, Mažina, Podkuk-stari, Podkuk-novi, Tivat, Radovići i Gošići. Veoma važan projekat koji treba realizovati u sljedećem periodu jeste i stavljanje u funkciju rezervoara Gradiošnica sa izgradnjom prateće vodovodne distributivne mreže, čime bi se obezbjedila stabilnost vodosnabdijevanja u tom dijelu grada.

Cjevne veze sa ViK HN- Jedna veza je podmorska cijevna veza sa ViK HN kod Lepetana (Luka Stevovića) na sjeveru opštine, gdje se voda dopremala sa 2 podmorska cjevovoda prečnika 250mm, bila je od najvećeg značaja prije priključenja ViK Tivat na Regionalni vodovod. Ova veza više ne bi trebala da bude u funkciji, osim u urgentnom slučaju. Druga veza je podmorska veza sa ViK HN, kod Petrovića, na Luštici, u jugo-zapadnom dijelu opštine.

Spojevi sa Regionalnim vodovodom - Tivatski vodovod ima dvije tačke preuzimanja vode iz sistema regionalnog vodosnabdijevanja i to na prekidnoj komori "Tivat" i kod kružnog toka za Kotor. Na tačke preuzimanja su postavljeni mjerači protoka. Od mjerača protoka kod kotorske raskrsnice je izgrađen novi 2,5 km dugačak cjevovod ductile 400 na čijem se kraju nalaze 2 regulatora pritiska i to jedan za pravac Obala Đuraševića-rezervoar "Radovići" i drugi put Tivatske strane (do sportske dvorane).

Redovno vodosnabdijevanje postiže se redovnim održavanjem objekata gradskog vodovoda (izvorišta, pumpnih stanica, rezervoara i cjevovoda), obezbjeđivanjem dodatnih količina vode iz sistema doo Regionalni vodovod Crnogorsko primorje (RVCP), planiranjem, projektovanjem i izgradnjom novih vodovodnih sistema, održavanjem kvaliteta vode vršenjem permanentnih analiza preko ovlašćenih ustanova i naplatom usluga radi obezbjeđivanja sredstava za rad Društva.

Tabela 53: Potrošnja vode

	2021	2022	2023
Ukupan broj potrošača	10 398	10 950	11 350
Broj potrošača-domaćinstva	9 744	10 264	10 640
Broj potrošača-privreda	654	686	710
Potrošnja vode ukupno (m3)	2 588 077	2 647 097	2 777 433
Potrošnja vode po potrošaču mjesečno (m3)	21	20	20

Izvor Sekretarijat za saobraćaj i stambeno-komunalne djelatnosti

Dalji razvoj vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda

Vodovodnom mrežom pokriveno je 95% naseljene teritorije opštine Tivat. Sadašnja kanalizaciona mreža pokriva područje centra grada, Kalimanj, Seljanovo i dio naselja Krašići, Mažina, Župa i Tripovići.

Odvođenje otpadnih voda vrši se kanalizacionim sistemima i to glavnim kolektorom "Seljanovo-Tivat-Solila" preko pumpnih stanica Seljanovo, Kalimanj, Gradiošnica i Solila, i Glavnim kolektorom "Krašići - Obala Đuraševića" sa 10 pumpnih stanica.

Ukupan broj korisnika priključenih na vodovodnu mrežu je 11, 867 (11141 domaćinstva i 726 u privredi) potrošača na kraju 2023., od čega je 5829 spojeno na kanalizaciju (5377 domaćinstva i 452 u privredi). ViK Tivat svu prikupljenu otpadnu vodu šalje na PPOV koje vrši njegovu preradu.

Perspektiva ViK-a:

- nastavlja se izgradnja kanalizacionog sistema;
- uvođenje softverskih finansijskih i tehničkih sistema;
- obuka kadrova za poboljšanje rada u oblasti finasija, planiranja i upotrebe novih tehnologija.

Izvršiće se unaprjeđenje vodosnabdijevanja kroz zamjenu dotrajale vodovodne mreže i izgradnju novih kapaciteta.

Odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda

Posebno preduzeće za odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda za Opštine Tivat i Kotor, "PPOV Kotor-Tivat", osnovano je 2018. godine.

U toku 2023. godine PPOV je ostvario ukupan priliv otpadnih voda od 3 935 585 m³, od čega iz Tivta 1 695 254 m³, dok je ukupno do kraja godine uklonjeno 1000 tona kanalizacionog mulja iz sistema.

Od početka osnivanja do sada je prečišćeno ukupno oko 20 miliona m³ komunalnih otpadnih voda. U pogledu unapređenja svog poslovanja, Postrojenje za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda ima sljedeće ciljeve: izrada projekta druge faze postrojenja – tercijalni tretman, kojom se riješava pitanje uklanjanja fosfora hemijskom precipitacijom, kako sastav prečišćene vode koja se ispušta u more bio zadovoljavajućeg kvaliteta, kao i unaprjeđenje procesa održavanja postrojenja. Postojeća problematika koja se pokušava riješiti saradnjom između lokalnih samouprava, preduzeća i državnog nivoa jeste zbrinjavanje kanalizacionog mulja u cilju uspostavljanja cirkularne ekonomije, te iznalaženje najboljeg rješenja za isto.

3.6.6 Ostala infrastruktura

Pogrebne i prateće aktivnosti

DOO "Komunalno" Tivat vrši redovno održavanje gradskih groblja "Sv. Srđ" i "Sv. Šimun" u Radoševićima. Groblje "Sveti Šimun" ima popunjen kapacitet. Redovno se vrši održavanje zasađenih zelenih površina kao i obogaćivanje novim zasadima. Tokom 2023. godine izvršena je rekonstrukcija i sanacija krova gradske kapele.

Pijačne usluge

Na teritoriji opštine Tivat pružanje pijačnih usluga vrši se u tri objekta, na lokaciji Tivat - centar i u prigradskim naseljima Seljanovo i Radovići.

Pijačni objekat u naselju Radovići nedavno je renoviran. Objekat na Seljanovu je organizovan u prostoru Šoping centra na površini od 140m² i ima 4 prodajna mjesta, međutim planira se izmještanje pijace iz navedenog objekta u novi objekat, takođe na Seljanovu, koji je namjenski izgrađen za isto. Objekat u Radovićima broji 6 prodajnih mjesta i nalazi se na parceli od 107od m² od kojeg 72m² zauzima pijačni prostor.

Gradska tržnica je organizovana na površini od 1.275 m², prodajnih mjesta ima 49 i raspoređena su u 4 sektora i to:

- sektor za prodaju voća i povrća sa 38 prodajnih mjesta;
- sektor za prodaju mliječnih proizvoda sa dva prodajna mjesta;
- sektor za prodaju ribe sa pet prodajnih mjesta i
- sektor za prodaju suhomesnatih proizvoda sa četiri prodajna mjesta.

Lokacija komisije pijace je u sklopu gradske tržnice sa četiri poslovna prostora.

Upravljanje pijacama povjereno je DOO "Komunalno" koje je u obavezi da obezbijedi da se pijačne usluge pružaju svakodnevno i u skladu sa pijačnim redom. Na teritoriji opštine nema organizovane kamionske pijace.

Javna rasvjeta

Na teritoriji opštine Tivat javnom rasvjetom pokriven je uži i širi centar grada, kao i prigradska naselja sa 3,355 svjetiljki koje se napajaju sa 63 napojnih trafostanica. Redovno tekuće održavanje postojećih svjetiljki je povjereno DOO "Komunalno" Tivat koje je u obavezi da vrši zamjenu zaštitnih stakala, sijalica, osigurača, prigušnica, pokidanih kablova, zamjenu udarenih stubova, pranje stakala svjetiljki kao i ostale neophodne intervencije na postojećim svjetiljkama, stubovima i instalaciji, kako bi isti bili u funkcionalnom stanju. Prema podacima iz Programa poboljšanja energetske efikasnosti za period 2021-2023. godine, okviran broj svjetiljki na teritoriji opštine je 2.800 kom. Prema istom Programu propisane su mjere zamjene sijalica javne rasvjete LED sijalicama, kao i izrada tehničke dokumentacije. U skladu sa izvještajem preduzeća „Komunalno“ d.o.o. Tivat, procentualni udio LED svjetiljki u ukupnom broju je oko 40%.

Kroz IPA pojeekat „IRENE: Interregional Renewable & Energy efficiency network“ Opština Tivat je rekonstruisala javnu rasvjetu u širem centru grada, tačnije 593 javne svjetiljke su zamjenjene novim LED svjetiljkama, čime je ostvaren pozitivan uticaj na životnu sredinu i značajne uštede energije.

Sklonište za napuštene pse - Azil kotor-tivat

Zajedničko sklonište za smještaj i zaštitu napuštenih i izgubljenih pasa sa područja opština Kotor i Tivat osnovano je na području Opštine Kotor na kat.parc. 967 KO Kavač. Na osnovu rješenja Veterinarske Uprave Crne Gore sklonište je ispunilo potrebne uslove za rad i započelo sa djelatnošću prikupljanja i zbrinjavanja napuštenih i izgubljenih pasa.

Smještaj pasa vrši se u objektima koji raspolažu sa osam kaveza po 22,5m² i osam boksova po 13,5m², što sa pomoćnim prostorijama čine kvadraturu od 348 m², kao i karantinski dio sa 20 kućica za prijem i dvorište za istrčavanje. Za potrebe rada obezbijeđeno je vozilo sa specijalnim kavezima, oprema za hvatanje pasa i njihovo humano sklanjanje sa javnih površina, kao i zaštitna oprema. U neposrednoj blizini skloništa nalazi se veterinarska ambulanta.

3.7. Životna sredina

Tivat je nastao na području koje je zbog svojih klimatskih i geomorfoloških uslova oduvijek bilo pogodno za život ljudi, pa tako tragovi ljudskog postojanja na ovom području sežu do daleke prošlosti. U savremeno doba Tivat se iz pretežno industrijski orijentisanog grada razvio u atraktivnu i međunarodno prepoznatu turističku destinaciju, veoma poželjnu za stalno i sezonsko nastanjivanje. Predjeli poluostrva Luštica, Solila i Vrmca, na kojima su se usljed različitih

mikroklimatskih uticaja i tipa podloge razvila različita staništa, zajedno sa urbanim naseljima u priobalju i ruralnim u zaleđu, čine jedinstvenu mediteransku cjelinu. Industrijalizacija područja kroz razvoj i djelovanje austrougarske pomorske baze (kasnije MTRZ "Sava Kovačević") i glinene industrije na obali, podstakla je razvoj grada u priobalnim djelovima, dok su nekadašnja ruralna naselja uglavnom napušтана. Intenzivna gradnja, koja često nije praćena izgradnjom odgovarajućih saobraćajnica i zasnivanjem zelenih površina, predstavlja izuzetno veliki pritisak na životnu sredinu. Visoka koncentracija stanovništva u urbanim sredinama, u kombinaciji sa nedovoljnom komunalnom infrastrukturom i intenzivnim saobraćajem, uzrokuju brojne teškoće. U ekološkom i razvojnom smislu najznačajniji problemi su postojanje i pojava neuređenih odlagališta otpada, teškoće u upravljanju otpadom, prekomjerna gradnja i pojava neodgovarajućih urbanih formi, teškoće u očuvanju biodiverziteta, visoki rizik po nedostatak pijaće vode, nedovoljan tretman otpadnih voda, visoki rizik od šumskih požara, stvaranje prekomjerne buke, rizik od uvećanog elektromagnetnog zračenja, pojava različitih zagađenja vazduha, vode i tla.

Sistem prirodnih i uređenih zelenih površina značajan je za kvalitet života u gradu. Važno je da zadovolji estetske, ekološke i socijalne aspekte. Za postojeće stanje naročito su važna dva prepoznatljiva poteza: pretežno prirodni pejzaž Vrmca i sistem gradskog zelenila, kojeg čine gradski park, manji lokalni parkovi, druge manje zelene površine i linijski zeleni potezi. Oba poteza teku uzdužno, paralelno sa pravcem obale i slaba je povezanost između njih. Za uspješan zeleni sistem na području grada potrebno je:

- zelenim koridorima povezati prirodnu pozadinu Vrmca sa oblikovanim pejzažem u gradu,
- dignuti prepoznatljivost oblikovnog pejzaža. Očuvati i održavati gradski park, manje džepne parkove, urediti druge postojeće parkove (uz škole, vrtiće, stambena naselja i sl.) i reprezentativne zelene površine uz turističke objekte i objekte javnog značaja,
- uz predviđena nova uređenja obezbijediti otvorene zelene površine, koje se lokacijski i programski vežu na postojeći sistem,
- sa linijskim zelenim potezima učvrstiti mrežu javnog otvorenog prostora i istaknuti njegovu uvezanost u zeleni sistem.

Kako postojeći pritisak na prostor nerijetko prevazilazi granice održivosti, potrebno je osigurati ravnomjeran razvoj grada, uz savjesno planiranje i korišćenje prostora. Konstantne prijetnje je potrebno spriječiti i time očuvati i unaprijediti životnu sredinu. Tivat ima značajne površine koje su zaštićene kao prirodna dobra, dok su prostorno planskom dokumentacijom prepoznati i određeni vrijedni prirodni predjeli i ambijentalne cjeline koje je potrebno očuvati. Na kopnu i moru su kroz istraživanja registrovane brojne značajne vrste i staništa, od kojih su mnoga međunarodno značajna i kao takva predstavljaju osnov za očuvanje biodiverziteta, promociju područja i stvaranje prihoda na održiv način. Razvojem grada i korišćenjem prostora na način da se životna sredina, biodiverzitet vrsta, kulturne i pejzažne karakteristike prostora čuvaju, područje može ostati vrijedno, atraktivno i pogodno za život.

3.7.1. Kvalitet vazduha

Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore vrši kontrolu i praćenje kvaliteta vazduha u Crnoj Gori u cilju ocjenjivanja, planiranja i upravljanja kvalitetom vazduha.

Teritorija Crne Gore podijeljena je u tri zone za praćenje kvaliteta vazduha, koje su određene preliminarnom procjenom kvaliteta vazduha u odnosu na granice ocjenjivanja zagađujućih materija na osnovu dostupnih podataka o koncentracijama zagađujućih materija i modeliranjem postojećih podataka. Granice zona kvaliteta vazduha podudaraju se sa spoljnim administrativnim granicama opština koje se nalaze u sastavu tih zona. Tivat pripada Južnoj zoni kvaliteta vazduha.

Tabela 54: Zone kvaliteta vazduha

Zone kvaliteta vazduha	Opština u sastavu zone
Sjeverna zona	Andrijevića, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Pljevlja, Kolašin, Mojkovac, Petnjica, Plav, Plužine, Rožaje, Šavnik i Žabljak
Centralna zona	Podgorica, Nikšić, Danilovgrad i Cetinje
Južna zona	Bar, Budva, Kotor, Tivat, Ulcinj i Herceg Novi

Izvor Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore

Opština Tivat je finansirala ispitivanje kvaliteta vazduha na određenim lokacijama, pri čemu su izmjerene vrijednosti svih parametara na svim lokacijama bile ispod graničnih vrijednosti definisanih Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha.

Izvori zagađivanja vazduha su stacionarni i pokretni emisijski izvori, kao i pojedini proizvodi i aktivnosti koji uzrokuju emisije zagađujućih materija u vazduhu. Saobraćaj je značajan izvor zagađenja vazduha i to drumski, vazdušni i pomorski saobraćaj. Najviše pažnje se poklanja drumskom saobraćaju koji je značajan činilac zagađenja vazduha u urbanim sredinama. Vazdušni saobraćaj je uzrok zagađenja vazduha, kako na lokalnom nivou, tako i na globalnom nivou. Na lokalnom nivou zagađenje nastaje usljed emisija od vazduhoplova tokom slijetanja i polijetanja, kao i tokom kretanja pistom. Zagađenje koje potiče od vazdušnog saobraćaja na lokalnom nivou nisu samo direktne emisije iz vazduhoplova, već emisije koje nastaju isparavanjem uskladištenog goriva, popravkom i održavanjem vazduhoplova, zatim tokom obavljanja djelatnosti pratećih službi vezanih za vazdušni saobraćaj i transport putnika do i od aerodroma. Pomorski saobraćaj takođe ugrožava kvalitet vazduha, uglavnom uzrokovano radom brodskih motora. Na kvalitet vazduha negativan uticaj imaju i nepropisno odlaganje otpada, otpadne vode, šumski požari, kao i spaljivanje otpada na otvorenom.

3.7.2. Vode

Vode na teritoriji opštine Tivat čine vodotokovi koji imaju povremen tok i koji su bujičnog karaktera, kao i veći broj izvorišta odnosno vode koja se koristi za vodosnabdijevanje. Sedam

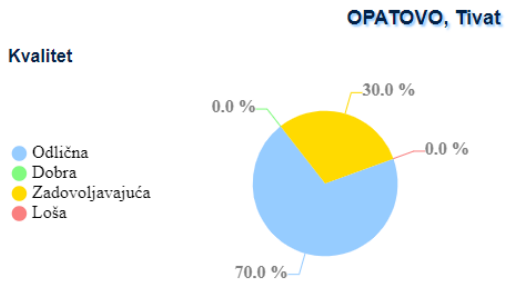
najznačajnijih vodotoka na našem području su: potok Koložunja, veći kanali pored magistrale (paraleno sa aerodromskom pistom), rijeka Gradiošnica, potok Grdanja, potok Rosino, potok Seljanovo i Kovačev potok. U Registru voda od lokalnog značaja evidentirano je oko 60 manjih vodotokova i kanala. Za 30 potoka i kanala svake druge godine Opština Tivat, u skladu sa Opštim planom zaštite od štetnog dejstva voda donosi Izvještaj o stanju bujica i većih kanala sa prijedlogom mjera sanacije. Navedeni vodotoci sprovode najveći dotok bujičnih voda prema moru i od izuzetne su vrijednosti za naše područje u sistemu sprovođenja zaštite od štetnog dejstva voda.

Za regionalno vodosnabdijevanje Crnogorskog primorja određeno je izvorište Bolje sestre koje se nalazi na teritoriji Podgorice. Za javno vodosnabdijevanje (javnim vodovodom) za opštinu Tivat određena su izvorišta Topliš, Plavda, Brštin, Češljari, Grbaljsko polje. Vodosnabdijevanje Tivta se obezbjeđuje vodom iz izvorišta „Plavda“ i tri bunara u izvorištu „Topliš“. Mreža koja povezuje vodosnabdijevanje za skoro sve stanovnike u Tivtu ukupne je dužine 120 km i podijeljena je na više zona pritiska. Dodatne količine vode iz regionalnog vodovoda se preuzimaju na dvije lokacije. Jedna je rezervoar „Đurđevo brdo“ – za prijem vode za centralni dio grada, a druga je na kružnom toku „Kotorska raskrsnica“ – prijem vode za područje Luštice. Na području opštine Tivat evidentirano je 40 vodoizvorišta, koji su upisani u Registar voda od lokalnog značaja, što ukazuje da je ovo područje, posebno područje brda Vrmac, bogato podzemnim vodama.

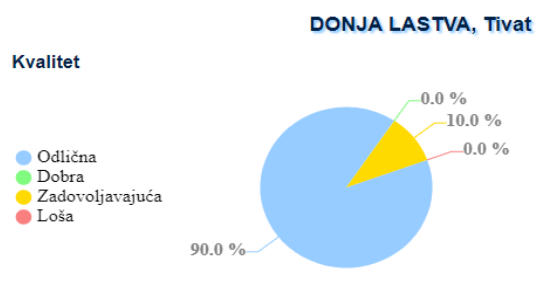
Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom iz Budve već duži niz godina prati stanje sanitarnog kvaliteta morske vode na javnim kupalištima tokom ljetnje turističke sezone. Klasifikacija i kategorizacija kvaliteta morske vode za kupanje radi se u skladu sa članom 74d Zakona o vodama ("Sl. list RCG", br. 27/07 i "Sl. list CG", br. 32/11, 48/15, 52/16 i 84/18), i Pravilnikom o načinu i rokovima sprovođenja mjera obezbjeđivanja očuvanja, zaštite i poboljšanja kvaliteta vode za kupanje ("Sl. list CG", br. 28/19). Na osnovu rezultata ocjenjivanja kvaliteta vode za kupanje, vode za kupanje se klasifikuju kao: odlične, dobre, zadovoljavajuće ili loše. Rezultati ispitivanja kvaliteta vode za kupanje dostupni su na veb sajtu Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom www.morskodobro.me.

Na teritoriji opštine Tivat u 2023 godini vršeno je ispitivanje kvaliteta vode za kupanje na sljedećim lokacijama: Opatovo, Donja Lastva, Seljanovo, Gradska plaža, Kalardovo, kod Solila, Krašići, uvala Pržna i Oblatno. Dinamika uzorkovanja je podrazumijevala realizaciju analiza u petnaestodnevnom intervalima tokom ljetnje turističke sezone, tj. u periodu od juna do oktobra mjeseca i ukupno je izvršeno 9 uzorkovanja na svim navedenim lokacijama.

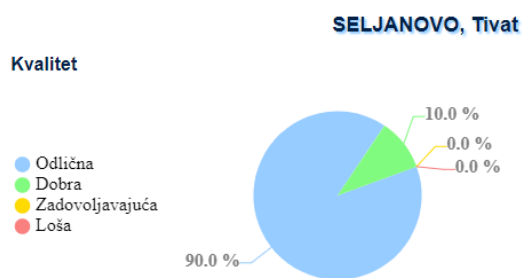

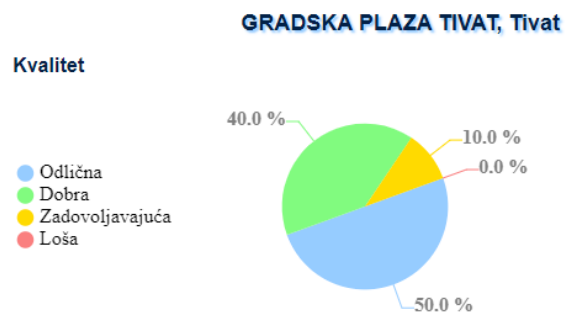
Slika 1 – Kvalitet vode na kupalištu na Opatovu

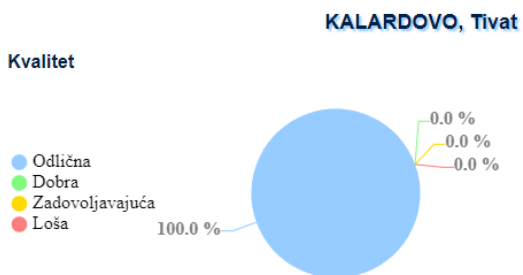
Slika 2 – Kvalitet vode na kupalištu u Donjoj Lastvi

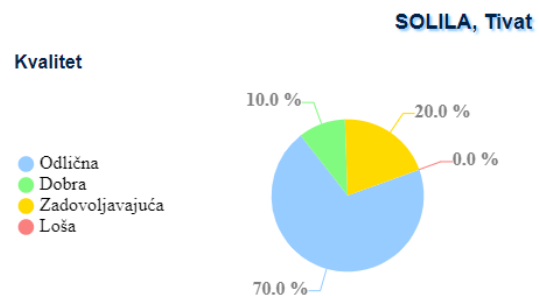
Slika 3 – Kvalitet vode na kupalištu na Seljanovu

Slika 4 – Kvalitet vode na kupalištu Gradska plaza

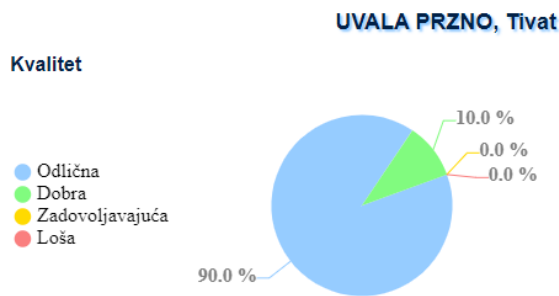
Slika 5 – Kvalitet vode na kupalištu Kalardovo

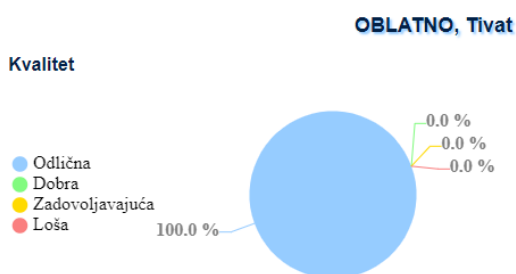
Slika 6 – Kvalitet vode na kupalištu kod Solila

Slika 7 – kvaliteta vode na kupalištu u Krašićima

Slika 8 – Kvaliteta vode na kupalištu Pržna

Slika 9 – Kvaliteta vode na kupalištu Oblatno

3.7.3. Zemljište

Dinamičan reljef, složena geološka struktura, karakteristične klimatske i hidrološke prilike i na kraju čovjek, faktori su koji su uticali na razvoj većeg broja tipova zemljišta: aluvijum (fluvisol), koluvijum, crvenica (terra rossa) i smeđa euterična zemljišta.

Praćenje kvaliteta zemljišta u našoj zemlji otežava nedostatak adekvatnog zakonskog okvira. Izuzev propisa kojim se uređuje poljoprivredno zemljište, za zemljišta druge namjene (industrijska zemljišta, dječija igrališta, parkovi, stambene zone, itd.) ne postoje odgovarajuće, zakonom propisane, maksimalno dozvoljene koncentracije opasnih i štetnih materija.

Zemljište se koristi na različite načine, i posljedično je izloženo različitim rizicima od narušavanja njegovih fizičkih i hemijskih karakteristika. Opština Tivat raspolaže sa malom površinom poljoprivrednog zemljišta, posebno najkvalitetnijeg i najproduktivnijeg, koje se koristi u maloj mjeri uglavnom zbog napuštanja poljoprivrednih djelatnosti na ovom području. Šume i šumska zemljišta u opštini Tivat, koje čine šume na primorju i kršu, pokrivaju uglavnom zaleđe grada. Zemljište koje se nalazi u urbanim zonama gdje je stepen izgrađenosti veći, kao i saobraćajne površine i zone koje se nalaze neposredno uz njih, uglavnom je izmijenjenih fizičko-hemijskih karakteristika.

Uzorkovanje zemljišta na području opštine Tivat je vršeno na lokaciji Tivatsko polje (zemljište pored saobraćajnice) i na dječijem igralište u parku na Trgu Dara Petkovića. Rezultati ispitivanja na lokaciji Tivatsko polje ukazuju na odstupanja sadržaja neorganskih polutanata nikla, hroma i fluora, od koncentracija propisanih Pravilnikom o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje, dok sadržaj ostalih neorganskih i svih organskih parametara ne premašuje vrijednosti propisane navedenim Pravilnikom. Osim sadržaja fluora koji se pripisuje karakteristikama sastava zemljišta u Crnoj Gori (koje je prirodno bogato ovim elementom), u zemljištu ovih lokacija visok procenat sadržaja nikla (oko 80%) i hroma (oko 100%) prisutno je u obliku silikatnih jedinjenja, što potvrđuje njegovu zanemarljivu biodostupnost, kao i njegovo značajno geohemijsko porijeklo.

Analizom uzorka zemljišta uzorkovanog u parku na Trgu Dara Petkovića, evidentirano je prekoračenje sadržaja hroma, nikla i fluora u odnosu na propisane vrijednosti. Sadržaj ostalih analiziranih neorganskih, kao i svih organskih parametara nalazi se u okviru propisanih koncentracija. Opština Tivat je uložila značajna sredstva i uredila ovaj park - na površinama na kojima se nalazi dječiji mobilijar postavljena je gumena (tartan) podloga. Na ostalim parcelama postavljeni su ivičnjaci i nasuta je plodna zemlja, postavljen je automatizovani sistem za zalivanje, zasnovan travnjak i posađene sadnice ukrasnog drveća i žbunja.

3.7.4. More i obalno područje

Ekološki faktori koji vladaju u morskom ekosistemu su osjetljivi, možda više nego bilo gdje drugo, na različite uticaje koji dolaze bilo spolja bilo iz samog sistema. Uz svjetlosne i temperaturne uslove, elemente u tragovima i ugljen-dioksid, jedna od najvažnijih osobina morske vode, u smislu njenog uticaja na život u morima i okeanima je koncentracija rastvorenih hranljivih jedinjenja. Za život u moru, uz hranjive soli, svjetlosne i temperaturne uslove neophodni su rastvoren kiseonik i ugljen dioksid. Za otvoreno more karakteristična je visoka providnost i plava boja raznih tonova, dok je u obalnom i kanalskom području providnost niža i sa većom produkcijom jer sadrži veći broj fitoplanktonskih organizama zbog čega poprima zelenkastu ili žučkasto-smeđu boju.

Dugogodišnja istraživanja zajednica na morskom dnu Tivatskog zaliva pokazuju prisustvo staništa od posebne važnosti koja su prema EU Direktivi o habitatima zaštićena. Osim zaštićenih staništa morsko dno zaliva naseljavaju guste populacije vrsta koje su prema domaćem i međunarodnom zakonodavstvu zaštićene. U saradnji sa Institutom za biologiju mora tokom prethodnih nekoliko godina sprovedena su istraživanja morskog biodiverziteta podmorja na lokalitetima Porto Montenegro, Opatovo, Cacovo, Donja Lastva, ostrva Sveti Marko, Ostrva cvijeća, Brda, Kalardovo, Krašići, kojom prilikom je evidentirano prisustvo brojnih vrsta koje su zaštićene na međunarodnom i nacionalnom nivou. Takođe su registrovane i pojave alohtonih vrsta i različitog čvrstog otpada u podmorju.

Sediment, kao esencijalni, integralni dio morskog ekosistema predstavlja stanište brojnim organizmima i važan je izvor nutrijenata, pri čemu stvara povoljne uslove za raznolikost biodiverziteta. Brz tehnološki razvoj doveo je do povećane emisije polutanata u životnu sredinu a samim tim i degradacije kvaliteta sedimenta, koji je potencijalni apsorber za mnoge polutante koji utiču na kvalitet cjelokupnog ekosistema. Rezultati dobijeni mjerenjem koncentracije zagađujućih materija pokazuju povećan sadržaj pojedinih zagađujućih organskih i neorganskih materija, pa se može zaključiti da u sedimentu dobro hemijsko stanje nije dostignuto.

Zbog svog specifičnog geografskog položaja, koji je određen veličinom i oblikom Bokokotorskog zaliva, na tivatski akvatorijum, kao njegov centralni dio, svaki negativni uticaj ima još izraženije dejstvo u odnosu na ostatak primorja. Uvučenost zaliva u kopno, slaba cirkulacija i spora izmjena vodenih masa sa otvorenim morem utiču da se sve nečistoće duže zadrže i imaju jači efekat na kvalitet mora i biodiverzitet u njemu. Trenutni sistem kanalizacione mreže ne pruža zaštitu morskome dijelu od zagađenja organskog i neorganskog porijekla. Posljedice klimatskih promjena i promjena obalne linije koja je izazvana neplanskom gradnjom u uskom pojasu kopno-more utiče na nestabilnost obalnog područja i pojavu erozivnih procesa. Ovaj proces se dodatno ubrzava ugrožavanjem vegetacijskog pojasa u ovoj zoni.

Usmjerenost opštine Tivat ka nautičkoj destinaciji uslovalo je dolazak velikog broja plovila i povećanje pomorskog saobraćaja u akvatorijumu, što kao posljedicu ima prisustvo većeg broja novih (unesenih, alohtonih) vrsta, uvećanu buku u moru, i učestalo sidrenje van mjesta definisanih za te potrebe.

3.7.5. Biodiverzitet kopna

U biljnogeografskom pogledu teritorija opštine Tivat se karakteriše zonom eumediteranske zimzelene vegetacije i zonom termofilne submediteranske listopadne vegetacije sa velikim brojem biljnih zajednica različitog florističkog sastava. Upravo zahvaljujući značajnoj raznovrsnosti biljnih zajednica i tipova staništa na relativno malom prostoru teritorije opštine prisutan je bogat i u značajnoj mjeri očuvan biodiverzitet kopna. O bogastvu i očuvanosti kopnenog biodiverziteta govore podaci da je na područjima koji su u najvećoj mjeri istraživani, što se prije svega odnosi na područja koja imaju određeni nivo nacionalne ili međunarodne zaštite, registrovan značajan broj vrsta flore, faune i gljiva te različiti tipovi staništa od kojih brojna imaju nacionalnu ili međunarodnu važnost zaštite. Ostali dio teritorije opštine, koji nije pod zakonskom zaštitom kao prirodna dobra, sporadično je i nedovoljno istražen. Takođe, evidentno je da zbog intenzivne urbanizacije te razvoja turizma postoje brojni pritisci na prirodu i biodiverzitet kopna na teritoriji opštine Tivat.

Zbog svoje izvanredne univerzalne ljepote "Prirodno i kulturno historijsko Područje Kotora" upisano je na Listu Svjetske baštine i tako postalo baštinom cijelog čovječanstva 1979. godine, kada su ovom zaštićenom području definisane i granice. Međutim, granice zaštitne zone

definisane su tek 2011. godine Menadžment planom Prirodnog i kulturno historijskog područja Kotora. Granicama zaštitne zone su obuhvaćene cjelokupna teritorija tri opštine – Kotora, Herceg Novog i Tivta.

Na teritoriji opštine Tivat se nalaze sljedeća zaštićena područja:

- Veliki gradski park, spomenik prirode, III kategorija – značajno zaštićeno prirodno dobro lokalnog značaja, za upravljača imenovano „Komunalno“ d.o.o. Tivat. Površina zaštićenog područja je 5,92 ha. Za ovo zaštićeno područje izrađen je novi Plan upravljanja za period od 2022 do 2026. godine, na osnovu kojeg se izrađuju godišnji programi upravljanja i sprovode aktivnosti.

- Plaža Pržna – nakon sprovedenog postupka revizije ovog zaštićenog područja, donijeta je Odluka o proglašavanju kategorije, granica, statusa i režima zaštite u spomeniku prirode „Plaža Pržna“ („Sl. list CG – OP“, br. 11/23), kojim je ovaj spomenik prirode razvrstan u zaštićeno područje III kategorije. Površina zaštićenog prirodnog dobra obuhvaćena ovom granicom iznosi 73 234,07 m² (7,3ha), sa utvrđenom III zonom zaštite sa režimom održivog korišćenja, koju ograničavaju njegove administrativne granice. Izvan granica zaštićenog područja utvrđen je zaštitni pojas, čija površina iznosi 250 159,60 m² (25ha).

- Tivatska Solila, kojima je Rješenjem o upisu u centralni registar zaštićenih objekata prirode za Crnu Goru („Sl.list CG“, broj 70/08) određena kategorija “posebni (specijalni) rezervat prirode”. Tivatska Solila su IBA područje, područje od međunarodnog značaja za boravak ptica, Emerald stanište Bernske konvencije, Ramsar područje, pripadaju mreži zaštićenih područja Dinarida – Parkovi Dinarida, nalaze se i na preliminarnoj listi Natura 2000. Za ovo zaštićeno područje još uvijek nije izrađen Plan upravljanja.

Tivatska Solila i Plaža Pržna se nalaze u zoni morskog dobra, te u skladu sa članom 55 stav 5 Zakona o zaštiti prirode („Sl.list CG“, broj 54/16 i 18/19) zaštićenim prirodnim dobrima koja se nalaze na području morskog dobra upravlja pravno lice nadležno za upravljanje morskim dobrom. Za brdo Vrmac, koje je lokalnim i državnim planskim i strateškim dokumentima prepoznato kao budući Park prirode, i za koji je izrađena Studija zaštite, još uvijek nije završen postupak proglašenja.

Postojeći sistem zelenih površina Tivta, čija je uloga višestruka i koji predstavlja sponu urbanih područja i zaleđa, čine različite kategorije gradskog zelenila, prigradsko zelenilo koje se proteže duž saobraćajnica, pored aerodroma i kroz okolna naselja, i vangradsko zelenilo, odnosno pretežno prirodni predjeli Vrmca, kao i Tivatskog polja i poluostrva Luštica. Gradsko zelenilo čine parkovi, zelenilo uz saobraćajnice, parking prostore i obalna šetališta, zelenilo oko objekata, privatne i druge manje zelene površine. Vegetacija na ovim površinama je različitog kvaliteta. Postoji veliki broj parkovskih stabala kod kojih su narušene vitalne i dekorativne karakteristike, pa je pravilnom njegovom ili, ukoliko ih je nemoguće revitalizovati, zamjenskom sadnjom, potrebno unaprijediti kvalitet parkova. Prigradsko zelenilo karakteriše djelimično izmijenjena izvorna

vegetacija, dok se na prirodnim područjima nalazi tipična prirodna vegetacija ovog područja, uz izuzetak pošumljenih i poljoprivrednih predjela. Javne zelene površine održavaju se u skladu sa planovima i programima rada komunalnog preduzeća a periodična investiciona ulaganja u uređenje i njegovanje javnih zelenih površina nisu dovoljna za postizanje kvalitetnog broja i sastava zelenih površina.

3.7.6. Energetska efikasnost i klimatske promjene

Pored ljudskih aktivnosti koje imaju negativne posljedice po životnu sredinu ovog područja, evidentan je uticaj klimatskih promjena, koji se odvija na globalnom nivou. Na području opštine Tivat klimatske promjene uzrokuju trend rasta srednje godišnje temperature vazduha, klimatske karakteristike postaju u većoj mjeri aridne, odnosno očekuje se veći broj tropskih dana i noći, intenzivniji ekstremni događaji kao što su suše, toplotni talasi, grmljavinske nepogode praćene jakim i olujnim vjetrovima i intenzivnim padavinama.

U opštini Tivat kao energent dominantno se koristi električna energija, kako za grijanje i hlađenje objekata tako i za ostale potrebe. Pored električne energije, u znatno manjim količinama koristi se ogrijevno drvo kao energent i naftni derivati. Mjere energetske efikasnosti sprovode se kontinuirano, sa ciljem što veće iskorišćenosti postojećih geografskih potencijala i smanjenja potreba za proizvodnjom energije iz neobnovljivih izvora. Opština Tivat vrši zamjenu konvencionalnih svjetiljki javne rasvjete uvođenjem LED rasvjete, za veće objekte u vlasništvu Opštine izrađeni su detaljni energetske pregledi, a sprovode se mjere energetske efikasnosti u oblasti upravljanja otpadom, vodosnabdijevanja i zagrijavanja objekata.

Edukacija u oblasti zaštite životne sredine, klimatskih promjena i energetske efikasnosti je izuzetno važna, kontinuirano se sprovodi u saradnji sa institucijama i organizacijama, najčešće sa djecom i mladima. Svake godine, uglavnom povodom obilježavanja ekoloških datuma, organizuju se razne aktivnosti poput akcija sadnje, pošumljavanja, akcija čišćenja morskog dna, radionica, predavanja i drugih aktivnosti. U zaleđu urbanih djelova opštine nalaze se brojne pješačke staze i putevi, koji povezuju predjele sa izuzetnim ambijentalnim karakteristikama, pa se pojedine staze uređuju i održavaju, radi stvaranja pogodnih uslova za rekreaciju i odmor u prirodnom okruženju, poboljšanja turističke ponude, i radi zaštite od požara.

U toku je izrada Akcionog plana za energetske i klimatski održivi razvoj - Sustainable Energy and Climate Action Plan – SECAP (u daljem tekstu: SECAP) u okviru aktivnosti projekta „EU za energetske tranziciju – Sporazum gradonačelnika na Zapadnom Balkanu i u Turskoj“, koji zajednički kofinansiraju Evropska unija i Savezno Ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj Republike Njemačke, a sprovodi Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit – GIZ GmbH na Zapadnom Balkanu. Potpisivanjem Sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju (Covenant of Mayors for Climate & Energy – CoM). Opština Tivat se obavezala da izradi SECAP za period do 2030. godine, a shodno tome i smanji emisiju CO₂, a po mogućnosti i ostalih gasova sa

efektom staklene bašte, vodeći se zajedničkim pristupom u rješavanju ublažavanja i prilagođavanja klimatskih promjena.

3.8. Analiza stanja administrativnih i finansijskih kapaciteta

Organi lokalne uprave Opštine Tivat obrazovani su kao sekretarijati i direkcije.

Sekretarijati su:

1. Sekretarijat za lokalnu upravu,
2. Sekretarijat za finansije,
3. Sekretarijat za uređenje prostora,
4. Sekretarijat za privredu,
5. Sekretarijat za saobraćaj i stambeno-komunalne djelatnosti,
6. Sekretarijat za društvene djelatnosti, i
7. Sekretarijat za inspekcijski i komunalni nadzor.

Direkcije su:

- 1) Direkcija za investicije, i
- 2) Direkcija za imovinsko-pravne poslove.

Posebne službe su:

- 1) Služba zaštite i spašavanja, i
- 2) Služba za unutrašnju reviziju.

Stručne službe su:

- 1) Služba predsjednika opštine,
- 2) Služba glavnog administratora,
- 3) Služba glavnog gradskog arhitekta, i
- 4) Služba za odnose sa investitorima.

Rad organa uprave i službi organizuje se na način kojim se obezbjeđuje zakonito, efikasno, ekonomično i efektivno vršenje posla radi ostvarivanje prava i obaveza građana, pravnih lica i drugih subjekata.

Javni funkcioneri u smislu Zakona o lokalnoj samoupravi ("Sl. list Crne Gore", br. 02/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22) su: predsjednik opštine, potpredsjednik opštine, predsjednik skupštine, sekretar skupštine i glavni administrator.

Ukupan broj zaposlenih u organima lokalnu upravu opštine Tivat sa javnim funkcionerima je: 178. Deficitaran kadar već duži vremenski period predstavljaju: informatičari, inženjeri koji bi radili stručne poslove za potrebe Direkcije za investicije, inženjeri saobraćaja i arhitekta. U sklopu

Službe predsjednika sistematizovano je jedno radno mjesto za za pisanje i sprovođenje EU projekata.

Kada su u pitanju prostorni kapaciteti, Opština Tivat u svojini ima dvije zgrade, staru i novu. Administracija lokalne uprave smještena je u novoj zgradi. Prostorni kapaciteti i tehnička opremljenost su u skladu sa potrebama zaposlenih i gradjana.

Od e-servisa koji su dostupni građanima na teritoriji Opštine Tivat, aktivan je Sistem 48 koji se bavi komunalnim problemima i online plaćanje poreza. Prisutna je potreba za daljom digitalizacijom usluga i poslovanja.

Finansijski kapaciteti su zadovoljavajući, budžet Opštine Tivat bilježi kontinuirano povećanje prihoda iz godine u godinu. Vidljivo je povećanje izvornih prihoda, što ukazuje na poboljšanje u naplati poreza i drugih direktnih prihoda. U njih osim poreza na nepokretnost, spadaju porez na dohodak, prirez porezu, administrativne takse i razne naknade. Trend rasta prihoda može se pripisati kako povećanju broja nepokretnosti, tako i povećanju cijene poreza po kvadratnom metru koju određuje Uprava za statistiku.

Tabela 55: Bužet Opštine Tivat

OPIS	2021.	2022.	2023.
PLAN BUDŽETA	16.945.200,00 €	20.135.700,00 €	27.019.368,00 €
OSTVARENJE PRIHODA	20.616.200,00 €	23.683.762,45 €	30.994.555,92 €
IZVORNI PRIHODI	12.956.994,83 €	11.981.208,78 €	13.387.290,22 €
OSTALI PRIHODI	924.107,35 €	900.429,00 €	1.003.804,62 €
DONACIJE	74.300,00 €	100.728,60 €	50.000,00 €
PRIMICI OD DUG. KREDITA	2.739.922,65 €	-	-

Izvor Sekretarijat za finansije

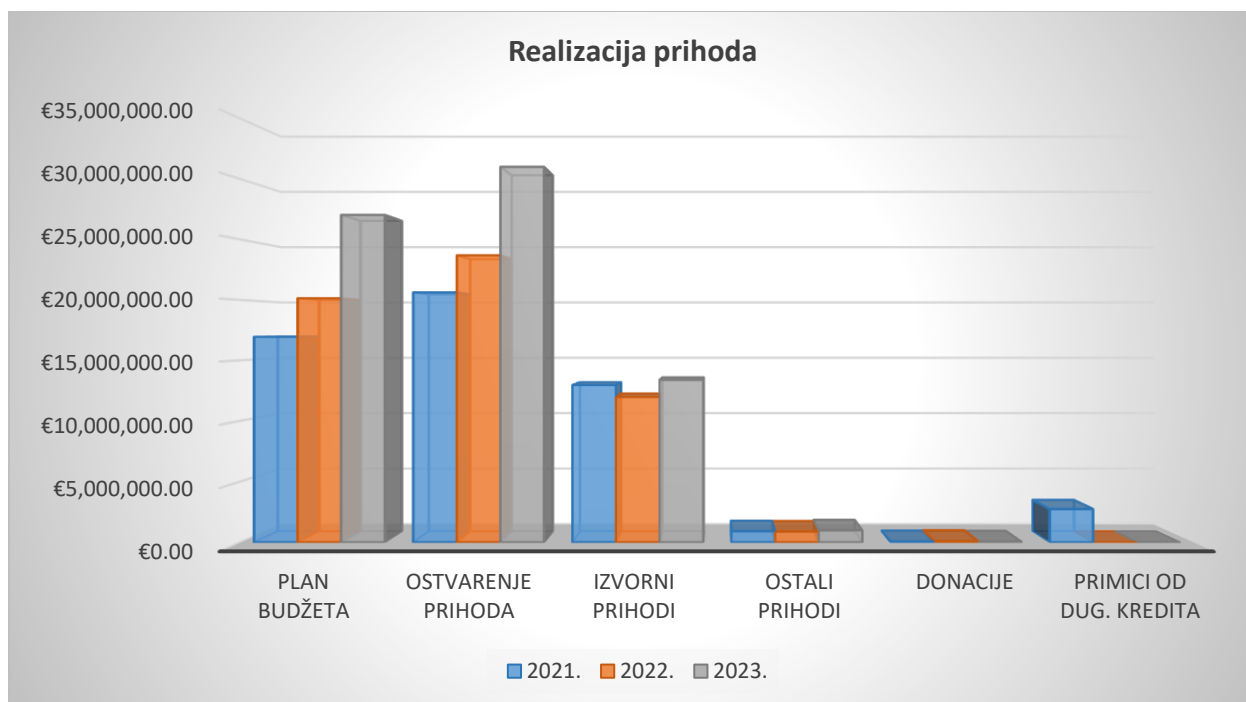

Tabela 65: Stanje dugoročnih kredita

Dugoročni krediti					
Banka kreditor	Ugovoreni iznos	Povučen iznos	Stanje duga na dan 31.12.2023.	Datum potpisivanja	Način i rokovi otplate
Crnogorska komercijalna banka	3.000.000,00 €	2.739.922,65 €	1.853.383,63	30.03.2021.	72 mjeseci i 12 mjeseci grejs perioda
KfW banka Projekat vodosnadbijavanja FAZA V	6.000.000,00 €	5.399.999,95 €	3.779.999,95 €	16.12.2015.	25 polugod rata
KfW banka Projekat vodosnadbijavanja FAZA V- komponenta 2	11.000.000,00 €	3.001.245,92 €	1.351.245,92 €	29.09.2017.	25 polugod rata
UKUPNO	20.000.000,00 €	11.141.168,52 €	5.131.245,87 €		

Izvor Sekretarijat za finansije

3.9 Analiza realizacije SPR 2019-2022

Predlog Strateškog plana razvoja opštine Tivat 2019-2022 usvojen je na sjednici Skupštine 16.11.2018. Ovim dokumentom definisan je razvoj opštine kroz četiri specifična strateška cilja u čije ostvarenje je bilo planirano uložiti 116 miliona € iz budžeta Opštine Tivat i drugih izvora finansiranja.

Opšti strateški cilj ovog plana je glasio: *“Održivi razvoj Tivta kao grada jednakih šansi za sve njegove građane. Želimo da budemo efikasna i otvorena lokalna samouprava koja će pružanjem kvalitetnih i svima dostupnih javnih usluga uživati povjerenje svih korisnika i partnera. Ostaćemo vodeći po načinu upravljanja javnim dobrima i obezbjediti dalji napredak Tivta kao prestižne destinacije nautičkog turizma prepoznate u Crnoj Gori i Svijetu po očuvanoj prirodnoj i kulturnoj baštini.”*

Ostvarenje opšteg strateškog cilja je bilo planirano ostvariti realizacijom specifičnih strateških ciljeva:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje postojeće i izgradnja nove saobraćajne infrastrukture;

SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Stvaranje povoljnijih uslova za što kvalitetniji društveni život građana kroz poboljšanje zdravstvenih usluga i statusa pojedinih društvenih grupa;

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Obezbjedenje kontinuiranog vodosnabdijevanja i unaprjeđenje komunalne infrastrukture;

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 4: Unaprjeđenje oblasti zaštite životne sredine i povećanje stepena energetske efikasnosti.

Specifični ciljevi nisu imali definisane indikatore pa je nemoguće izvršiti monitoring njihove ostvarenosti.

Plan je sadržao četrdeset sedam projekata, od kojih je petnaest realizovano u potpunosti, a osam djelimično. Nerealizovanih projekata je dvadeset četiri. U uspješno realizovane projekte uvršteni su i oni čija je realizacija ostvarena nakon isteka perioda važenja SP-a.

Stepen realizacije Strateškog plana za period 2019-2022 iznosi 32%.

Status projekata po specifičnim strateškim siljevima:

	Realizovani projekti	Djelimično realizovani projekti	Nerealizovani projekti
SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1 -Unaprjeđenje postojeće i izgradnja nove saobraćajne infrastrukture;	7	1	7

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 2 - Stvaranje povoljnijih uslova za što kvalitetniji društveni život građana kroz poboljšanje zdravstvenih usluga i statusa pojedinih društvenih grupa;	3	3	10
SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3 - Obezbjedenje kontinuiranog vodosnabdijevanja i unaprjeđenje komunalne infrastrukture;	1	2	4
SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 4 - Unaprjeđenje oblasti zaštite životne sredine i povećanje stepena energetske efikasnosti.	4	2	2

Uzroke za nizak stepen realizacije Strateškog plana za period 2019-2022 možemo naći u činjenici da prilikom samog planiranja projekata nisu bili stečeni uslovi za njihovu uspješnu realizaciju u zadatom vremenskom roku. Značajan broj kapitalnih projekata bio je opterećen neriješenim imovinsko-pravnim odnosima kao i kašnjenjem izrade planske dokumentacije.

Ukupan budžet za realizaciju strateškog plana je iznosio 116 miliona € sredstava iz budžeta Opštine Tivat i drugih izvora .

U realizaciju projekata utrošeno je 6,841,670.24€ iz budžeta Opštine Tivat .

3.10 SWOT analiza

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • STABILAN SISTEM LOKALNE UPRAVE • PROAKTIVAN RAD I TRANSPARENTNOST JLS • KULTURNO-ISTORIJSKO NASLIJEĐE, OTVORENO DRUŠTVO • NA MALOJ UDALJENOSTI DOSTUPNI SERVISI I SADRŽAJI POTREBNI ZA ŽIVOT I BIZNIS • AERODROM UDALJEN 3 km OD CENTRA GRADA • IZGRADJEN IMIDŽ ATRAKTIVNE DESTINACIJE U CRNOJ GORI • DOBRA SARADNJA I KOORDINACIJA LOKALNIH INSTITUCIJA • RAZVIJENA REGIONALNA I MEĐUNARODNA SARADNJA, OTVORENOST ZA ŠIRENJE PARTNERSKE MREŽE • PROSJEČNA PRIMANJA ZAPOSLENIH MEĐU NAJVEĆIM U DRŽAVI – KUPOVNA MOĆ STANOVNIŠTVA • RAZVOJ STRATEŠKIH INVESTICIJA U OBLASTI VISOKOG TURIZMA • ZASTICENA PRIRODNA PODRUCIJA KAO PRIVREDNI POTENCIJAL 	<ul style="list-style-type: none"> • OGRANIČENI PROSTORNI RESURSI • KLJUČNI RESURSI POD UPRAVOM DRŽAVE • SAOBRAČAJNA I KOMUNALNA INFASTRUKTURA KOJA NE PODRŽAVA NAGLI RAZVOJ PRIVREDNIH AKTIVNOSTI I BROJA STANOVNIKA • IZRAŽENA SEZONALNOST U DOMINANTNIM BIZNISIMA (turizam, trgovina, usluge) • NEDOSTATAK OPSTINSKE IMOVINE ZA RAZVOJ INFASTRUKTURE I OBJEKATA OD OPŠTEG ZNAČAJA • ATRAKTIVNI LOKALITETI NISU PRIVEDENI NAMJENI (Župa, Ostrvo cvijeca, Opatovo, Sv. Marko)
ŠANSE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • POVOLJNI GEOGRAFSKI/KLIMATSKI USLOVI • DVA MEĐUNARODNA AERODROMA NA UDALJENOSTI OD 100km (Podgorica, Dubrovnik) • GRAD PRIVLAČAN ZA ŽIVOT I RAD – RAST TRAŽNJE I PONUDE NA TRŽIŠTU RADA • MOGUĆNOSTI ZA DODATNO POBOLJŠANJE USLOVA ZA BIZNIS I INVESTICIJE • KONCEPT “PAMETNOG GRADA”, DIGITALIZACIJA I UPOTREBA AI TEHNOLOGIJA 	<ul style="list-style-type: none"> • NELEGALNA GRADNJA I BETONIZACIJA • DEVASTIRANJE ŽIVOTNE SREDINE • KLIMATSKE PROMJENE • NEEFIKASNOST DRŽAVNE UPRAVE • NEADEKVATNE CJENOVNE POLITIKE PRIVATNOG SEKTORA • NEADEKVATNA PLANSKA DOKUMENTACIJA • SIVA EKONOMIJA • NEDOVOLJNO STRUČNA RADNA SNAGA U MODERNIM DJELATNOSTIMA I TEHNOLOGIJAMA • OBRAZOVNI SEKTOR NEPRILAGOĐEN TRŽIŠTU RADA I MODERNIM DJELATNOSTIMA I TEHNOLOGIJAMA

<ul style="list-style-type: none"> • DIVERSIFIKACIJA TURISTICKOG PROIZVODA • USKLADJIVANJE PONUDE FORMALNOG I NEFORMALNOG OBRAZOVANJA SA REALNIM POTREBAMA TRZISTA • EU FONDOVI I INICIJATIVE • RAZVOJ ODRZIVOG TURIZMA • UNAPREDJENJE JAVNOG LINIJSKOG SAOBRACAJA • POVECANJE BROJA PRIVREDNIH SUBJEKATA • EFIKASNIJA PROMOCIJA NA INOSTRANIM TRZISTIMA • SIRENJE TRZISTA UZ POVECANJE DOSTUPNOSTI DESTINACIJE KROZ UVODJENJE AVIO LINIJA • AMBIJENTALNE CJELINE • OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE I ENERGETSKA EFIKASNOST • RAZVOJ RURALNOG TURIZMA 	<ul style="list-style-type: none"> • MANJAK RADNE SNAGE • NEDOSTATAK GRADSKIH PLAZA • OPASNOST OD ZANEMARIVANJA KULTURNIH DOBARA • FINANSIJSKA NEATRAKTIVNOST I PROBLEM STAROSNE DOBI U JAVNOM SEKTORU • PRETJERANA STANOGRADNJA • MASOVNI TURIZAM • NEIZBALANSIRAN INTERES PRIVATNOG I JAVNOG SEKTORA
---	---

4. Razvojni ciljevi opštine

4.1. Opšti strateški i specifični ciljevi 2024-2029

Nakon detaljne analize postojećeg stanja i prateće SWOT analize, uzimajući u obzir osnovne nalaze ispitivanja javnog mjenja na temu strateškog planiranja razvoja Tivta, definisan je opšti strateški cilj:

“Razvoj Tivta utemeljen na principima održivosti uz unaprjeđenje kvaliteta života građana, očuvanje životne sredine, digitalnu transformaciju i atraktivan poslovni ambijent.”

Ovaj cilj je planirano postići realizacijom četiri specifična strateška cilja.

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina

Infrastrukturu predstavljaju saobraćajne, energetske, elektronsko-komunikacione i druge komunikacije kojima se obezbjeđuje zajedničko snabdijevanje, usluge i drugi oblici unaprjeđenja kvaliteta života na određenom području. Razvoj tehničke infrastrukture u Tivtu predstavlja uslov razvoja značajnog broja drugih oblasti i ima veliki uticaj na ekonomiju, životnu sredinu, kvalitet života u gradu i društveni razvoj cijele zajednice.

Izgradnjom javnih objekata neophodno je odgovoriti na nove potrebe za sadržajima koje grad mora obezbijediti za nesmetano funkcionisanje kako lokalnog stanovništva tako i sve većeg broja turista.

Javne površine predstavljaju bitan segment urbanog života zajednice. Osim što utiču na funkcionalno unaprjeđenje urbanog uređenja, predstavljaju značajan resurs kada je riječ o planiranju društvenog života grada.

Indikator	Izvor verifikacije	Početa vrijednost (2023)	Ciljna vrijednost (2029)
Dužina novih saobraćajnica	Opština Tivat	/	15 000 m
Broj komunalnih vezova	DOO "Komunalno" Tivat	372	500
Broj usidrenih plovila	DOO "Komunalno" Tivat	0	1700
Broj potrošača javnog vodosnabdijevanja	DOO "Vodovod i kanalizacija" Tivat	11 350	13 130
Broj priključaka na kanizacioni sistem	DOO "Vodovod i kanalizacija" Tivat	5 829	7 929
Broj izgrađenih novih javnih objekata	Opština Tivat	/	4
Broj izgrađenih/uređenih novih javnih površina	Opština Tivat	/	7

○ **Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja**

Nedovoljno razvijena saobraćajna infrastruktura dovodi do prekomjernih saobraćajnih gužvi koje u ljetnjim mjesecima onemogućavaju lokalno stanovništvo u zadovoljavanju elementarnih potreba, što značajno utiče na kvalitet života. Takođe, navedenim stanjem značajno je ugrožen status Tivta kao istaknute turističke destinacije koja ima namjeru i potencijal za dalji razvoj. Imajući u vidu da su postojeće saobraćajnice građene šezdesetih godina, realizacijom projekata saobraćajne infrastrukture Tivat će biti u mogućnosti da odgovori potrebama rastuće zajednice. Za razvoj grada, posebno u smislu osiguranja integriteta njegovog prostora i kvalitetnog povezivanja sa susjednim opštinskim centrima od vitalnog je značaja izgradnja gradske obilaznice, koja bi činila dio brze saobraćajnice. Kako je realizacija ovog državnog projekta neizvjesna, kao prioritet se postavlja izgradnja bulevara kroz Tivat. Osim postizanja zadovoljavajućeg poprečnog profila budućeg bulevara, neophodno je ulagati u izgradnju saobraćajnica na višoj koti, paralelnih u odnosu na magistralni put, čime će se omogućiti povezivanje područja od Gradiošnice do Lepetana. Ovim će se umanjiti opterećenje na budući bulevar i obezbijediti kontinuirano funkcionisanje alternativnim putnim pravcima tokom izgradnje istog.

Osim navedenog, neophodno je riješiti problem stacionarnog saobraćaja, naročito u centru grada izgradnjom javnih garaža.

1. Izgradnja bulevara kroz Tivat
2. Izgradnja saobraćajnice S-7 u zahvatu DUP-a „Župa-Češljar
3. Izgradnja saobraćajnice S-6 u zahvatu DUP-a „Župa-Češljar
4. Izgradnja saobraćajnice S-02 u zahvatu DUP-a „Gornji Kalimanj"
5. Izgradnja saobraćajnice S-4 u zahvatu DUP-a „Mrčevac"
6. Izgradnja saobraćajnice S-38, S-51, S-52 u zahvatu DUP-a „Mrčevac"
7. Izgradnja saobraćajnice koja povezuje naselja Podkuk i Seljanovo
8. Izgradnja saobraćajnica 6, 7, 10 i 14 u zahvatu DSL-a „Sektor 22 i 23"
9. Fazna izgradnja saobraćajnice 2-2 u zahvatu DUP-a „Đuraševići"
10. Izgradnja saobraćajnice S-10 u zahvatu DUP-a „Gornji Kalimanj"
11. Fazna izgradnja saobraćajnice K1 i K7 u zahvatu DUP-a „Krašići"
12. Izgradnja saobraćajnica Podkuk od tjemena 51 do tjemena 58
13. Izgradnja saobraćajnice Gornje Seljanovo (povezivanje naselja Lastva i Seljanovo)
14. Izgradnja saobraćajnice br.1, br.4 i br.30 u zahvatu DUP-a "Ruljina" i DUP-a „Donja Lastva"
15. Izgradnja saobraćajnice br.7 u zahvatu DUP-a „Donja Lastva"
16. Izgradnja pristupne saobraćajnice za rezervoar Gradiošnica
17. Izgradnja javne garaže

o Prioritet 1.2: Unaprjeđenje vodenog/pomorskog saobraćaja

Tivat ima značajan potencijal za razvoj lokalnog pomorskog saobraćaja. Osim adekvatnog upravljanja postojećim nautičkim kapacitetima neophodno je ulagati u nove lučke i ostale prateće kapacitete nautičkog turizma, uz uvažavanja mjera zaštita životne sredine. Obzirom da je Tivat zona koja je pod velikim pritiskom turizma u toku sezone, potrebno je razvijati zone za ukrcaj i iskrcaj kao i sistemski riješiti dugogodišnji problem neorganizovanog i nekontrolisanog sidrenja u akvatorijumu tivatskog zaliva. Izgradnjom nove komunalne marine na Seljanovu bili bi nadoknađeni ograničeni i popunjeni kapaciteti komunalne marine Kalimanj, a realno je očekivati i povećanu privrednu aktivnost u oblastima koje se oslanjaju na ovu infrastrukturu.

18. Izgradnja nove komunalne marine

19. Uspostavljanje sistema upravljanja sidrištima

○ **Prioritet 1.3: Izgradnja vodovodne i kanalizacione infrastrukture**

Imajući u vidu činjenicu da je vodovodnom mrežom pokriveno je 95% naseljene teritorije opštine Tivat, dalje unaprjeđenje vodosnabdijevanja vršiće se kroz zamjenu dotrajale vodovodne mreže i izgradnju novih kapaciteta u višim zonama naselja i ruralnim područjima. Kako razvoj kanalizaciona mreže treba da prati vodovodnu, fokus kapitalnih investicionih projekata u narednom periodu odnosiće se na kanalizacionu infrastrukturu, obzirom da je trenutno od ukupnog broja korisnika priključenih na vodovodnu mrežu, samo njih 49% spojeno i na kanalizacionu.

20. Vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda jadranska obala V, komponenta 2, opština Tivat

21. Nastavak izgradnje sekundarne i tercijalne mreže u opštini

22. Izgradnja nove vodovodne infrastrukture

23. Nastavak izgradnje atmosferske kanalizacije (infrastrukture) u opštini Tivat

24. Izgradnja rezervoara Rogač

25. Izgradnja kanalizacione mreže u naselju Radovići

○ **Prioritet 1.4: Izgradnja javnih objekata**

Izgradnjom javnih objekata bi se značajno uticalo na poboljšanje kvaliteta uslova rada pojedinih preduzeća, poput Vik-a, SZS, a bili bi stvoreni uslovi za dalji ekonomski rast. Realizacijom planiranih sadržaja u okviru servisne zone stvorili bi se uslovi za izmještanje prostorija Komunalnog doo iz Velikog gradskog parka, što bi omogućilo realizaciju sadržaja između dva stadiona, tj. izmještanje Vojnog kupatila.

U samom centru grada prepoznat je problem postojeće pijace koja se nalazi ispod Trga Magnolija u zatvorenom, neuslovnom prostoru koji ne budi interesovanje ni građana ni turista. Pijace doprinose visokom kvalitetu života u gradu jer pored svoje osnovne funkcije predstavljaju

prometan prostor, važan komunikacijski centar, dopunu kulture i sadržaj koji privlači turiste. Neophodno je uticati na poboljšanje uslova rada zakupaca kroz proces planiranja i projektovanja, očuvati tipičnu atmosferu pijace i mediteranskog duha kroz povezivanje otvorenih i zatvorenih prostora po savremenim standardima.

26. Izgradnja policijske i vatrogasne stanice
27. Izgradnja UP 135 servisne zone "Gradiošnica" za doo Komunalno i doo Vik
28. Izgradnja pijace

○ **Prioritet 1.5: Izgradnja i uređenje javnih površina**

Javne površine njeguju kulturni identitet i omogućavaju razvoj aktivnosti na nekom mjestu – druženja, interakciju, održavanje javnih i kulturnih događaja, te predstavljaju bitan segment urbanog razvoja i života zajednice. Trgovi su u urbanim matricama mjesta višeznačne vrijednosti, omiljena mjesta susreta svih generacija pogodna za razmjenu ideja i informacija. U Radovićima koji predstavljaju novi gradski centar, prepoznata je potreba izgradnje trga dok je Trgu magnolija kroz rekonstrukciju neophodno dati novi urbani identitet kojim će se ostvariti njegova primarna funkcija i stvoriti prostor koji ima mogućnost transformacije i prilagođavanja raznovrsnim društvenim, kulturnim i sezonskim događajima.

Imajući u vidu karakter zaliva, prirodnog pejzaža i namjenu prostora sa ciljem uspostavljanja prepoznatih potencijala neophodno je planirati intervencije na formiranju, uređenju i korišćenju šetališta uz more. Usljed pretjerane urbanizacije i nelegalne gradnje u obalnom pojasu, izgradnja šetališta je jedini način da se fizički stvore uslovi za sistemsko rešenje problema korišćenja obale i mora.

29. Uređenje javne površine u Radovićima
30. Rekonstrukcija Trga magnolija
31. Završetak izgradnje šetališta Belani
32. Izgradnja šetališta u Donjoj Lastvi
33. Završetak izgradnje I faze Lungo mare Krašići
34. Nastavak izgradnje II faze Lungo mare Krašići
35. Lungo Mare Lepetane – Donja Lastva
36. Lungo Mare Ponta Seljanova

SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života građana i raznovrsnosti ponude grada

Organizacija različitih manifestacija, među kojima su i sportski događaji, ima važnu ulogu u razvojnim planovima turističke destinacije kakva je Tivat. Izgradnjom nedostajućih objekata

planira se odgovoriti sve zahtjevnijim očekivanjima građana i turista kada je kulturni i sportski život u pitanju. Ulaganjem u manifestacije i događaje koji prerastaju u tradicionalne pospješuje se mogućnost razvoja destinacije kroz autentičnu ponudu, nezavisno od prirodnih i kulturnih vrijednosti. Kvalitet obrazovanja je značajan pokazatelj stepena razvoja zajednice, kao i sadržaj koji mladi imaju u ponudi. Upotreba inovativnih rešenja i usvajanje postulata Smart city koncepta, omogućiće kvalitetnije usluge građanima i privredi, što će pozitivno uticati na kvalitet života.

Indikator	Izvor verifikacije	Početna vrijednost (2023)	Ciljna vrijednost (2029)
Broj izgrađenih novih obrazovnih objekata	Opština Tivat	/	1
Broj rekonstruisanih obrazovnih objekata	Opština Tivat	/	3
Broj izgrađenih novih sportskih objekata	Opština Tivat	/	1
Broj adaptiranih objekata za potrebe kulturnih dešavanja	Opština Tivat	/	4
Broj mladih koji je koristio usluge omladinskog centra i servisa	Opština Tivat	/	250
Broj digitalizovanih usluga	Opština Tivat	2	25

○ **Prioritet 2.1: Poboljšanje uslova za razvoj kulture**

Rekonstrukcijom austrougarskih rezervoara za vodu u Velikom gradskom parku stvaraju se uslovi za sprovođenje aktivnosti sa dugoročnim ciljem ka osnivanju muzeja pomorskog nasljeđa i valorizaciju zapostavljenje pomorske baštine. Rezervoar sadrži arhitektonsku i istorijsku vrijednost, a ovim pristupom promovisali bi kulturno-istorijsko nasljeđe za dobrobit lokalne zajednice, domaćih i stranih posjetilaca. Rekonstrukcijom rezervoara biće stvoreni uslovi za implementaciju inovativnih praksi u muzejskoj djelatnosti.

U Tivtu postoje neiskorišćeni i nefunkcionalni prostori koji čine veliki potencijal za stvaranje novih vrijednosti i šire kulturne ponude. Kroz razne inovativne mikrourbanističke intervencije, zanimljiv i sadržajan program moguće je dugoročno doprinijeti razvoju društva i lokalne zajednice i bogatijoj kulturnoj i društvenoj ponudi grada. Napuštene i neatraktivne prostore potrebno je kroz postepenu transformaciju pretvariti u kulturna žarišta i uspostaviti osnovni, strateški institucionalni okvir djelovanja donošenjem politike o reaktiviranju javnih prostora i obezbjeđenju intersektorske saradnje. Izmještanjem (dislokacija i adaptacija) objekta vojnog kupatila na lokaciju gradskog parka i njegovom prenamjenom u skladu sa potrebama naselja, dobiće se novi objekat javnih kulturnih sadržaja. Riječ je o lokaciji koja je u zoni spomenika prirode

i koja se danas, kao devastirani prostor parka, koristi za parkiranje vozila te će se ujedno ovim projektom dati veća vrijednost Velikom gradskom parku.

37. Adaptacija bunkera u VGP
38. Adaptacija atomskog skloništa na Seljanovu
39. Rekonstrukcija austrougarskih rezervoara za vodu u Velikom gradskom parku
40. Izmjestažanje, adaptacija i prenamjena vojnog kupatila

○ **Prioritet 2.2: Poboljšanje uslova za rekreaciju i razvoj sporta**

Prateći ukupan razvoj Tivta, u proteklom periodu značajno se uvećao broj mladih koji se bave sportom što je uticalo na porast broja sportskih klubova. Neophodan uslov za dalji razvoj sporta jeste unaprjeđenje sportske infrastrukture. Izgradnjom zatvorenog sportskog objekta balonskog tipa u Velikom gradskom parku poboljšaće se uslovi za treniranje sportista i za održavanje raznih takmičenja. Fenomenu "sezonalnosti sporta" odgovoriće se razvojem sportskog kompleksa na lokaciji Montepranzo. Planirano je da kompleks sadrži sportske terene u skladu sa standardima za održavanje svih takmičenja. Sportski i rekreativni sadržaji značajno utiču na izbor turističke destinacije ali je preduslov za to dovoljan broj kvalitetnih i opremljenih sportskih objekata, kako zatvorenih koji podrazumevaju hale, bazene i druge objekte, tako i otvorenih. Obzirom da tek treba stvoriti planski preduslov za realizaciju ovih sadržaja, te da se radi o kompleksu većeg broja objekata u narednom periodu sprovede se niz aktivnosti neophodnih za realizaciju ovih sadržaja i započeti sa njihovom realizacijom.

41. Poboljšanje uslova sportskog terena u Velikom gradskom parku postavljanjem objekta tipa balon-sala
42. Stvaranje uslova i početak izgradnje sportskog kompleksa na lokaciji Montepranzo

○ **Prioritet 2.3: Unaprjeđenje uslova iz oblasti obrazovanja**

Priliv stanovništva kao i ubrzan razvoj u prethodnom periodu, uslovi su izražen problem nedostatka kapaciteta za kvalitetno obrazovanje. Iako je izgradnja ove vrste objekata u nadležnosti Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija lokalna uprava nastaviće sa aktivnostima u cilju doprinosa rješavanju imovinsko-pravnih odnosa, izradi projektne dokumentacije i sufinansiranju radova.

43. Izgradnja nove škole na lokaciji Župa
44. Završetak radova na rekonstrukciji škole u Radovićima
45. Rekonstrukcija škole u Gradiošnici
46. Rekonstrukcija škole u Donjoj Lastvi
47. Izgradnja vrtića

- **Prioritet 2.4: Unaprjeđenje omladinske politike**

Postoji potreba za osnivanjem omladinskog centra i servisa za mlade kako u centralnom tako i drugim djelovima grada koji će omogućiti mladima ostvarenje životnih planova i pomoć u pronalaženju svog mjesta u društvu. Cilj lokalne uprave je da mladima omogući bolju šansu za njihovo dalje napredovanje, da ulaže u njihove razvojne ideje, planove i ambicije i na taj način doprinese razvoju lokalne zajednice.

48. Osnivanje omladinskog centra

49. Osnivanje omladinskog servisa (Krtoli)

- **Prioritet 2.5: Razvoj Smart City koncepta**

Iako ne postoji jedinstvena definicija, suština koncepta pametnog grada se svodi na platformu na kojoj rješenja u različitim područjima međusobno djeluju i osnažuju gradske resurse na učinkovit i koordiniran način, a sve sa ciljem pružanja kvalitetnije usluge građanima. Dinamičan napredak Tivta podrazumijeva i brz i efikasan odgovor lokalne administracije na potrebe privrede i građana, pa se digitalizacija uprave nameće kao neophodnost. Ova aktivnost će biti realizovana u bliskoj saradnji sa nadležnim Ministarstvom javne uprave, a postojeće usluge, poput Sistema 48 će biti integrisane u jedinstven sistem. Pametni parking je projekat za koji se očekuje da će olakšati funkcionisanje stacionarnog saobraćaja u urbanom jezgri, a poslužiće kao konkretan primjer uticaja digitalnih rješenja na sveakodnevni život. Izrada GIS-a će omogućiti efikasnije upravljanje gradskim resursima i infrastrukturom, a značajno će unaprijediti planiranje investicija i razvoja grada.

50. Digitalizacija lokalne uprave

51. Implementacija pametnog parkinga

52. Izrada GIS-a

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Unaprjeđenje oblasti zaštite životne sredine i povećanje stepena energetske efikasnosti

Opština Tivat će sprovoditi aktivnosti u cilju strateškog planiranja upravljanja otpadom, unaprjeđenje zaštićenih područja i sistema zelene infrastrukture, te energetske efikasnosti pri čemu se unaprjeđuje kvalitet života stanovnika i smanjenje uticaja klimatskih promjena. Zaštićena područja opštine Tivat pored činjenice da su bitna za održivi razvoj zajednice, predstavljaju značajan potencijal za razvoj turizma posebnih interesa. Održiv razvoj podrazumijeva i povećanje ulaganja u zaštićena prirodna dobra i javne zelene površine.

Indikator	Izvor verifikacije	Početna vrijednost (2023)	Ciljna vrijednost (2029)
Količina selektivno prikupljenog otpada za reciklažu	Komunalno doo	4,300 tona godišnje	6,000 tona godišnje
Broj saniranih deponija	Opština Tivat	/	1
Površine zaštićenih područja u odnosu na ukupnu površinu teritorije opštine	Opština Tivat	163,22ha	1.321,12 ha
Smanjenje potrošnje energije u sektoru javne rasvjete	Opština Tivat	1.393,070 MWh	348,950 MWh
Smanjenje potrošnje energije u javnim zgradama	Opština Tivat	2.935,567 MWh.	2.642,01 MWh

○ **Prioritet 3.1: Unaprjeđenje upravljanja otpadom**

Osnov za unaprjeđenje upravljanja otpadom u opštini Tivat predstavlja izgradnja reciklažnog dvorišta. Ova aktivnost bi začajno uticala i na unaprjeđenje primarne selekcije otpada, na čijem poboljšanju je neophodno raditi u narednom periodu. Sve navedeno, osim direktnog uticaja na životnu sredinu, stvoriće uslove za razvoj cirkularne ekonomije u Tivtu.

Jedan od najvećih ekoloških problema u Tivtu predstavlja deponija Lovanja, čija je sanacija planirana u narednom periodu u saradnji sa Agencijom za zaštitu životne sredine. Cilj ove aktivnosti je doprinos energetske efikasnosti u oblasti upravljanja otpadom, ali i poboljšanje upravljanja kvalitetom voda, zemlje i vazduha na koje postojeća neuređena odlagališta i upravljanje otpadom imaju negativan uticaj. Takođe, cilj je da prostori na kojima se nalaze neuređena odlagališta nakon sanacije budu ozelenjeni i u infrastrukturnom smislu daju doprinos adaptaciji na klimatske promjene.

53. Izgradnja reciklažnog dvorišta

54. Sanacija neuređenog odlagališta Lovanja

○ **Prioritet 3.2: Unaprjeđenje zaštićenih područja i unaprjeđenje sistema zelene infrastrukture**

Zaštićeno prirodno dobro Veliki gradski park u Tivtu, osim vrijednog prirodnog i kulturnog nasljeđa, ima veoma važnu ulogu u očuvanju urbanog i biološkog diverziteta. Kao najveća uređena zelena površina u širem centru grada, značajno utiče na poboljšanje higijensko-sanitarnih i mikroklimatskih karakteristika područja i predstavlja jednu od najznačajnijih površina u sistemu zelenila. Namjera je da se kroz kontinuirani boravak ljudi u parku dugoročno obezbijedi povezanost građana sa ovim prostorom i time utemelji njegova trajna zaštita.

Neophodno je jačanje kapaciteta za upravljanje zaštićenim područjima. Oslanjajući se na uspješne prakse u regionu, to se planira postići osnivanjem Agencije za upravljanje zaštićenim područjima koja bi na adekvatan i stručan način osigurala uslove za održiv razvoj zaštićenih područja i njihovu valorizaciju kao turističkog proizvoda uz sprovođenje zaštitnih mjera. U narednom periodu se očekuje proglašenje Vrmca parkom prirode.

Cilj unapređenja sistema zelene infrastrukture postići će se kvalitetnim upravljanjem zelenim površinama, zatim održavanjem, revitalizacijom postojećih i zasnivanjem novih zelenih površina, i njihovim objedinjavanjem u međusobno umrežen sistem zelenila. Uz korišćenje zelene infrastrukture kao načina urbanog projektovanja, pored sanitarno-higijenskog i estetskog uticaja, poboljšaće se infiltracione karakteristike prostora prilikom jakih i učestalih padavina i komfor u urbanim sredinama.

55. Osnivanje Agencije za upravljanje zaštićenim područjima
56. Proglašenje Vrmca zaštićenim područjem
57. Revitalizacija ukupnog stanja spomenika prirode Veliki gradski park
58. Unapređenje sistema zelenih površina i izrada katastra zelene infrastrukture

○ **Prioritet 3.3: Poboljšanje energetske efikasnosti**

Najznačajniji potencijalni izvor energije na području opštine Tivat predstavlja sunčeva energija. Plan je da se smanji emisija CO₂, a po mogućnosti i ostalih gasova sa efektom staklene bašte, vodeći se zajedničkim pristupom u rješavanju ublažavanja i prilagođavanja klimatskim promjenama. Fotonaponska elektrana snage 30 kW, koja će se graditi na krovu zgrade Opštine, ima za primarni cilj podizanje nivoa svijesti građana i posjetilaca Tivta o mogućnostima korišćenja obnovljivih izvora energije. Takođe, na osnovu izrađenih energetskih pregleda sa energetsko-ekonomskom analizom objekata u vlasništvu Opštine, planira se nastaviti sa ovom praksom. Tako je za naredni period planirano postavljanje fotonaponske elektrane na zgradi Doma kulture Gracija Petković.

Energetska efikasnost u sistemu javne rasvjete ogledaće se u njenoj rekonstrukciji i modernizaciji, implementaciji pametnog sistema upravljanja čime će se postići ušteda u energiji.

Još jedan projekat sa idejom promovisanja obnovljivih izvora energije predstavlja uvođenje javnog saobraćaja na električni pogon. Velike gužve u saobraćaju tokom ljetnje sezone utiču na vrijeme potrebno za transport od aerodroma do centra grada, pa je evidentno da će autobus na električni pogon imati značajan učinak.

59. Instalacija fotonaponske elektrane na zgradi Opštine
60. Instalacija fotonaponske elektrane na zgradi Doma kulture Gracija Petković
61. Modernizacija sistema javne rasvjete
62. Pilot projekat - javni saobraćaj na električni pogon

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 4: Kreiranje ambijenta za održivi ekonomski razvoj

Kako je održivi razvoj strateško opredjeljenje Opštine Tivat, a uzimajući u obzir činjenicu da u Tivtu ima veoma malo nezaposlenih, u narednom periodu planirano je razvoj zasnovati na projektima koji će baviti razvojem kroz zaštitu i održivo korišćenje postojećih prirodnih i kulturnih resursa. Osnovni cilj diverzifikacije turističke ponude je dopuna ponude mora i sunca novim uslugama, koje će turistima nuditi bolji doživljaj Tivta i okoline i osigurati porast broja posjetilaca u periodu van glavne turističke sezone. Dalji ekonomski razvoj je planirano postići stvaranjem uslova za razvoj povoljnog investicionog ambijenta. Unaprjeđenjem kapaciteta doo Biznis info centra, biće osigurani uslovi za razvoj MMSP, sa naglaskom na razvoj kulturnih i kreativnih industrija i start-up-ova, kao i privlačenje digitalnih nomada.

Indikator	Izvor verifikacije	Početna vrijednost (2023)	Ciljna vrijednost (2029)
Porast broja posjetilaca	Opština Tivat Turistička organizacija Tivta	160 739	191 930
Uvećan broj MMSP	Opština Tivat Biznis info centar doo	2223	2900
Uvećan broj poljoprivrednih gazdinstava za	Opština Tivat	69	90

○ **Prioritet 4.1: Unaprjeđenje turističke ponude**

Rekonstrukcijom i stavljanjem u funkciju lokaliteta izuzetnog kulturno-istorijskog značaja, poput austrougarske tvrđave Fort Verige, biće osigurani uslovi za dalji razvoj kulturnog turizma, kao i očuvanje istorijskog nasljedja. Izgradnjom sportsko rekreativnog kampa Bogišići biće kreirani uslovi da se pored kampa, i okolina sa odgovarajućim sadržajima, prezentuju tržištu ne samo kao turistička destinacija sa postojećim resursima, već i kao nova, atraktivna i uređena lokacija koja može da ponudi diverzifikovani turistički proizvod koji će uticati na povećanje broja posjetilaca i produžetak turističke sezone, što je definisano "Predstudijom izvodljivosti sportsko rekreativnog kampa Bogišići Opština Tivat" izradjenom od strane Centra za izvrsnost u menadžmentu-Podgorica. Pored morskog krajolika, brojnih uvala, austrougarskih tvrđava, očuvanih međa, bogate flore, Opština Tivat nudi očuvanu i prelijepu prirodu u zaleđu koja može biti razlog za dolazak turista i njihov aktivni odmor. Međutim, postoji izražena potreba za unaprjeđenjem infrastrukture za aktivni turizam. Takođe, upotreba inovativnih digitalnih rešenja bi zadovoljila potrebe savremenih turista koji preferiraju da samostalno i brzo planiraju odmor.

63. Rekonstrukcija austrougarske tvrđave Fort Verige

64. Izgradnja sportsko rekreativnog kampa Bogišići

65. Unaprjeđenje infrastrukture za aktivni turizam

○ **Prioritet 4.2: Kreiranje povoljnog investicionog ambijenta**

Osnivanje Biznis info centra je temelj za dalji razvoj preduzetništva u Opštini Tivat. Do sada su se sve razvojne i administrativne aktivnosti odvijale u okviru Sekretarijata za privredu Opštine Tivat što je davalo ograničene rezultate. Iskustva iz regiona pokazuju da je puno efikasnije grupisanje razvojnih sposobnosti kroz institucije kao što je Biznis info centar koje na taj način mogu pružati daleko veći spektar usluga i podrške poslovnoj zajednici. Unaprjeđenje uslova za razvoj i osnivanje MMSP planira se postići kroz podršku razvoja kulturno- kreativnih industrija, unaprjeđenje podrške start-upovima i razvoj gaming industrije. Izradom "Strategije razvoja MMSP u Tivtu sa razvojem Biznis info centra" biće precizno definisane potrebe poslovne zajednice i u skladu sa tim planirane dalje razvojne aktivnosti. Planirano je pružiti dodatnu podršku zanatima koji se oslanjaju na iskustva MTRZ Sava Kovačević, kao djelatnosti komplementarnih sa razvojem nautičkog turizma u Tivtu.

66. Unaprjeđenje uslova za razvoj i osnivanje MMSP

67. Unaprjeđenje kapaciteta Biznis info centra

Prioritet 4.3: Pобоljšanje uslova za ruralni razvoj

Značajan dio Opštine Tivat pripada ruralnim područjima koja su u ovom trenutku zapostavljena i infrastrukturno nerazvijena, a posjeduju značajan potencijal za ekonomski razvoj posebno u domenu ruralnog i agroturizma. Planirano je da Centar za maslinarstvo postane baza istraživanja potencijala za razvoj maslinarstva i ostalih mediteranskih kultura (vinove loze, smokve, rogača i maginje). U Centru će biti obezbijeđeni kapaciteti za preradu plodova, promociju i prodaju gotovih proizvoda, hemijsku analizu proizvoda i sirovina, analizu autohtonih sorti i proizvodnju sertifikovanog sadnog materijala. Razvoj infrastrukture u ruralnim područjima je ključan za lakšu dostupnost i omogućavanje ekonomskih aktivnosti u ruralnim područjima. Planirana je rekonstrukcija odnosno izgradnja putne i vodovodne infrastrukture sa ciljem daljeg razvoja ambijentalnih cjelina i zapuštenih sela na Lušici i Vrmcu kao velikog potencijala za razvoj poljoprivrednih aktivnosti (prije svega maslinarstva i pčelarstva), razvoj agroturizma i turizma posebnih interesa.

68. Izgradnja Centra za razvoj maslinarstva

69. Rekonstrukcija objekata za vodosnabdijevanje u Gornjoj Lastvi

70. Rekonstrukcija puta Gošići –Gornji Krašići

71. Vodosnabdijevanje Gornjih Krašića

4.2. Projekti

Za postizanje planiranih ciljeva I prioriteta, u nastavku su tabelarno prikazani detaljno razrađeni projekti. Navedene projekte Opština Tivat će realizovati u saradnji sa privrednim društvima, javnim ustanovama, nevladinim organizacijama, privatnim partnerima i ostalim relevantnim subjektima koji utiču na razvoj zajednice a sve sa ciljem ostvarenja opšteg cilja ovog strateškog dokumenta.

Projektna ideja broj 1: IZGRADNJA BULEVARA KROZ TIVAT
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine Strategijom regionalnog razvoja 2023. -2027. godine Strategijom razvoja saobraćaja 2019. -2035. godine
Opis projekta: Projekat podrazumijeva izgradnju saobraćajnice sa četiri saobraćajne trake i trotoarom u dužini od 4.9 km. Na ovaj način smanjile bi se saobraćajne gužve u gradu, a posebno u periodu turističke sezone. U trupu ove saobraćajnice nalazi se kompletna elektroenergetska, telekomunikaciona, vodovodna, kanalizaciona infrastruktura. Ovim se skraćuje vrijeme opšteg tranzita kroz grad, poboljšava se povezanost aerodroma sa trajektnom linijom kao tip specifičnog tranzita, te utiče pozitivno na kvalitet turističke ponude. Najbitnije, unaprjeđuje se bezbjednost svih učesnika u saobraćaju a naročito pješaka, koji sada zbog nedostatka trotoara na velikom broju dionica na magistrali predstavljaju najugroženiju grupu.
Namjena i cilj programa: Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.
Aktivnosti: <ol style="list-style-type: none">
1. Eksproprijacija zemljišta
2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla
3. Izvođenje radova
4. Tehnički prijem radova
Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.
Izlazni indikatori: 4,9 km nove saobraćajnice.
Odgovorna strana: Opština Tivat
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 20.000.000,00 €; Vlada CG
Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti.
Period implementacije: 5 godina
Monitoring i evaluacija: <ul style="list-style-type: none"> - U toku prvih 6 mjeseci usklađivanje i preprojektovanje postojećeg projekta bulevara, - Od 6 do 18 mjeseci rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, - Do karaja 2029 godine planiran je završetak radova na cijeloj trasi bulevara.

Projektna ideja broj 2: Izgradnja saobraćajnice S-7 u zahvatu DUP-a „Župa-Češljar“
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine Strategijom razvoja saobraćaja 2019.-2035. godine
Opis projekta: U opštini Tivat je izražen problem saobraćajnih gužvi, kako zbog uvećanog broja vozila koje posjeduje domicilno stanovništvo, i zbog tranzitne geografske pozicije samog grada, tako i zbog prirodne karakteristike grada kao turističke destinacije. Uočeno je da je saobraćaj iz navedenih razloga opterećen sad već gotovo preko cijele godine. Planiranim bulevarom kroz opštinu Tivat, čiju izgradnju nosi Uprava za saobraćaj, saobraćaj će biti

znatno olakšan, međutim osjetit će se intenzivniji problemi u toku izgradnje istog, tako da je neophodno planirati alternative. Stoga ovaj projekat podrazumijeva izgradnju saobraćajnice u zahvatu DUP-a „Župa- Češljari" koja je paralelna sa Jadranskom magistralom odnosno budućim bulevarom. Na ovaj način stvorila bi se alternativna saobraćajna komunikacija i rasteretila Jadranska magistrala, što bi znatno rasteretilo saobraćaj čiji trenutni intenzitet vrlo evidentno utiče na pogoršanje kvaliteta života građana.

Namjena i cilj programa:

Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.

Aktivnosti:

1. Eksproprijacija zemljišta
2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla
3. Izvođenje radova
4. Tehnički prijem radova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.

Izlazni indikatori:

82 m nove saobraćajnice.

Odgovorna strana:

Opština Tivat

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

380.000,00 €; Opština Tivat

Ciljne grupe/korisnici:

Stanovnici, privrednici, turisti.

Period implementacije:

3 godine

Monitoring i evaluacija:

- u toku prvih 6 mjeseci će se vršiti eksproprijacija zemljišta,
- od 6 do 12 mjeseci izrada projektne dokumentacije i sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla,
- od 12 do 36 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

<p>Projektna ideja broj 3: Izgradnja saobraćajnice S-6 u zahvatu DUP-a „Župa-Češljar“</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja</p>
<p>Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine Strategijom razvoja saobraćaja 2019.–2035. godine</p>
<p>Opis projekta: U opštini Tivat je izražen problem saobraćajnih gužvi, kako zbog uvećanog broja vozila koje posjeduje domicilno stanovništvo, i zbog tranzitne geografske pozicije samog grada, tako i zbog prirodne karakteristike grada kao turističke destinacije. Uočeno je da je saobraćaj iz navedenih razloga opterećen sad već gotovo preko cijele godine. Planiranim bulevarom kroz opštinu Tivat saobraćaj će biti znatno olakšan, međutim osjetiće se intenzivniji problemi u toku izgradnje istog, tako da je neophodno planirati alternative. Stoga ovaj projekat podrazumijeva izgradnju saobraćajnice u zahvatu DUP-a „Župa - Češljar" koja je paralelna sa Jadranskom magistralom odnosno budućim bulevarom. Na ovaj način stvorila bi se alternativna saobraćajna komunikacija i rasteretila Jadranska magistrala, što bi znatno rasteretilo saobraćaj čiji trenutni intenzitet vrlo evidentno utiče na pogoršanje kvaliteta života građana.</p>
<p>Namjena i cilj programa: Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eksproprijacija zemljišta 2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 3. Izvođenje radova 4. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.</p>
<p>Izlazni indikatori: 200 m nove saobraćajnice i rekonstrukcija i modernizacija 250 m postojeće.</p>
<p>Odgovorna strana: Opština Tivat.</p>

<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: 750.000,00 €; Opština Tivat</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti.</p>
<p>Period implementacije: 2 godina</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - do kraja 2024.godine planiran je završetak I faze saobraćajnice. - za realizaciju II faze ove saobraćajnice u toku prvih 6 mjeseci rješavanje imovinsko pravnih pitanja, - od 6 do 12 mjeseci sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla, - od 12 do 24 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

<p>Projektna ideja broj 4: Izgradnja saobraćajnice S-02 u zahvatu DUP-a „Gornji Kalimanj“</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina</p> <p>Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja</p>
<p>Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine Strategijom regionalnog razvoja 2023. -2027. godine Strategijom razvoja saobraćaja 2019. -2035. godine</p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva izgradnju saobraćajnice u zahvatu DUP-a „Gornji Kalimanj“ koja bi povezala naselja Tripovići I Gornji Kalimanj. Na ovaj način stvorila bi se stvorila mogućnost da se ova dva naselja povežu, što je bitno s aspekta ne samo njihove međusobne saobraćajne komunikacije, već i rasterećenja saobraćajne gužve na magistrali. Izgradnjom ove saobraćajnice dobila bi se zaobilaznica manjeg ranga kroz Tivat.</p>
<p>Namjena i cilj programa:</p>

Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.
Aktivnosti: <ol style="list-style-type: none"> 1. Eksproprijacija zemljišta 2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 3. Izvođenje radova 4. Tehnički prijem radova
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.
Izlazni indikatori: 650 m nove saobraćajnice i 210 m rekonstrukcije postojeće saobraćajnice.
Odgovorna strana: Opština Tivat
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 4.500.000,00 €; Opština Tivat
Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti.
Period implementacije: 5 godine
Monitoring i evaluacija: <ul style="list-style-type: none"> - u toku prvih 24 mjeseca će se vršiti eksproprijacija zemljišta, - od 24 do 36 mjeseci izrada projektne dokumentacije i sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla, - od 36 do 60 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 5: Izgradnja saobraćajnice S-4 u zahvatu DUP-a „Mrčevac“
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja
Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine Strategijom regionalnog razvoja 2023. -2027. godine Strategijom razvoja saobraćaja 2019. -2035. godine
<p>Opis projekta:</p> <p>U opštini Tivat je izražen problem saobraćajnih gužvi, kako zbog uvećanog broja vozila koje posjeduje domicilno stanovništvo, i zbog tranzitne geografske pozicije samog grada, tako i zbog prirodne karakteristike grada kao turističke destinacije. Uočeno je da je saobraćaj iz navedenih razloga opterećen sad već gotovo preko cijele godine. Planiranim bulevarom kroz opštinu Tivat saobraćaj će biti znatno olakšan, međutim osjetiće se intenzivniji problemi u toku izgradnje istog, tako da je neophodno planirati alternative. Stoga ovaj projekat podrazumijeva izgradnju saobraćajnice u zahvatu DUP-a „Mrčevac" koja je paralelna sa Jadranskom magistralom odnosno budućim bulevarom. Na ovaj način stvorila bi se alternativna saobraćajna komunikacija i rasteretila Jadranska magistrala, što bi znatno rasteretilo saobraćaj čiji trenutni intenzitet vrlo evidentno utiče na pogoršanje kvaliteta života građana.</p>
<p>Namjena i cilj programa:</p> <p>Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eksproprijacija zemljišta 2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 3. Izvođenje radova 4. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>150 m rekonstrukcije i adaptacije postojeće saobraćajnice i 150 m nove saobraćajnice.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p>675.000,00 €; Opština Tivat</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>Stanovnici, privrednici, turisti.</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>3 godine</p>

Monitoring i evaluacija:

- u toku prvih 6 mjeseci će se vršiti eksproprijacija zemljišta,
- od 6 do 12 mjeseci izrada projektne dokumentacije i sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla,
- od 12 do 36 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 6:

Izgradnja saobraćajnice S-38, S-51, S-52 u zahvatu DUP-a „Mrčevac“

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina

Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine

Strategijom regionalnog razvoja 2023. -2027. godine

Strategijom razvoja saobraćaja 2019. -2035. godine

Opis projekta:

Projekat podrazumijeva izgradnju saobraćajnice u zahvatu DUP-a „Mrčevac“. Realizacija ovog projekta bi značajno uticala na kvalitet života građana, jer bi se na ovaj način stvorila mogućnost povezivanja ova dva naselja, Mrčevac (Vrijes) i Dumidran.

Namjena i cilj programa:

Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.

Aktivnosti:

1. Eksproprijacija zemljišta
2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla
3. Izvođenje radova
4. Tehnički prijem radova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.

Izlazni indikatori:

200 m nove saobraćajnice.

Odgovorna strana:

Opština Tivat

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

460.000,00 €; Opština Tivat

Ciljne grupe/korisnici:

Stanovnici, privrednici, turisti.

Period implementacije:

2 godina

Monitoring i evaluacija:

- u toku prvih 6 mjeseci će se vršiti eksproprijacija zemljišta,
- od 6 do 12 mjeseci izrada projektne dokumentacije i sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla,
- od 12 do 24 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 7:

Izgradnja saobraćajnice koja povezuje naselja Pod Kuk i Seljanovo

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina

Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine,
Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine,
Strategijom razvoja saobraćaja 2019.-2035. godine.

Opis projekta:

Projekat podrazumijeva izgradnju saobraćajnice koja povezuje naselja Seljanovo i Pod Kuk a sve u zahvatu DUP-a „Seljanovo" i DUP-a „Mažina". U naselju Pod Kuk već postoji saobraćajnica koju treba povezati sa postojećom Risanskom ulicom u naselju Seljanovo. Na ovaj način stvorila bi se mogućnost da se ova dva naselja povežu.

Namjena i cilj programa:

Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.

Aktivnosti:

1. Odluka o objektu od opšteg interesa
2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla

3. Izvođenje radova 4. Tehnički prijem radova
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.
Izlazni indikatori: 165 m nove saobraćajnice.
Odgovorna strana: Opština Tivat
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 720.000,00 €; Opština Tivat
Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti.
Period implementacije: 2 godine
Monitoring i evaluacija: <ul style="list-style-type: none"> - prvih mjeseci izrada projektne dokumentacije i sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla, - od 6 do 24 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 8: Izgradnja saobraćajnica 6, 7, 10 i 14 u zahvatu DSL-a, „Sektor 22 i 23“
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine, Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine, Strategijom razvoja saobraćaja 2019.-2035. godine.
Opis projekta:

Projekat podrazumijeva izgradnju saobraćajnica 6, 7, 10 i 14 u naselju Bonići u zahvatu DSL-a „Sektor 22 i 23“. Na ovaj način bi se izgradila paralelna saobraćajnica sa Jadranskom magistralom. U ovom dijelu sada nemamo alternativnu saobraćajnicu i izgradnja iste je preduslov za početak radova na Bulevaru u ovom dijelu Opštine.

Namjena i cilj programa:

Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.

Aktivnosti:

1. Eksproprijacija zemljišta
2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla
3. Izvođenje radova
4. Tehnički prijem radova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.

Izlazni indikatori:

700 m nove saobraćajnice.

Odgovorna strana:

Opština Tivat

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

3.000.000,00 €; Opština Tivat

Ciljne grupe/korisnici:

Stanovnici, privrednici, turisti

Period implementacije:

2 godine

Monitoring i evaluacija:

- u toku prvih 6 mjeseci će se vršiti eksproprijacija zemljišta,
- od 6 do 12 mjeseci izrada projektne dokumentacije i sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla,
- od 12 do 24 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 9:

Fazna izgradnja saobraćajnice 2-2 u zahvatu DUP-a „Djuraševići“

<p>Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina</p> <p>Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja</p>
<p>Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine, Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine, Strategijom razvoja saobraćaja 2019.-2035. godine.</p>
<p>Opis projekta: Okosnica postojeće saobraćajne infrastrukture na prostoru Đuraševića je lokalni put Tivat - Radovići, koji trpi snažan pritisak izgrađenih objekata koji se direktno priključuju na njega sa obje strane puta. Izgradnjom Saobraćajnice 2-2 planirane DUP-om „Đuraševići“ koja je paralelna sa postojećim putem kroz naselje stvorila bi se alternativna saobraćajna komunikacija i rasteretila postojeća saobraćajnica kroz Đuraševiće. Planirana saobraćajnica ima dužinu 1602m, širinu kolovoza 6m I obostrane trotoare širine 1.5m. Izgradnja Saobraćajnice 2-2 predstavlja preduslov za kontrolisani razvoj i širenje ovog područja.</p>
<p>Namjena i cilj programa: Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eksproprijacija zemljišta 2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 3. Izvođenje radova 4. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.</p>
<p>Izlazni indikatori: Ukupna trasa 1.602 m nove saobraćajnice.</p>
<p>Odgovorna strana: Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: 2.000.000,00 € ; Opština Tivat</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti.</p>

Period implementacije:

5 godina

Monitoring i evaluacija:

- u toku prvih 12 mjeseci će se vršiti eksproprijacija zemljišta,
- od 12 do 24 mjeseci izrada projektne dokumentacije i sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla,
- od 24 do 60 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 10:

Izgradnja saobraćajnice S-10 u zahvatu DUP-a „Gornji Kalimanj“

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina

Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine,
Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine,
Strategijom razvoja saobraćaja 2019.-2035. godine.

Opis projekta:

U opštini Tivat je izražen problem saobraćajnih gužvi, kako zbog uvećanog broja vozila koje posjeduje domicilno stanovništvo, i zbog tranzitne geografske pozicije samog grada, tako i zbog prirodne karakteristike grada kao turističke destinacije. Uočeno je da je saobraćaj iz navedenih razloga opterećen sad već gotovo preko cijele godine. Planiranim bulevarom kroz opštinu Tivat saobraćaj će biti znatno olakšan, međutim osjetiće se intenzivniji problemi u toku izgradnje istog, tako da je neophodno planirati alternative. Stoga ovaj projekat podrazumijeva izgradnju saobraćajnice u zahvatu DUP-a „Gornji Kalimanj“ koja je paralelna sa Jadranskom magistralom, odnosno budućim bulevarom. Na ovaj način stvorila bi se alternativna saobraćajna komunikacija i rasteretila Jadranska magistrala, što bi znatno rasteretilo saobraćaj čiji trenutni intenzitet utiče na pogoršanje kvaliteta života građana.

Namjena i cilj programa:

Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.

Aktivnosti:

1. Eksproprijacija zemljišta

<p>2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla</p> <p>3. Izvođenje radova</p> <p>4. Tehnički prijem radova</p>
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>183 m nove saobraćajnice.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p>600.000,00 €; Opština Tivat</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>Stanovnici, privrednici, turisti.</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>5 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u toku prvih 12 mjeseci će se vršiti eksproprijacija zemljišta, - od 12 do 24 mjeseci izrada projektne dokumentacije i sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla, - od 24 do 60 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova..

<p>Projektna ideja broj 11:</p> <p>Fazna izgradnja saobraćajnice K1 i K7 u zahvatu DUP-a „Krašići“</p>
<p>Područje i nivo prioriteta:</p> <p>SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina</p> <p>Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja</p>
<p>Usklađenost sa:</p> <p>Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine,</p> <p>Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine,</p> <p>Strategijom razvoja saobraćaja 2019.-2035. godine.</p>

<p>Opis projekta:</p> <p>Projekat podrazumijeva izgradnju saobraćajnice u zahvatu DUP-a „Krašići“. U zoni zahvata najvažnija saobraćajnica kao okosnica sistema je planirana saobraćajnica K1, u širini od 6m sa obostranim trotoarima od po 1.5m koja je paralelna sa postojećom lokalnom saobraćajnicom kroz naselje. Na ovaj način stvorila bi se alternativna saobraćajna komunikacija i rasteretila postojeća saobraćajnica kroz Krašiće.</p>
<p>Namjena i cilj programa:</p> <p>Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eksproprijacija zemljišta 2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 3. Izvođenje radova 4. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>1.300 m nove saobraćajnice.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p>2.000.000,00 €; Opština Tivat</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>Stanovnici, privrednici, turisti.</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>5 godina</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u toku prvih 24 mjeseci će se vršiti eksproprijacija zemljišta, - od 24 do 36 mjeseci izrada projektne dokumentacije i sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla, - od 36 do 60 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

<p>Projektna ideja broj 12: Izgradnja saobraćajnica Podkuk od tjemena 51 do tjemena 58</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina</p> <p>Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja</p>
<p>Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine, Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine, Strategijom razvoja saobraćaja 2019.-2035. godine.</p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva izgradnju dvije saobraćajnice u naselju Podkuk. Izgradnjom ove dvije saobraćajnice omogućio bi se pristup urbanističkim parcelama, privođenje plana namjeni i valorizacija predmetnog zemljišta.</p>
<p>Namjena i cilj programa: Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eksproprijacija zemljišta 2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 3. Izvođenje radova 4. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.</p>
<p>Izlazni indikatori: 580 m nove saobraćajnice.</p>
<p>Odgovorna strana: Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1.200.000,00 €; Opština Tivat</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti.</p>
<p>Period implementacije: 2 godina</p>

Monitoring i evaluacija:

- u toku prvih 6 mjeseci završetak radova na I fazi ove saobraćajnice,
- od 6 do 12 mjeseci rešavanje imovinsko – pravnih pitanja za preostali dio ove saobraćajnice,
- od 12 do 24 mjeseca izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 13:

Izgradnja saobraćajnice Gornje Seljanovo (povezivanje naselja Lastva i Seljanovo)

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina

Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine,
Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine,
Strategijom razvoja saobraćaja 2019.-2035. godine.

Opis projekta:

Projekat podrazumijeva proširenje i produžetak postojeće saobraćajnice u zahvatu DUP-a „Gornje Seljanovo“. Izgradnjom ove saobraćajnice povezuju se dva naselja čime bi se smanjio intezitet saobraćaja na Jadranskoj magistrali, a sve sa istim ciljem – omogućavanja alternativnih saobraćajnih komunikacija naročito za domicilno stanovništvo, kako bi lakše pristupali željenim zonama.

Namjena i cilj programa:

Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.

Aktivnosti:

1. Eksproprijacija zemljišta
2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla
3. Izvođenje radova
4. Tehnički prijem radova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.

Izlazni indikatori:

450 m nove saobraćajnice.

Odgovorna strana:

Opština Tivat
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 2.000.000,00 €; Opština Tivat
Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti.
Period implementacije: 4 godine
Monitoring i evaluacija: <ul style="list-style-type: none"> - u toku prvih 12 mjeseci će se vršiti eksproprijacija zemljišta, - od 12 do 24 mjeseci izrada projektne dokumentacije i sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla, - od 24 do 48 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 14: Izgradnja saobraćajnice br.1, br.4 i br.5 u zahvatu UP-a Ruljina i DUP-a „Donja Lastva”
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine, Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine, Strategijom razvoja saobraćaja 2019.-2035. godine.
Opis projekta: Projekat podrazumijeva izgradnju saobraćajnice u zahvatu UP „Ruljina” i DUP-a „Donja Lastva. Izgradnja saobraćajnice IS1 predstavlja planski preduslov za realizaciju izgradnju ostalih objekata u obuhvatu UP “Ruljina”.
Namjena i cilj programa: Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.
Aktivnosti: <ol style="list-style-type: none"> 1. Eksproprijacija zemljišta 2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla

3. Izvođenje radova 4. Tehnički prijem radova
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.
Izlazni indikatori: 650 m nove saobraćajnice.
Odgovorna strana: Opština Tivat
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1.200.000,00 €; Opština Tivat
Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti.
Period implementacije: 2 godine
Monitoring i evaluacija: <ul style="list-style-type: none"> - u toku prvih 6 meseci završetak radova na saobraćajnici br.4 (I faza realizacije ovog projekta) - od 6 do 12 mjeseci je rješavanje imovinsko – pravnih odnosa za saobraćajnice br.1 i br.5, - od 12 do 24 mjeseca izvođenje I tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 15: Izgradnja saobraćajnice br.7 u zahvatu DUP-a „Donja Lastva”
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine, Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine, Strategijom razvoja saobraćaja 2019.-2035. godine.

<p>Opis projekta:</p> <p>Projekat podrazumijeva izgradnju saobraćajnice u Donjoj Lastvi povezuje Jadransku magistralu sa školom i vrtićem u Donjoj Lastvi. Na ovaj način omogućila bi se bolja povezanost ovih vrlo važnih institucija sa Jadranskom magistralom, bezbjedniji pristup roditeljima koji pretežno dovoze djecu do škole i vrtića, bolje poštovanje saobraćajnih pravila, povećanje bezbjednosti svih učesnika u saobraćaju.</p>
<p>Namjena i cilj programa:</p> <p>Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>220 m nove saobraćajnice.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p>300.000,00 €; Opština Tivat</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>Stanovnici, privrednici, turisti</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>2 godina</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u toku prvih 6 mjeseci izrada projektne dokumentacije, - od 6 do 12 mjeseci izbor izvođača, - od 12 do 24 mjeseca završetak i tehnički prijem radova.

<p>Projektna ideja broj 16:</p> <p>IZGRADNJA PRISTUPNE SAOBRAĆAJNICE ZA REZERVOAR GRADIOŠNICA</p>

<p>Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina</p> <p>Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja</p>
<p>Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine, Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine, Strategijom razvoja saobraćaja 2019.-2035. godine.</p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva izgradnju saobraćajnice koja vodi do novosagrađenih rezervoara u zahvatu DUP-a „Mrčevac”. Na ovaj način bi se omogućio kolski pristup rezervoarima, što olakšava operativnost našim preduzećima koji se održavaju iste, samim tim i smanjenje operativnih troškova.</p>
<p>Namjena i cilj programa: Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eksproprijacija zemljišta 2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 3. Izvođenje radova 4. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.</p>
<p>Izlazni indikatori: 250 m nove saobraćajnice.</p>
<p>Odgovorna strana: Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: 80.000,00 €; Opština Tivat</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti.</p>
<p>Period implementacije: 2 godina</p>
<p>- Monitoring i evaluacija:</p>

- u toku prvih 6 mjeseci će se vršiti izrada projektne dokumentacije,
- od 12 do 24 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

<p>Projektna ideja broj 17: Javna garaža</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja</p>
<p>Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine, Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine, Strategijom razvoja saobraćaja 2019.-2035. godine.</p>
<p>Opis projekta: Porastom stepena motorizacije u opštini Tivat dolazi do povećanja potreba za proširenje parkirališnih kapaciteta. Sa druge strane, naročito u centralnim zonama, znatno su male mogućnosti proširenja postojeće infrastukture, odnosno parkirališnih kapaciteta. Prilikom lociranja nove parking garaže treba voditi računa da se ona nalazi što bliže centru grada i u blizini kocentracije administrativnih, trgovinskih, hotelskih, pozorišnih i drugih objekata koji imaju relativno veliku posjećenost. Potrebno je projekovati, osim nadzemnih nivoa, što više podzemnih u skladu sa hidrološko-geološkim karakteristikama, a sve u cilju dobijanja što boljeg arhitektonskog rješenja.</p>
<p>Namjena i cilj programa: Rješavanjem zahtjeva za gradnjom nove garaže, uz striktnu kontrolu tehničke dokumentacije i realizacije, doprinijelo bi se unapređenju saobraćajne infrastrukture, kvaliteta života građana, a samim tim i ukupne slike naselja i grada.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stvaranje planskog preduslova za realizaciju 2. Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa 3. Izrada tehničke dokumentacije za objekte 4. Priprema tenderske dokumentacije za izvođenje radova; 5. Odabir izvođača radova, stručnog nadzora i sprovođenje radova;
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Unaprjeđeno stanje saobraćajne infrastrukture.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p>

Izgrađena javna garaža
Odgovorna strana: Opština Tivat
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 2.000.000,00 € Opština Tivat, privatno /javno partnerstvo
Ciljne grupe/korisnici: Građani i turisti.
Period implementacije: 54 mjeseca
Monitoring i evaluacija: Tokom prvih 12 mjeseci stvaranje planskih preduslova U periodu od 12 mjeseca do 18 mjeseca rješavanje imovinsko-pravnih odnosa; U periodu od 18 mjeseca do 22 mjeseca izrada odgovarajuće tehničke dokumentacije; U periodu od 22 mjeseca do 28 mjeseca sprovođenje tenderske dokumentacije, odabir izvođača radova i angažovanje stručnog nadzora nad sprovođenjem radova; U periodu od 28 mjeseca do 54 mjeseca radovi na izgradnji objekta, opremanju i uređenju terena

Projektna ideja broj 18: Izgradnja nove komunalne marine
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.2: Unaprjeđenje vodenog/pomorskog saobraćaja
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine Strategija upravljanja vodama Strategija razvoja pomorske privrede 2020.-2030. godine
Opis projekta: Potreba za izgradnjom novih komunalnih vezova postoji već duži period, pogotovo ako se ima u vidu stalni rast broja stanovništva, kao i činjenica da su zadnji komunalni vezovi u sklopu lučice Kalimanj izgrađeni početkom 1980. godina. Uređenjem komunalne marine na Seljanovu, ispred Jedriličarskog kluba „Delfin“, dobio bi se određeni broj komunalnih vezova, te bi se na taj način ublažio gorući problem sa nedostatkom istih.
Namjena i cilj programa:

Projekat je namjenjen stanovnicima Tivta za potrebe priveza barki i manjih plovila
Aktivnosti: <ol style="list-style-type: none"> 1. Nabavka potrebne opreme 2. Izgradnja komunalnih vezova 3. Povjeravanje marine na upravljanje javnom preduzeću
Projektni ishod (očekivani rezultat): Očekivani rezultat je povećanje raspoloživih komunalnih vezova u Tivtu.
Izlazni indikatori: Izgrađena komunalna marina.
Odgovorna strana: Opština Tivat
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 400.000,00 €, budzet Opštine Tivat
Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici Tivta
Period implementacije: 2 godine
Monitoring i evaluacija: U periodu od 6 mjeseci izrada projektne dokumentacije U periodu od 6 do 18 mjeseci raspisivanje tendera i nabavka opreme U periodu od 18 do 24 povjeravanje djelatnosti

Projektna ideja broj 19: Organizacija sidrišta u Tivatskom zalivu
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.2: Unaprjeđenje vodenog/pomorskog saobraćaja
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine Strategija upravljanja vodama Strategija razvoja pomorske privrede 2020.-2030. godine
Opis projekta:

More kao naznačajniji resurs Opštine Tivat nije dovoljno zaštićeno ni ekonomski iskorišteno. Jedan od najizraženijih problema jeste neregulisano sidrenje u Tivatskom zalivu. Ova pojava do nesagledivih ekoloških posljedica po morsku floru i faunu, zagađenja morske sredine ispuštanjem otpadnih voda, ugrožavanja sigurnost plovbe i propuštene finansijske koristi. Uspostavljanjem sistema uređenih sidrišta u akvatorijumu Tivatskog zaliva bila bi eliminisana opasnosti po okolinu i bila bi ostvarena ekonomska valorizacija mora kao značajnog resursa. Organizacija sidrišta uticala bi na poboljšanje kvaliteta turističke destinacije.

Namjena i cilj programa:

Projekat je namjenjen svi nautičarima koji borave u Crnoj Gori.

Aktivnosti:

1. Izrada dokumentacije
2. Nabavka potrebne opreme
3. Povjeravanje obavljanja djelatnosti opštinskom preduzeću

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Očekivani rezultat jeste organizovano sidrište (sidrenje na bovama) sa pratećim kapacitetima za odvoz otpada (sivi tankovi i čvrsti otpad).

Izlazni indikatori:

Broj bova za sidrenje.

Odgovorna strana:

Opština Tivat

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

500.000.00 €, budzet Opštine Tivat

Ciljne grupe/korisnici:

Svi turisti i nautičari koji posjećuju Tivat i Boku Kotorsku

Period implementacije:

2 godine.

Monitoring i evaluacija:

U periodu od 12 mjeseci izrada projektne dokumentacije

U periodu od 12 do 18 mjeseci raspisivanje tendera i nabavka opreme

U periodu od 18 do 24 povjeravanje djelatnosti

Projektna ideja broj 20:

Vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda jadranska obala V, komponenta 2

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina

Prioritet 1.3: Izgradnja vodovodne i kanalizacione infrastrukture

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine

Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine

Strategija upravljanja vodama

Opis projekta:

Projekat podrazumijeva izgradnju nove i rekonstrukciju postojeće vodovodne i kanalizacione infrastrukture u Opštini koja je definisana glavnim projektom i koja je podijeljena mjerama:

- TV1 – Proširenje kanalizacionog sistema u Gradiošnici
- TV2 – Proširenje kanalizacionog sistema u Donjoj Lastvi
- TV3 – Izgradnja distributivne mreže za Rezervoar Gradiošnica
- TV4 – Djelimična zamjena glavnog transportnog cjevovoda ka Plavim Horizontima
- TV5 – Proširenje sekundarne i tercijarne kanalizacione mreže u naseljima Mažina, Tripovići, Gornja i Donja Župa
- TV6 – Proširenje sekundarne kanalizacione mreže u višim zonama naselja Gornji Kalimanj
- TV7 – Zamjena distributivnih cjevovoda u Donjoj Lastvi
- TV8 - Zamjena potisnih i distributivnih cijevi u naselju Radovići (druga visinska zona)
- TV9 - Izgradnja glavnog kolektora u Donjoj Lastvi

Na ovaj način stvorili bi se uslovi za bolje vodosabdijevanje kao i za odvođenje otpadnih novim kanalizacionim sistemom koji je povezan sa Postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda (PPOV).

Namjena i cilj programa:

Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.

Aktivnosti:

1. Eksproprijacija zemljišta
2. Izrada projektne dokumentacije
3. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla
4. Izvođenje radova
5. Tehnički prijem radova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšano vodosnabdijevanje, poboljšano odvođenje otpadnih voda i unapređena turistička ponuda.
Izlazni indikatori: 1830 novih korisnika kanalizacione mreže; 1780 novih korisnika vodovodne mreže.
Odgovorna strana: Opština Tivat, Vodacom d.o.o
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 28.500.000,00 €; kreditna sredstva Kfw banke i Opština Tivat
Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti.
Period implementacije: 3 godine
Monitoring i evaluacija: <ul style="list-style-type: none"> - U toku prvih 6 mjeseci rješavanje imovinsko pravnih odnosa, - U periodu od 12 do 18 mjeseci raspisivanje tendera, - U periodu od 18 do 36 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 21: Nastavak izgradnje sekundarne i tercijalne mreže kanalizacione mreže u opštini Tivat
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.3: Izgradnja vodovodne i kanalizacione infrastrukture
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine, Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine, Strategija upravljanja vodama.
Opis projekta: Projekat podrazumijeva izgradnju nove sekundarne i tercijalne kanalizacione mreže u Opštini, čime bi se stvorili bolji uslovi za povezivanje objekata na glavni kanalizacioni sistem koji je povezan sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda (PPOV). Naselja

koja su proriteta za izgradnju sekundarne i tercijalne kanalizacione mreže su: Račica, Matkovići, Tripovići, Učuri, Radovići, Gošići, Lepetani, Opatovo, Marići, dio Seljanova, Kava -Komat, Bjelila.

Namjena i cilj programa:

Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.

Aktivnosti:

1. Eksproprijacija zemljišta
2. Izrada projektne dokumentacije
3. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla
4. Izvođenje radova
5. Tehnički prijem radova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšano vodosbdijevanje, poboljšano odvođenje otpadnih voda i unapređena turistička ponuda.

Izlazni indikatori:

270 novih korisnika i stvoreni uslovi za priključenje novih objekata.

Odgovorna strana:

Opština Tivat, ViK Tivat

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

8.000.000,00 €; Opština Tivat

Ciljne grupe/korisnici:

Stanovnici, privrednici, turisti

Period implementacije:

5 godine

Monitoring i evaluacija:

- U toku prvih 12 mjeseci rješavanje imovinsko pravnih odnosa,
- U periodu od 24 do 36 mjeseci raspisivanje tendera,
- U periodu od 18 do 60 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 22:

Izgradnja nove vodovodne infrastrukture

<p>Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.3: Izgradnja vodovodne i kanalizacione infrastrukture</p>
<p>Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine Strategija upravljanja vodama</p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva izgradnju nove vodovodne infrastrukture u Opštini čime bi se stvorili bolji uslovi za nesmetano vodosnabdijevanje novosagrađenih objekata. Priritetna naselja za izgradnju nove vodovodne infrastrukture u ovom periodu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vrijes i Gradiošnica; • Gošići i Gornji Krašići sa rezervoarom u Krašićima.
<p>Namjena i cilj programa: Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eksproprijacija zemljišta 2. Izrada projektne dokumentacije 3. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 4. Izvođenje radova 5. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšano vodosbdijevanje i unaprjeđena turistička ponuda.</p>
<p>Izlazni indikatori: Veći stepen izgrađenosti vodovodne infrastrukture u skladu sa planskom dokumentacijom.</p>
<p>Odgovorna strana: Opština Tivat, Vodacom d.o.o</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: 3.000.000,00 €; Opština Tivat</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti.</p>
<p>Period implementacije:</p>

5 godine

Monitoring i evaluacija:

- u toku prvih 12 mjeseci rješavanje imovinsko pravnih odnosa,
- u periodu od 24 do 36 mjeseci raspisivanje tendera,
- u periodu od 18 do 60 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 23:

Nastavak izgradnje atmosferske kanalizacije (infrastrukture) u opštini Tivat

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina

Prioritet 1.3: Izgradnja vodovodne i kanalizacione infrastrukture

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine

Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine

Strategija upravljanja vodama

Opis projekta:

Projekat podrazumijeva izgradnju nove atmosferske kanalizacije u Opštini čime bi se stvorili bolji uslovi za nesmetano odvođenje atmosferskih voda u more. Lokacije za izgradnju nove atmosferske kanalizacije su uslovljene izgradnjom novih saobraćajnica i nove kanalizacione infrastrukture. Pored izgradnje novih, I okviru realizacije ovog projekta tadiće se i na adaptaciji I modernizaciji postojećih saobraćajnica.

Namjena i cilj programa:

Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima. Cilj projekta je da se smanji plavljenje lokalnih ulica usled velike količine padavina.

Aktivnosti:

1. Eksproprijacija zemljišta
2. Izrada projektne dokumentacije
3. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla
4. Izvođenje radova
5. Tehnički prijem radova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšano ovođenje atmosferskih voda i smanjenje količine atmosferskih voda koje se iz postojećih kanala slivaju na lokalne saobraćajnice.

<p>Izlazni indikatori:</p> <p>Veći stepen izgrađenosti atmosferske kanalizacije (infrastrukture) koja je predviđena planskom dokumentacijom.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Opština Tivat, Komunalno d.o.o. Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p>5.000.000,00 €; Opština Tivat</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>Stanovnici, privrednici, turisti.</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>5 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u toku prvih 12 mjeseci rješavanje imovinsko pravnih odnosa, - u periodu od 24 do 36 mjeseci raspisivanje tendera, - u periodu od 18 do 60 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

<p>Projektna ideja broj 24:</p> <p>Izgradnja rezervoara Rogač</p>
<p>Područje i nivo prioriteta:</p> <p>SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina</p> <p>Prioritet 1.3: Izgradnja vodovodne i kanalizacione infrastrukture</p>
<p>Usklađenost sa:</p> <p>Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine</p> <p>Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine</p> <p>Strategija upravljanja vodama</p>
<p>Opis projekta:</p> <p>Projekat podrazumijeva izgradnju rezervoara čime bi se stvorili bolji uslovi za vodosnabdijevanje naselja Krašići. Tehničke karakteristike rezervoara će biti definisane uz preporuke ViK-a Tivat.</p>
<p>Namjena i cilj programa:</p> <p>Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.</p>

Aktivnosti: <ol style="list-style-type: none"> 1. Eksproprijacija zemljišta 2. Izrada projektne dokumentacije 3. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 4. Izvođenje radova 5. Tehnički prijem radova
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšano vodosnabdijevanje Krašića.
Izlazni indikatori: Stabilno vodosnabdijevanje.
Odgovorna strana: Opština Tivat, ViK d.o.o
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 500.000,00 €; Opština Tivat
Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti
Period implementacije: 5 godine
Monitoring i evaluacija: <ul style="list-style-type: none"> - u toku prvih 12 mjeseci rješavanje imovinsko pravnih odnosa, - u periodu od 24 do 36 mjeseci raspisivanje tendera, - u periodu od 18 do 60 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 25: Izgradnje kanalizacione mreže u naselju Radovići
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.3: Izgradnja vodovodne i kanalizacione infrastrukture
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine

Strategija upravljanja vodama
<p>Opis projekta:</p> <p>Projekat podrazumijeva izgradnju nove kanalizacione mreže u naselju Radovići, čime bi se stvorili bolji uslovi za povezivanje objekata na glavni kanalizacioni sistem koji je povezan sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda (PPOV).</p>
<p>Namjena i cilj programa:</p> <p>Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eksproprijacija zemljišta 2. Izrada projektne dokumentacije 3. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 4. Izvođenje radova 5. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Poboljšano odvođenje otpadnih voda i unapređena turistička ponuda.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>1.200m novih cijevovoda;</p> <p>1.600m fekalna kanalizacija;</p> <p>1.570m atmosferska kanalizacija.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Opština Tivat, ViK Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p>2.400.000,00 EUR; Opština Tivat</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>Stanovnici, privrednici, turisti.</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>2 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u toku prvih 6 mjeseci raspisivanje tendera, - u periodu od 6 do 24 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

<p>Projektna ideja broj 26: Izgradnja policijske i vatrogasne stanice</p>
<p>Područje i nivo prioriteta:</p> <p>SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina</p> <p>PRIORITET 1.4: Izgradnja javnih objekata</p>
<p>Usklađenost sa Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine</p>
<p>Opis projekta:</p> <p>Na UP 148 u u zahvatu DUP-a "Mažina", Tivat planirano je igraditi višenamjenski objekat za potrebe Ministarstva unutrašnjih poslova odeljenje bezbjednosti Tivat, Direktorat za upravne poslove, državljanstvo i strance i Službu zaštite i spasavanja Opštine Tivat kojim će se riješiti radni prostori za njihovo nesmetano funkcionisanje. Za potrebe predmetne lokacije s obzirom da je rijec o javnom objektu biće raspisan arhitektonski konkurs. U okviru objekta biće formiran potreban broj kancelarijskog prostora, poslovni apartmani u službi privremenog smještaja kao i dvoetažna podzemna garaža. Riječ je o izgradnji savremenog objekta koji će svojom formom i funkcijom ispuniti potrebe budućih korisnika.</p>
<p>Namjena i cilj programa:</p> <p>Realizacijom ovog projekta stvaraju neophodni uslovi za funkcionisanje ovih organa i rješavanje dugogodišnjeg problema njihovog radnog prostora.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konkurs za idejno rešenje 2. Izrada projektne dokumentacije 3. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 4. Izvođenje radova 5. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Bolji uslovi za rad službi.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>Bbroj novosagrađenih objekata od javnog značaja.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Opstina Tivat , Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore i Sluzbe zastite i spasavanja Opstine Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p>

7.000.000,00 €, budžeta Opštine, Vlada CG

Ciljne grupe/korisnici:

Zaposleni

Period implementacije:

36 mjeseci

Monitoring i evaluacija:

- prvih 6 mjeseci objava Konkursa za idejno rešenje
- od 6 do 12 mjeseci izrada projektne dokumentacije
- od 12 do 18 sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla
- 5. od 18 do 36 mjeseci izvođenje radova I tehnički prijem radova

Projektna ideja broj 27:

Izgradnja UP 135 servisne zone „Gradiošnica“ za Komunalno d.o.o. i ViK do.o.

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina

PRIORITET 1.4: Izgradnja javnih objekata

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine

Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine

Opis projekta:

Na UP 135 kao dio servisne zone će se biti locirani svi sadržaji koji su vezani za preduzeća ViK-a doo i Komunalno doo. Projektom će biti definisano prostori za skladištenje materijala, skladišta gabaritne opreme i lagera, garaže sa radionicama za tehničku službu, parkinzi za mehanizaciju građevinske službe i službe zelenila, kao i kancelarije za administrativni rad rukovodilaca službi. Realizacijom ovog projekta bi se znatan dio mehanizacije izdvojio iz samog centra grada, olakšao rad, planiranje i izvršenje operativnih timova oba preduzeća, poboljšao zanatski rad opravki i unaprijeđenja opreme i mehanizacije u samim radionicama, omogućio bolji radijus kretanja zaposlenima odnosno operativni manevar, i riješilo pitanje skladištenja velike količine opreme, posebno akcentujući pravilno čuvanje novogodišnje rasvjete, što sada predstavlja problem u nedostatku odgovarajućeg prostora“.

Namjena i cilj programa:

Realizacijom ovog projekta stvaraju se uslovi rada preduzeća ViK-a i Komunalno.

Aktivnosti:

1. Konkurs za idejno rešenje
2. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju servisne zone na UP 135
3. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla
4. Izvođenje radova
5. Tehnički prijem radova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Unaprijeđeni uslovi za rad javnih preduzeća.

Izlazni indikatori:

Broj novosagrađenih javnih objekata.

Odgovorna strana:

Opština Tivat, ViK d.o.o. Tivat, Komunalno d.o.o. Tivat

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

2.000.000,00 €; Opština Tivat

Ciljne grupe/korisnici:

Zaposleni, građani.

Period implementacije:

5 godine

Monitoring i evaluacija:

- u toku prvih 12 mjeseci rješavanje imovinsko pravnih odnosa,
- u periodu od 24 do 36 mjeseci raspisivanje tendera,
- u periodu od 18 do 60 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 28:

Izgradnja objekta pijace

<p>Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.4: Izgradnja javnih objekata</p>
<p>Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine, Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine, Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine.</p>
<p>Opis projekta: Opština Tivat prepoznala je problem postojeće pijace koja se nalazi ispod Trga magnolija u zatvorenom, neuslovnom prostoru koji ne budi interesovanje ni građana ni turista. Lokacija za izgradnju pijace planirana je u obuhvatu DUP-a „Tivat-Centar“ u dvorištu atrijumskog tipa koje formiraju okolne zgrade, iza hotela Pine. Pijace doprinose visokom kvalitetu života u gradu jer pored svoje osnovne funkcije predstavljaju prometan prostor, važan komunikacijski centar, dopunu kulture, sadržaj koji privlači svojim izgledom, koji ne treba zaobići. Na parceli površine 1040m² planirano je da površina nadzemne otvorene pijace bude cca 800m², a nadzemnih zatvorenih sadržaja pijace cca 300m², dok je planirana površina podzemnih etaža predviđenih za parkinge cca 2900 m².</p>
<p>Namjena i cilj programa: Sprovođenjem navedenih investicionih aktivnosti doprinosi se stvaranju uslova za unapredjenje životnog ambijenta i turističkog proizvoda.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Donošenje odluke o izgradnji lokalnog objekta od opšteg interesa 2. Sprovođenje javnog konkursa za idejno-arhitektonsko rješenje 3. Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa 4. Izrada tehničke dokumentacije za objekat 5. Priprema tenderske dokumentacije za izvođenje radova; 6. Odabir izvođača radova, stručnog nadzora, i sprovođenje radova;
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Izgradjen novi objekat od javnog značaja.</p>
<p>Izlazni indikatori: Izgrađen objekat pijace</p>
<p>Odgovorna strana: Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1.300.000,00 €; Budžet Opštine Tivat</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p>

Ciljne grupe su građani, privrednici, turisti
Period implementacije: 32 mjeseca
Monitoring i evaluacija: <ul style="list-style-type: none"> - U periodu od 3. do 9. mjeseca sprovođenje Javnog konkursa - U periodu do 15. mjeseca rješavanje imovinsko-pravnih odnosa - U periodu od 15. mjeseca do 17. mjeseca izrada odgovarajuće tehničke dokumentacije; - U periodu od 17. mjeseca do 20. mjeseca sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i angažovanje stručnog nadzora nad sprovođenjem radova; - U periodu od 20 mjeseca do 32. mjeseca vršenje radova na izgradnji objekta, opremanju i uređenju terena

Projektna ideja broj 29: Uređenje javne površine u centru Radovića
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.4: Izgradnja javnih objekata
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine, Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine.
Opis projekta: Uređenjem javne površine u centru Radovića, ovo naselje bi dobilo unaprijeđen vizuelni identitet. Ovaj prostor trenutno ne zadovoljava osnovne parametre koje treba da ima kako bi ispunio potrebe građana i turista. Realizacijom ovog projekta dobiće se nove zelene površine, šetališna zona, urbani mobilijar i dječije igralište.
Namjena i cilj programa: Sprovođenjem navedenih investicionih aktivnosti doprinosi se stvaranju uslova za unapredjenje životnog ambijenta i turističkog proizvoda.
Aktivnosti: <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje javnog konkursa za idejno-arhitektonsko rješenje 2. Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa 3. Izrada tehničke dokumentacije za objekat 4. Priprema tenderske dokumentacije za izvođenje radova;

5. Odabir izvođača radova, stručnog nadzora, i sprovođenje radova;
Projektni ishod (očekivani rezultat): Unaprjeđen kvalitet života građana.
Izlazni indikatori: Uređena javna površina.
Odgovorna strana: Opština Tivat
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 300.000,00 €, Opština Tivat, donatori.
Ciljne grupe/korisnici: Građani i turisti.
Period implementacije: 24 mjeseca
Monitoring i evaluacija: <ul style="list-style-type: none"> - U periodu od 6 do 12 mjeseci izrada tehničke dokumentacije, sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i angažovanje stručnog nadzora nad sprovođenjem radova; - U periodu od 12 do 24 mjeseca vršenje radova na izgradnja i tehnički prijem objekta.

Projektna ideja broj 30: Rekonstrukcija Trga magnolija
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.4: Izgradnja javnih objekata
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine, Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine.
Opis projekta: Unutar bloka koji formiraju administrativni, stambeno/poslovni i objekat hotelskog tipa organizovan je centralni trg površine cca 5400 m2, obogaćen elementima zelenila i vodenih površina i isti je otvoren prema jugozapadnoj strani radi obezbjeđenja veze sa šetalištem. Na predmetnom trgu projektovani su natkriveni prostori u funkciji poslovnih prostora u prizemljima (pergole, nadstrešnice i sl.). Prostor trga neophodno je redizajnirati. Postojeća fontana kao i sam prostor trga zbog velikog nagiba pokazali su

se kao nefunkcionalni. Na pergolama su piramidalne konstrukcije različite materijalizacije su oštećene i potrebno ih je mijenjati radi vizuelnog doživljaja i funkcionalnosti samog trga. Postojeće popločanje je potrebno mijenjati mirnijim i jednostavnijim formama koje odgovaraju prostornoj dispoziciji i senzibilitetu ovog prostora. U zonama u kojima je to moguće neophodno je podići površinu trga i riješiti pitanje pristupa licima sa invaliditetom. Urbana oprema mora biti projektovana, birana i koordinirana sa pažnjom, posebno u okviru prostora gdje se predviđa veće okupljanje. Potrebno je ozeleniti pergole i razmotriti mogućnost postavljanja solarnih panela na pergolama u cilju samoodrživosti.

Namjena i cilj programa:

Sprovedenjem navedenih investicionih aktivnosti doprinosi se stvaranju uslova za unapređenje životnih i radnih uslova stanovništva. Oplemenjivanjem javnih površina doprinosi se razvoju društvenog života grada, omogućava interakcija i stvara prostor za održavanje javnih i kulturnih sadržaja.

Aktivnosti:

1. Sprovedenje javnog konkursa za idejno-arhitektonsko rješenje
2. Izrada tehničke dokumentacije
3. Priprema tenderske dokumentacije za izvođenje radova;
4. Odabir izvođača radova, stručnog nadzora, i sprovođenje radova;

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Unaprijeđeno stanje javnih prostora, stvoreni uslovi za održavanje javnih i kulturnih sadržaja, implementirane mjera energetske efikasnosti, unaprijeđen sistem zelene infrastrukture

Izlazni indikatori:

Uređena javna površina.

Odgovorna strana:

Opština Tivat

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

300.000,00 €, Opština Tivat.

Ciljne grupe/korisnici:

Građani i turisti

Period implementacije:

24 mjeseca

Monitoring i evaluacija:

- Tokom prvih 12 mjeseci sprovođenje Javnog konkursa

- U periodu od 12. mjeseca do 18. mjeseca izrada odgovarajuće tehničke dokumentacije;
- U periodu od 18. mjeseca do 21. mjeseca sprovođenje tenderske dokumentacije, odabir izvođača radova i angažovanje stručnog nadzora nad sprovođenjem radova;
- U periodu od 21 mjeseca do 24. mjeseca vršenje radova na rekonstrukciji trga, opremanju i uređenju terena

Projektna ideja broj 31:

Završetak izgradnje šetališta Belani

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina

Prioritet 1.5: Izgradnja i uređenje javnih površina

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine

Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine

Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine

Opis projekta:

Projekat podrazumijeva aktivnosti na izgradnji šetališta koje se odnose na završno zanatske radove. Glavni projekat za Obalno šetalište Belane ima više sadržaja- obalno šetalište, proširenje obalnog šetališta, plaža/kupalište i otvoreni bazen. Proširenje obalnog šetališta uz lokaciju otvorenog bazena, formira se djelimično na postojećem nasipu, djelimično nasipanjem u moru. Ovo proširenje predstavlja polaznu tačku za ponte u moru na kojima se može organizovano plivati, igrati u prirodnoj morskoj sredini odgovarajuće dubine. Na proširenju će se organizovati sadržaj sa svlačionicama sa tuševima, garderobom, sanitarne jedinice za posjetioce i učesnike, ostava opreme, biletarnica i ugostiteljski sadržaji. Prostor bazena je definisan pontonima. Uz jednu dužu stranu je prostor ponte na šipovima koji može da primi montažno gledalište. Ostale strane su riješene pontonima sa ostavljanjem prolaza na jednoj kraćoj strani kad bi se zimi koristili kao pristani za brodice lokalnog stanovništva. Prostori između ponti, zbog malih dubina se mogu koristiti za igru djece u vodi s jedne strane, i za iznajmljivanje pedalina, rekreativnih čamaca i slično.

Namjena i cilj programa:

Projekat je namijenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima.
Aktivnosti: <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure na osnovu postojeće projektne dokumentacije, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem radova
Projektni ishod (očekivani rezultat): Unapređena turistička ponuda, poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećena saobraćajna infrastruktura.
Izlazni indikatori: Broj kompletno uređenih šetališnih zona prema planskoj dokumentaciji. Broj kompletno uređenih plaža.
Odgovorna strana: Opština Tivat, JP Morsko dobro
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1.200.000,00 EUR; Opština Tivat, JP Morsko dobro
Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti
Period implementacije: 1 godina
Monitoring i evaluacija: <ul style="list-style-type: none"> - u toku prvih 6 mjeseci završetak radova I faze, - od 6 do 12 mjeseci završetak radova II faze.

Projektna ideja broj 32: Izgradnja šetališta u Donjoj Lastvi
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.5: Izgradnja i uređenje javnih površina
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine

Opis projekta:

Izgradnja šetališta u Donjoj Lastvi podrazumijeva uređenje obalnog dijela šetališta u gore navedenom naselju od parka Ivovica do crkve Sv. Roka. Obalni pojas razvijaće se prvenstveno posredno ili neposredno u funkciji turizma sa atraktivnim sadržajima uz šetalište uz more (Lungo mare). Uređenje obalnog pojasa sa predviđenom promenadom Lungo mare je značajno za oboje: za razvoj turizma kao i za poboljšanje životne sredine odnosno kvaliteta urbanog i prirodnog prostora. Koncept Lungo mare omogućava obezbjeđenje javnih površina i uređenje javnog interesa za dugoročni razvoj Tivata. Omogućava uvećanje površina za kupanje i rekreaciju. Daje prioritet pješaku i biciklistima i predstavlja značajan element slike grada, a utiče i na povećanje ugostiteljsko-zabavnih i sportsko-rekreativnih sadržaja, koje treba locirati prvenstveno uz šetalište.

Namjena i cilj programa:

Realizacija ovog projekta ima za cilj uređenje javne površine, unaprjeđenje turističke ponude.

Aktivnosti:

1. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju šetališta
2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla
3. Izvođenje radova
4. Tehnički prijem radova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

- Broj uređenih javnih površina je veći
- Unaprjeđenje turističke ponude
- Rasterećenost saobraćajne infrastrukture , pjesačkih i biciklističkih staza

Izlazni indikatori:

Broj novosagrađenih šetališnih zona.

Odgovorna strana:

Opština Tivat, JP Morsko dobro

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

700.000,00 €, budžet JP Morsko dobro

Ciljne grupe/korisnici:

Turisti, lokalno stanovništvo

Period implementacije:

3 godine

Monitoring i evaluacija:

- u toku prvih 12 mjeseci rješavanje imovinsko pravnih odnosa,
- u periodu od 12 do 24 mjeseci raspisivanje tendera,
- u periodu od 24 do 36 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 33:

Završetak izgradnje I faze Lungo mare Krašići

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina

Prioritet 1.5: Izgradnja i uređenje javnih površina

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine

Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine

Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine

Opis projekta:

Završetkom izgradnje Lungo mare Krašići I faza omogućilo bi se nesmetano kretanje turista i pješaka obalnim područjem koje trenutno nema šetališnu zonu. Izgradnjom šetališta stvaraju se bolji uslovi za razvoj turizma i privrede u cijelini. Predviđeno Lungo mare šetalište posebno dolazi do izražaja na prostoru Krašića otvaranjem širokih panoramskih vizura, a posebna pažnja usmjerena je na očuvanje identiteta obale, a naročito postojeće slikovite "rive i mandračé" koja krasi naselja uz more. Šetalište treba biti izvedeno tako da se oblikom i materijalom prilagodi prirodnim plažama da se osigura vertikalno povezivanje, povezivanje s urbanizovanim zonama i zonama rekreacije. Oblik obalnog šetališta mora biti prilagođen konfiguraciji terena, uvažavajući prirodnu stjenovitu obalu i plaže koje se moraju očuvati u izvornom obliku. Šetalište se mora uklopiti u karakteristično prirodno okruženje Tivatskog zaliva s osiguranim tačkama-vidikovcima, uz obaveznu povezanost sa funkcionalnim zaleđem.

<p>Namjena i cilj programa:</p> <p>Projekat je namjenjen svim građanima i turistima, kreiranjem boljih uslova za razvoj privrede i turizma.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju šetališta 2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 3. Izvođenje radova 4. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Unaprjeđenje turističke ponude i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>Broj novosagrađenih šetališnih zona.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Opština Tivat, JP Morsko dobro</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p>350.000,00 €, Opština Tivat i JP Morsko dobro</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>Turisti, građani.</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>5 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u toku prvih 24 mjeseca rješavanje imovinsko pravnih odnosa, - u periodu od 24 do 36 mjeseci raspisivanje tendera, - u periodu od 36 do 60 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

<p>Projektna ideja broj 34:</p> <p>Nastavak izgradnje II faze Lungo mare Krašići</p>
<p>Područje i nivo prioriteta:</p>

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina

Prioritet 1.5: Izgradnja i uređenje javnih površina

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine,

Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine,

Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine.

Opis projekta:

Nastavkom izgradnje Lungo mare Krašići omogućilo bi se nesmetano kretanje turista i pješaka obalnim područjem koje trenutno nema šetališnu zonu. Izgradnjom šetališta stvaraju se bolji uslovi za razvoj turizma i privrede u cijelini. Predviđeno "Lungo mare" šetalište posebno dolazi do izražaja na prostoru Krašića otvaranjem širokih panoramskih vizura, a posebna pažnja usmjerena je na očuvanje identiteta obale, a naročito postojeće slikovite "rive i mandračće" koja krasi naselja uz more. Šetalište treba biti izvedeno tako da se oblikom i materijalom prilagodi prirodnim plažama da se osigura vertikalno povezivanje, povezivanje s urbanizovanim zonama i zonama rekreacije. Oblik obalnog šetališta mora biti prilagođen konfiguraciji terena, uvažavajući prirodnu stjenovitu obalu i plaže koje se moraju očuvati u izvornom obliku. Šetalište se mora uklopiti u karakteristično prirodno okruženje Tivatskog zaliva s osiguranim tačkama-vidikovcima, uz obaveznu povezanost sa funkcionalnim zaleđem.

Namjena i cilj programa:

Projekat je namjenjen svim građanima i turistima, kreiranjem boljih uslova za razvoj privrede i turizma.

Aktivnosti:

1. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju šetališta
2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla
3. Izvođenje radova
4. Tehnički prijem radova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Unapredjenje turističke ponude i dostupnost saobraćajne infrastrukture.

Izlazni indikatori:

Broj novosagrađenih šetališnih zona.

Odgovorna strana: Opština Tivat, JP Morsko dobro
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1.500.000,00 €, budžet JP Morsko dobro.
Ciljne grupe/korisnici: Turisti, građani
Period implementacije: 5 godine
Monitoring i evaluacija: <ul style="list-style-type: none"> - u toku prvih 24 mjeseci rješavanje imovinsko pravnih odnosa, - u periodu od 24 do 36 mjeseci raspisivanje tendera, - u periodu od 36 do 60 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 35: Izgradnja šetališta Lungo mare Donja Lastva - Lepetani
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina Prioritet 1.5: Izgradnja i uređenje javnih površina
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine
Opis projekta: Izgradnja šetališta Lungo mare D.Lastva - Lepetani podrazumijeva uređenje obalnog dijela šetališta sa pratećom infrastrukturom u tom naselju. Infrastruktura uključuje novu vodovodnu i kanizacionu mrežu u cijeloj dužini šetalista. Obalni pojas razvijaće se prvenstveno posredno ili neposredno u funkciji turizma sa atraktivnim sadržajima uz šetalište uz more (Lungo mare). Uređenje obalnog pojasa sa predviđenom promenadom Lungo mare je značajno za oboje: za razvoj turizma kao i za poboljšanje životne sredine

odnosno kvaliteta urbanog i prirodnog prostora. Koncept Lungo mare omogućava obezbjeđenje javnih površina i uređenje javnog interesa za dugoročni razvoj Tivata. Omogućava uvećanje površina za kupanje i rekreaciju. Daje prioritet pješaku i biciklistima i predstavlja značajan element slike grada, a utiče i na povećanje ugostiteljsko-zabavnih i sportsko-rekreativnih sadržaja, koje treba locirati prvenstveno uz šetalište.

Namjena i cilj programa:

Realizacijom ovog projekta utocaće se na uređenje javne površine, unapređenje turističke ponude, unapređenje vodovodne i kanalizacione infrastrukture, povezivanje uređenom pješačkom stazom naselja D.Lastva i Lepetani.

Aktivnosti:

1. Izrada projektne dokumentacije
2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla
3. Izvođenje radova
4. Tehnički prijem radova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Unaprjeđenje turističke ponude, rasterećenost saobraćajne infrastrukture i poboljšanje vodovodne i kanalizacione infrastukture.

Izlazni indikatori:

Ukupna dužina planirana dužina šetališta iznosi 2.3 km.

Odgovorna strana:

Opština Tivat, JP Morsko dobro

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

2.400.000,00 €, budžet JP Morsko dobro.

Ciljne grupe/korisnici:

Turisti i građani.

Period implementacije:

4 godine

Monitoring i evaluacija:

- u toku prvih 12 mjeseci rješavanje imovinsko pravnih odnosa,
- u periodu od 24 do 36 mjeseci raspisivanje tendera,

- u periodu od 36 do 48 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 36:

Izgradnja šetališta Ponta Seljanova

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina

Prioritet 1.5: Izgradnja i uređenje javnih površina

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine

Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine

Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine

Opis projekta:

Izgradnja šetališta Ponta Seljanova podrazumijeva uređenje lungo mare-a sa parternim uređenjem javnih površina obodom Ponte Seljanovo u Tivtu. Rekonstrukcija obuhvata i uklapanje postojećih ponti, odgovarajućom materijalizacijom i nivelacijom. Obalno šetalište je zamišljeno kao mjesto susreta. Za stanovnike šetalište predstavlja prostor proširenja mediteranskih bašti koje se nižu duž rta, dok za turiste predstavlja proširenje plaže i prostor koji omogućava boravak i osvježenje u zelenilu. Obalno šetalište definisano je kroz nekoliko segmenata: šetnicu, obalni zid, đardin, park, trg, sunčalište i ponte.

Namjena i cilj programa:

Realizacijom ovog projekta poboljšaće se turistička ponuda.

Aktivnosti:

1. Izrada projektne dokumentacije
2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla
3. Izvođenje radova
4. Tehnički prijem radova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Unaprjeđenje turističke ponude i rasterećenost saobraćajne infrastrukture.

Izlazni indikatori:

Broj novosagrađenih šetališnih zona.
Odgovorna strana: Opština Tivat, JP Morsko dobro
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 350.000,00 €, budžet JP Morsko dobro.
Ciljne grupe/korisnici: Turisti, lokalno stanovništvo
Period implementacije: 4 godine
Monitoring i evaluacija: <ul style="list-style-type: none"> - u toku prvih 12 mjeseci rješavanje imovinsko pravnih odnosa, - u periodu od 24 do 36 mjeseci raspisivanje tendera, - u periodu od 36 do 48 mjeseci izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 37: Adaptacija bunkera u VGP
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života građana i raznovrsnosti ponude grada Prioritet 2.1: Poboljšanje uslova za razvoj kulture
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine Nacionalni program razvoja kulture 2023 - 2027 Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine
Opis projekta: Adaptacijom bunkera u VGP prostoru koji je trenutno van funkcije dala bi se nova upotrebna vrijednost. Dodatno, stvorili bi se povoljniji uslovi za razvoj nevladinog sektora na teritoriji Opštine Tivat. Bitno je naglasiti da adaptacija mora biti uradjena u skladu sa „Pravilnikom o tehničkim normativima za izgradnju skloništa i načinu održavanja i korišćenja skloništa“ ("Službeni list Crne Gore", br. 044/08 od 22.07.2008), na način koji bi osigurao mogućnost upotrebe ovog prostora i u skladu sa njegovom prvobitnom namjenom.

<p>Namjena i cilj projekta:</p> <p>Cilj projekta je da se neiskorišćeni prostori koji predstavljaju značajan potencijal za stvaranje novih vrijednosti i šire kulturne ponude privede namjeni i da se obezbjede povoljniji uslovi za rad nevladinog sektora i građana.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odabir izvođača i stručnog nadzora 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Povećanje upotrebne vrijednosti i aktivacija prostornog resursa bunkera u VGP.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>Broj kompletno uređenih objekata u vlasništvu opštine koji su na raspolaganju građanstvu, privrednim subjektima i nevladinom sektoru.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p>70.000,00 €, Budžet Opštine Tivat, donacije, međunarodni i nacionalni fondovi</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>Opština Tivat, građani, NVO</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>12 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - U periodu od 6 mjeseci odabir izvođeča radova i stručnog nadzora nad izvođenjem radova; - U periodu od 6 mjeseci do 12 mjeseci izvođenje radova.

<p>Projektna ideja broj 38:</p> <p>Adaptacija atomskog skloništa na Seljanovu</p>
<p>Područje i nivo prioriteta:</p> <p>SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života gradjana i raznovrsnosti ponude grada</p> <p>Prioritet 2.1: Poboljšanje uslova za razvoj kulture</p>
<p>Usklađenost sa:</p> <p>Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine</p> <p>Nacionalni program razvoja kulture 2023 - 2027</p>

Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine
<p>Opis projekta:</p> <p>Adaptacijom atomskog skloništa na Seljanovu stvorili bi se povoljniji uslovi za razvoj nevladinog sektora na teritoriji Opštine Tivat. Bitno je naglasiti da adaptacija mora biti uradjena u skladu sa „Pravilnikom o tehničkim normativima za izgradnju skloništa i načinu održavanja i korišćenja skloništa“ ("Službeni list Crne Gore", br. 044/08 od 22.07.2008), na način koji bi osigurao mogućnost upotrebe ovog prostora i u skladu sa njegovom prvobitnom namjenom.</p>
<p>Namjena i cilj projekta:</p> <p>Cilj projekta je da se neiskorišćeni i nefunkcionalni prostor koji čine veliki potencijal za stvaranje novih vrijednosti i šire kulturne ponude privede namjeni i da se obezbjede bolji i povoljniji uslovi za rad nevladinog sektora i građana.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odabir izvođača i stručnog nadzora 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Povećanje upotrebne vrijednosti i aktivacija prostornog resursa atomskog skloništa na Seljanovu.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>Broj kompletno uređenih objekata u vlasništvu opštine koji su na raspolaganju građanstvu, privrednim subjektima i nevladinom sektoru.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p>100.000,00 €, Budžet Opštine Tivat</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>Opština Tivat, građani, NVO</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>18 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - U periodu od 6 mjeseci odabir izvođeča radova i stručnog nadzora nad izvođenjem radova; - U periodu od 6 mjeseci do 18 mjeseci izvođenje radova.

<p>Projektna ideja broj 39: Rekonstrukcija austrougarskih rezervoara za vodu u Velikom gradskom parku</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života građana i raznovrsnosti ponude grada Prioritet 2.1: Poboljšanje uslova za razvoj kulture</p>
<p>Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine Nacionalni program razvoja kulture 2023 - 2027 Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine</p>
<p>Opis projekta: Rekonstrukcijom austrougarskih rezervoara u skladu sa glavnim projektom izrađenim od strane studija Enforma, bili bi ispunjeni osnovni uslovi za osnivanje muzeja pomorskog nasljeđa. Dodatno, ovaj prostor bi dobio novu upotrebnu vrijednost čime bi se valorizovala zapostavljena istorijska baština.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Glavni cilj ovog projekta je stvaranje uslova za razvoj muzejske i galerijske djelatnosti. Muzejska djelatnost je usmjerena ka prezentaciji istorijskih vrijednosti pomorske baštine.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje konzervatorskih uslova 2. Odabir izvođača i stručnog nadzora 3. Izvođenje radova 4. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Unaprijeđeno stanje muzejske djelatnosti i kreiran novi turistički proizvod.</p>
<p>Izlazni indikatori: Izgrađen objekat za kulturnu djelatnost.</p>
<p>Odgovorna strana: Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1.150.000,00 €, Budžet Opštine Tivat, donacije, međunarodni i nacionalni fondovi</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p>

JU Muzej i galerija, građani, turisti
Period implementacije: 2 godine
Monitoring i evaluacija: <ul style="list-style-type: none"> - U periodu od 6 mjeseci odabir izvođača radova i stručnog nadzora nad izvođenjem radova; - U periodu od 6 mjeseci do 24 mjeseci izvođenje radova.

Projektna ideja broj 40: Izmještanje, adaptacija i prenamjena vojnog kupatila
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života građana i raznovrsnosti ponude grada Prioritet 2.1: Poboljšanje uslova za razvoj kulture
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine Nacionalni program razvoja kulture 2023 - 2027 Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine
Opis projekta: Odlukom o donošenju izmjena i dopuna državne studije lokacije „Arsenal” - Tivat iz 2013. godine, urađena je detaljna analiza i valorizacija graditeljskog fonda MTRZ „Sava Kovačević – Arsenal”, te su date precizne smjernice i preporuke kako se treba odnositi prema graditeljskom nasljeđu bivšeg vojnog kompleksa. Između ostalog, navedeno je Vojno kupatilo, koji je ujedno predstavlja jedan od najstarijih objekata u krugu kompleksa. Planskim dokumentom propisuje se izmještanje (realokacija i izgradnja u prethodnim gabaritima) objekta vojnog kupatila na lokaciju UP 3-2, u zahvatu zaštićenog prirodnog dobra „Veliki gradski park” i njegova prenamjena u skladu sa potrebama naselja (izložbeni prostor, slikarski ateljei i sl.).
Namjena i cilj projekta: Osposobljavanjem prvobitnog objekta stavi značajno će se doprinijeti poboljšanju kvaliteta kulturnog života grada Tivta.
Aktivnosti: <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača i stručnog nadzora 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem radova

<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Povećanje upotrebne vrijednosti i aktivacija prostornog resursa vojnog kupatila kao prostora za javni sadržaj. Unaprijeđena ponuda Velikog gradskog parka.</p>
<p>Izlazni indikatori: Izrađen prostor za upotrebu građana, privrednih subjekata i nevladinog sektora.</p>
<p>Odgovorna strana: Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1.000.000,00 €, Porto Montenegro</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Opština Tivat, građani, NVO, turisti</p>
<p>Period implementacije: 2 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - U periodu od 6 mjeseci odabir izvođača radova i stručnog nadzora nad izvođenjem radova; - U periodu od 6 mjeseci do 24 mjeseca izvođenje radova.

<p>Projektna ideja broj 41: Poboljšanje uslova sportskog terena u Velikom gradskom parku postavljanjem objekta tipa balon-sala</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života građana i raznovrsnosti ponude grada Prioritet 2.2: Poboljšanje uslova za rekreaciju i razvoj sporta</p>
<p>Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine</p>
<p>Opis projekta: Projektom je predviđeno sprovođenje investicionih radova na obnovi i poboljšanju uslova za korišćenje postojećeg sportskog terena koji se nalazi u Velikom gradskom parku u Tivtu (u blizini Doma zdravlja). Veliki gradski park je najveća planski uređena zelena površina u Tivtu, u čijem se južnom dijelu nalaze dva sportska igrališta. Radi stvaranja cjelogodišnje mogućnosti odvijanja sportsko-rekreativnih aktivnosti u parku i njegove bolje posjećenosti, predviđeno je da u gabaritima postojećeg sportskog igrališta bude postavljena privremena konstrukcija za objekat tipa balon-sala (bez bilo kakve</p>

sječe i oštećenja vegetacije, betoniranja parkovskog prostora izvan postojećih gabarita terena, i sl). Na ovaj način bi se unaprijedilo postojeće korišćenje ove lokacije unutar parka, kroz održavanje sportskih manifestacija poboljšale promotivne aktivnosti i ponuda parka i u konačnom doprinijelo sveukupnoj revitalizaciji i poboljšanju kvaliteta javnog prostora.

Namjena i cilj programa:

Sprovođenjem navedenih investicionih aktivnosti vrši se stvaranje kvalitetnijeg sportskog sadržaja, poboljšava kvalitet javnog prostora, stvara mogućnost za kvalitetniju promociju parka i u konačnom doprinosi unapređenju sveukupnog stanja ovog zaštićenog područja.

Aktivnosti:

1. Priprema projekta izgradnje privremene konstrukcije za objekat tipa balon-sala u gabaritima postojećeg terena;
2. Priprema tenderske dokumentacije za izvođenje radova;
3. Odabir izvođača radova, stručnog nadzora, i sprovođenje radova;

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Unaprijeđeno stanje sportskog igrališta, unaprijeđena ponuda parka i promotivne mogućnosti i unapređenje sveukupnog stanja ove lokacije u parku.

Izlazni indikatori:

Izgrađena balon-sala u gabaritima postojećeg sportskog terena.

Odgovorna strana:

Opština Tivat

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

200.000,00 €, Opština Tivat

Ciljne grupe/korisnici:

Ciljne grupe su građani i posjetioci parka, sportski klubovi i udruženja.

Period implementacije:

1 godina

Monitoring i evaluacija:

- Tokom prva 4 mjeseca izrada odgovarajuće tehničke dokumentacije i prikupljanja podataka za izgradnju balon-sale,
- U periodu od 4 mjeseca do 6 mjeseci sprovođenje tenderske procedure,
- U periodu od 6 mjeseci do 12 mjeseci vršenje radova na izgradnji/postavljanju balon-sale.

Projektna ideja broj 42:

Stvaranje uslova i početak uzgradnje sportskog kompleksa

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života građana i raznovrsnosti ponude grada
Prioritet 2.2: Poboljšanje uslova za rekreaciju i razvoj sporta

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine,
Nacionalna strategija razvoja sporta 2024 - 2028

Opis projekta:

Neophodno je stvoriti uslove za razvoj sportskog turizma. Opština Tivat kao potencijalni prostor za razvoj rekreativnog i sportskog turizma vidi prostor neizgrađenog područja nekadašnjeg poljoprivrednog dobra "Ekonomija", koje se ranije koristilo kao poljoprivredno zemljište (trenutni obuhvat DUP-a Golf ekonomija. Planirani su objekti otvorenog ili zatvorenog tipa, kao što su stadioni, sportske dvorane, sportski tereni, bazeni, akva parkovi. Izgradnjom zatvorenog olimpijskog bazena na ovom prostoru razvijao bi se plivački sport, zatim vaterpolo sport koji u Tivtu trenutno, nažalost, ne postoji. Zbog klime i aviodostupnosti planirani sadržaji bili bi naročito interesantni za sportski turizam tokom cijele godine za kompletnu Evropu što predstavlja dobar strateški plan. Izmjenama i dopunama Prostorno urbanističkog plana Opštine Tivat koje su u izradi od 2021.godine planiraju se stvoriti planski preduslovi za realizaciju sportskog kompleksa, pratećih turističkih sadržaja i infrastrukture. Od dalje razrade planske dokumentacije zavisice faznost izgradnje, izbor prioriternih objekata i dalja dinamika razvoja ovog područja.

Namjena i cilj programa:

Sprovođenjem navedenih investicionih aktivnosti doprinosi se stvaranju uslova za razvoj sportskih objekata što će doprinijeti razvoju sporta i sportskog turizma.

Aktivnosti:

1. Stvaranje planskog preduslova za realizaciju
2. Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa
3. Izrada tehničke dokumentacije za objekte
4. Priprema tenderske dokumentacije za izvođenje radova;
5. Odabir izvođača radova, stručnog nadzora i sprovođenje radova;

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Unaprijeđeno uslovi za razvoj sporta, turizma i privrede.

Izlazni indikatori:

Započeta izgradnja objekata na lokaciji.

Odgovorna strana:

Opština Tivat, Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo turizma

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

100.000,00 €, Opština Tivat, Vlada CG

Ciljne grupe/korisnici:

Ciljne grupe su građani, turisti, sportski klubovi i organizacije.

Period implementacije:

54 mjeseca

Monitoring i evaluacija:

- Tokom prvih 12 mjeseci stvaranje planskih preduslova
- U periodu od 12 mjeseca do 24 mjeseca rješavanje imovinsko-pravnih odnosa;
- U periodu od 24 mjeseca do 36 mjeseca izrada odgovarajuće tehničke dokumentacije;
- U periodu od 36 mjeseca do 42 mjeseca sprovođenje tenderske dokumentacije, odabir izvođača radova i angažovanje stručnog nadzora nad sprovođenjem radova;
- U periodu od 42 mjeseca pa dalje vršenje radova na izgradnji objekta, opremanju i uređenju terena.

Projektna ideja broj 43:

Izgradnja školskog objekta u obuhvatu Državne studije lokacije "Dio Sektora 22 i Sektor 23"

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života građana i raznovrsnosti ponude grada
Prioritet 2.2: Poboljšanje uslova iz oblasti obrazovanja

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine,
Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine.

Opis projekta:

Projektom je predviđeno sprovođenje investicionih radova na izgradnji objekta školstva. U obuhvatu Državne studije lokacije "Dio Sektora 22 i Sektor 23", od strane lokalne samouprave prepoznata je odgovarajuća površina za izgradnju objekta školstva. Nacrtom planskog dokumenta je u zoni B Na UP5 planirana namjena "površine za školstvo i socijalnu zaštitu". U odnosu na veličinu urbanističke parcele planiran je objekat

BGP od 5371 m², koji može da primi 627 učenika, u jednoj smjeni. Površina objekta kao i slobodna površina na urbanističkoj parceli zadovoljavaju zadate parametre za ovu vrstu objekata (6 m² zatvorenog prostora po učeniku i 10-15 m² otvorenog prostora po učeniku). Ovim planom je postignut normativ od 8.5 m² zatvorenog prostora po učeniku i 10 m² otvorenog prostora po učeniku.

Namjena i cilj programa:

Sprovedenjem navedenih investicionih aktivnosti doprinosi se stvaranju uslova za odvijanje nastave osnovnog obrazovanja u objektu koji zadovoljava zakonom propisane standarde. Objekti ovog tipa nesporno predstavljaju javni interes, te će se izgradnjom škole stvoriti uslovi za razvoj obrazovanja u opštini Tivat.

Aktivnosti:

1. Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa nakon usvajanja planskog dokumenta postupkom eksproprijacije
2. Izrada tehničke dokumentacije za objekat
3. Priprema tenderske dokumentacije za izvođenje radova;
4. Odabir izvođača radova, stručnog nadzora, i sprovođenje radova;

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Unaprijeđeno stanje obrazovnih ustanova.

Izlazni indikatori:

Izgrađen objekat školstva.

Odgovorna strana:

Opština Tivat, Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

6.500.000,00 € Opština Tivat, donatori, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija

Ciljne grupe/korisnici:

Učenici i prosvjetni radnici.

Period implementacije:

54 mjeseca

Monitoring i evaluacija:

- Tokom prvih 12 mjeseci usvajanje planskog dokumenta i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa
- U periodu od 12 mjeseca do 24 mjeseca izrada odgovarajuće tehničke dokumentacije;
- U periodu od 24 mjeseca do 30 mjeseca sprovođenje tenderske dokumentacije, odabir izvođača radova i angažovanje stručnog nadzora nad sprovođenjem radova;

- U periodu od 30 mjeseca do 54 mjeseca vršenje radova na izgradnji objekta, opremanju i uređenju terena

Projektna ideja broj 44:

Završetak radova na rekonstrukciji škole u Radovićima

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života građana i raznovrsnosti ponude grada

Prioritet 2.3: Unaprjeđenje uslova iz oblasti obrazovanja

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine

Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine

Opis projekta:

Prvobitna škola OŠ „Branko Brinić“ montažnog karaktera je srušena u cilju izgrade novog, savremenog školskog objekta, a privremeni školski objekat je smješten u naselju Đuraševići. Novim projektom je predviđeno sprovođenje investicionih radova na izgradnji objekta školstva. Izgradnja novog objekta škole od posebnog je značaja, imajući u vidu da se ovaj dio Tivta razvija velikom brzinom zahvaljujući i projektu Luštica Bay, te sve veći broj porodica se odlučuje upravo za život u Radovićima.

Namjena i cilj projekta:

Sprovođenjem navedenih investicionih aktivnosti doprinosi se stvaranju uslova za odvijanje nastave osnovnog obrazovanja u objektu koji zadovoljava zakonom propisane standarde. Objekti ovog tipa nesporno predstavljaju javni interes, te će se izgradnjom škole stvoriti uslovi za razvoj obrazovanja u opštini Tivat.

Aktivnosti:

1. Izvođenje radova
2. Tehnički prijem radova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Unaprijeđeno stanje obrazovnih ustanova.

Izlazni indikatori:

Izgrađen objekat školstva.

Odgovorna strana:

Opština Tivat, Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija.

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

4.000.000,00 €, Budžet Opštine Tivat, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija.

Ciljne grupe/korisnici: Učenici i prosvjetni radnici.
Period implementacije: 2 godine
Monitoring i evaluacija: - - u periodu od 12 do 24 mjeseci završetak I tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 45: Rekonstrukcija OŠ „Drago Milović" u Gradiošnici
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života građana i raznovrsnosti ponude grada Prioritet 2.3: Unaprjeđenje uslova iz oblasti obrazovanja
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine, Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine.
Opis projekta: Rekonstrukcijom, dogradnjom i nadogradnjom O.Š. Drago Milović u Gradiošnici stvoriti će se povoljniji uslovi za učenike i nastavnike te dodatno unaprijediti obrazovni sistem.
Namjena i cilj projekta: Sprovođenjem navedenih investicionih aktivnosti doprinosi se stvaranju uslova za odvijanje nastave osnovnog obrazovanja u objektu koji zadovoljava zakonom propisane standarde. Objekti ovog tipa nesporno predstavljaju javni interes, te će se izgradnjom škole stvoriti uslovi za razvoj obrazovanja u opštini Tivat.
Aktivnosti: <ol style="list-style-type: none"> 1. Eksproprijacija zemljišta 2. Izrada projektne dokumentacije 3. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 4. Izvođenje radova 5. Tehnički prijem radova
Projektni ishod (očekivani rezultat): Unaprijeđeno stanje obrazovnih ustanova.
Izlazni indikatori: Rekonstruisan objekat obrazovanja.

Odgovorna strana: Opština Tivat, Ministarstvo prosvjete
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 2.200.000,00 €; Opština Tivat, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
Ciljne grupe/korisnici: Učenici, prosvjetni radnici.
Period implementacije: 3 godine
Monitoring i evaluacija: <ul style="list-style-type: none"> - Tokom prvih 12 mjeseci rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, - U periodu od 12 mjeseca do 24 mjeseca izrada odgovarajuće tehničke dokumentacije; - U periodu od 24 mjeseca do 36 mjeseca izvođenje i tehnički prijem radova.

Projektna ideja broj 46: Rekonstrukcija OŠ „Drago Milović" u Donjoj Lastvi
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života građana i raznovrsnosti ponude grada Prioritet 2.3: Unaprjeđenje uslova iz oblasti obrazovanja
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine
Opis projekta: Rekonstrukcijom, dogradnjom i nadogradnjom O.Š. Drago Milović u Donjoj Lastvi biće stvoreni povoljniji uslovi za učenike i nastavnike te dodatno unaprijediti obrazovni sistem. Objekat osnovnog obrazovanja koji je u lošem stanju potrebno je rekonstruisati i na njemu je moguća dogradnja odnosno nadgradnja sprata u skladu sa normativom 5.5m2 zatvorenog prostora po učeniku odnosno 15m2 otvorene površine.
Namjena i cilj programa: Projekat je namijenjen učenicima i prosvjetnim radnicima.
Aktivnosti: 1. Sprovođenje tenderske procedure na osnovu postojeće projektne dokumentacije, odabir

<p>2. izvođača radova i ugovaranje posla</p> <p>3. Izvođenje radova</p> <p>4. Tehnički prijem radova</p>
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Unaprijeđeno stanje obrazovnih ustanova.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>Rekonstruisan objekat obrazovanja.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Opština Tivat, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p>1.500.000,00 €; Opština Tivat, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>Učenici, prosvjetni radnici.</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>2 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tokom prvih 6 mjeseci izrada odgovarajuće tehničke dokumentacije; - U periodu od 6 mjeseca do 12 mjeseca odabir izvođača radova i angažovanje stručnog nadzora nad sprovođenjem radova; - U periodu od 12 mjeseca do 24 mjeseca vršenje radova na rekonstrukciji objekta.

<p>Projektna ideja 47:</p> <p>Izgradnja objekta predškolskog vaspitanja u obuhvatu UP 284 Detaljnog urbanističkog plana „Mrčevac“</p>
<p>Područje i nivo prioriteta:</p> <p>SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života građana i raznovrsnosti ponude grada</p> <p>Prioritet 2.3: Unaprjeđenje uslova iz oblasti obrazovanja</p>
<p>Usklađenost sa:</p> <p>Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine</p> <p>Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine</p>
<p>Opis projekta:</p>

<p>Projektom je predviđeno sprovođenje investicionih radova na izgradnji objekta vrtića. U obuhvatu Detaljnog urbanističkog plana „Mrčevac” površine za školstvo i socijalnu zaštitu predviđene su u jugoistočnom dijelu plana na urbanističkoj parceli br. UP-284 na kojoj je planirana izgradnja predškolske ustanove kao i prateći sportski tereni i igrališta. Veličina urbanističke parcele iznosi 5340m², a na njoj je moguće izgraditi objekte bruto površine 2136m².</p>
<p>Namjena i cilj programa: Sprovođenjem navedenih investicionih aktivnosti doprinosi se stvaranju uslova za odvijanje nastave predškolskog obrazovanja u objektu koji zadovoljava zakonom propisane standarde.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa 2. Izrada tehničke dokumentacije za objekat 3. Priprema tenderske dokumentacije za izvođenje radova; 4. Odabir izvođača radova, stručnog nadzora, i sprovođenje radova;
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Unaprijeđeno stanje obrazovnih ustanova.</p>
<p>Izlazni indikatori: Izgrađen objekat predškolskog obrazovanja.</p>
<p>Odgovorna strana: Opština Tivat, Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: 2.500.000,00€ Opština Tivat i Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Učenici i prosvjetni radnici</p>
<p>Period implementacije: 54 mjeseca</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tokom prvih 12 mjeseci rješavanje imovinsko-pravnih odnosa - U periodu od 12 mjeseca do 24 mjeseca izrada odgovarajuće tehničke dokumentacije; - U periodu od 24 mjeseca do 30 mjeseca sprovođenje tenderske dokumentacije, odabir izvođača radova i angažovanje stručnog nadzora nad sprovođenjem radova; - U periodu od 30 mjeseca do 54 mjeseca vršenje radova na izgradnji objekta, opremanju i uređenju terena

<p>Projektna ideja broj 48: Osnivanje omladinskog centra</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života građana i raznovrsnosti ponude grada Prioritet 2.4: Unaprjeđenje omladinske politike</p>
<p>Usklađenost sa: Strategija za mlade 2023.-2027. godine</p>
<p>Opis projekta: U omladinskom Centar je planirano da se sprovode aktivnosti i programi koje kreiraju mladi za mlade, održavaju različiti događaji, promocije, tribine, radionice, izložbe.. Planirano je da se sprovode aktivnosti predviđene lokalnim i nacionalnim strateškim dokumentima, sa ciljem omogućavanja učešća mladih u kreiranju politike na lokalnom nivou. Uloga Centra će biti da promoviše i ostvaruje saradnju sa institucijama, međunarodnim organizacijama i civilnim sektorom koji sprovodi omladinsku politiku, studentskim i učeničkim parlamentima i drugim pravnim licima u cilju poboljšanja položaja mladih. Takođe, biće stvoreni uslovi za podsticanje i promovisanje zdravih stilova života, kulturnog sadržaji, volonterizma i drugih oblasti od značaja za razvoj mladih. U objektu „Šoping centra Seljanovo“, adaptiran je prostor površine oko 80 m2, koji je predviđen za omladinski centar i sprovođenje svih aktivnosti. Sekretarijat za društvene djelatnosti će po potrebi ustupiti prostor Omladinskog centra drugim subjektima, bez naknade, radi održavanja: besplatnih radionica, seminara, edukacija, sastanaka i slično, koje se održavaju u cilju podsticanja i unapređenja razvoja omladinske politike, omladinskog rada, praćenja i evaluacije nacionalne strategije za mlade i lokalnog akcionog plana za mlade, jačanja saradnje i unapređenja položaja mladih i sprovođenja omladinskih aktivnosti.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namjenjen mladima, a cilj je da se stvore uslovi za kvalitetno provođenje vremena.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opremanje prostora 2. Realizacija projekta omladinskog centra kroz njegove razne sekcije.
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Stvoreni uslovi za kvalitetno sprovođenje omladinske politike na lokalnom nivou.</p>

<p>Izlazni indikatori: 200 mladih koji će koristiti usluge u učestvovati u aktivnostima Centra.</p>
<p>Odgovorna strana: Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: 28.000,00 € , budžet Opštine Tivat,</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Mladi sa teritorije Opštine Tivat</p>
<p>Period implementacije: 1 godina</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u toku prvih 6 mjeseci završetak opremanja prostora - od 6. do 12. mjeseca planiranje aktivnosti za mlade

<p>Projektna ideja broj 49: Osnivanje omladinskog servisa (Krtoli)</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života građana i raznovrsnosti ponude grada Prioritet 2.4: Unaprjeđenje omladinske politike</p>
<p>Usklađenost sa: Strategija za mlade 2023.-2027. godine</p>
<p>Opis projekta: Osnovni cilj projekta je formiranje omladinskog servisa u ovom djelu Tivta, radi posticanja proaktivnog učešća mladih u kreiranju i sprovođenje omladinske politike. Potrebno je izvršiti adaptaciju prostora za realizaciju aktivnosti omladinskog servisa. Riječ je o zgradi Doma Kulture, prizemni dio, KO Radovići – područna jedinica Tivat br. Parcele 247. U omladinskom Servisu je planirano da se sprovede aktivnosti i programi koje kreiraju mladi za mlade, održavaju različiti događaji, promocije, tribine, radionice, izložbe.. Planirano je da se sprovede aktivnosti predviđene lokalnim i nacionalnim strateškim dokumentima, sa ciljem omogućavanja učešća mladih u kreiranju politike na lokalnom nivou. Uloga Servisa će biti da promoviše i ostvaruje saradnju sa institucijama, međunarodnim organizacijama i civilnim sektorom koji sprovodi omladinsku politiku, studentskim i učeničkim parlamentima i drugim pravnim licima u cilju poboljšanja položaja mladih. Takođe, biće stvoreni uslovi za podsticanje i promovisanje zdravih</p>

<p>stilova života, kulturnog sadržaji, volonterizma i drugih oblasti od značaja za razvoj mladih.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namjenjen mladima, a cilj je da se stvore uslovi za kvalitetno provođenje vremena.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adaptacija prostora 2. Realizacija projekta omladinskog servisa kroz njegove razne sekcije
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):   Stvoreni uslovi za kvalitetno sprovođenje omladinske politike na lokalnom nivou.</p>
<p>Izlazni indikatori: 50 mladih koji će koristiti usluge u učestvovati u aktivnostima Servisa.</p>
<p>Odgovorna strana: Opština Tivat, Ministarstvo sporta i mladih</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: 30,000.00 €, budžet Opštine Tivat, Ministarstvo sporta i mladih, donatori</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Mladi sa teritorije Opštine Tivat.</p>
<p>Period implementacije: 1 godina.</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u toku prvih 6 mjeseci završetak opremanja prostora - -od 6. do 12. mjeseca planiranje aktivnosti za mlade

<p>Projektna ideja broj 50:   Digitalizacija lokalne uprave</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života građana i raznovrsnosti ponude grada   Prioritet 2.5: Razvoj Smart City koncepta</p>
<p>Usklađenost sa: Strategijom digitalne transformacije 2022-2026.g.</p>
<p>Opis projekta:</p>

<p>Digitalizacija lokalne uprave podrazumijeva implementaciju informatičke podrške kroz puštanje u rad što više elektronskih servisa, kao ažuriranih i zaštićenih aplikacija, koje će omogućiti građanima i zaposlenima u lokalnoj upravi da što brže dođu do njima potrebnih akata, uvjerenja i potvrda čime će se izbjeći bespotrebni redovi i čekanja, ali i ubrzati upravni i drugi postupci po zahtjevima stranaka. Razvijanjem što više elektronskih servisa podiže se nivo digitalne pismenosti stanovništva, gdje bi isto korištenjem navedenog digitalnog aparata uštedjelo svoje vrijeme, koje je danas jedan od najvažnijih resursa svakog pojedinca.</p>
<p>Namjena i cilj programa: Cilj digitalizacije javne uprave je stvaranje državne administracije „bez papira“ koja je imperativ svake demokratske zajednice. Ubrzavaju se svi poslovni procesi i izbjegavaju gužve i čekanja, što dalje vodi i racionalizaciji velikog i tromog državnog aparata. Stvara se povoljna poslovna klima koja privlači kako domaće, tako i strane investitore i preduzetnike.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Raspisivanje tendera za nabavku usluge 2. Implementacija projekta (obuka korisnika)
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Ubrzavanje svih poslovnih procesa na obostrano zadovoljstvo lokalnog menadžmenta i građana, stvaranje dobre poslovne klime.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj digitalizovanih usluga</p>
<p>Odgovorna strana: Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: 100.000,00 €, Budžet Opštine Tivat, donacije, međunarodni i nacionalni fondovi</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Građani, zaposleni u organima lokalne uprave, javna preduzeća, javna uprava, domaća i strana privredna društva i preduzetnici</p>
<p>Period implementacije: 6 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Period od 3 mjeseca za okončanje postupka javnih nabavki i odabir dobavljača usluge; - Period od 3 mjeseca za implementaciju programa/softvera i obuku zaposlenih

Projektna ideja broj 51:
Implementacija pametnog parkinga

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjedjenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života građana i raznovrsnosti ponude grada

Prioritet 2.5: Razvoj Smart City koncepta

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine,
Strategijom regionalnog razvoja 2023.-2027. godine.

Opis projekta:

Broj vozila na putevima raste, kako raste i populacija, a saobraćajno ponašanje vozača pokazuje da većina gravitira ka parking mjestima u centru. Kako bi naplata bila što uspješnija, i kako bi se saobraćajna gužva u parking zonama, a najviše u centru grada, smanjila, neophodno je razvijati koncept pametnog parkinga koji bi u stvarnom vremenu (IT termin „real time“) prikazivao informacije, koristio iste za prediktivnu analitiku i time služio vozačima, ali i lokalnoj samoupravi u kontrolisanju saobraćaja. Savremena tehnologija tog koncepta podrazumijeva ugrađene u tlo senzore, kamere, brojački sistem (pogodan za parkirališta sa rampama), parkomate odnosno samonaplatne stanice sa voice i video podrškom operatera i mogućnošću čitanja registarskih tablica, itd. Ovaj projekat podrazumijeva planiranje i postavljanje svjetlosne saobraćajne signalizacije za parkirališta, odnosno dinamičkih pametnih znakova, na ključnim pristupnim lokacijama u opštini, koji bi u stvarnom vremenu prikazivali slobodan broj parking mjesta, zatim mogućnost kreiranja mobilne aplikacije putem koje bi vozači ne samo imali informaciju o slobodnim mjestima, već mogli izvršiti i rezervaciju parking mjesta, i postavljanje parkomata za vršenje kontrole i same naplate parkiranja.

Namjena i cilj programa:

Ovaj projekat će uticati na poboljšanje kvaliteta života građana koji žive u blizini parkirališta, smanjenje saobraćajnih gužvi i emisije CO2. Tačnija analitika podataka će omogućiti izradu boljih poslovnih strategija, pozitivno uticati na prihode preduzeća Parking Servis doo obezbjeđenjem sigurnije naplate i olakšaće plaćanje korisnicima. Ovaj sistem će omogućiti bolje upravljanje opštinskim resursima.

Aktivnosti:

1. Izrada projekta svjetlosne saobraćajne signalizacije za parkirališta
2. Nabavka svjetlosne saobraćajne signalizacije i parkomata
3. Razvoj parking aplikacije

<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Ovaj projekat će uticati na unaprjeđenje sistema parkiranja, smanjenje emisije CO2 i poboljšanje kvaliteta života građana.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>Broj digitalizovanih usluga.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Opština Tivat, Parking Servis d.o.o.</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p>200.000,00 € Opština Tivat i Parking Servis doo</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>Građani, turisti i privrednici.</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>60 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tokom prvih 6 mjeseci izrada Projekta svjetlosne saobraćajne signalizacije - Od 6. do 9. mjeseca objava javnog konkursa za odabir ponuđača - Od 9. do 12. mjeseca postavljanje svjetlosne saobraćajne signalizacije - Od 12. do 24. mjeseca analiza postojećeg stanja, projektovanje i izrada novih parking mjesta u prigradskim naseljima - Od 12. do 60. mjeseca rad na razvoju aplikacije sa prikazom informacija o parking mjestima u stvarnom vremenu; zatim unaprjeđenje i proširenje parking kapaciteta na osnovu prethodno odrađenih analiza

<p>Projektna ideja broj 52:</p> <p>Izrada GIS-a</p>
<p>Područje i nivo prioriteta:</p> <p>SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unapredjenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života gradjana i raznovrsnosti ponude grada   Prioritet 2.5: Razvoj Smart City koncepta</p>
<p>Usklađenost sa Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine.</p>
<p>Opis projekta:</p> <p>Geografski informacioni sistem (GIS) je sistem za upravljanje prostornim podacima i njima pridruženim osobinama. U najstrožem smislu to je računarski sistem sposoban za</p>

integriranje, skladištenje, uređivanje, analizu i prikaz geografskih informacija. Dodatno, GIS pruža mogućnost korisnicima da postavljaju interaktivne upite, analiziraju prostorne informacije i uređuju podatke. Tehnologija geografskog informacionog sistema može se koristiti za upravljanje resursima, imovinsko upravljanje, planiranje razvoja, prostorno planiranje, kartografiju i planiranje infrastrukture.

Namjena i cilj programa:

Implementacijom geografski informacionog sistema (GIS) bili bi stvoreni uslovi za efikasnije upravljanje resursima ipštine Tivat, planiranje razvoja i realizaciju investicija.

Aktivnosti:

1. Priprema tenderske dokumentacije za nabavku;
2. Odabir dobavljača i realizacija;

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Unaprijeđeno stanje lokalne uprave.

Izlazni indikatori:

Pet digitalizovanih usluga.

Odgovorna strana:

Opština Tivat

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

150.000,00 €, Opština Tivat

Ciljne grupe/korisnici:

Građani, organi lokalne uprave.

Period implementacije:

1 godina

Monitoring i evaluacija:

- U periodu do 6 mjeseci priprema tenderske dokumentacije za nabavku;
- U periodu od 6 mjeseci do 12 mjeseci odabir dobavljača i realizacija.

Projektna ideja broj 53:

Izgradnja reciklažnog dvorišta

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Unaprjeđenje oblasti zaštite životne sredine i povećanje stepena energetske efikasnosti

Prioritet 3.1: Unaprjeđenje upravljanja otpadom

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030

<p>Opis projekta:</p> <p>Uspješno sprovođenje ponovne upotrebe i reciklaže otpada koje imaju svoju upotrebnu vrijednost je jedan od osnovnih zadataka u cilju uspostavljanja uspješnog sistema upravljanja otpadom. Osim primarne selekcije, u Tivtu je potrebno uspostaviti i sekundarnu selekciju otpada, odnosno neophodno je izgraditi reciklažno dvorište. Uspostavljanjem sekundarne selekcije smanjiće se količina otpada koja se odlaže na deponiji i samim tim smanjiće se i troškovi odlaganja otpada. U cilju uspješne realizacije projekta potrebno je izraditi projekat i nakon odabira izvođača, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, pristupiti izgradnji reciklažnog dvorišta.</p>
<p>Namjena i cilj programa:</p> <p>Izgradnjom reciklažnog dvorišta uspostaviće se efikasniji i održiv način upravljanja otpadom, i poboljšati uslovi funkcionisanja preduzeća „Komunalno“ doo Tivat.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odabir projektanta i izrada projekta 2. Odabir izvođača i stručnog nadzora nad izvođenjem radova 3. Izvođenje radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Unapređeno upravljanje otpadom i reciklaža upotrebnihi komponenti sakupljenog otpada.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>Izgrađeno reciklažno dvorište</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p>2.000.000,00 €; budžet Opštine Tivat, donacije, međunarodni i nacionalni fondovi, Vlada CG</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>„Komunalno“ doo Tivat, građani, turisti</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>24 mjeseca</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - U periodu od 12 mjeseci odabir projektanta i izrada projekta izgradnje reciklažnog dvorišta; - U periodu od 12 mjeseci do 15 mjeseci odabir izvođeča radova i stručnog nadzora nad izvođenjem radova; - U periodu od 15 mjeseci do 24 mjeseca izvođenje radova.

<p>Projektna ideja broj 54: Sanacija neuređenog odlagališta Lovanja</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Unaprjeđenje oblasti zaštite životne sredine i povećanje stepena energetske efikasnosti Prioritet 3.1: Unaprjeđenje upravljanja otpadom</p>
<p>Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine Akcionim planom za ispunjavanje Poglavlja 27</p>
<p>Opis projekta: Neuređeno odlagalište Lovanja se nalazi na veoma atraktivnom prostoru, u blizini kružnog toka Tivat - Kotor, u blizini aerodroma, tako da sem zagađenja svih segmenata životne sredine, ostavlja veoma ružan utisak na posjetioce i turiste. U cilju uspješne realizacije projekta potrebno je spriječiti odlaganje otpada na lokaciji, izvršiti geodetsko snimanje terena da bi se odredile količine i vrste otpada na lokaciji, izraditi studiju izvodljivosti, a zatim glavni projekat sanacije, i nakon odabira izvođača, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, pristupiti sanaciji.</p>
<p>Namjena i cilj programa: Sanacijom neuređenog odlagališta Lovanja urediće se prostor koji je na veoma atraktivnoj lokaciji i spriječiće se dalje nepropisno odlaganje otpada na toj lokaciji. Osim spriječavanja zagađenja životne sredine, sanacijom bi se stvorio prostor za prenamjenu i upotrebu za sportsko-rekreativni sadržaj ili slično.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada Studije izvodljivosti 2. Izrada projekta sanacije 3. Odabir izvođača 4. Izvođenje radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Sanirana i uređena lokacija.</p>
<p>Izlazni indikatori: Površina prostora obuhvaćenog sanacijom</p>
<p>Odgovorna strana: Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Opština Tivat, Opština Kotor.</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: 3.500.000,00 €, Budžet Crne Gore, Eko fond, Budžet Opštine Tivat i Budžet Opštine Kotor, donacije, međunarodni i nacionalni fondovi</p>

Ciljne grupe/korisnici:

Građani, vlasnici nepokretnosti, turisti.

Period implementacije:

48 mjeseca

Monitoring i evaluacija:

- U periodu od 6 mjeseci izrada Studije izvodljivosti;
- U periodu od 6 mjeseci do 12 mjeseci sprovođenje tenderske dokumentacije i odabir projektanta za izradu projekta sanacije;
- U periodu od 12 mjeseci do 24 mjeseca izrada projekta sanacije;
- U periodu od 24 do 48 mjeseci sprovođenje tenderske dokumentacije, odabir izvođača, odabir stručnog nadzora nad izvođenjem radova, i izvođenje radova na sanaciji.

Projektna ideja broj 55:

Osnivanje Agencije za upravljanje zaštićenim područjima

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Unaprjeđenje oblasti zaštite životne sredine i povećanje stepena energetske efikasnosti

Prioritet 3.2: Unaprjeđenje zaštićenih područja I unaprjeđenje sistema zelene infrastrukture

Usklađenost sa Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine

Opis projekta:

Projektom je predviđeno osnivanje stručnog tijela (agencije) za upravljanje zaštićenim područjima na teritoriji opštine Tivat, a čije je upravljanje u nadležnosti lokalne uprave. Agencija bi u strukturi zaposlenih imala stručna lica odgovarajućih profila, koja bi u skladu sa zakonodavstvom u oblasti zaštite prirode sprovodila aktivnosti i mjere zaštite na očuvanju i unapređenju stanja zaštićenih prirodnih dobara. Predviđeno je sprovođenje administrativnih aktivnosti za osnivanje agencije, obezbjeđivanje i opremanje odgovarajućeg kancelarijskog prostora, odgovarajuće opreme, zapošljavanje stručnih lica i administrativnih radnika.

Namjena i cilj programa:

Projekat je namijenjen stvaranju kvalitetnog upravljanja zaštićenim prirodnim dobrom na lokalnom nivou, sa ciljem trajne zaštite i unapređenja zaštićenih prirodnih dobara.

Aktivnosti:

1. Sprovođenje administrativnih aktivnosti za uspostavljenje i funkcionisanje Agencije za upravljanje zaštićenim područjima

2. Obezbjedivanje opremljenog kancelarijskog prostora i opreme 3. Zapošljavanje stručnih i administrativnih radnika
Projektni ishod (očekivani rezultat): Uspostavljena Agencija za upravljanje zaštićenim područjima.
Izlazni indikatori: Broj novozaposlenih stručnih i administrativnih radnika na poslovima zaštite prirode.
Odgovorna strana: Opština Tivat
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 180.000,00 € Budžet Opštine Tivat, donacije, međunarodni i nacionalni fondovi, Vlada CG
Ciljne grupe/korisnici: Ciljna grupa su nezaposlena stručna lica, dok su korisnici građani i posjetioци
Period implementacije: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: <ul style="list-style-type: none"> - U periodu od 3 mjeseca vršenje administrativnih poslova na uspostavljanju Agencije za upravljanje zaštićenim područjima - U periodu od 3 mjeseca do 12 mjeseci obezbjedivanje kancelarijskog prostora, nabavka odgovarajuće opreme i zapošljavanje kadra

Projektna ideja broj 56: Proglašenje brda Vrmac zaštićenim prirodnim dobrom
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Unaprjeđenje oblasti zaštite životne sredine i povećanje stepena energetske efikasnosti Prioritet 3.2: Unaprjeđenje zaštićenih područja I unaprjeđenje sistema zelene infrastrukture
Usklađenost sa Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine.
Opis projekta: Područje Vrmca predstavlja prostranu cjelinu koju karakteriše veliko prirodno i kulturno-istorijsko bogatstvo sa izraženim biodiverzitetom, pejzažnim i kulturnim vrijednostima i obilježjima od nacionalnog i međunarodnog značaja. Sjeverni dio Vrmca koji pripada opštini Kotor nalazi na listi Svjetske baštine UNESCO-a, a južni dio Vrmca koji pripada opštini Tivat ima status njegove buffer zone. Tokom 2022. godine izrađen je Nacrt Studije zaštite i Nacrt Odluke o proglašavanju Parka prirode „Vrmac“, a na osnovu sprovedenih

terenskih istraživanja prirodnih vrijednosti ovog područja. Nacrtom Studije zaštite i Nacrtom Odluke o proglašavanju Parka prirode „Vrmac“ predviđeno je integralno stavljanje pod zaštitu područja koje administrativno pripada opštinama Kotor i Tivat. Teritorija opštine Tivat predviđena za stavljanje pod zaštitu kao prirodno dobro je 11.579.000m², sa uspostavljenim različitim režimima zaštite, prvenstveno u odnosu na prisutne vrste i staništa.

Namjena i cilj programa:

Područje se stavlja pod zaštitu radi sprovođenja adekvatnih mjera zaštite vrsta i staništa i održivog (kontrolisanog) korišćenja prirodnog dobra, očuvanja i unapređenja biološke raznovrsnosti, očuvanja prirodnih svojstava svih segmenata životne sredine, sprječavanja radnji i aktivnosti koje mogu ugroziti biodiverzitet područja, održavanja kulturnog pejzaža, obnove, održavanja i revalorizacije kulturne baštine, strogo kontrolisanog razvoja područja usmjerenog primarno na očuvanje i unapređenje prirodnih vrijednosti i uspostavljanja sistema praćenja zaštite. Realizacijom projekta uspostaviće se zakonski osnov za izradu Plana upravljanja i usklađivanje ljudskih aktivnosti, ekonomskih i društvenih razvojnih planova, programa i projekata sa definisanim režimom zaštite i smjernicama zaštite.

Aktivnosti:

1. Izrada Predloga Studije zaštite i Predloga Odluke o predlogu za proglašavanje Parka prirode „Vrmac“ koja treba da bude usvojena od strane lokalnog parlamenta;
2. Dostavljanje dokumentacije nadležnom ministarstvu radi pripreme za upućivanje Vladi Crne Gore radi proglašavanja područja zaštićenim prirodnim dobrom
3. Proglašavanje zaštićenog prirodnog dobra – Park prirode „Vrmac“

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Područje Vrmca proglašeno zaštićenim prirodnim dobrom u skladu sa zakonodavstvom u oblasti zaštite prirode.

Izlazni indikatori:

Odluka o proglašavanju Parka prirode „Vrmac“.

Odgovorna strana:

Opština Tivat, Opština Kotor, nadležno ministarstvo

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

Nema troškova.

Ciljne grupe/korisnici:

Građani, vlasnici i korisnici nepokretnosti, subjekti koji se bave turizmom i rekreativnim aktivnostima, turisti i posjetioци.

Period implementacije:

12 mjeseci

Monitoring i evaluacija:

- U periodu do 6 mjeseci usvajanje Predloga Odluke o predlogu za proglašavanje Parka prirode „Vrmac“ od strane lokalnog parlamenta i dostavljanje dokumentacije nadležnom ministarstvu;
- U periodu od 6 do 12 mjeseci dostavljanje Vladi na usvajanje;
- Do isteka 12 mjeseci donešena Odluka o proglašavanju Parka prirode „Vrmac“.

Projektna ideja broj 57:

Revitalizacija ukupnog stanja spomenika prirode Veliki gradski park u Tivtu

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Unaprjeđenje oblasti zaštite životne sredine i povećanje stepena energetske efikasnosti

Prioritet 3.2: Unaprjeđenje zaštićenih područja I unaprjeđenje sistema zelene infrastrukture

Usklađenost sa Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine.

Opis projekta:

Projektom je predviđeno sprovođenje investicionih radova na obnovi i revitalizaciji zaštićenog prirodnog dobra „Veliki gradski park u Tivtu“. Usljed dugogodišnjeg izostanka redovne njege u periodu nakon II svjetskog rata, struktura vegetacije je na određenim djelovima parkovske površine narušena formiranjem podrasta invazivnih vrsta i degradacijom izvorne zasađene vegetacije. Projektom je predviđeno da u sklopu obnove i revitalizacije vegetacije parka, pored redovne njege, bude izvršena nabavka i sadnja sadnica (prvenstveno krupnijih sadnica drvenastih vrsta), u svemu prema Planu upravljanja za ovo zaštićeno prirodno dobro. Projektom je predviđena i izgradnja nedostajućih djelova parkovske ograde duž zapadne, sjeverne i istočne granice parka (dužina oko 570 m), koja stilski treba da bude identična kao postojeća oграда duž južne granice parka, kao i obnova kolonade stubova koja je krasila šetnu stazu od ulaza u park sa zapadne strane do glavne parkovske šetne staze. Kolonada stubova treba da bude obnovljena u skladu sa izdatim smjernicama za konzervaciju, i da nosi potporu za puzavice.

Namjena i cilj programa:

Sprovođenjem navedenih investicionih aktivnosti vrši se unaprjeđenje sveukupnog stanja ovog zaštićenog područja, i stvara mogućnost za kvalitetniju promociju parka i uvrštavanje u turističku ponudu grada.

Aktivnosti:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Priprema projekta izgradnje nedostajućih djelova parkovske ograde i obnove kolonade stubova 2. Priprema tenderske dokumentacije za nabavku, isporuku i sadnju sadnog materijala, izgradnju nedostajućih djelova parkovske ograde i obnovu kolonade stubova 3. Odabir izvođača radova i sprovođenje radova u parku
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Unapređeno stanje parkovske flore i ambijenta sadnjom sadnica.</p> <p>Izgrađena stilski adekvatna parkovska ograda duž granice parka na zapadnoj, sjevernoj i istočnoj strani.</p> <p>Obnovljen ulaz u park sa raskošnom kolonadom stubova na zapadnoj strani parka.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>Broj zasađenih sadnica, dužina novoizgrađene ograde i obnovljena kolonada stubova.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p>700.000,00 €, Budžet Opštine Tivat, donacije, međunarodni i nacionalni fondovi</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>Ciljne grupe su građani i posjetioци parka, zatim djeca i mladi različitih uzrasta u procesu edukacije kroz boravak u prirodi.</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>24 mjeseca</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tokom prvih 6 mjeseci izrada odgovarajuće tehničke - U periodu od 6 mjeseci do 12 mjeseci sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i angažovanje stručnog nadzora nad sprovođenjem radova - U periodu od 12 mjeseci do 24 mjeseca vršenje radova u parku

<p>Projektna ideja 58:</p> <p>Unapređenje sistema zelenih površina i izrada baze podataka zelene infrastrukture</p>
<p>Područje i nivo prioriteta:</p> <p>SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Unapređenje oblasti zaštite životne sredine i povećanje stepena energetske efikasnosti</p> <p>Prioritet 3.2: Unaprjeđenje zaštićenih područja I unaprjeđenje sistema zelene infrastrukture</p>
<p>Usklađenost sa Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine.</p>

Opis projekta:

Projekat obuhvata kontinuirano njegovanje i revitalizaciju postojećih, kao i planiranje i zasnivanje novih zelenih površina, uz međusobno povezivanje zelenih površina u sistem zelenih površina, opremanje odgovarajućim sadržajima (mobilijar, rasvjeta, šetne i trim staze, česme, sprave za igru, i sl). Mjerom je predviđeno i evidentiranje postojećih zelenih površina i sačinjavanje GIS baze podataka, koja je lako prilagodljiva izmjenama u odnosu na aktuelno stanje na terenu, u cilju praćenja stanja i promjena. GIS baza podataka treba da obuhvati sve elemente koji su od značaja za javne zelene površine, odnosno dendrometrijske podatke (položaj i dimenzije primjeraka vegetacije), determinaciju biljnih vrsta, podatke o zdravstvenom stanju i dekorativnosti primjeraka, podatke o vrtno-arhitektonskim elementima (staze, platoi, mobilijar, kanali, ivičnjaci, ograde, rasvjeta, itd), i podatke o infrastrukturi koja se nalazi na zelenim površinama. Mjerom su predviđene i obuke za zaposlene koji treba da koriste ovakvu bazu podataka prilikom planiranja i izvođenja radova na zasnivanju, revitalizaciji i redovnom njegovanju zelenih površina, kao i obuke u cilju sticanja novih saznanja u ovoj oblasti. Takođe, mjerom je predviđena i nabavka potrebne mehanizacije, alata i opreme za njegovanje zelenih površina.

Namjena i cilj programa:

Namjena uspostavljanja baze podataka je postojanje kvalitetne osnove za održavanje, revitalizaciju postojećih i zasnivanje novih zelenih površina, objedinjavanje podataka o postojećim zelenim površinama i njihovom kvalitativnom i kvantitativnom sastavu, prostornom rasporedu, mogućnost vršenja analiza i u konačnom objedinjavanje u međusobno umrežen sistem zelenila i kvalitetno upravljanje zelenim površinama. Cilj je takođe da se uz korišćenje zelene infrastrukture kao načina urbanog projektovanja, pored sanitarno-higijenskog i estetskog uticaja, poboljšaju infiltracione karakteristike prostora prilikom jakih i učestalih padavina, i da se poboljša komfor u urbanim sredinama.

Aktivnosti:

1. Određivanje prostornog obuhvata na kojem je planirano uspostavljanje katastra zelenih površina;
2. Angažovanje geodetske organizacije;
3. Angažovanje radne grupe radi prikupljanja podataka;
4. Izrada softverskog rješenja za objedinjavanje podataka;
5. Organizovanje i sprovođenje obuka za korišćenje uspostavljene baze podataka za korisnike;
6. Određivanje lokacija na kojima će se vršiti rekonstrukcija, revitalizacija i zasnivanje zelenih površina;

<p>7. Izvođenje radova na rekonstrukciji i revitalizaciji postojećih, zasnivanju novih zelenih površina, i nabavka i isporuka mehanizacije i alata za održavanje zelenih površina.</p>
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uspostavljen Katastar zelenih površina grada Tivta • Poboljšan kvalitativni i kvantitativni sastav zelenila postojećih zelenih površina • Uvećana površina zelenih površina
<p>Izlazni indikatori: Površina zasnovanih i revitalizovanih zelenih površina (uz promjene u kvalitativnom i kvantitativnom sastavu različitih kategorija zelenila).</p>
<p>Odgovorna strana: Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1.000.000,00 € , budžet Opštine Tivat, donacije, međunarodni i nacionalni fondovi</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Građani, posjetioци i lokalna uprava u procesu planiranja, zasnivanja i obnove zelenih površina, kao i zaposleni u preduzeću kojem su povjereni poslovi njegovanja zelenih površina.</p>
<p>Period implementacije: 48 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - U periodu od 12 mjeseci do 14 mjeseci izrada i dostavljanje prostornih podataka od strane odabrane geodetske organizacije; - U periodu od 14 mjeseci do 15 mjeseci formiranje radne grupe za prikupljanje podataka - U periodu od 15 do 18 mjeseci formiranje prikupljanje podataka o prisutnim vrstama, vitalnim i estetskim karakteristikama i drugim opisnim podacima i dostavljanje od strane radne grupe; - U periodu od 18 do 22 mjeseca odabir izvođača za izradu Katastra zelenih površina; - U periodu od 22 do 26 mjeseca organizovanje i sprovođenje obuke za korisnike Katastra zelenih površina; - U periodu od 26 mjeseci do 36 mjeseca izrada tehničke dokumentacije – projekata rekonstrukcije, revitalizacije i zasnivanja zelenih površina; - U periodu od 36 mjeseci do 48 mjeseci priprema i sprovođenje tendera i odabir izvođača radova i stručnog nadzora, izvođenje radova na rekonstrukciji i

revitalizaciji postojećih, zasnivanju novih zelenih površina, i nabavka i isporuka mehanizacije i alata za održavanje zelenih površina.

Projektna ideja broj 59:

Izgradnja fotonaponske elektrane na administrativnoj zgradi Opštine

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Unapređenje oblasti zaštite životne sredine i povećanje stepena energetske efikasnosti

Prioritet 3.3: Poboljšanje energetske efikasnosti

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine

Strategijom razvoja energetike do 2030. godine

Opis projekta:

Instalacijom fotonaponske elektrane na administrativnoj zgradi, Opština Tivat će proizvoditi dio električne energije za sopstvene potrebe, i na taj način postići implementaciju upotrebe obnovljivih izvora energije. Za izgradnju fotonaponske elektrane na zgradi Opštine izrađen je Glavni projekat fotonaponske elektrane od strane „Sienersys“ d.o.o. Podgorica. Fotonaponski on-grid sistem uključuje: fotonaponske panele (module), montažnu podkonstrukciju za potrebe postavljanja fotonaponskih panela, invertore, kablovske razvode za povezivanje i rad fotonaponskog sistema, zaštitnu opremu, sistem nadzora/monitoringa nad fotonaponskim sistemom, priključni ormar sa prostorom za dvosmjerno brojilo. Ukupna snaga planirane fotonaponske elektane je 35,2 kWp, prosječna godišnja proizvodnja električne energije 47.159 kWh, a izbjegnuta emisija CO2 28.296 kg/godišnje.

Namjena i cilj programa:

Izgradnjom fotonaponske obezbediće se podrška: niskokarbonskom razvoju kroz povećanje energetske efikasnosti, samostalnosti, sigurnosti u snabdijevanju, smanjenju potrošnje električne energije, a time i pratećih troškova; smanjenju emisije gasova sa efektom staklene bašte; sigurnijem snabdijevanju energijom; afirmaciji korišćenja obnovljivih izvora energije.

Aktivnosti:

1. Odabir izvođača i stručnog nadzora
1. Izvođenje radova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Prizvodnja energije iz obnovljivih izvora energije, smanjenje potrošnje električne energije i smanjenje troškova, smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte, doprinos u borbi protiv klimatskih promjena.
Izlazni indikatori: Proizvodnja energije za sopstvene potrebe.
Odgovorna strana: Opština Tivat
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 70.000 €, IPA fond
Ciljne grupe/korisnici: Opština Tivat, građani
Period implementacije: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: <ul style="list-style-type: none"> - U periodu od 6 mjeseci odabir izvođeča radova i stručnog nadzora nad izvođenjem radova; - U periodu od 6 mjeseci do 12 mjeseci izvođenje radova.

Projektna ideja broj 60: Izgradnja fotonaponske elektrane na zgradi Doma kulture Gracija Petković
Područje i nivo prioriteta: SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Unaprjeđenje oblasti zaštite životne sredine i povećanje stepena energetske efikasnosti Prioritet 3.3: Poboljšanje energetske efikasnosti
Usklađenost sa: Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine Strategijom razvoja energetike do 2030. godine
Opis projekta: Instalacijom fotonaponske elektrane na zgradi Doma kulture Gracija Petković, proizvodio bi se dio električne energije za sopstvene potrebe, i na taj način postići će se implementacija obnovljivih izvora energije. Za izgradnju fotonaponske elektrane na zgradi Doma kulture Gracije Petković potrebno je izraditi odgovarajući projekat, izvršiti odabir izvođača u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, i pristupiti izvođenju radova.
Namjena i cilj programa: Izgradnjom fotonaponske obezbediće se podrška: niskokarbonskom razvoju kroz povećanje energetske efikasnosti, samostalnosti, sigurnosti u snabdijevanju, smanjenju

<p>potrošnje električne energije, a time i pratećih troškova, smanjenju emisije gasova sa efektom staklene baste, sigurnijem snabdijevanju energijom, afirmaciji korišćenja obnovljivih izvora energije.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odabir projektanta i izrada projekta fotonaponske elektrane 2. Odabir izvođača i stručnog nadzora 3. Izvođenje radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Prizvodnja energije iz obnovljivih izvora energije, smanjenje potrošnje električne energije i smanjenje troškova, smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte, doprinos u borbi protiv klimatskih promjena.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>Proizvodnja energije za sopstvene potrebe.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p>80.000,00 €, Budžet Opštine Tivat, donacije, međunarodni i nacionalni fondovi</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>JU Centar za kulturu Tivat, JU Biblioteka Tivat, Radio Tivat, građani</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>24 mjeseca</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - U periodu od 12 mjeseci odabir projektanta i izrada projekta izgradnje fotonaponske elektrane; - U periodu od 12 mjeseci do 15 mjeseci odabir izvođeča radova i stručnog nadzora nad izvođenjem radova; - U periodu od 15 mjeseci do 24 mjeseca izvođenje radova.

<p>Projektna ideja broj 61:</p> <p>Modernizacija javne rasvjete</p>
<p>Područje i nivo prioriteta:</p> <p>SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Unaprjeđenje oblasti zaštite životne sredine i povećanje stepena energetske efikasnosti</p> <p>Prioritet 3.3: Poboljšanje energetske efikasnosti</p>
<p>Usklađenost sa:</p> <p>Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine,</p>

Strategijom razvoja energetike do 2030. godine.

Opis projekta:

Projektom je predviđena zamjena i rekonstrukcija javne rasvjete, kroz dva pristupa modernizacije javne rasvjete kojim bi se postigle značajne energetske uštede u smislu zamjene starih neefikasnih svjetiljki novim efikasnijim i uspostavljanjem automatske regulacije intenziteta javne rasvjete. Predviđena je zamjena tradicionalnih neefikasnih sijalica javne rasvjete modernijim energetski efikasnim LED svjetiljkama na teritoriji čitave opštine. Takođe je predviđeno uspostavljanje i stavljanje u funkciju geografskog informacionog sistema (GIS) javne rasvjete, koji će dati jasan pregled njenog stanja, a i poslužiti kao osnova sistemu za kontrolu i upravljanje javnom rasvjetom.

Namjena i cilj programa:

Namjena je da se kroz realizaciju projekta obezbijedi modernizacija i kvalitetnije upravljanje javnom rasvjetom, uz istovremeno ostvarivanje ušteta u potrošnji energije i uticaja na generisanje emisija gasova koji izazivaju efekat staklene bašte.

Aktivnosti:

1. Odabir pružaoca usluga za prikupljanje podataka o postojećoj javnoj rasvjeti, integrisanje u GIS bazu podataka javne rasvjete i vršenja obuke o korišćenju izrađene baze podataka za korisnike;
2. Izrada GIS baze podataka javne rasvjete i sprovođenje obuka za korisnike;
3. Odabir izvođača radova za zamjenu tradicionalnih svjetiljki modernim LED svjetiljkama;
4. Zamjena tradicionalnih svjetiljki modernim LED svjetiljkama.

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Javna rasvjeta je modernizovana kroz ugradnju LED svjetiljki, i kroz uspostavljenu bazu podataka pomoću koje je moguće praćenje i ažuriranje stanja i kvalitetno daljinsko upravljanje u budućnosti.

Izlazni indikatori:

Broj tradicionalnih svjetiljki zamijenjenih LED svjetiljkama i uspostavljena GIS baza podataka javne rasvjete.

Odgovorna strana:

Opština Tivat

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

500.000,00 € Budžet Opštine Tivat, donacije, međunarodni i nacionalni fondovi.

Ciljne grupe/korisnici:

Građani, posjetioци, zaposleni na poslovima održavanja javne rasvjete

Period implementacije:

24 mjeseca

- Monitoring i evaluacija;
- Od 3 mjeseca do 5 mjeseci odabir pružaoca usluge izrade GIS baze podataka javne rasvjete;
- Od 5 mjeseci do 14 mjeseci izrada GIS baze podataka javne rasvjete i sprovođenje obuka o njenom korišćenju;
- Od 14 mjeseci do 16 mjeseci odabir izvođača radova i uvođenje u posao;
- Od 16 mjeseci do 24 mjeseca sprovođenje radova na zamjeni tradicionalnih svjetiljki modernim LED svjetiljkama.

Projektna ideja broj 62:

Pilot projekat- uvođenje javnog prevoza na električni pogon

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Unaprjeđenje oblasti zaštite životne sredine i povećanje stepena energetske efikasnosti

Prioritet 3.3: Poboljšanje energetske efikasnosti

Usklađenost sa:

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine

Opis projekta:

Nedovoljno izgrađena saobraćajna infrastruktura, dugo neobnavljana prevozna sredstva prevoznika kojem je povjeren javni gradski i prigradski prevoz, uticaj sve većeg broja privatnih putničkih vozila na lokalni saobraćaj, neriješena pitanja proširenja kapaciteta parking prostora, faktori su koji su uticali na izraženo nezadovoljstvo građana u vidu rezultata ankete, i isti faktori značajno utiču su na sve veće zagađenje životne sredine. Obzirom da nije moguće u ovom momentu razviti kvalitetniju mrežu linija oslanjajući se na povjeravanje djelatnosti privatnim prevoznicima, Opština odlučila da krene pravcem uvođenja linije prevoza kao pilot projekta. Planirana linija bi povezala dionicu Aerodrom – Centar – potencijalno i naselje Lepetani odnosno trajekt, što trenutno nije pokriveno postojećom mrežom linija prevoza. Preduzeće Parking Servisu doo bi upravljalo ovom linijom, a podrazumijevala bi dinamičniji red vožnje i bila odlična dopuna linijama već dodijeljenim privatnom prevozniku.

Namjena i cilj programa:

Navedenim projektom stvaraju se uslovi za razvoj dodatnih linija javnog gradskog i prigradskog prevoza koje su Studijom prepoznate kao nedostajuće, uticalo bi se na

unaprjeđenje mreže linija, ne zaviseći od samo jednog prevoznika kojem su povjerene ostale linije. Sačinjavaju se prvi koraci ka formiranju sopstvenog odnosno prevoza koji u potpunosti kontroliše Opština u vidu svog preduzeća. Uz sve pomenuto, sigurno bismo ovim projektom uticali na javnost da više koristi javni prevoz, što bi dugoročno dovelo do smanjenja opterećenja saobraćaja privatnim vozilima i dodatno pomoglo smanjenju emisije CO2.

Aktivnosti:

1. Licenciranje Parking Servis d.o.o. za javni gradski i prigradski prevoz
2. Nabavka električnog mini-busa sa punjačima

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Smanjenje emisije CO2, unaprijeđeno stanje mreže linija, smanjeno vrijeme čekanja autobusa za građane za datu dionicu i samim tim smanjeno nezadovoljstvo građana i povećanje svijesti o upotrebi javnog prevoza.

Izlazni indikatori:

Unaprijeđen nivo svijesti o upotrebi javnog prevoza.

Odgovorna strana:

Opština Tivat, Parking Servis d.o.o.

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

300.000,00 € – IPA Fond i Opština Tivat

Ciljne grupe/korisnici:

Ciljne grupe su građani, privrednici, turisti.

Period implementacije:

24 mjeseca

Monitoring i evaluacija:

- Tokom prvih 9. mjeseci sprovođenje Javnog konkursa za nabavku električnog mini-busa
- U periodu od 12. mjeseca do 15. mjeseca sprovođenje javnog oglasa za dodjelu linije na električni pogon
- U periodu od 15. do 17. mjeseca implementacija linije u usklađivanje detalja koji se potencijalo pokazu neophodnim

Projektna ideja broj 63:

Rekonstrukcija tvrđave Fort Verige

Područje i nivo prioriteta:

<p>SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 4: Kreiranje ambijenta za održivi ekonomski razvoj</p> <p>Prioritet 4.1: Unaprjeđenje turističke ponude</p>
<p>Usklađenost sa :</p> <p>Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2023.-2028. godine</p> <p>Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine</p>
<p>Opis projekta:</p> <p>Tvrđava Fort Verige je sagrađena u doba Austougarske i nalazi se na uzvišenju u tjesnacu Verige. Sa tvrđave se pruža pogled na tjesnac Verige , peraška ostrva i sam Perast što je čini veoma interesantnom za razvoj turističkog proizvoda i proširenje turističke ponude. Tvrđava ima površinu od oko 500 m² što je dovoljno za razvoj aktivnosti i usluga. Kao dio šireg sistema fortifikacija izgrađenog u doba Austrougarske u neposrednoj blizini Fort Verige nalazi se i tvrđava Fort Bijeli Pijesak koje su bile dio sistema neposredne zaštite tjesnaca Verige.</p>
<p>Namjena i cilj programa:</p> <p>Cilj ovog projekta jeste stavljanje tvrđave Fort Verige u funkciju proširenja turističke ponude.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada projektne dokumentacije 2. Raspisivanje tendera i izbor izvođača 3. Izvođenje radova na rekonstrukciji tvrđave
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Rekonstrukcijom tvrđave Fort Verige kreiran novi turistički proizvod.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>Rekonstruisana objekat za potrebe razvoja posebnih oblika turizma.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Opština Tivat.</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p>700.000,00 €, Opština Tivat, međunarodni fondovi, Vlada CG.</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>Građani, turisti i posjetioци.</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>4 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - U periodu do 12 mjeseci izrada projektne dokumentacije - U periodu od 12 do 18 mjeseci raspisivanje tendera i izbor izvođača

- U periodu od 18 do 36 mjeseci izvođenje radova na rekonstrukciji
- U periodu od 36 do 48 mjeseci opremanje objekta

Projektna ideja broj 64:

Izgradnja sportsko rekreativnog kampa Bogišići

Područje i nivo prioriteta:

Specifični strateški cilj 4: Kreiranje ambijenta za odživi ekonomski razvoj

Prioritet 4.1: Unaprjeđenje turističke ponude

Usklađenost sa :

Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2023.-2028. godine

Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine

Opis projekta:

Kamping i sportski turizam u Opštini Tivat nije na zadovoljavajućem nivou i u tom segmentu postoji veliki prostor za napredak i razvoj. Na taj način minimalnim intervencijama u prostoru postiže se turistički rast i čuva životna sredina. Realizacijom ovog projekata biće kreirani uslovi da se razvije novi turistički proizvod koji će uticati na povećanje broja posetilaca i produženje turističke sezone.

Namjena i cilj programa:

Kreiranje nove turističke ponude.

Aktivnosti:

1. Izrada studije izvodljivosti sportsko rekreativnog kampa Bogišići
2. Pronalaženje stateškog partnera za realizaciju projekta
3. Izgradnja projekta sportsko rekreativnog kampa Bogišići

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Produženje turističke sezone unaprjedjenjem raspoloživih sadržaja i aktivnosti.

Izlazni indikatori:

Uvećanje broja turista van glavne ljetnje sezone.

Odgovorna strana:

Opština Tivat

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

200.000,00 €, Budžet Opštine Tivat, privatni investitori.

Ciljne grupe/korisnici:

Sportisti, stanovnici Tivta i turisti.

Period implementacije:

4 godine.

Monitoring i evaluacija:

- U periodu do 12 mjeseci izrada studije izvodljivosti
- U periodu od 12 do 48 mjeseci izvođenje projektinih aktivnosti i izgradnja

Projektna ideja broj 65:

Unaprjeđenje infrastrukture za aktivni turizam

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 4: Kreiranje ambijenta za održivi ekonomski razvoj

Prioritet 4.1: Unaprjeđenje turističke ponude

Usklađenost sa :

Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2023.-2028. godine

Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine

Opis projekta:

Razvoj turizma posebnih interesa ima veliki značaj za produženje turističke sezone. Tivat sa svojim klimatsko-geografskim karakteristikama ima veoma povoljne uslove za razvoj hiking i biking turizma posebno na prostoru Vrmca. Preduslov za razvoj ovih aktivnosti jeste razvoj infrastrukture. Razvoj turizma posebnih interesa omogućiće povećanje broja posjetilaca van perioda glavne sezone.

Namjena i cilj programa:

Realizacija projekta će doprinijeti razvoju turizma posebnih interesa.

Aktivnosti:

1. Mapiranje postojećih i potencijalnih ruta za hiking i biking
2. Izrada projekta uređenja
3. Uređenje i stavljanje ruta u funkciju

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Očekivani rezultat ovog projekta je kreiranje uslova za produžetak turističke sezone.

Izlazni indikatori:

30 km obilježenih i uređenih hiking i biking ruta.

Odgovorna strana:

Opština Tivat

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

60.000,00 €; Opština Tivat

Ciljne grupe/korisnici:

Građani i turisti.

Period implementacije:

3 godine.

Monitoring i evaluacija:

- Period do 12 mjeseci za mapiranje postojećih i potencijalnih ruta
- Period od 12 do 18 mjeseci za izradu projekta
- Period od 18 do 36 mjeseci za uređenje

Projektna ideja broj 66:

Unaprjeđenje uslova za osnivanje i razvoj MMSP

Područje i nivo prioriteta:

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 5: Kreiranje ambijenta za održivi ekonomski razvoj

Prioritet 4.2: Kreiranje povoljnog investicionog ambijenta

Usklađenost sa :

Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2023.-2028. godine

Strategija razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2023.-2026. godine

Opis projekta:

Unaprjeđenje uslova za osnivanje i razvoj MMSP kao nosioca ekonomskog razvoja je ključ za dalji ekonomski razvoj Opštine Tivat u narednom periodu. MMSP su najveći poslodavci u Tivtu i uz to su najagilniji dio ekonomije. Promocija preduzetništva i inovativnosti kroz organizovanje Sajmova preduzetništva i Hakatona, te pružanje podrške MMSP kroz organizovanje sajмова zapošljavanja su aktivnosti koje je potrebno realizovati na narednom periodu.

Namjena i cilj programa:

Program je namjenjen svima koji namjeravaju da pokrenu svoj biznis ili su ga već pokrenuli. Cilj programa je unaprijediti uslove za razvoj MMSP kao nosioca zaposlenosti i inovativnosti.

Aktivnosti:

1. Izrada strategije razvoja MMSP sa razvojem Biznis info centra
2. Organizovanje Sajma zapošljavanja 1 godišnje
3. Organizovanje Sajama preduzetništva 1 godišnje
4. Organizovanje Hakatona minimalno 1 godišnje

<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Očekivani ishod jeste da se uz podršku Opštine Tivat korisnici lakše odlučuju na pokretanje sopstvenog biznisa. Promocija preduzetničkih aktivnosti i organizovanje Hakatona imaju za cilj da se već u srednjoškolskoj dobije razvije preduzetnički način razmišljanja i razviju ideje koje će imati visoki potencijal za rast.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>Uvećan broj MMSP.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>BIC, Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p>20.000,00 €, Budžet Opštine Tivat i BIC-a.</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>Građani, preduzetnici- početnici ili već postojeći u sektoru MMSP.</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>2024-2029</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - U periodu do 18 mjeseci imati izrađenu strategiju razvoja MMSP, - Organizacija sajma zapošljavanja 1 godišnje u I kvartalu, - Organizacija sajma preduzetništva 1 godišnje, - Organizacija hakatona 1 godišnje.

<p>Projektna ideja 67:</p> <p>Unaprjeđenje kapaciteta Biznis info centra</p>
<p>Područje i nivo prioriteta:</p> <p>Specifični strateški cilj 4: Kreiranje ambijenta za odživi ekonomski razvoj   Prioritet 4.1: Kretiranje povoljnog investicionog ambijenta</p>
<p>Usklađenost sa :</p> <p>Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2023.-2028. godine   Strategija razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2023.-2026. godine</p>
<p>Opis projekta:</p> <p>Osnovni cilj otvaranja Biznis info je koncetrisanje svih razvojnih aktivnosti razvoja preduzetništva na jednom mjestu. Početnici u biznis na području Opštine Tivat prilikom pokretanja posla imaju cijeli niz otežavajućih okolnosti. Sa namjerom da se kreiraju bolji</p>

uslovi za započinjanje i razvoj biznisa, Biznis info centar će korisnicima ponuditi tri vrste usluga: savjetodavnu podršku, povoljan poslovni prostor i povoljne računovodstvene usluge. U ovome trenutku BIC raspolaže sa ograničenim kapacitetima (prije svega prostornim), s obzirom da samo u Tivtu postoji više od 2212 registovanih malih preduzeća, te je u narednom periodu potrebno omogućiti proširenje fizičkih kapaciteta za rad. Dodatno, potrebno je unaprijediti i institucionalne kapacitete za podršku sektoru MMSP. U narednom periodu Biznis inkubator je potrebno razvijati kao zaseban segment Biznis info centra za podršku početnicima u biznisu (start-up ovima) sa svim svojim specifičnostima. Sa druge strane, za postojeće preduzetnike i zrela preduzeća (starija od 3 godine) podršku je potrebno pružiti kroz razvoj kontakt tačke, odnosno sistematizovanog radnog mjesta za podršku MMSP u okviru BICa.

Namjena i cilj programa:

Kreiranje uslova za razvoj preduzetništva.

Aktivnosti:

1. Izrada projektne dokumentacije
2. Izvođenje radova na izgradnji ili rekonstrukciji objekata

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Osigurana kvalitetna podrška razvoju MMSP.

Izlazni indikatori:

Uvećan broj MMSP.

Odgovorna strana:

Opština Tivat, BIC.

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

500 000 eura , Budžet Opštine Tivat, Međunarodni fondovi, BIC.

Ciljne grupe/korisnici:

Preduzetnici.

Period implementacije:

3 godine.

Monitoring i evaluacija:

- U periodu do 9 mjeseci rješenje imovinsko pravnih odnosa,
- U periodu od 9 do 24 mjeseca priprema dokumentacije,
- U periodu od 24 do 36 mjeseci izvođenje radova.

Projektna ideja broj 68:

Izgradnja centra za maslinarstvo, pčelarstvo i mediteranske kulture

<p>Područje i nivo prioriteta: Specifični strateški cilj 4: Kreiranje ambijenta za održivi ekonomski razvoj Prioritet 4.3: Pобољшanje uslova za ruralni razvoj</p>
<p>Usklađenost sa : Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2023.-2028. godine Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine</p>
<p>Opis projekta: Projektom je planirana izgradnja objekta za Centar za maslinarstvo, pčelarstvo i mediteranske kulture na prostoru bivše deponije Grabovac. Privođenje namjeni prostora, kakav je prostor bivše deponije sa okolicom, za poljoprivrednu proizvodnju i preradu proizvoda, doprinijeće razvoju agroturizma. Ovaj Centar će biti i spona između poljoprivrede i turizma, te će kreirati uslove za maksimalno iskorišćavanje postojećih resursa uz istovremeno očuvanje tradicije gajenja kulturama koje su uobičajene na području Tivta i Boke Kotorske i očuvanja prirodnih resursa. Lokacija objekta je na području koje je trenutno nerazvijeno, a nalazi se između trenutno dva najvažnija područja za bavljenje poljoprivredom u Boki Kotorskoj (Luštice i Grbaljskog polja), što omogućava dalji razvoj ove lokacije kao Centra sa svim potrebnim pratećim uslugama i infrastrukturom.</p>
<p>Namjena i cilj programa: U okviru projekta predviđena je izgradnja infrastrukture koja je potrebna za razvoj maslinarstva, pčelarstva i mediteranskih kultura. Pod infrastrukturom se podrazumijeva izgradnja objekata za preradu, čuvanje i prodaju proizvoda (maslinovog ulja, meda i sl), prateće laboratorije za analizu kao i prostora za prezentaciju finalnih proizvoda i tradicije uzgoja na području Boke Kotorske.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada projektne dokumentacije 2. Objava tendera i izbor izvođača 3. Izgradnja i opremanje objekta
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Kreirani uslovi za unapjeđenje razvoja agroturizma i poljoprivrede.</p>
<p>Izlazni indikatori: Uvećan broj poljoprivrednih proizvođača.</p>
<p>Odgovorna strana: Izvođač objekta izabrat će se na tenderu u skladu sa zakonskim procedurama</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1.000.000,00 €, EU fondovi, Vlada CG, budžet Opštine Tivat</p>

<p>Ciljne grupe/korisnici: Poljoprivredni proizvođači, građani i turisti.</p>
<p>Period implementacije: 3 godine.</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - U periodu od 6 mjeseci izrada projektne dokumentacije, - U periodu od 6 do 12 mjeseci izbor izvođača, - U periodu od 12 do 36 mjeseci izgradnja i opremanje objekta.

<p>Projektna ideja broj 70: Rekonstrukcija objekata za vodosnabdijevanje u Gornjoj Lastvi</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Specifični strateški cilj 4: Kreiranje ambijenta za odživi ekonomski razvoj Prioritet 4.3: Poboljšanje uslova za ruralni razvoj</p>
<p>Usklađenost sa : Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2023.-2028. godine Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2023.-2028. godine</p>
<p>Opis projekta: Gornja Lastva je najrazvijenija ambijentalna cijelina u Tivtu. Ipak, za dalji razvoj potrebno je prije svega ulaganje u cestovnu i vodovodnu infrastrukturu. Vodosnabdijevanje Gornje Lastve je oslonjeno na infrastrukturu koja je dobrim dijelom izgrađena u doba Austrougarske i za maksimalno efikasno korištenje raspoloživih količina vode prije svega potrebno je obnoviti vodoizvorište „Šmrljika“ sa pripadajućim rezervoarom. Na ovaj način smanjili bi se gubici, te bi se povećale raspoložive količine vode za vodosnabdijevanje Gornje Lastve čime bi se mogla pružiti kvalitetnija usluga stanovnicima i posjetiocima.</p>
<p>Namjena i cilj programa: Unaprjeđenje uslova za razvoj turizma i poljoprivrede.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa 2. Raspisivanje tendera i izbor izvođača 3. Izvođenje radova na rekonstrukciji

<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Povećanje raspoloživih količina vode za vodosnabdijevanje Gornje Lastve.</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>Obnovljeni izvor „Šmrljika“ sa pripadajućim rezervoarom.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Opština Tivat</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p>60.000,00 €, Budžet Opštine Tivat, Državni budžet</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>Ciljna grupa su stanovnici Gornje Lastve, vlasnici nekretnina i posjetioci</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>3 godine.</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - U Periodu do 12 mjeseci rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, - U periodu od 12 do 18 mjeseci izbor izvođača, - U periodu od 18 do 30 mjeseci izvođenje radova.

<p>Projektna ideja broj 71:</p> <p>Izgradnja saobraćajnice Gošići-Gornjih Krašića</p>
<p>Područje i nivo prioriteta:</p> <p>Specifični strateški cilj 4: Kreiranje ambijenta za odživi ekonomski razvoj</p> <p>Prioritet 4.3: Poboljšanje uslova za ruralni razvoj</p>
<p>Usklađenost sa :</p> <p>Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2023.-2028. godine</p> <p>Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine</p> <p>Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2023.-2028. godine</p>
<p>Opis projekta:</p> <p>Gornji Krašići su značajna ambijentalna cijelina koja se nalazi na Luštici. Svojim položajem omogućava razvoj ruralnog turizma. Zbog nedostatka infrastrukture, prije svega cestovne i vodovodne, dalji razvoj je veoma ograničen. Izgradnjom navedene</p>

saobraćajnice u dužini od 2000 metara omogućiće se komforan i kvalitetan pristup ambijentalnoj cjelini, te unaprijediti uslov za razvoj turizma i poljoprivrede.

Namjena i cilj programa:

Poboljšanje uslova za razvoj ruralnih dijelova opštine.

Aktivnosti:

1. Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa
2. Izrada projektne dokumentacije
3. Raspisivanje tendera i izbor izvođača
4. Izvođenje radova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Bolja saobraćajna dostupnost Gornjih Krašića.

Izlazni indikatori:

Izgrađena saobraćajnica Gošići-Gornji Krašići.

Odgovorna strana:

Opština Tivat.

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

500.000,00 €, Budžet Opštine Tivat, Državni budžet

Ciljne grupe/korisnici:

Ciljna grupa su stanovnici Gornjih Krašića, vlasnici nekretnina i turisti.

Period implementacije:

4 godine.

Monitoring i evaluacija:

- U periodu do 18 mjeseci rješavanje imovinsko-pravnih odnosa,
- U periodu od 18 do 30 mjeseci izrada projektne dokumentacije,
- U periodu od 30 do 36 mjeseci izbor izvođača,
- U periodu od 36 do 48 mjeseci izvođenje radova.

Projektna ideja broj 72:

Projekat vodosnabdijevanja Gornjih Krašića

Područje i nivo prioriteta:

Specifični strateški cilj 4: Kreiranje ambijenta za odživi ekonomski razvoj

Prioritet 4.3: Poboljšanje uslova za ruralni razvoj
Usklađenost sa : Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2023.-2028. godine Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022.-2025. godine Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2023.-2028. godine
Opis projekta: Dalji razvoj Gornjih Krašića, kao ruralnog područja i ambijentalne cjeline, nije moguć bez adekvatno riješenog pitanja vodosnabdijevanja. Za razliku od Gornje Lastve gdje postoje ograničeni lokalni kapaciteti za vodosnabdijevanje, u Gornjim Krašićima jedino moguće rješenje jeste izgradnja vodovoda od rezervoara Gošići do Gornjih Krašića. Na ovaj način omogućile bi se dovoljne količine vode i ispunili standardi potrebni za dalji razvoj ove oblasti.
Namjena i cilj programa: Projektom je predviđena izgradnja vodovoda koja bi omogućila dali razvoj ove oblasti.
Aktivnosti: <ol style="list-style-type: none"> 1. Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa 2. Izrada projektne dokumentacije 3. Raspisivanje tendera i izbor izvođača 4. Izvođenje radova
Projektni ishod (očekivani rezultat): Stabilno vodosnabdijevanje Gornjih Krašića.
Izlazni indikatori: Izgrađena vodovodna mreža u Gornjim Krašićima.
Odgovorna strana: Opština Tivat
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 400 000 eura, Budžet Opštine Tivat, Državni budžet
Ciljne grupe/korisnici: Ciljna grupa su stanovnici Gornjih Krašića, vlasnici nekretnina i turisti
Period implementacije: 4 godine.
Monitoring i evaluacija: <ul style="list-style-type: none"> - U periodu do 18 mjeseci rješavanje imovinsko-pravnih odnosa - U periodu od 18 do 30 mjeseci izrada projektne dokumentacije - U periodu od 30 do 36 mjeseci izbor izvođača - U periodu od 36 do 48 mjeseci izvođenje radova

4.3. Projekti koji su značajni za razvoj a nisu u nadležnosti lokalne samouprave

Za stabilan razvoj Tivta, pored navedenih projekata, od izuzetnog su značaja i razvojni projekti koji su van nadležnosti Opštine. Analizom stanja je utvđen visok stepa uticaja koji ovi projekti imaju na realizaciju definisanih specifičnih ciljeva i samog strateškog plana.

1. Završetak izgradnje bulevara Tivat- Jaz

Gradnjom bulevara Jaz – Tivat očekuje se rasterećenje saobraćaja na jednoj od najprometnijih dionica na primorju. Projekat je vrijedan 54 miliona eura a investitori radova su Uprava za saobraćaj i JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje”.

Projektom rekonstrukcije je predviđena izgradnja saobraćajnice sa po dvije saobraćajne trake i razdjelnim ostrvom širine dva metra. Na trasi je planirano da bude izgrađeno 12 kružnih tokova i pet trokrakih raskrsnica na mjestima ukrštanja sa lokalnim saobraćajnicama. Saobraćajnica duga 15 kilometara, a planirano je da bude završena u roku od dvije godine.

2. Izgradnja zaobilaznice oko Tivta

Uski obalni pojas je u prostornom smislu pod izraženim pritiskom i zahtijeva pažljivo prostorno plansko usmjeravanje i saobraćajno unapređenje izgradnjom brze primorske saobraćajnice i obilaznica oko gradova, uz obezbjeđivanje i poštovanje principa što manjeg uticaja na životnu sredinu i kulturnu baštinu. Saobraćajnica za brzi motorni saobraćaj u Primorskom regionu je planirana u dosadašnjoj planskoj dokumentaciji, kao saobraćajnica od strateškog značaja i ima ulogu kvalitetnog i bezbjednog saobraćajnog rješenja u Primorskom regionu i konekcije Primorskog regiona sa državama u okruženju.

Realizacija ove saobraćajnice jedan je od osnovnih preduslova razvoja Tivta.

3. Modernizacija i proširenje kapaciteta Aerodroma Tivat

Crna Gora je evropska, sredozemna i balkanska zemlja, koja preko luka i aerodroma ima vezu sa svijetom. Master plan razvoja aerodroma u Crnoj Gori (Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, 2011), definiše strategiju fizičkog razvoja aerodroma Podgorica i aerodroma Tivat za period od 2011. do 2030. g., sa utvrđenim slijedom unapređenja kapaciteta i kvaliteta usluge u odnosu na prognozirano tražnju.

Unapređenje vazdušnog saobraćaja treba da se ogleda u raznovrsnijoj ponudi prevoza robe.

Za Aerodrom Tivat su kroz DSL Sektor 24 date jasne smjernice njegovog budućeg razvoja. Ovu vazdušnu luku u skorom periodu očekuje značajan infrastrukturni razvoj, koji će se u najvećoj mjeri naslanjati na već urađeno idejno rješenje, koje nameće potrebu za određenom intervenicijom na granicama zahvata DSL Aerodrom Tivat – Sektor 24.

Prema Strategiji razvoja saobraćaja aerodrom je u u fazi koja zahtijeva proširenje i unaprjeđenje kapaciteta, kako bi se odgovorilo na rastući sezonski saobraćaj. Realizacija ovog projekta od suštinskog je značaja za dalji razvoj Tivta, gdje se očekuje snažan rast saobraćajne potražnje u narednim godinama.

4. Rekonstrukcija postojeće elektro-energetske infrastrukture

Održivi razvoj energetike je preduslov razvoja svih privrednih i društvenih djelatnosti. Proritetni cilj predstavlja izgradnja planiranih TS 110/35 kV radi obezbjeđivanja sigurnijeg napajanja potrošača i efikasnije eksploatacije elektrodistributivne mreže.

Potrebno je izgraditi novu TS 110/35 kV Luštica. Usljed izuzetnog značaja za sigurno snabdijevanje distributivnih potrošača I Nacrtom PPCG do 2040.godine ističe se potreba za sljedećim elementima:

- TS 35/10 kV Kalardovo sa priključnim dvostrukim podzemnim vodom iz TS 110/35 kV
- TS 35/10 kV Opatovo sa priključenjem "ulaz-izlaz" na podzemni vod Tivat-Opatovo
- Zamjena postojećih vazdušnih vodova 35 kV Gradiošnica-Tivat I Tivat-Opatovo novim podzemnim vodovima
- Novi dvostruki 35 kV podzemni vod od TS 110/35 kV Gradiošnica do TS 35/10 kV Porto Montenegro
- Podzemni 35 kV vod od TS 35/10 kV Opatovo do TS 35/10 kV u reonu Prčnja
- Podzemni 35 kV vod od TS 110/35 kV Gradiošnica do TS 35/10 kV Račica.

Intenzivnu izgradnju objekata u Tivtu koja je obilježila prethodni period mora pratiti izgradnja infrastrukture kako bi se stvorili uslovi za nesmetano funkcionisanje postojećih I planiranih objekata.

5.1. Godišnji akcioni plan za sprovođenje SPR-a

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina									
Prioritet 1.1: Unaprjeđenje drumskog saobraćaja									
Projekt	Očekivani rezultati	Indikatori i sredstva provjere	Period sprovođenja	Nosioci aktivnosti	Učesnici u implementaciji	Izvori finansiranja			
						Ukupno	Budžet JLS	Državni bužet	Drugi izvori
Projektna ideja broj 3: Izgradnja saobraćajnice S-6 u zahvatu DUP-a „Župa-Češljari“	Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture	200 m nove saobraćajnice i rekonstrukcija i 250 m postojeće; Izveštaj o stanju uređenja prostora u opštini Tivat	2024. godina	Opština Tivat, Direkcija za investicije	Opština Tivat, Direkcija za investicije	750.000,00 €	750.000,00 €	/	/
Projektna ideja broj 12: Izgradnja saobraćajnice Podkuk od tjemena 51 do tjemena 58	Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture	580 m nove saobraćajnice; Izveštaj o stanju uređenja prostora u opštini Tivat	2024. godina	Opština Tivat, Direkcija za investicije	Opština Tivat, Direkcija za investicije	1.200.000,00 €	1.200.000,00 €	/	/
Projektna ideja broj 14: Izgradnja saobraćajnice br.1, br.4 i br.5 u zahvatu UP-a Ruljina i DUP-a „Donja Lastva“	Poboljšana saobraćajna komunikacija i rasterećenost saobraćajne infrastrukture	230m nove saobraćajnice Izveštaj o stanju uređenja prostora u opštini Tivat	2024. godina	Opština Tivat, Direkcija za investicije	Opština Tivat, Direkcija za investicije	600.000,00 €	600.000,00 €	/	/
SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje životnih i radnih uslova izgradnjom, obnavljanjem i razvojem infrastrukture, javnih objekata i površina									
Prioritet 1.5: Izgradnja i uređenje javnih površina									
Projektna ideja broj 28: Završetak izgradnje	Unaprjeđena turistička ponuda, poboljšana saobraćajna komunikacija i	Uvećan broj kompletno uređenih šetališnih zona prema planskoj	2024. godina	Opština Tivat, Direkcija za investicije	Opština Tivat, Direkcija za investicije	1.200.000,00 €	1.200.000,00 €	/	JP Morsko dobro

šetališta Belani	rasterećena saobraćajna infrastruktura.	dokumentaciji; Izveštaj o stanju uređenja prostora u opštini Tivat							
SPECIFIČAN STRATEŠKI CILJ 2: Unaprjeđenje uslova u oblastima kulture, sporta i obrazovanja u cilju poboljšanja kvaliteta života građana i raznovrsnosti ponude grada									
Prioritet 2.4: Unaprjeđenje omladinske politike									
Projektna ideja broj 48: Osnivanje omladinskog centra	Stvoreni uslovi za kvalitetno sprovođenje omladinske politike na lokalnom nivou.	200 mladih koji će koristiti usluge u učestvovanju u aktivnostima Centra. Izveštaj o radu Sekretarijata za društvene djelatnosti.	2024. godina	Opština Tivat, Sekretarijat za društvene djelatnosti	Opština Tivat, Sekretarijat za društvene djelatnosti	28.000,00€	28.000,00€	/	/
SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Unaprjeđenje oblasti zaštite životne sredine i povećanje stepena energetske efikasnosti									
Prioritet 3.2: Unaprjeđenje zaštićenih područja i unaprjeđenje sistema zelene infrastrukture									
Projektna ideja broj 56: Revitalizacija ukupnog stanja spomenika prirode Veliki gradski park u Tivtu; I faza	Unapređeno stanje parkovske flore i ambijenta sadnjom sadnica. Izgrađena stilski adekvatna parkovska ograda duž granice parka na zapadnoj, sjevernoj i istočnoj strani. Obnovljen ulaz u park sa raskošnom kolonadom stubova na zapadnoj strani parka.	Broj zasađenih sadnica, dužina novoizgrađene ograde i obnovljena kolonada stubova. Izveštaj o stanju uređenja prostora u opštini Tivat	2024. godina	Opština Tivat, Sekretarijat za uređenje prostora	Opština Tivat, Sekretarijat za uređenje prostora	141.000,00 €	141.000,00 €	/	/

5.2. Lista planiranih projekata za 2025. godinu:

1. Izgradnja saobraćajnice koja povezuje naselja Pod Kuk i Seljanovo
2. Izgradnja saobraćajnica 6, 7, 10 i 14 u zahvatu DSL-a „Sektor 22 i 23
3. Izgradnja saobraćajnice br.7 u zahvatu DUP-a „Donja Lastva"
4. Izgradnja pristupne saobraćajnice za rezervoar Gradiošnica
5. Uspostavljanje sidrišta
6. Vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda jadranska obala V, komponenta 2, opština Tivat
7. Izgradnja nove vodovodne infrastrukture
8. Izgradnja kanalizacione mreže u naselju Radovići
9. Izgradnja pijace
10. Uređenje javne površine u Radovićima
11. Izgradnja šelišta u Donjoj Lastvi
12. Poboljšanje uslova sportskog terena u Velikom gradskom parku postavljanjem objekta tipa balon-sala
13. Završetak radova na rekonstrukciji škole u Radovićima
14. Rekonstrukcija škole u Donjoj Lastvi
15. Osnivanje omladinskog servisa (Krtoli)
16. Instalacija fotonaponske elektrane na zgradi Opštine
17. Modernizacija sistema javne rasvjete
18. Pilot projekat - javni saobraćaj na električni pogon
19. Digitalizacija lokalne uprave
20. Implementacija pametnog parkinga
21. Izrada GIS-a
22. Unaprjeđenje uslova za osnivanje i razvoj MMSP

6. Praćenje i kontrola sprovođenja (monitoring) Strateškog plana razvoja opštine Tivat

Strateški plan razvoja opštine Tivat za period 2024-2029 je kompleksan dokument čija realizacija zahtijeva aktivan angažman svih relevantnih faktora. Pored Opštine Tivat značajnu ulogu u realizaciji plana imaće organi državne uprave, privatni i NVO sektor. Praćenje i kontrola sprovođenja Strateškog plana opštine Tivat za period 2024-2029 pored svoje primarne funkcije monitoringa implementacije projekata, imaće i korektivnu funkciju jer će omogućiti pravovremeno ažuriranje godišnjih planova, te doprinijeti transparentnosti realizacije samih projekata.

Opština Tivat će uspostaviti efikasan sistem monitoringa sa ciljem uspješne realizacije Strateškog plana, koji će biti zasnovan na praćenju indikatora za svaki pojedinačni projekat. Za prikupljanje podataka biće zaduženi rukovodioci organa lokalne uprave u okviru čijih oblasti djelovanja se određeni projekat sprovodi. Oni će djelovati u saradnji sa partnerskim organizacijama koje su uključene u realizaciju projekta.

Osnova za sprovođenje monitoring sistema će biti Godišnji akcioni plan. Imajući u vidu da su Strateškim planom indikatori uspješnosti precizno definisani, kao i polazna osnova, planirani rezultati i sredstva provjere, konstatovati stepen napretka u sprovođenju plana biće efikasno i lako sprovodivo.

Shodno Metodologiji za izradu SPR uloga koordinatora je da koordiniše procesom izvještavanja o realizovanim projektima iz Godišnjeg akcionog plana. Takođe, Konsultativna grupa će učestvovati u nadgledanju sprovođenja Godišnjeg akcionog plana kroz redovne godišnje sastanke.

Izvještaj o ostvarenju akcionog plana za prethodnu godinu pripremaće Radna grupa, na čelu sa koordinatorom i podnosiće ih Konsultativnoj grupi na komentare i finalizaciju. Finalni akcioni plan i izvještaj se podnosi Ministarstvu ekonomskog razvoja i Skupštini Opštine Tivat, zaključno sa 30. aprilom za prethodnu godinu.

7. Prilozi

Anex I Zaključci i preporuke istraživanja javnog mnjenja

Sprovedenim istraživanjem Opština je imala za cilj da stekne sveobuhvatno razumijevanje problema koji utiču na njene stanovnike, čak i ako su ta pitanja van njene direktne kontrole, posebno uzimajući u obzir da na dobrobit građana/ki utiču različiti faktori, uključujući i one kojima upravljaju drugi državni ili privatni subjekti. Prikupljanjem informacija o svim navedenim oblastima/segmentima, Opština će se bolje zalagati za svoje građane te moći da sarađuje sa drugim vlastima, organizacijama ili nivoima vlasti. Opština Tivat cijeni povratne informacije građana o svim aspektima njihovog života, a ne samo o onima kojima direktno upravlja.

Prikupljeni podaci će poslužiti za strateško planiranje i kreiranje politika, identifikovanjem širih trendova i probleme, omogućavajući efikasnije dugoročno planiranje utičući na više nivoe vlasti da preduzmu mjere po svim lokalnim pitanjima. **Ukratko**, obuhvaćeni segmenti istraživanja u direktnoj i izvan svoje direktne odgovornosti, Opština Tivat je nastojala da obezbijedi temeljno razumijevanje zabrinutosti građana, unaprijedi saradnju i napore zagovaranja, sveobuhvatno odgovori na potrebe zajednice, informiše strateško planiranje i izgradi povjerenje među svojim stanovnicima.

O istraživanju: Ispitivanje javnog mnjenja je sprovedeno medju građanima i građankama opštine Tivat na temu „**Stavovi građana/ki u budućim pravcima razvoja grada**“. Istraživanje je sprovedeno na reprezentativnom, višestapnom, stratifikovanom uzorku od 528 domaćinstava. Cilj sprovedenog istraživanja je involviranje stavova građana/ki u kreiranje buduće četvorogodišnje strategije razvoja Opštine Tivat. Istraživanje realizovala Agencija za istraživanje tržišta i javnog mnjenja Stars Up doo.

Kratak siže: Građani Opštine Tivat su najviše fokusirani na poboljšanje infrastrukture, stanovanja, održivosti životne sredine i ekonomskog razvoja. Takođe, žele veći građanski angažman, bolju informisanost i uvođenje pametnih rešenja za razvoj grada. Povećanje dostupnosti pristupačnog stanovanja, unapređenje javnog prevoza i poboljšanje urbanističkog planiranja su ključni prioriteti za budući razvoj Tivta.

ZAKLJUČCI I PREPORUKE PREMA SEGMENTIMA OBUHVAĆENIM ISTRAŽIVANJEM

Infrastruktura i transport

ZAKLJUČCI:

- Zadovoljstvo stanjem putne infrastrukture: Oko 48% građana je djelimično ili veoma zadovoljno, dok svaki treći nije zadovoljan trenutnim mogućnostima transporta.
- Prioriteti za poboljšanja: Glavni prioriteti uključuju popravke i održavanje postojeće putne mreže (49%), izgradnju bulevara i zaobilaznica (45%), kao i implementaciju semafora i kružnih raskrsnica (40%).
- Javni prevoz: Poboljšanja u pristupačnosti za osobe sa invaliditetom (36%), uvođenje električnih autobusa (31%) i integracija tehnologija za praćenje autobusa (29%) su ključni zahtjevi.

PREPORUKE:

Poboljšanje putne mreže:

- Redovno održavanje: Prioritizovati redovno održavanje puteva, uključujući popravku rupa, redovno asfaltiranje i čišćenje puteva. Organizovati godišnje planiranje budžeta za održavanje puteva kako bi se osigurao kontinuirani kvalitet infrastrukture.

- Izgradnja novih puteva: Planirati i realizovati izgradnju bulevara kroz Tivat i zaobilaznica. Ovi projekti bi smanjili saobraćajnu gužvu, omogućili brži i sigurniji protok saobraćaja i povezali ključne tačke u opštini.

Modernizacija saobraćajne infrastrukture:

- Semafori i kružne raskrsnice: Instalirati semafore na prometnim raskrsnicama kako bi se regulisao saobraćaj i smanjila zagušenja. Implementirati kružne raskrsnice na mjestima gde je moguće kako bi se poboljšala efikasnost i sigurnost saobraćaja.

Unapređenje javnog prevoza:

- Pristupačnost: Unaprijediti infrastrukturu javnog prevoza kako bi bila pristupačna osobama sa invaliditetom. Ovo može da uključuje niske podove u autobusima, rampe i prilagođene stanice.
- Ekološka vozila: Uvesti električne autobuse u vozni park javnog prevoza. Ovi autobusi smanjuju emisiju štetnih gasova i doprinose održivosti.
- Tehnologija: Implementirati tehnologije za praćenje autobusa u realnom vremenu. Aplikacije za mobilne telefone koje prikazuju dolazak autobusa mogu poboljšati iskustvo korisnika i povećati efikasnost.

Urbanističko planiranje i korišćenje zemljišta

ZAKLJUČCI:

- Zadovoljstvo urbanističkim planiranjem: 45% građana je djelimično zadovoljno, dok svaki peti građanin navodi djelimično nezadovoljstvo.
- Prenamjena lokacija: Montepranko je najvažnija lokacija za prenamjenu (22%), dok je za 14% građana to zelena infrastruktura i otvoreni prostori.
- Zelene površine: Građani smatraju da nema dovoljno zelenih površina (srednja ocjena 2,98) i da zelena infrastruktura treba da bude prioritet opštine (3,42), jer ima pozitivan uticaj na ekonomiju i privlačenje turista (3,41)

PREPORUKE:

Prenamjena i razvoj:

- Montepranco: Prioritetno prenamijeniti područje Montepranco za projekte koji bolje odgovaraju potrebama građana. Razmotriti razvoj stambenih i komercijalnih objekata, kao i rekreativnih zona.
- Zelena infrastruktura: Povećati i održavati zelene površine kao što su parkovi, vrtovi i javni prostori. Ovo može da uključuje sadnju drveća, postavljanje klupa i uređenje prostora za rekreaciju.

Zelene površine:

- Povećanje zelenih površina: Proširiti postojeće zelene površine i kreirati nove. Organizovati akcije sadnje drveća i uređivanja parkova uz učešće lokalne zajednice.
- Prioritet za zelene projekte: Usmeriti resurse opštine na projekte zelene infrastrukture, jer to ne samo da poboljšava kvalitet života, već i privlači turiste, čime se doprinosi lokalnoj ekonomiji.

Stanovanje

ZAKLJUČCI:

- Dostupnost stambenih jedinica: Više od polovine građana ocjenjuje dostupnost kao lošu (27%) ili fer (28%).
- Prioriteti za unapređenje: Namjenski stanovi za nastavnike, zdravstvene radnike... (25%), kao i pristupačno stanovanje za osobe sa niskim primanjima (16%) su najvažniji aspekti za unapređenje.
- Razvoj pristupačnog stanovanja: Ključna inicijativa za budući period treba da bude razvoj pristupačnog stanovanja za pojedince i porodice sa niskim primanjima (17%) i stvaranje fondova za ovaj razvoj (16,48%). Stars Up I Stavovi građana/ki Opštine Tivat o budućim pravcima

PREPORUKE:

Dostupnost stanova:

- Pristupačno stanovanje: Razviti projekte za pristupačno stanovanje za osobe sa niskim primanjima. Ovo može uključivati subvencije za stambene kredite, gradnju povoljnih stanova i pružanje olakšica za iznajmljivanje.
- Namjenski stanovi: Implementirati programe za gradnju stanova za ključne radnike, poput nastavnika i zdravstvenih radnika. Ovi stanovi mogu biti u blizini radnih mjesta kako bi se smanjio putni trošak i poboljšao kvalitet života zaposlenih.

Inicijative za pristupačno stanovanje:

- Fondovi za razvoj: Osnovati fondove namijenjene razvoju pristupačnog stanovanja. Ovi fondovi mogu podržavati izgradnju novih stambenih jedinica ili renoviranje postojećih.
- Podrška pojedincima i porodicama: Razviti programe koji pružaju finansijsku pomoć za stanovanje osobama sa niskim primanjima. Ovo može uključivati subvencije, povoljne kredite i druge oblike podrške.

Održiva životna sredina

ZAKLJUČCI:

- Reciklaža: Svaki deseti građanin reciklira često, dok 2/3 to rade povremeno. Više od polovine (67%) je spremno na reciklažu od umjereno do potpuno.
- Zagađenje i upravljanje otpadom: 83% građana je zabrinuto zbog zagađenja i upravljanja otpadom, sa naglaskom na nadogradnju energetske efikasnosti (46%) i propise zelene gradnje (18%)

PREPORUKE:

Reciklaža i upravljanje otpadom:

- Poboljšanje pristupa reciklaži: Postaviti više reciklažnih centara i kontejnera širom opštine. Organizovati edukativne kampanje kako bi se građani podstakli da recikliraju.
- Edukacija o reciklaži: Sprovoditi redovne edukativne kampanje i radionice o važnosti reciklaže i pravilnom sortiranju otpada.

Energetska efikasnost i zelena gradnja:

- Nadogradnja energetske efikasnosti: Implementirati programe za unapređenje energetske efikasnosti zgrada, uključujući izolaciju, energetske efikasne prozore i korišćenje obnovljivih izvora energije.
- Standardi zelene gradnje: Uvesti propise koji podstiču zelenu gradnju, kao što su korišćenje održivih materijala, energetske efikasne sistema i tehnologija za smanjenje emisije CO₂.

Ekonomski razvoj

ZAKLJUČCI:

- Zapošljavanje: Više od polovine građana ocjenjuje uslove za zapošljavanje kao nedovoljne (19,51%) ili sa značajnim izazovima (39%).
- Ključne grane za razvoj: Turizam i ugostiteljstvo (12,31%), logistika i distribucija (11%), te hrana i poljoprivreda (11%) su prioriteta.
- Podsticaj investicija i inovacija: Strategije uključuju subvencije za istraživanje i razvoj (50%), saradnju sa univerzitetima (48,7%) i ulaganje u infrastrukturu (46%).

PREPORUKE:

Podsticaj zapošljavanja i investicija:

- Sektori za razvoj: Fokusrati se na ključne sektore poput turizma, ugostiteljstva, logistike i poljoprivrede. Razviti strategije za privlačenje investicija i podršku lokalnim preduzetnicima u ovim sektorima.

- Subvencije za istraživanje i razvoj: Pružiti subvencije i podršku za istraživanje i razvoj kako bi se podstakle inovacije. Ovo može uključivati finansijske podsticaje za kompanije koje ulažu u nove tehnologije.

Saradnja sa obrazovnim institucijama:

- Univerzitetska saradnja: Ojačati saradnju sa univerzitetima i istraživačkim institucijama. Organizovati zajedničke projekte, istraživanja i programe prakse za studente.

Društvena kohezija

ZAKLJUČCI:

- Percepcija društvene kohezije: 66% građana vidi koheziju kao umjerenu, dok 29% smatra da je slaba.
- Prepreke: Dostupnost stambenog prostora za osobe sa niskim primanjima (17%), ograničeno angažovanje zajednice (13%) i digitalna dostupnost (12%) su glavne prepreke.
- Promocija jednakosti: Javni forumi i sastanci (26,14%), ravnopravan pristup resursima (21%) i promocija građanskog obrazovanja (21%) su ključne inicijative.

PREPORUKE:

Povećanje angažovanja zajednice:

- Javni forumi i sastanci: Redovno organizovati javne forume i sastanke na kojima građani mogu izraziti svoje mišljenje i učestvovati u donošenju odluka.
- Ravnopravan pristup resursima: Osigurati da svi građani imaju ravnopravan pristup zdravstvenoj zaštiti, obrazovanju i drugim ključnim uslugama.

Promocija građanskog obrazovanja:

- Građansko obrazovanje: Uvesti programe građanskog obrazovanja u škole i zajednicu kako bi se podstakla svijest o društvenim pravima i obavezama, jednakosti i socijalnoj pravdi.

Pametni grad (Smart City)

ZAKLJUČCI:

- Prioriteti za pametna rješenja: Bezbijednosne aplikacije (16%), pametna rješenja za parkiranje (14,6%) i telemedicina (13,6%) su prve inicijative.
- Digitalna povezanost: Programi virtuelnih radionica (41%), subvencije za internet (32%) i podrška za učenje na daljinu (30%) su ključni programi.

PREPORUKE:

Razvoj pametnih rješenja:

- Bezbjednosne aplikacije: Implementirati aplikacije koje omogućavaju brzo reagovanje u vanrednim situacijama, prijavu nasilja i drugih bezbjednosnih problema.
- Pametno parkiranje: Uvesti sisteme pametnog parkiranja koji omogućavaju efikasnije korišćenje parking prostora i smanjuju saobraćajnu gužvu.

Digitalna povezanost:

- Virtuelne radionice: Organizovati virtuelne radionice i kurseve za sticanje novih vještina, posebno u oblastima kao što su digitalni marketing, programiranje i druge tehnološke vještine.
- Subvencije za internet: Pružiti subvencije i vaučere za pristup internetu za pojedince i porodice sa niskim primanjima kako bi se smanjio digitalni jaz.

Građanski angažman i informisanost

ZAKLJUČCI:

- Transparentnost lokalne uprave: 2/3 građana je donekle zadovoljno, dok 31% nije zadovoljno.
- Informisanost: 67% građana smatra da su donekle informisani, dok 26% smatra da nisu dovoljno informisani.
- Kanali za informisanje: Javni sastanci i forumi (27%) i društvene mreže (26,9%) su ključni kanali za informisanje.

PREPORUKE:

Povećanje transparentnosti:

- Informisanje građana: Poboljšati komunikaciju između lokalne uprave i građana putem redovnih informativnih sastanaka, foruma i društvenih mreža. Transparentnost se može povećati kroz javne izvještaje i otvorene podatke o radu opštine.

Učešće u donošenju odluka:

- Budžetsko učešće: Omogućiti građanima da učestvuju u planiranju budžeta opštine, posebno u odlučivanju o prioritetnim projektima. Organizovati javne rasprave i ankete kako bi se prikupilo mišljenje građana.
- Online platforme: Kreirati online platforme koje omogućavaju građanima da predlažu projekte, glasaju za inicijative i diskutuju o pitanjima od značaja za zajednicu.

Anex II**SVI PLANSKI DOKUMENTI KOJI UREĐUJU PROSTOR OPŠTINE TIVAT PREMA PUP-u**

<i>Nivo dokumentacije</i>	<i>Dokument</i>	<i>Površina</i>	<i>Trenutno stanje</i>
DRŽAVNI PLANSKI DOKUMENTI		<i>ha</i>	<i>Trenutno stanje</i>
DRŽAVNA STUDIJA LOKACIJE	1. Izmjena i dopuna DSL "Arsenal" (dio sektora 22), "Sl.list CG", br. 57/19	168,52	Postojeći - kopno 29,42 ha, - more 139,10 ha
	2. Župa-Bonići (dio sektora 22 i sektor 23), "Sl.list CG", br. 68/10	124,72	Postojeći - kopno 66,39 ha, - more 58,33 ha *u izradi izmjene i dopune
	3. Kaladrovo-Ostrvo Cvijeća-Brdišta (sektor 25), "Sl.list CG", br. 77/10	200,74	Postojeći - kopno 146,24 ha, - more 54,5 ha *u izradi izmjene i dopune

4. Ostrvo Sveti Marko (sektor 26), "Sl.list CG", br.7/10	179,60	Postojeći - kopno 34,4 ha - more 45,1 ha
5. dio Solila, Đuraševići-Kaluđerovina-Krickovina (dio sektora 27 i sektor 28), "Sl.list CG", br. 7/10	129,86	Postojeći - kopno 53,74 ha - more 76,12 ha
6. Krašiči (sektor 29), "Sl.list CG", br. 86/09	67,00	Postojeći - kopno 16,28 ha - more 50,72 ha
7. Aerodrom (sektor 24), "Sl.list CG", br. 20/13	140,36	Postojeći - kopno 131,53 ha - more 8,83 ha
8. Luštica (sektor 36), "Sl.list CG" br. 35/19	97,96	Postojeći - kopno 22,8 ha - more 75.16 ha
9. Lepetani i Donja Lastva (sektor 20 i 21)	10,80	--
10. Ponta Seljanovo (dio sektora 22), "Sl.list CG", br. 30/17	10,68	Postojeći - kopno 2,87 ha - more 7,81 ha
UKUPNO - državni planski dokumenti	935,47	Kopneni dio 503,67 ha
LOKALNI PLANSKI DOKUMENTI	Površina ha	Trenutno stanje
1. DUP Lepetani	20,24	-
2. DUP Donja Lastva	45,15	Postojeći
3. DUP Seljanovo	43,68	Postojeći
4. DUP Mažina	28,63	Postojeći
5. DUP Gornji Kalimanj	56,24	Postojeći
6. DUP Župa-Češljar	37,68	Postojeći
7. DUP Mrčevac	38,17	Postojeći
8. DUP Tivat Centar	32,00	Postojeći
9. DUP Gradiošnica	58,43	Postojeći
10. DUP Golf-Ekonomija	99,51	Postojeći
11. DUP Đuraševići	39,66	Postojeći
12. DUP Gornji Đuraševići	14,17	Postojeći

	13. DUP Radovići	39,30	Postojeći
	14. DUP Gošići	11,92	Postojeći
	15. DUP Stari Krašići	2,58	Postojeći
	16. DUP Krašići	27,60	Postojeći
	17. DUP Krašići-izmjene-dopune Maslinjak	6,24	Postojeći
	Ukupno:	601,20	
	18. DUP Golf i Donji Radovići Zapad (LD)-Izmjene i dopune, ("Sl.list CG" br. 92/2020)	212,76	Postojeći *u izradi izmjene i dopune
	19. DUP Donji Radovići Centar (LD) -Izmjene i dopune ("Sl.list CG" br. 93/2020)	35,93	Postojeći *u izradi izmjene i dopune
	20. DUP Donji Radovići-istok (LD)	15,66	-
	21. DUP Servisna zona Luštica (LD)	6,95	Postojeći
	22. DUP Luštica (LD)	61,55	-
		332,85	
	Ukupno:	934,05	
URBANIST. PROJEKAT /UP/	1. UP Lepetani*	1,90	Postojeći
	2. UP Turistička zona Lepetani	4,69	-
	3. UP Opatovo	2,86	-
	4. UP Donja Lastva	2,33	Postojeći
	5. UP Turistički kompleks "Park" Donja Lastva	1,48	Postojeći
	6. UP Ruljina	2,19	Postojeći
	7. UP Gornja Lastva*	3,26	Postojeći
	8. UP Đurđevo Brdo*	0,76	Postojeći
	9. UP Petkovići*	0,31	Postojeći
	10. UP Gornji Krašići*	1,76	Postojeći
	11. UP Turistički kompleks Pržno I	17,10	Postojeći
	12. UP Turistički kompleks Pržno II	6,58	-

	13. UP Bogišći	2,08	Postojeći
	14. UP Milovići	3,47	Postojeći
	15. UP Kostići	0,90	Postojeći
	16. UP Meštrovići	0,87	Postojeći
	17. UP Krašići 1	1,97	Postojeći
	18. UP Krašići 2	1,24	Postojeći
	19. UP Krašići 3	0,98	Postojeći
	20. UP Oblatno	1,47	-
	21. UP Thalasso (LD Luštica Development)	11,58	-
		69,78	
	UKUPNO (DUP i UP)	1.003,83	
LOK. STUDIJA LOKACIJE	1. Park prirode Vrmac	1.331,14	-
	UKUPNO-lokalni planski dokumenti	2.334,97	
	SVE UKUPNO državni i lokalni planski dokumenti	3.270.44	Kopneni dio- 2.838,64 ha More- 431,80 ha

PUP-om PLANIRANI LOKALNI PLANSKI DOKUMENTI

	PLANIRANA POKRIVENOST PLANOVI (ha)	% u odnosu na cijelu opštinu	Realizacija iskazana kroz površinu i u %
Lokalni planski dokumenti (DUP i UP)	1.003,83 ha	1,67 %	879,20 ha 88%
Lokalna studija lokacije Park prirode Vrmac (LSL)	1.331,14 ha	28,74 %	--
Ukupno	2.334,97 ha	50,41 %	

Anex III

Broj korisnika po operatorima i tehnologijama

Tehnologija / operator		Crnogork i Telekom	Mtel	Telemac h	Orion Teleko m	SBS Net Montenegr o	One Crna Gor a	WiMAX Montenegr o	Ukupn o
ASDL	fizička	715							715
	pravna	64							64
	ukupn o	779							779
VDSL	fizička	1.324							1.324
	pravna	107							107
	ukupn o	1.431							1.431
FTTx	fizička	1.329	1.12 1						2.450
	pravna	386	296						682
	ukupn o	1.715	1.41 7						3.132

HFC/KDS	fizička		1.539	1.480					3.019
	pravna		87	114					201
	ukupno		1.626	1.594					3.220
WiFi	fizička				81			18	99
	pravna				8			1	9
	ukupno				89			19	108
Satelitski pristup internetu	fizička					1			1
	pravna					1			1
	ukupno					2			2
Iznajmljene linije	fizička	-					-		-
	pravna	2					8		10
	ukupno	2					8		10
MPLS	fizička	-							-
	pravna	5							5
	ukupno	5							5
Ukupno	fizička	3.368	2.660	1.480	81	1	-	18	7.608
	pravna	564	383	114	8	1	8	1	1.079
	ukupno	3.932	3.043	1.594	89	2	8	19	8.687

Izvor: Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost

Broj korisnika po tehnologijama i operatorima:

Tehnologija / operator		Crnogorski Telekom	Mtel	Telemach	Orion Telekom	RDC	Ukupno
KDS	fizička		2.588	1.921			4.509
	pravna		324	305			629

	ukupno		2.912	2.226			5.138
IPTV	fizička	3.341			24		3.365
	pravna	201			-		201
	ukupno	3.542			24		3.566
DTH	fizička		46	995			1.041
	pravna		1	31			32
	ukupno		47	1.026			1.073
DVB-T2	fizička					206	206
	pravna					12	12
	ukupno					218	218
Ukupno	fizička	3.341	2.634	2.916	24	206	9.121
	pravna	201	325	336	-	12	874
	ukupno	3.542	2.959	3.252	24	218	9.995

Izvor Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost